THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF JORDAN

הארץ

THE UNIVERSITY OF JORDAN LIBRARY ACC. NO. 7363 CLASS NO. DATE

שנה נ"ו יום ו' ז' באדר תשל"ד, 1 במרס 1974 Vol. 56 / 16,709 / MARCH 1

ישראל תציע כנראה לסוריה מו"מ בשלבים

שלב ראשון: דילול כוחות הדדי ✱ ירושלים תסכים אולי לסגת מן השטח שנכבש ביום הכיפורים בתנאי ששטח זה יפורז, וכן מן החרמון הסורי

מאת מתי גולן, הסופר המדיני של "הארץ"

[…] מן הנבנע, כי עקב הפער בעמדות ישראל וסוריה בי[ן] הפרדת הכוחות, תציע ישראל, באמצעות ד"ר קיסינג'ר, לנהל את המו"מ בשלבים. […] הנראה, דילול כוחות הדדי.

כשלב ראשון, נראה שישראל תהיה מוכנה לבצע דילול כוחות בתחומי רמת־הגולן תמורת דילול כוחות שיהיה זהה בכמות ובשטח בצד הסורי.

בשיחות עם ד"ר קיסינג'ר ביום ד' הובהר, כי לא חל שינוי בפער בעמדות ישראל וסוריה. סוריה מוסיפה לדרוש, לפחות כעמדה התחלתית, את נסיגת ישראל מכל רמת־הגולן, במיסגרת ההפרדה. ישראל, בכל הנראה, תהיה מוכנה לסגת מן המובלעת שנכבשה במלחמת יום הכיפורים, בתנאי ששטח זה יפורז תוך הסכמה לשובם של הכפריים שנמלטו בעת המלחמה. כן תסכים ישראל, כנראה, לנסיגה מן החרמון הסורי, בתנאי שהוא ייכבש לידי האו"ם.

לגבי המיסגרת של המו"מ מציעה סוריה לקיימו בז'נבה, בעוד שהצעת ישראל היא לקיימו במקום מוסכם בין שתי המדינות, כדוגמת המו"מ עם מצרים בק"מ ה־101. יש להניח, כי ישראל לא תציג את הצעותיה כדרישה אולטימטיבית ותהיה מוכנה

(הסוף בעמ' 2, טור 6)

נשיא מצרים, אנואר סאדאת, מלווה את ד"ר הנרי קיסינג'ר (משמאל) בפני עתונאים, לפני שהשניים החלו אתמול בשיחות, […] (צילום רדיו של אי.פי.)

60 קצינים בין 2521 חללי מלחמת יום הכיפורים

מבין הקצינים שנפלו — 28 בעלי דרגה מעל סגן־אלוף ✱ מספר הטוראים בין הנופלים — 123

מאת הכתב הצבאי של "הארץ"

מספר הקצינים בין חללי צה"ל במלחמת יום הכיפורים מגיע ל־60 מבין 2521 חללים. מספר הנופלים מבין הקצינים הבכירים מעל לסגן־אלוף, הוא 28. בין אלה — מפקד חטיבה אחד, ומפקדי גדודים. בעלי הדרגה שנפגעו ביותר במלחמה הם הסמלים והסמלים ראשונים. מספרם בין הנופלים מגיע ל־1154 איש.

חלוקה סטטיסטית של הנפקדים לדרגות הנופלים מלמדת, כי בניגוד למה שסברו תחילה בציבור, גדול יותר מספר הקצינים שנפלו במלחמה זו בהשוואה למלחמת ששת הימים וגם למיבצע סיני 1956. במלחמת ששת הימים נפלו 157 קצינים מבין 776 חללים. מספר הטוראים בין הנופלים במלחמה זו היה 284 איש. במיבצע קדש נפלו 84 שריונים, 93 היו בעלי דרגות אחרות וקצינים.

החלוקה ע"פ דרגות הנופלים והנעדרים במלחמת יום הכיפורים, היא: 1 — אלוף; 2 — אלופי־משנה; 25 — סגני־אלופים; 89 — רבי סרנים; 204 — סרנים; 248 — סגנים; 37 — סגני מישנה; 9 — רב־סמל ראשון; 96 — רב־סמל; 453 — סמל ראשון; 701 — סמלים; 584 — רבי טוראים; 11 — טוראי ראשון; 123 טוראים.

עתון בכווית:

יתכן שנציגי פתח ישותפו בממשלה הירדנית החדשה

כווית, 23 (ע"צ). ממשלת ירדן חדשה בראשות זייד אל ריפאי, תקום לאחר ביקור המלך חוסיין בוושינגטון — מסר היום העתון הכוויתי "אל־סיאסה".

העתון מוסר, כי ייתכן שנציגי פתח ישותפו בממשלה החדשה. לדבריו הוצע הדבר ע"י סאדאת לחוסיין, בעת ביקורו בקהיר.

[…], 28 (ע"ר). מחיר הדלק ב[…] עלה ביותר מ־10 סנט לליטר. ביום ו' (היום) יצטרכו בעלי רכב לשלם 98 סנט לליטר של […] ו־95 סנט לדלק רגיל.

שפיגל פנה לג. מאיר לבל תצרף את רפאל לממשלה

חוזר על פרשת תל־גיבורים ומסביר מדוע שתק

יהודה שפיגל

יצחק רפאל

מאת דן כספי, סופר "הארץ"

ד"ר יהודה שפיגל, כי שהיה מנכ"ל משרד הבריאות ונשפט בפרשת שוחד תל־גיבורים, […] בקריאה נרגשת לגבי גולדה מאיר לבל תצרף את ח"כ יצחק רפאל לממשלתה. פניית מר שפיגל נשלחה ללשכת ראש הממשלה ב־3 בינואר, במכתב רשום.

במכתבו, המשתרע על עמוד וחצי […] המכתבים הפרטי של יהודה שפיגל, חוזר הוא לפרשה ה[…] לתפקיד שמילא בפרשה זו סגן שר־הבריאות דאז ח"כ יצחק רפאל, הוא מסביר במכתב מדוע […] במשפט בו הורשע רפאל ל[…] הוסיף לשתוק עד כה.

[…]כיר, נשפט ד"ר שפיגל באשמת […] בקשר לתוכניות בניית בית־חולים תל־גיבורים ונידון ל־3 שנות מאסר. […] שהסתיימו במשפטם של שפיגל האחרים, הגישה התביעה משפט גם נגד יצחק רפאל, שהתפטר בינתיים מתפקיד סגן שר־הבריאות והסיר מעצמו את החסינות הפרלמנטרית.

המשפט של רפאל הופסק, לאחר ששפיגל, שהיה העד המרכזי של התביעה, סירב להעיד. שפיגל הובא לעדות בבית־המשפט ולאחר שסירב לדבר, הוחזר לכלאו, בו ריצה העונש.

ד"ר שפיגל אישר אתמול בתשובה לשאלתו את העובדה ששלח מכתב לגבי מאיר בו הוא ביקש לבל תצרף את ח"כ רפאל לממשלתה. עם זאת סירב מר שפיגל להתייחס לתוכן מכתבו ולסיבה שהניעה אותו לפנות לראש הממשלה.

ח"כ יצחק רפאל, שאליו פניתי אמש, אמר לי, כי הוא שומע על המכתב הזה בפעם הראשונה ממני. ד"ר רפאל הוסיף, כי אינו מאמין בקיום המכתב.

"ניו־יורק טיימס":

יש כבר הסדר לחילופי שבויים עם סוריה

"יבוצע לאחר שיושג הסכם הפרדת הכוחות"

ניו־יורק, 28 (צ"צ). ה"ניו־יורק טיימס" מוסר, כי הושג כבר הסדר ישראלי־סורי בדבר חילופי 65 השבויים הישראלים ב־386 השבויים הסורים. ההסכם יבוצע לאחר שיושג הסכם על הפרדת הכוחות הצבאיים בין שתי המדינות.

"בידי ד"ר קיסינג'ר היתה רשימת 65 השבויים הישראלים שבידי סוריה עוד לפני שהגיעה לדמשק" — מוסר "נ. י. טיימס".

לדברי העתון, המסתמך על אנשים הנימנים עם מלווי קיסינג'ר, לא היה שר־החוץ רשאי לגלות את המידע שהיה בידיו לישראלים בגלל "תמרונים דיפלומטיים מסובכים".

החיילים באדיס־אבבה הבירה הצטרפו למרידה

הקיסר מינה ראש ממשלה חדש והעניק העלאות שכר לאנשי הצבא

אדיס־אבבה, 28 (יו.פי., אי.פי., ע"ר וע"צ). קיסר אתיופיה היילה סילאסי, מינה ראש ממשלה חדש והעניק העלאות שכר ניכרות לאנשי הצבא, במטרה להביאם לסיום המרד שהקיף את הצבא, הצי וחיל־האוויר.

בשידור לאומה מסר הקיסר, כי ביקש מאינדאלקאצ'ב מקונן, כי שהיה שר־התקשורת בממשלה שהתפטרה, להרכיב את הממשלה החדשה. הקיסר הודיע על העלאת שכרם של אנשי הצבא בנוסף על 25% תוספת שכר שנתן לאנשי הצבא לפני 4 ימים. בפנייה לכוחות המורדים קרא להם היילה סילאסי לחזור לתפקידיהם. רדיו אדיס־אבבה הודיע היום גם על מינוי שר־ההגנה החדש, ליטנאנט־גנראל אבי אבבה, ומפקד חדש של הצבא, ליטנאנט־גנראל אלהה פלאסיה ביקה.

נראה כי רוב אנשי חיל־הצבא באדיס־אבבה הצטרפו למרידה ולמעשה נתונה הבירה עתה לפיקוח צבאי.

דיפלומטים ערבים אמרו, כי הקצינים המורדים והחיילים אינם מרוצים מהחלטת הקיסר למנות את מי שהיה שר הדואר והתקשורת לתפקיד ראש הממשלה.

החיילים הקימו מחסומים באדיס־אבבה והציבו ליד נקודות אסטרטגיות בבירה.

כוחות הצבא הצהירו, כי הם נאמנים לקיסר. בכירים שהשלו היום ממטוס מעל אדיס־אבבה הבירה החיילים, כי אין לראות בתנועתם מרידה.

סברה שבכלא הסורי מתו מספר שבויים

לגבי 14 מבין 18 הנעדרים בצפון יש עדויות שנפלו בקרב

מאת סופרו הצבאי של "הארץ"

לגבי 14 מבין 18 הנעדרים במלחמת יום הכיפורים בחזית הצפון, יש בידי צה"ל עדויות שנפלו בקרב, אך הדבר לא נקבע בוודאות. החיפושים הבירורים על נעדרים אלה יימשכו, במיסגרת המאמצים המשותפים לקביעת גורל נעדרי החזית המצרית, שמספרם עולה על מאה.

הרשימה שנתקבלה מסוריה כוללת מספר שמות שלגביהם היתה סבירות רבה שאינם בחיים. מדובר בעיקר במספר אנשי צוות אוויר. אותה הידיעה אומרת, כי בשבי הסורי מתו מספר שבויים והם נקברו בסמיכות רבה של קהילת דמשק.

מלבד פרשת הנעדרים שמקום קבורתם לא־ידוע, לא הצליחו להחזיר עד היום עשרה חיילים מבין הנופלים שנקברו בישראל. תשעה מהם נפלו בחזית המצרית ואחד בחזית הסורית. אנשי המדור לזיהוי חללים בדרגות הצבאית סבורים, כי תוך תקופה קצרה יצליחו לזהות גם את עשרת החללים הללו.

עדיין לא ברור אם יחלו היום ביקורי הצלב־האדום אצל שבויינו בסוריה

דמשק, 28 (ע"צ ויו.פי.). הצלב האדום הודיע אמש, כי עד כה אין באפשרותו לאשר שנציגיו יוכלו לבקר, החל מיום ו' (בבוקר) אצל שבויי המלחמה הישראלים בסוריה.

מקורות הצלב־האדום הסבירו, כי לא נתקבל שום אישור לדברי ד"ר קיסינג'ר לפיהם יוכלו נציגי הארגון לבקר אצל השבויים. "שלטונות סוריה לא הודיעו דבר לנציגותנו בדמשק" — מסרו המקורות. עם זאת צויין, כי נציגי הצלב־האדום הנמצאים בסוריה מסוגלים להתחיל בביקורים אצל השבויים הישראלים ברגע שיקבלו אישור לכך.

ייאסר על חיילים לשאת נשק בעת חופשתם

מאת סופר "הארץ"

תקנות חדשות יאסרו על חיילי צה"ל המגיעים לחופשה, לשאת נשק שלא באישור מיוחד. התקנות הן חלק מ"התוכנית המשמעתית" שבמיסגרתה ה"חולייבה" החיילים גם לחבוש את כומתותיהם.

(ראה מאמר ראשי בעמ' 13)

בעיקבות הגניבות של ציוד צבאי, ובעיקר מעילי הרוח, נעשות הכנות לערוך מיבצע "גלבישי" של ציוד צבאי שנמצא בידי אנשי מילואים שהשתחררו, בבתיהם. הקושי העיקרי הוא, והיערכות לקראת מיבצע כזה המצריך כוח אדם רב ביותר, נוכח גיוס מאות אלפי אנשי מילואים במלחמה.

נכבדים בגדה: ישראל הציעה לנו מימשל עצמי

ההצעה הוגשה לכמה ראשי ערים ושרים לשעבר בממשלת ירדן

מאת יהודה ליטני, סופר "הארץ"

שר בכיר בממשלה הציע לפני כחודש לנכבדים בגדה להקים מימשל עצמי בגדה המערבית.

ההצעה הוגשה לכמה ראשי ערים ושרים לשעבר בממשלת ירדן ונאמר בה, כי ישראל מעיינת עתה באפשרות להעניק להושבי השטחים סמכויות יותר בתחומים מקומיים כגון חינוך, כלכלה ועניינים מוניציפליים, במיסגרת אזורית. לכל מנהיג או קבוצת מנהיגים יינתנו באזורו סמכויות נרחבות לניהול האזור. אותם נכבדים הבינו, כי במיסגרת הצעה זו ישראל תוסיף לנהל את ענייני הבטחון בגדה באופן בלעדי.

נודע, כי עד עתה לא התקבלה כל תשובה חיובית מאותם נכבדים. נמסר, כי ראשי הערים והשרים לשעבר חששו להתחייב בתקופה זו, שכן היענות להצעה היתה מרביקה להם תו של "משתפי פעולה" עם ישראל. אחד הנכבדים אמר אתמול, כי לדעתו בעשות הפנייה מושש ישראלי להתבצאות שליליות בגורים בעתיד עם ירדן. אותו נכבד ביקש שלא לפרסם את שמו של השר ואת שמות הנכבדים אליהם פנה, אך הדגיש, כי ניתן היה להבין שאם תיענה ההצעה בחיוב, תיגש ישראל לביצוע התוכנית בעתיד הלא־רחוק.

✱ מזג האוויר

(צ). ממטרים יוסיפו לרדת לסירוגין, מלווים בסופות רעמים בודדות וברוחות חזקות. בשבת: ממטרים פזורים. מידות החום היום: ירושלים 4 עד 6 מעלות, תל־אביב 10 עד 14, רמת הגולן 2 עד 5, צפת 3 עד 6, חיפה 11 עד 15, טבריה 8 עד 15, באר־שבע 7 עד 14, מפרץ שלמה 10 עד 20 מעלות.

לאחר חידוש יחסי מצרים וארה"ב

ניכסון הוזמן לקאהיר ✱ קיסינג'ר דן עם סאדאת בהפרדת הכוחות עם סוריה

סאדאת: ארה"ב אכן מתכוונת להגיע לפיתרון

קהיר, 28 (אי.פי., יו.פי. וע"ר). עם חידוש היחסים הדיפלומטיים הרשמיים בין מצרים וארה"ב, הודיע הנשיא אנואר סאדאת שהזמין את נשיא ארה"ב, ריצ'ארד ניכסון, לביקור במצרים. סאדאת הוסיף כי הוא מצפה שניכסון אכן יבוא, אם כי טרם נקבע מועד לביקור.

בהודעה משותפת שפורסמה בעת ובעונה אחת בקהיר ובוואשינגטון, נמסר על חידוש מלא של הקשרים הדיפלומטיים בין מצרים וארה"ב. בהודעה הובעה תקווה, כי הדבר יתרום להבנה ולשיתוף פעולה בין שתי המדינות.

מצרים ניתקה את יחסיה עם ארה"ב ביוני 1967, בעיקבות מלחמת ששת הימים. ב־7 בנובמבר 1973 הודיעו שתי המדינות על הסכמה עקרונית לחדש את הקשרים.

אשר לביקור הנשיא ניכסון במצרים, פירסם בהרחבה "אל־אהראם" ידיעה לפיה מתוכנן הביקור לאפריל. הנשיא ניכסון הגיב על חידוש היחסים באומרו: "זהו צעד טבעי ־ תולדה של השיפור ההדרגתי ביחסי

(הסוף בעמוד 2, טור 5)

המצרים הרסו עמדות הטילים ע"פ פניית צה"ל

הפרדת הכוחות תושלם עד יום ג'

מאת סופר "הארץ"

עמדות הטילים שבאזור הארמיה ה־2 נהרסו ע"י המצרים ע"פ דרישת צה"ל.

כזכור, נודע על הקמת עמדות הטילים מפירסום בעתונות חו"ל. הקמת העמדות היתה בניגוד להסכם הפרדת הכוחות המצרים באותו — לאחר פניית צה"ל — לפנות את העמדות ולהרסן.

מקורות צבאיים אמרו אתמול בת"א, כי מיבצע פינוי הגדה המזרחית של תעלת סואץ מתקדם בהתאם ללוח־הזמנים. הפרדת הכוחות תושלם סופית ב־5 במרס, כאשר ייוצב הקו החדש. עד למועד הפינוי נמשך שיתוף הפעולה — לדברי המקורות — בין צה"ל לצבא מצרים, ומתברר, כי המצרים עומדים בכל ההתחייבויות.

עד למועד הפינוי ביום ג' נמשך בקצב קודח מיבצע היפרש נשות חיילי צה"ל שנשארו באזור הארמיה ה־3. מתברר שלגבי הגישוש המיוחדים שהובאו מסייעים מאד בגילוי גוויות חיילים נעדרים.

השתתפות שיא בבחירות הכלליות בבריטניה

הסקרים האחרונים מראים ניצחון לשמרנים

לונדון, 28 (ע"ר). צפויית השתתפות שיא בבחירות הכלליות הנערכות היום בבריטניה. המצביעים הגיעו לקלפיות ברחבי המדינה ועמדו בתורים ארוכים במזג אוויר קר ביותר, כדי להצביע.

סקרי דעת הקהל האחרונים מנבאים ניצחון של השמרנים. זו הפעם הראשונה במשך 25 שנה שהבוחרים הבריטים משתתפים בבחירות בחורף.

משקיפים מתנבאים להשתתפות של כ־80% אחוז מבין בעלי זכות ההצבעה. יצויין, כי בבחירות הכלליות האחרונות ביוני, היה אחוז המצביעים 72.

מנהיגי שלוש המפלגות שהתמודדו אתמול בבחירות בבריטניה, לפני תוצאות הקלפי בזמן הצבעתם. למעלה (שני מימין) ראש הממשלה ומנהיג השמרנים, אדוארד הית. באמצע: ג'רמי תורפ, מנהיג המפלגה הליברלית ורעייתו. למטה: הארולד וילסון מנהיג הלייבור ורעייתו. (צילום רדיו של אי.פי.)

ייתכן שדיין יחזור בו מתמיכתו בממשלה

ראשי רפ"י דנים בהשתתפות בממשלה — בלי דיין ✱ האוזנר מסכים להיות שר בלי תיק

מאת דן כמלה, סופר "הארץ"

ראשי רפ"י התכנסו אמש להתייעצות סגורה בה דנו באפשרות של הצטרפות נציגי, והתמיכה לממשלה — בלי דיין.

(ראה מאמר ראשי בעמ' 13)

הפורום שבו נערך הדיון אמש, זהו פורום מצומצם הכולל את חברי הכנסת חברי הוועדה המרכזת מטעם רפ"י וכל החלטה שתתקבל בו תובא כהמלצה בלבד להכרעת הגוף הרחב יותר, הכולל את כל חברי רפ"י במרכז מפלגת העבודה.

לקראת ישיבה זו רווחו שמועות, שמקורן בצמרת רפ"י, כי משה דיין שינה אתמול את דעתו לגבי התמיכה בממשלה גולדה מאיר. לפי גירסה זו, לא רק שדיין לא יהיה מוכן להצטרף לממשלה, אלא שגם אינו רוצה מעט בהקמתה והתמיכה בה מצד חברי רפ"י. ייתכן שהקשחה זו בעמדות דיין השפיעה אמש על הר שמעון פרס, שחזר לעמדתו הקודמת — שלא להצטרף לממשלה בה לא ישתתף דיין. קודם לכן סברו רבים, כי פרס יחזור בו מעמדתו ויצטרף בתנאים מסויימים לממשלה גם בלי דיין.

ייתכן שמחר יבוא להכרעה סופית כבר במוצ"ש בכנס חברי רפ"י במרכז המפלגה. לקראת ישיבה זו התארגנה קבוצה הכוללת כ־20 (מבין כ־80) חברי מרכז, המתנגדת בתוקף להצטרפות חברי רפ"י לממשלה בלי דיין. נציגי הקבוצה אמרו אמש, כי הם רואים בהשתתפות דיין בממשלה אינטרס מדיני ולא פנים־

(הסוף בעמוד 2, טור 6)

ביירות, 28 (יונייטד). שליט לוב, קולונל קדאפי, הגיע היום ללבנון.

דמשק, 28 (צ"צ). קנצלר אוסטריה, ברונו קרייסקי, יגיע לדמשק ב־9 במארס.

איסלמבאד (פאקיסטאן), 28 (אי.פי.). פקיסטאן ולוב חתמו היום על הסכם ל־10 שנים, להרחבת הקשרים הצבאיים, הכלכליים, המדעיים והתרבותיים.

בגליון זה 24 עמודים בצרוף המוסף השבועי בן 40 עמ'

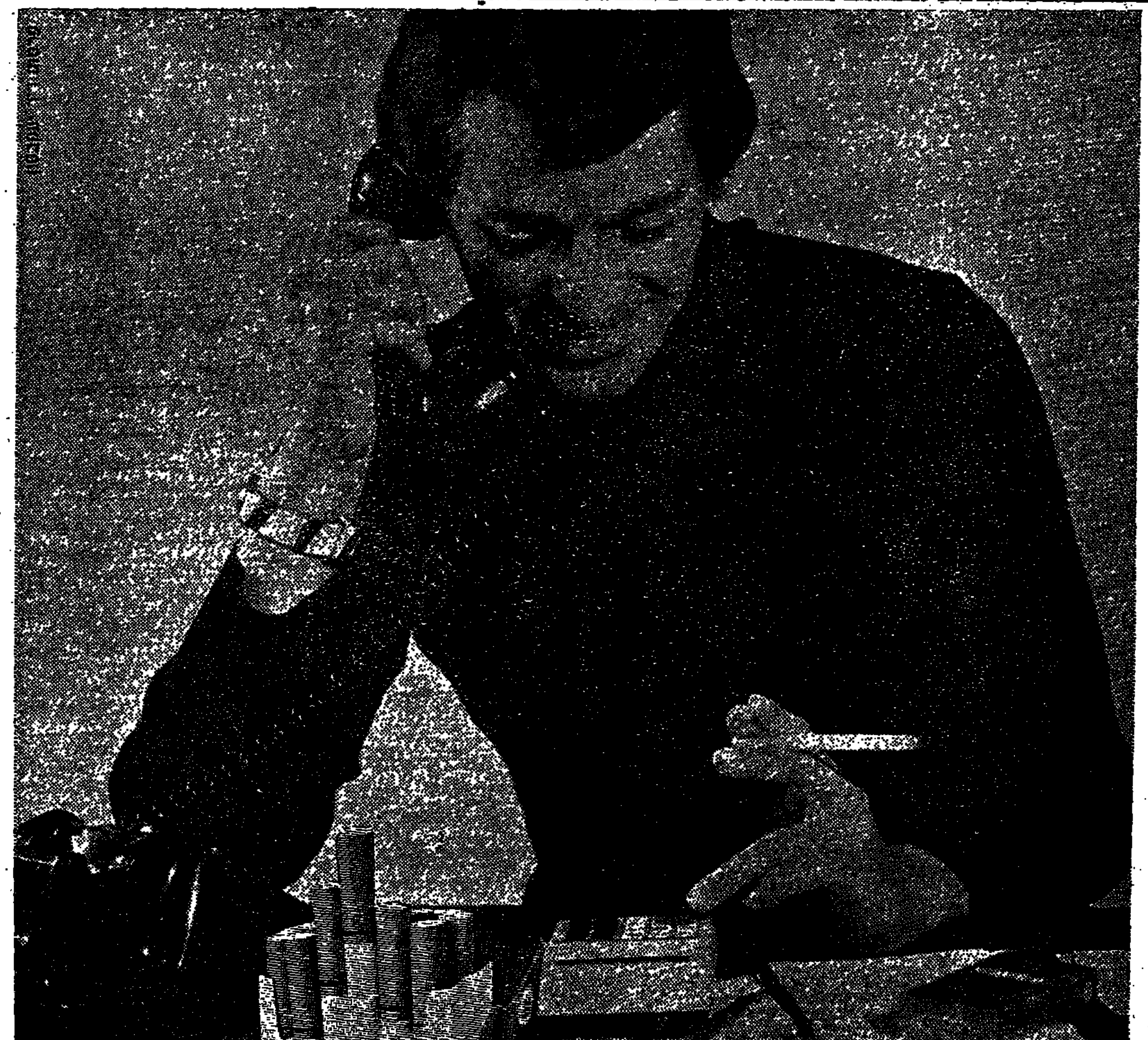

مكان الأصل

مكان الأصل

פקיד אמריקאי בפמליית קיסינג'ר:

שיחות ההפרדה – רק לאחר 3 – 4 שבועות

קיסינג'ר חוזר היום לישראל למספר שעות וייצא אח"כ לדמשק

קהיר, 28 (אי.פי. ויו.פי.). פקיד אמריקאי המתלווה אל ד"ר קיסינ־ג'ר אמר כאן היום, כי יעברו 3 עד 4 שבועות לפני שיחלו שיחות ה־הפרדה בין ישראל וסוריה.

אותם מקורות מסרו, כי השלב ה־בא של השיחות בין ישראל ומצרים עשוי להיות האחרון לפני השלב ש־יביא להסדר סופי, שיעובד בז'נבה לקראת סוף השנה.

נבסר, כי הנשיא סאדאת, המגלה יחס מתון, לא לחץ עד כה על קיסי־נג'ר שיבהיר לו עד להיכן מוכנה ישראל לסגת בסיני מעבר לקו ה־נוכחי. עם זאת ברור, כי ישראל תתבע להחזיק ברצועה כלשהי בסי־ני כמרחב הגנתי. נמסר, כי ד"ר קיסינג'ר צפוי להשתתף בשלב הבא של השיחות בין מצרים לישראל, לקראת סוף מארס.

בשיחותיו עם סאדאת במצרים מק־ווה קיסינג'ר להשיג את הסכמתו ל־האריך את מועד שהיית כוח־החי־רום באיזור החיץ בסיני.

אופטימיות בקהיר

מידה ניכרת של אופטימיות שררה היום בקהיר עם ביקור ד"ר קיסינג'ר — מוסר „פיינשל טיימס" מכתבו בקהיר.

עתוני קהיר הבליטו ידיעות מ־דמשק המצטטות את דברי תומאס סקוט, הממונה על האינטרסים האמ־ריקאיים בסוריה, שאמר, כי ארה"ב מסתייגת מתביעות ישראל לגבי רמת־הגולן.

כוח באיזור החיץ

כוח בין־לאומי של האו"ם שימנה כ־2000 חיילים יוצב באיזור החיץ בין צבאות ישראל וסוריה ברמת־הגולן, לאחר שיושג הסכם הפרדת הכוחות שם — מוסר סרשן יו.פי., ק. מאלר. כוח זה יהיה נפרד מן הכוח המוצב בסיני.

הירחון אפריקה־אסיה בשפה הצר־פתית מסר היום, שקיסינג'ר היתווה תכניות התחות נסיגה ישראלית ב־גולן מעבר לקווים שלפני מלחמת אוקטובר. הירחון מוסיף כי לקיסינג'ר גם תכנית להכרזה על ירושלים כעיר פתוחה לישראל, האו"ם, ירדן וה־ואתיקן. כתב הירחון בוואשינגטון מוסר מפי מקורות אמריקאיים על תכנית הפרדה בת 7 נקודות:

✶ ישראל תתיר שובם של 15 אלף פלחים לבתיהם בגולן.

✶ סוריה תמסור רשימת שבויי ישראל ותאפשר ביקור הצלב־האדום אצלם — צעד שבחלקו כבר בוצע.

✶ בשלב הראשון ייסוג צה"ל מכיס מג'דל שאמס תאל־ארנבה, שנכבש במלחמת אוקטובר.

✶ סוריה תתחייב למנוע מכוחות סדירים או בלתי־סדירים, כמו אירגוני המחבלים, לבצע פעולות מזו־יינות באיזור או מתוכו.

✶ שני הצדדים ירחיקו את נשקם ההתקפי מרחוק סביר מקו הפסקת־האש שלפני מלחמת אוקטובר.

✶ בשלב מאוחר יותר תיסוג יש־ראל מאחורי קו הפסקת־האש של ה־6 באוקטובר — למרחק 2 ק"מ, בגזרות הצפונית והדרומית, ו־4 ק"מ בגזרה המרכזית. משקיפי או"ם יוצבו באיזור שהיה קודם לכן בשליטת ישראל.

✶ עם השלמת שלבי הנסיגה תשח־רר סוריה את השבויים הישראלים.

„טיימס" הזהיר היום במאמר מער־כת כי לעולם הערבי לא יהיה מנוס מאכזבה לאחר הצלחותיו ההתחלתיות של קיסינג'ר במגעיו עם מצרים ו־סוריה, אם אמנם מאמינים מנהיגים שקיסינג'ר „יש לו הכוח או הרצון לסחוט ויתורים מישראל, ללא ויתו־רים מקבילים מן הצד הערבי".

ד"ר קיסינג'ר עומד לשוב ביום ו' (הבוקר) לישראל ולשהות שעות אח־דות בת"א ואח"כ ייצא לדמשק. ב־שבת יגיע לרבת־עמון.

ביום ב' יגיע קיסינג'ר לבריסל, שם ידווח לנאט"ו על מסעו.

דמשק עדיין לא פירסמה שמסרה רשימת השבויים

ביירות, 28 (ע"צ). 24 שעות ל־אחר שפורסם בעולם שרשימת ה־שבויים הישראליים נמסרה לד"ר קיסינג'ר וכי ניתנה רשות לצלב־האדום לבקר אצלם, טרם פורסם על כך בסוריה עצמה.

ייתכן שהמנהיגים הסורים לא רו־צים לפרסם בארצם שאכן החליטו להיענות לדרישת ישראל כל עוד לא חזר קיסינג'ר לדמשק.

בדמשק כבלים את ההשערה שעם שובו של קיסינג'ר לשם תתפרסם הודעה על הסכם ב־עניין נסיגת צה"ל מן השטחים שנכבשו באוקטובר וייתכן גם שיודיעו על חידוש דיוני ז'נבה בקרוב.

יבי

אלא אם
שנים אני מגדל
בשפת הנוף האמריקאי
לאיזור
וההשגים המדיניים שלך
של סוכנך יוצאים זהב,
אם אתה עדיין מסופק
הנה יוצא מפיך
צברית צמאית

ארצי

לא הרחק מהדי החרם

למצחך נשקתי

צינת הליל ראשי

על בתפיך הניחה

נשקתי לליבך המורד

ארצי חרותי.

(מ.)

מסמר ירכיב כנראה היום את ממשלתו

מאת אליהו מאייסי
סופר „הארץ" בצרפת

פאריס, 28 (מיוחד ל„הארץ"). ראש ממשלת צרפת, פייר מסמר, מתכוון להרכיב עד יום ו' (היום בצהריים) את הממשלה החדשה שתהיה מסו־גלת לטפל ביתר יעילות בבעיות ה־כלכלה המחריפות: האינפלציה ו־משבר האנרגיה.

מטרת שידוד המערכות בממשלת צרפת היא לחזק את מיקומו הישיר של הנשיא פומפידו ושל ראש ממשל־תו על שלוחות הרשות המבצעת, שבאחרונה ניכרו בהן סימני חולשה, סתירות ותככים.

הממשלה החדשה שתקום בראשות מסמר תמשיך כנראה באותה מדיניות חוץ גם במזה"ת. הצעד האחרון שיזם שר־החוץ מישל ז'ובר להידוק ביקורים של שרי החוץ מצרפת ומישראל, אינו צריך לעורר אשלייה כאילו חלה תפנית במדי־ניות־החוץ הצרפתית. הזמן יוכיח אם מאחורי יוזמה זו לנורמליזציה ביחסים עם ישראל יש נסיון אמיתי של צרפת לנקוט עמדה שקולה יותר בין ישראל ומדינות־ערב.

ארה"ב בוחנת מערכות רקטיות בדומה לטיל ס.א. 6

יידרשו 100 מיליון דולר — ל־4 שנות פיתוח

מאת מאיר כהן

ארה"ב מזרזת פיתוח מערכת הג־נה משולבת רקטות מנח־טילון, ה־דומות לזו של הטיל הרוסי ס.א. 6. הכוונה היא לפתח טילים מכל הסו־גים שיותאמו במערכת הגנה כזו, ש־יישומה בטיל ס.א. 6 הוכיח את יעילותה הרבה למרות פשטותה.

בחינת טילי ס.א. 6 שנבדקו ע"י אנשי המודיעין, המחקר והפיתוח של הפנטגון, גילה, כי זהו נשק פשוט ויעיל המבוסס על מערכת הנעה ה־פועלת על דלק מוצק. ארה"ב סבו־רה, כי מערכות ההנעה המפותחות כעת על־ידיה והמבוססות על דלק נוזלי, יהיו יעילות יותר. בשעתו נמסר, כי הערכת מומחים אמריק־אים היא, שיידרשו 100 מיליון דו־לר ו־4 שנים, כדי לפתח טילים מסוג זה.

בינתיים פותח כבר אב־טיפוס של טיל מנח־טילון נוזלי שכינויו אל־ביי־ר, ר.ת. של טיל משוגר באוויר, מנח־טילון נמוך־מחיר. ביטויי הטיל יוליכו לפיתוח טילי־שיוט ואף טילי־אוויר־אוויר שמהירותם תגיע עד מאך 4 וטיווחם ינוע בין 360 ל־480 ק"מ. מומחי הפנטגון מבטיחים, כי הענקת התקציבים הדרושים יביא לפיתוח מוגדל של טילים אלה והם ייכנסו לשירות בתחילת 1976.

רק האשמות פליליות כבדות יכולות להיות בסיס להעמדת נשיא בארה"ב לדין

וואשינגטון, 28 (אי.פי.). פרקליטו של הנשיא ניכסון אמר היום, כי רק האשמות פליליות כבדות עלולות ל־הוות בסיס להעמדתו של נשיא אמ־ריקאי לדין.

במחקר המשתרע על 61 עמודים, הדן בבסיס התחוקתי להעמדת נשיא לדין, קובעים ג'יימס סס. קלייר וה־משת עוזריו: השימוש בבחינה הפ־לילית המוקדמת להעמדה לדין, חייב למצוא תימוכין בהיסטוריה, והגיון של תקדים חוקי.

מחקר זה סותר דו"ח של ועדה מטעם ועדה משפטית של ביה"נ, שקבעה, כי ניתן להדיח נשיא גם על בסיס לא־פלילי. ועדה זו בודקת עתה אפשרות העמדת הנשיא לדין. אם יוחלט על כך, הוא יועמד לדין לפני הסינאט.

ניו־יורק, 28 (מיוחד ל„הארץ"). בריה"מ פתחה בצעדים חדשים נגד היהודים — הפעם בצורת חילול בתי־קברות יהודיים. קבוצה של רב־נים מאירופה הציגו היום במסיבת עתונאים צילומים על הרס וחילול בתי־קברות בבריה"מ.

בארה"ב גוברת הדאגה לגורל מפ־לי העלייה היהודים במוסקבה שער־כו שביתת־רעב. הפגנת מחאה מת־מדת נערכת ליד בניין משלחת ברי־ה"מ באו"ם.

בריה"מ חותרת לנסיגה ישראלית מרמת־הגולן

„יוזמת השלום תתמוטט אם לא ייסוג צה"ל"

מאת צ'ארלס פאצ'ואופי
סופר „הארץ" בוואשינגטון

וואשינגטון, 28 (מיוחד ל„הא־רץ"). מגמת הפעילות הדיפלומ־טית הסובייטית בהשכנת השלום במזה"ת, היא להבטיח התחייבות ישראלית לסגת מרמת־הגולן — נמסר מחוגים דיפלומטיים יודעי דבר.

הרוסים מתאמצים לשכנע את ה־אמריקאים שסופה של יוזמת הש־לום של קיסינג'ר להתמוטט, אם לא תאולץ ישראל לפנות את רמת־הגולן.

וואשינגטון מתייחסת בחיוב לכוו־נת בריה"מ למלא תפקיד נכבד ב־שלב הסורי של מאמצי השלום ב־מזה"ת, וארה"ב עצמה תמלא תפקיד מישני בשלב זה.

מוסקבה מבקשת לזקוף לזכותה ב־עיני העולם הערבי את ההתערבות הדיפלומטית הצפוייה לטובת סוריה — בניגוד לתפקיד הסביל שמילאה במו"מ שהוליך להסכם המצרי — ישראלי לחילופי שבויים, לוועידת ז'נבה ולהפרדת הכוחות.

דיוני גרומיקו עם אסד

(יופ"ע, ע"צ). גרומיקו דן היום עם נשיא סוריה, חאפז אסד בצעדים לקראת הסדר שלום במזה"ת.

גרומיקו הגיע אמש לדמשק, זמן קצר לאחר בואו של ד"ר קיסינג'ר.

כפי שנודע, דנו גרומיקו ואסד ב־אפשרות להפרדת כוחות בין ישראל וסוריה, בוועידת השלום בז'נבה וב־סיכויים שישראל תבצע את החלטת מועצה"ב 338.

ביום ו' (היום) יטוס גרומיקו ל־קהיר, שם שוהה היום קיסינג'ר עם סאדאת, אך אין להניח שגרומיקו וקיסינג'ר ייפגשו.

אליהו זהבי, סופר „הארץ" בסקנ־דינביה, מוסר: ביקור גרומיקו ב־סוריה הובלט היום בראש מהדורות החדשות בראדיו מוסקבה, שעד כה התעלם מחידוש יחסי מצרים — ארה"ב.

מוסקבה חזרה היום על ההצהרה המזהירה מפני „כוונות של חוגים אימפריאליסטים להתבסס במזה"ת", ומדגישה את תמיכת בריה"מ בעניין הערבי. דגש מיוחד ניתן עתה בהו־דעות הסובייטיות על זכות העם הפ־לשתיני. סוכנות טא"ס דיווחה על או־וירה ידידותית בשיחות גרומיקו ב־דמשק.

ראדיו מוסקבה הכריז היום, כי לישראל אין עוד תירוץ לדחות את פתיחת השיחות על הפרדת הכוחות בחזית הסורית, לאחר שקיבלה את רשימת השבויים.

3 המחבלים ברומא לא שוחררו – מחוסר ערבות

5 המחבלים מכוויית הגיעו לקהיר

רומא, 28 (ע"ר ויופ"ע). שלו־שה המחבלים אשר הוצע להם אתמול שיחרור בערבות לאחר שהורשעו בהחזקה שלא כחוק של טילי־כתף רוסיים ונידונו ל־מאסר 5 שנים וחודשיים, לא הש־תחררו מן הכלא, משום שלא היו מסוגלים לגייס את הערבות שהוטלה עליהם — אמר היום סניגורם.

הסניגור יגיש עירעור לביטול מיידי של החלטת בית־המשפט, אשר הורה למחבלים לשלם ערבות של 20 מיליון לירטות כ"א.

הולדה ליברטומה, סופרת „הארץ" מוסרת: החלטת ביה"מ ברומא ל־שחרר בערבות את 3 המחבלים נר־אית כתקדים מסוכן בחוגי ביהמ"ש הבטחוני, לא רק מן הבחינה הפולי־טית, אלא גם מבחינת המשפט ה־פלילי. אף־על־פי־כן נמנע רוב ה־עתונים היום באיטליה מפרשנות כל־שהי.

התובע הכללי אמר, שעונש ה־מאסר שנגזר על ה־3 (חמש שנים וחודשיים ושיחרורם המיידי בער־בות) הוא קל, מאחר שאי־אפשר היה להוכיח שהמחבלים הללו הם שהביאו את הטילים לאיטליה וש־ביקשו לבצע את מזימתם לשגר את הטילים מירתוח באוסטיה.

בהודעה שפורסמה זה לא מכבר ע"י שר־הפנים של כוויית, נאמר, כי ה־5 יילקחו לבירה ערבית כדי לעמוד שם לדין בפני בית־משפט של האירגון לשיחרור פלשתין.

חמשת המחבלים הגיעו מכוויית למצרים

קהיר, 28 (יופ"ע). חמשת המח־בלים שביצעו את הטבח ברומא בדצמבר אשתקד, הגיעו היום מ־כוויית לקהיר.

החמשה, אשר היו עצורים בכוויית מאז 18 בדצמבר, הגיעו לקהיר זמן קצר אחרי ד"ר קיסינג'ר — הוסיפו המקורות.

31 אנשים נהרגו כאשר המחבלים הטילו פצצות תבערה למטוס האמ־ריקאי שעמד להמריא מרומא ב־17 בדצמבר. המחבלים חטפו אז מטוס גרמני, טסו עמו לאתונה אח"כ ל־כוויית וכדרך רצחו אחד מבני ה־ערובה.

קצין בכיר נקרא ע"י דובר צה"ל לבירור

מאת סופר „הארץ"

קצין בכיר בצה"ל נקרא לבירור אצל דובר צה"ל, לאחר שפירסם מא־מר ב„מעריב" שבו תמך בהמשך כהונת שר־הביטחון משה דיין.

לקצין, סא"ל יאיר בורלא, נאמר בבירור, כי הוא הפר תקנות צה"ל ה־אוסרות התייחסות בכתב ומעל דפי העתונים לנושאים פוליטיים של בע־לי דרגות בשירות סדיר.

סופר „הארץ" מוסיף, כי מבחינה משמעתית אין כל משמעות לפגישת הקצין עם דובר צה"ל ולהערה על מאמרו. מבחינה זו שונה הטיפול בסא"ל בורלא שתמך במאמרו ב־המשך כהונתו של מר דיין, מאשר ביחס שננקט כלפי אלוף גדעון מוד־ניימי, שבכנס הקצינים תקף את מר דיין. כזכור, נגזר אלוף מהנייני ע"י הרמטכ"ל בעיקבות דבריו בכנס.

נכבדים דרוזים קוראים לסיפוח רמת־הגולן לישראל

(ע). נכבדים דרוזים מרמת־הגולן חזרו והשמיעו אתמול קריאה לממ־שלת ישראל לספח את רמת־הגולן לישראל ולהעניק אזרחות ישראלית לתושבי הכפרים הדרוזיים שבצפון הרמה.

הדברים הושמעו באוזני שר־הדתות, ד"ר זרח ורהפטיג, בטכס הכתרת שני קאדים דרוזיים ברמת־הגולן, בכפר מסעדה.

ניכסון הוזמן לקהיר

(סוף מעמוד 1)

שתי המדינות.

ההודעה פורסמה בשעה שד"ר קי־סינג'ר וסאדאת נועדו לשיחות ה־קשורות בהתפתחויות האחרונות ב־מזה"ת. שעה קלה לפני ההודעה ה־רשמית התייצב סאדאת לצד קיסינ־ג'ר, במירפסת בית הארחה ליד ה־פירמידות. הוא כינה את השר ה־אמריקאי „ידידי". סאדאת קיבל את פני קיסינג'ר בבגדים אזרחיים, ו־ציין, כי יש משמעות מיוחדת לעוב־דה זו, מאחר וקיסינג'ר הוא הראשון מזה זמן רב אותו מקבל סאדאת לא במדים צבאיים.

אמנם, אין לפרש התפתחות זו כסימן לסיום המלחמה, אך יחד עם זאת רואים בכך משקיפים אות לתקופה חדשה.

פיו של סאדאת היה מלא שבחים לקיסינג'ר: „קיסינג'ר עושה מאמץ הראוי לשבח כשהוא מנסה למצוא פיתרון במזה"ת ומכאן ניתן ללמוד, שארה"ב אכן מתכוונת להגיע לפי־תרון".

סאדאת ציין גם, כי הנושא העיקרי בשיחות בין השניים היה הפרדת ה־כוחות בחזית הסורית וכן נושאים הקשורים בסיוע אמריקאי בפתיחת תעלת סואץ.

„אל־אהראם" מסר, כי השיחות ש־מנהל קיסינג'ר עם סאדאת מקיפות 4 נקודות בסיסיות: הפרדת הכוחות בין סוריה לישראל; הצעדים הבאים של השלב השני בוועידת ז'נבה וכן קשרי מצרים וארה"ב וביקור ניכסון. פקידים אמריקאים אמרו יחד עם זאת, כי ייתכן שקיסינג'ר יתכונן ל־דון גם בנתון מימון האשראי אמריק־אי להנחת צינור נפט בין סואץ ל־אלכסנדריה.

בוואשינגטון מסר דובר הבית הלבן, ג'ראלד וורן, כי חידוש יחסי וואשינגטון וקהיר הוא חלק מנור־מליזציה ביחסי ארה"ב והמדינות ב־חלק זה של העולם. כשגריר ארה"ב במצרים מונה מר הרמן אילטס, ש־היה ממונה על המדור לאינטרסים אמריקאיים במצרים מאז נובמבר 1973. אילטס הוא בן 52, יליד גר־מניה, נשוי ואב לשניים. הוא כיהן כשגריר ארה"ב בסעודיה. מצרים מינתה מצידה את אשרף ע'ורבאל ל־שגרירות בוואשינגטון.

זכו בפיס

בהגרלת מפעל הפיס מס' 9/74 שה־תקיימה ביום 28.2.74 זכו הכרטי־סים הבאים:

בסך —.150,000 ל"י זכו המספרים: 363990; 472398.

בסך —.50,000 ל"י זכה המספר: 753413.

בסך —.12,500 ל"י זכו המספרים: 308150; 781940.

בסך —.6,250 ל"י זכו המספרים: 269697; 378983; 585802; 746885.

בסך —.600 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־05649; 16070; 19017; 26707; 30903; 50081; 60930; 78872; 88060; 99503.

בסך —.250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב — 00305; 06687; 10266; 21518; 23101; 25241; 28853; 27023; 46838; 46866; 50257; 51596; 52125; 55625; 56822; 64651; 71756; 73770; 74061; 83530; 89909; 90617; 95169; 96597; 99242.

בסך —.100 ל"י זכו הכרטיסים ש־מסתיימים ב־1218; 2202; 3316; 3479; 6963; 7460; 7757.

בסך —.50 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־0042; 0075; 0648; 0691; 0823; 1262; 1593; 1688; 1845; 1971; 2028; 2563; 2612; 2742; 2752; 2931; 3028; 3230; 4199; 4481; 4696; 5091; 5223; 5356; 5856; 6171; 6231; 6319; 6425; 6772; 7127; 7175; 7896; 8096; 8119; 8420; 8500; 8810; 9383.

בסך —.4 ל"י זכו כל הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים בספרה 5.

בסך —.1,250 זכו הכרטיסים הב־אים: — 031490; 079264; 132363; 133546; 248403; 267977; 295933; 298009; 345348; 485263; 507783; 509816; 524628; 567273; 620723; 629889; 697529; 718186; 741507; 763425; 788236.

הגשמים יימשכו — בהפסקות גדולות יותר

מזג האוויר הסוער יימשך גם ה־יום והגשמים יוסיפו לרדת כשהם מלווים סופות רעמים ורוחות חז־קות. עם זאת צפויות הפסקות גדו־לות יותר בין הגשמים.

אתמול התחדשו הגשמים ומזג ה־אוויר הסוער כמעט בכל הארץ, כ־שהם מלווים לעיתים בברד. רוחות חזקות נשבו עד למהירות 40 קשר לשעה וגרמו נזקים בכמה מקומות. הגשמים אתמול היו בכמויות ני־כרות. ברמת־הגולן ירדו 54 מ"מ, בצפת — 43 מ"מ; בירושלים — 33 מ"מ; בנהריה 15 מ"מ; בחיפה — 8 מ"מ; בת"א 13 מ"מ; בלוד 37 מ"מ ובבאר־שבע — 4 מ"מ.

התחזית מסרה אמש שגם בשבת יוסיפו לרדת מימטרים פזורים.

דובר מקורות מסר אמש, כי מיפ־לס הכנרת מוסיף לעלות, ומאז תח־ילת הגשמים בינואר עלה ב־1.14 מ', שהם כ־180 מיליון מ"ק. המאג־רים של מיפעל נחלי מנשה התמ־לאו כמעט — כ־13.5 מיליון מ"ק מתוך קיבולת ממוצעת של 14 מי־ליון מ"ק. גם יתר המאגרים המלא־כותיים שבורים על גדותיהם.

התפטר שר־האוצר באיטליה

רומא, 28 (ע"ר ויופ"ע). שר־האוצר האיטלקי, אוגו לה־מאלפה, התפטר הערב וגרם למשבר מדיני.

כמעט בטוח שבעיקבות צעד זה תיאלץ ממשלת הקואליציה בראשות מאריאנו רומור להגיש את התפטרותה.

אמש בגביע אירופה בכדורסל

מכבי ת"א השלים נצחון כפול על האלופה הבלגית – 74:84

מאת סופר „הארץ"

המסך ירד אמש, בהיכל הספורט ביד־אליהו, על משחקי גביע אי־רופה בכדורסל לעונה זו — באוו־רת חולין שהלמה את המעמד: ללא מתח ואתגר, השלים מכבי תל־אביב נצחון כפול על אלופת בלגיה, אמורל אנטוורפן, הפעם בהפרש בן עשר נקודות (74:84).

רק כארבעת אלפים צופים באו לחזות בהתמודדות חסרת המשמ־עות, בין שתי קבוצות שהחמיצו עוד קודם לכן את העליה לחצי־הגמר האירופי. עובדה זו פגמה ב־מארע הרבה יותר מנצחונו של מכבי במשחק הראשון, בשבוע ש־עבר באנטוורפן, בשיעור 85:91.

היציעים הריקים השפיעו בעקי־פין גם על הנעשה במגרש, בו הת־נהל משחק חסר ברק ותנופה, כי ששני היריבים מרבים להתחשב ד־לאבד כדורים; אינם מקפידים על שמירת סלים, וקולעים לפרקים ב־זלזול מופגן.

מכבי פיגר בפתיחה 4:2 ו־8:7 עד שהוליך לראשונה בדקה השמי־נית (10:11). אבל רק אחרי שוו־יון (12:12) יצר לעצמו האלוף ה־ישראלי מקדמה ניכרת, בניצחום של שני כוכביו הקבועים — טל ברודי וביל פלאס. שני אלה, ול־פרקים גם שחקן הרכש מרוזין סמי־זנס — שסיים אמש את שירותו במכבי — היו היחידים שניסו ל־הוסיף קצת „פילפל" למאבק ה־בלתי מלהיב.

הבלגים, שבשורותיהם כמה ענ־קים מעל ל־2 מטרים, לא עשו רו־שם כי הם מסוגלים לצמצם את ה־פער בצורה מסוכנת. וכך סיים מכ־בי את המחצית הראשונה ביתרון (33:41), ולא התאמץ במיוחד גם אחרי ההפסקה, כאשר הוליך 40:51, 49:57 ו־60:69. אלא ששא־ננות זאת, וחילופים תכופים בהר־כב, דירדרו את הבלגים שהגיעו במפתיע לפיגור של 72:68 בלבד. ברודי ופלאס הגבירו את הקצב ב־דקות הסיום, כדי לסיים ביתרון מ־שכנע, אחרי סידרת קליעות מהי־רה.

הנצחון הבטיח למכבי תל־אביב את המקום השלישי בדירוג הסופי של בית זה, אחרי אלופות איטליה וצרפת, איגניס וארזה ובוארק.

למכבי קלעו אמש: ברודי 24, שורץ 8, גוימרק 6, ברקוביץ 5, אבישר 4, מנקין 4.

הקלע המצטיין במגרש היה ה־ענק שבחבורה (2.07 מטר), כדור־סלן הרכש האמריקאי של הבלגים, ג'ק גילספי, שצבר 27 נקודות. ל־צדו בלט הקפטן אמיל גארטס, ש־קלע 21 נקודות, בעוד שהאמריקאי קוריקי באל קלע 10 בלבד.

שפטו המערב־גרמני בוסמן וה־אוסטרי האלץ, שאוזמות מהחלטותיו עוררו תמיהה כללית.

ייתכן שדיין יחזור בו

(סוף מעמ' 1)

מפלגתי, ואילו כל הקומבינציות של כניסת שני חברי רפ"י אחרים לממ־שלה, הם פנים־מפלגתיות בלבד.

לדעתם הצטרפות חברי רפ"י ל־ממשלה בלי דיין היא „חוסר סולי־דריות וחוסר התחשבות באינטרסים מדיניים על חשבון אינטרסים מפלג־תיים". חברי הקבוצה חוששים, כי החלטה להצטרף לממשלה תחסל את רפ"י („ולא יהיה אפילו צורך ב־חיסול האטיבות") וכן פגיעה חמורה בדיין.

עם זאת לא מתנגדים חברי הקבו־צה שנציגי רפ"י בסיעה בכנסת יצב־עו בעד הממשלה.

ישיבת ועדת הפיוס

ועדת הפיוס, שתפקידה לבדוק את טענות רפ"י לגבי סדרים פנימיים במפלגה ולהציע שינויים, התכנסה אתמול בבוקר בת"א, אך לא הגיעה לסיכומים. לפי ההחלטה מיום ג' אמורים היו 3 מזכירי המפלגה לה־ביא לישיבת אתמול הצעות מוסכ־מות, אך ההצעות לא הובאו. ח"כ אהרון ידלין הודיע, כי הוא וסגניו ייפגשו לצורך זה הבוקר ולאחר פגישה זו תיערך ישיבה נוספת של ועדת־הפיוס ובה יובאו לדיון הצעות מוסכמות.

בישיבה אתמול התברר שקיימת הסכמה כללית לגבי הקמת פורום בין־חטיבתי של צמרת המפלגה, ב־השתתפות מספר אישים מבוכבם. חברי רפ"י העלו אתמול שוב את תביעתם לסגור את שבועון „אות". במפתיע הצטרפה לדרישה זו ח"כ שושנה ארבלי־אלמוזלינו, המייצגת את אחה"ע. ח"כ ידלין טען, כי אין צורך בשבועון פובליציסטי של ה־מפלגה, אלא בכתב־עת עיוני בלבד.

בישיבה זו הודיע השר פרס, כי תמיכת רפ"י בממשלה הבאה לא תהיה מותנית בהצטרפות נציגי רפ"י לממשלה.

האוצר הסכים

אמש מצאה את פתרונה בעיית האוצר, שהעסיקה בימים האחרונים את צמרת ל"ע: סירוב ח"כ גדעון האוצר לכהן כשר בלי תיק, לאחר שגבי ... הודיעה על סירובה לכה־הן ... מר ל"ע את תיק המשטרה, כ־תיק שני.

מאיר, כי הסכמתה לשר השני מר־מגית בכך שבתפקיד זה יכהן ח"כ האוצר ולא איש אחר. קודם תבע מר האוצר שהנהלת ל"ע תבחר מועמד אחד לממשלה במקומו.

רפאל לוחץ על כניסה לממשלה

דחיית ישיבת הסיעה של המפד"ל, שהיתה אמורה לדון בהצעה האחרונה של המערך, הגבירה את אי־הבהירות לגבי הסיכויים להצ־טרפות המפד"ל לקואליציה. נודע שח"כ יצחק רפאל הפעיל אתמול לחצים רבים על אישים שונים ב־צמרת המפד"ל כדי להביא את ה־ענין להכרעה בהקדם ולהבטיח החלטה חיובית.

על רקע זה היו חילופי דברים חרי־פים בין ח"כ רפאל ומזכ"ל המפלגה צבי ברנשטיין. ח"כ רפאל דרש ב־תוקף כינוס הנהלת הועה"פ ומר ברנשטיין התנגד לכך. מאוחר יותר הודיע מר ברנשטיין, כי הנהלת ה־מפד"ל תקבע ביום א' ואילו מועד ישיבת הועה"פ לא נקבע עדיין.

סופר „הארץ" בירושלים מוסר: צמרת המפד"ל הבהירה שלשום ב־ישיבת הסיעה בכנסת, כי לא תצ־טרף לממשלה החדשה אם תצביע ה־סיעה רפ"י נגדה ולא תשתתף בה. השר מיכאל חזני וח"כ יצחק רפאל התבטאו בישיבה בכנסת, כי אין טעם בכניסת המפד"ל לממשלה אם רפ"י תתנגד לה. ממשלה כזו תהיה צרה ומצומצמת ולא תאריך ימים. עמדה דומה הביעו גם צעירי המפד"ל.

סיעת המפד"ל בכנסת סבורה, כי סיעת רפ"י מחזיקה למעשה במפתח להרכבת הממשלה. החלטתה עשויה להשפיע השפעה ניכרת על עמדת הדתיים.

ניסה להשחית יצירה של פיקאסו

ניו־יורק, 28 (יופ"ע). איש שבא למוזיאון לאמנות מודרנית התיז היום צבע אדום על התמונה גרניקה, יצירת הצייר פאבלו פיקאסו. המשט־רה עצרה מייד את האיש.

דובר המוזיאון אמר, כי הצבע הו־סר מייד. נראה שלא נגרם כל נזק ליצירה.

גרניקה, שהושלמה ע"י פיקאסו ב־1937, מתארת את זוועות מלחמת ה־אזרחים הספרדית על רקע הפצצת העיר גרניקה. זו אחת מבין היצי־רות הידועות ביותר של פיקאסו.

ישראל תציע מו"מ בשלבים

(סוף מעמוד 1)

לנהל את המו"מ בז'נבה. דבר זה לא סוכם עם ד"ר קיסינג'ר, הנראה שהסיכום הסופי יושג בשיחות אתו היום.

אולם, בענין המסגרת למו"מ עלול להתהוות סיבוך לא בקשר למיקום, אלא בהרכב המשלחות. בשיחות ע־ם ד"ר קיסינג'ר בדמשק הועלה ה־רעיון, שלפחות לפי שעה לא הוצג כדרישה או כהצעה רשמית, כי את הצד הערבי במו"מ תייצג משלחת צבאית סורית—מצרית. רעיון זה הוס־בר בעובדה שלמצרים ולסוריה פיקוד צבאי משותף, אולם לדעת משקיפים בכירים מסתתר מאחוריו אי־רצונם של שליטי דמשק להופיע בארצם ובעולם הערבי כמנהלי מו"מ עם ישראל. ישראל תתנגד כנראה בתו־קף לדרישה זו — בין השאר תטען, כי בשעתו דרשה לכרוך את בעיית השבויים במצרים עם השבויים בסו־ריה, בנימוק של פיקוד צבאי משו־תף, אולם נימוק זה נידחה ע"י קהיר ודמשק כאחד. עמדת ישראל היא, כי המו"מ צריך להתנהל רק בין שתי המדינות הנוגעות בדבר.

אתמול אחה"צ נערכה ישיבת ממ־שלה מיוחדת בה דיווחו ראש ה־ממשלה והשרים משה דיין ואבא אבן על השיחות עם קיסינג'ר. בישיבה, שנמשכה כשעה, השתתף גם שגריר ישראל בוואשינגטון, שמחה דיניץ. בסוף הישיבה סוכם להמשיך בדיון בישיבה הרגילה ביום א', לאחר סיכום השיחות הנוספות שייערך ה־בוקר עם קיסינג'ר, לפני צאתו ל־דמשק ואחר לרבת־עמון.

סיורו של קיסינג'ר באזור יסתיים בריאד. בחוגי משלחתו נמסר, כי לפי שעה אין בכוונתו לערוך ביקור נוסף בישראל או להאריך את ביקורו באזור. מטרתו העיקרית בביקור זה, לפי שעה, היא להגיע לסיכום לגבי מסגרת המו"מ ונראה כי הוא מאמין, כי יוכל לעשות זאת ללא צורך ב־הארכת שהותו באזור.

הקדמתו של פרופ' ישעיהו ליבוביץ ל„גשר בין חופים" עם תגובתו של פרופ' עקיבא א. סימון

קובץ־שירים זה יש לו משמעות מיוחדת נוכח המציאות הטרגית בארץ זו, שהיא ארץ־ישראל לעם היהודי ופלשתין לעם הערבי. עדיין אין אנו צופים את המוצא מן ההתנגשות בין העם היהודי ובין העם הערבי, ז.א. בין יהודים באשר הם בני העם היהודי ובין ערבים באשר הם בני העם הערבי: אך קובץ זה בא ללמדנו שאין מציאות איומה זו חייבת להאפיל על העובדה המכרעת — שבין יהודים באשר הם בני־אדם ובין ערבים באשר הם בני־אדם קיימים יחסי־אנוש, שאינם נדחים מפני ענייני מדינה ואינם בטלים בגלל מאבק לאומי. המשוררים יהודים וערבים, שחברו יחד בקובץ זה, מגלים שיש שפה משותפת — עכ"פ בהגות שירית — לבני שני העמים, כשהם מביעים הלכי־רוח כלל־אנושיים, וביחוד את הכמיהה ליותר מאשר דו־קיום בלבד: לידידות המשותפת של רגשות משותפים. אין קובץ זה בא לפתור את בעיית הניגוד הלאומי־מדיני, אלא להעיד שהאדם עומד מעל לניגוד זה. בכך עשויה השירה של יהודים וערבים יחד, נוסף על משמעותה כיצירה אמנותית, לתרום תרומה להכשרת קרקע פסיכולוגי לשלום.

פרופ' ישעיהו ליבוביץ

בית ערב שיק תרומה תשל"ד

שלום רב לך, חברי הטוב — יבי המשורר, משורר השלום! חן חן לך על מתנתך היקרה, שרק היום גמרתי את הקריאה בה, דהיינו בו בספר „גשר בין חופים" שבעריכתך ובדברי הקדמתו של ידידי נעורי וקונתי ישעיהו ליבוביץ והוצאת מ"ל שכשמו כן הוא: רצון טוב!

שירי שלום של משוררים ערביים ועבריים, ובשתי לשונותיהם, לכשתקראם זה לאחר זה, ואתה מסיח את דעתך משמות המחברים, יקרה שאין אתה משכיל להבחין עוד, לאיזה משני עמי ארצנו שייך זה או זה. והיא הנותנת! עם כל ההבדלים בנושאים ובמטען ההיסטורי־התרבותי, ולעיתים אף בשאיפות לעתיד, הרי יש כאן, אם לא קול אחד, הרי תזמורת רב־קולית, שמנצחה הנבחר מעינו של איש המחזה, הוא „עושה השלום" האלוקי.

במה דברים אמורים? שברואיו יסייעו בידו לא בדברי שירה בלבד, אלא בפרוזה המחייבת של ימי־החולין הקשים, וכן יהא רצון!

בהוקרה אמת ורגשי תודה עמוקים
שלך
פרופ' עקיבא א. סימון

יצאה מהדורה שניה של הקובץ. ניתן להשיגה תמורת המחאה בסך —.10 ל"י לת.ד. 4216, תל־אביב (מ.)

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו הפתאומית של

משה ב"ר חיים סובולסקי ז"ל

(מגרודנה פולין)

הלויה תצא היום ו' אדר בשעה 11.00 מבית החולים שערי צדק ירושלים

המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על מותו הפתאומי של

אבינו, חמנו וסבנו

משה רוזנבאום (צסקי)

פרדס חנה

ילדיו: אברהם, אסתר ודוד
כלותיו: יהודית ואביבה
חתנו: צבי
נכדיו: אפרת, שרון, רון וניר

על מועד ההלויה נא להתקשר לטלפון 04־535765.

אליעזר פרנס

מיקירי ירושלים ובניה

נספה בתאונת דרכים קטלנית אתמול, ה־28.2

על מועד הלויה שתתקיים ביום א' תפורסמנה מודעות

המשפחה המתאבלת

בננו יקירנו

סג"מ יורם גור הי"ד

שנפל במלחמת יום הכיפורים

יובא למנוחות ביום שני, י' באדר תשל"ד (4.3.74) בבית העלמין הצבאי בקרית שאול בשעה 15.00

ההורים: יהודית ויוחנן גור
האחות: נויה

אוטובוס ייצא ממטה אביב, ב־14.45.

בצער עמוק הננו מודיעים כי יקירנו

ד"ר אברהם (צ'ירי) שנפלד

איננו

הלויה תתקיים בבית העלמין בחולון היום, יום ששי, 1.3.74 בשעה 12.30 אחה"צ. נא להימנע מביקורי תנחומים.

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

יצחק (ליאון) סויפר

מצרנוביץ

הלויה תצא היום, יום ששי ז' אדר תשל"ד, 1.3.74, בשעה 11.30 לפנה"צ, מבית הלויות העירוני, רח' דפנה 5 ת"א ותעבור ליד בית הכנסת מרמהק לבית העלמין בקרית שאול. אוטובוס יעמוד לרשות המלוים.

המשפחה המתאבלת

תודתנו העמוקה לכל הקרובים, הידידים והמכירים, אשר השתתפו באבלנו הכבד בנפול בעלי ואבינו היקר

שמעון תורי ז"ל

נפל במלחמת יום הכפורים

כרמלה, אמירי, אורלי
והמשפחה

ציבור המתפללים וועד בית־הכנסת המרכזי בגבעת רמב"ם

מבכים את פטירתו של

הרה"ג שמואל יעקב ז"ל

אביו של מורנו ורבנו הרה"ג, ר' יוסף באייר בוליקבות
רבה של גבעתיים

ומשתתפים בצערו ובצער כל המשפחה הכב'.
המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא יוסיפו לדאבה עוד.

לרחל בר־לבב

אתך אנו באבלך הכבד על מות

אביך ז"ל

חבריך ממכון אדלר

ביום השנה הראשון לפטירתו של יקירנו

יוסף גרייבר

זכרו לברכה

נערוך אזכרה וטכס גילוי המצבה על קברו
בבית הקברות בקרית שאול
ביום ראשון, ט' באדר (3 במרס 1974)
ב־2.30 אחה"צ

התכנסות מביתו, רח' סמטת 8, תל־אביב, ב־2.00 אחה"צ

המשפחה

נטע ברגר

(לבית ליזר)

שלושים לפטירתה

על נטע — כי נעקרה!

עד שפגשתי את נטע בבית הספר, בו עבדנו יחד מספר שנים, התפלאתי מה ראה הנביא לתאר את האדם האידיאלי, כאיש אשר „לא יצעק ולא ישא ולא ישמיע בחוץ קולו. קנה רצוץ לא ישבור ופשתה כהה לא יכבנה לאמת יוציא משפט"? (ישעיהו מ"ב). מקוצר בינה, נראו לי הדברים כסוריאליסטיים.

בנטע נתממשו תכונות אלה בגילוייהן החיצוניים ובמשמעותן הפנימית הסמלית.

בהופעתה השקטה, המאופקת והתרבותית, בדיבורה הרגוע והבוטח, בקולה הרך, בלבושה האסתטי ובהופעתה האלגנטית (במלוא המובן החיובי של מלה זו), היתה נטע לדוגמא לא רק לתלמידיה אלא גם לחבריה לעבודה וביניהם כותב שורות אלה.

אבל, כפי שכבר נרמז, לא היה בתכונות אלה משום „לית וזר" חיצונית, גם לא משום צורה בעלת תוכן אלא הצורה והתוכן חד הם. אולי אומר זאת אחרת: התוכן התבטא בצורה והצורה בתוכן ואין ידוע מה קודם למה.

חבל על דאבדין ולא משתכחין.

אברהם מישל
מנהל בית ספר עממי א',
חיפה

האזינו מחר
בשעה 1.00 בצהרים
בגל"י צה"ל
לתכניתו של
יעקב אגמון
„שאלות אישיות"
מר אגמון מראיין
את הגב'
סוזי אבן,
נשיאת האגודה למלחמה בסרטן בישראל
לקראת
„מבצע הקש בדלת"

תוך 3 דקות „רחץ וסע"
מתקן אוטומטי לרחיצת רכב בתחנת דלק ...
מאחורי בורסת היהלומים ברמת־גן בבעלות רפאל הלפרין
פתוח מ־7 בבוקר עד 10.00 בלילה

בטכס אזכרה לחללי צה"ל שמקום קבורתם לא נודע

גולדה ודיין הרגיעו בני משפחות שכולות שהשמיעו לעברם קריאות גנאי

(ע). במוצ"אי סגרירי וצונן של הרי ירושלים, בגשם מעורב בברגרי ברד, נאספו אתמול כשתי רבבות מבני משפחות החללים של כל מערכות ישראל שמקום קבורתם לא נודע, למעמד אזכרה בבית הקברות הצבאי על הר־הרצל בירושלים.

במעמד האזכרה המסורתי נערך ערב ז' באדר, יום פטירתו של משה רבנו, שמקום קבורתו לא נודע.

שבילי בתי העלמין מלאו בני משפחות שכולות, קרובים, חברים לנשק וידידי הנעדרים, אשר לשמם הוצבו מצבות אבן מעוטרות זרי פרחים. בין משתתפי עצרת הזכרון היו ראש הממשלה גולדה מאיר, שרים, הרמטכ"ל וקציני המטה הכללי של צה"ל, מפקדי החילות, הרב הראשי הראשון לציון עובדיה יוסף, חברי כנסת וחיילים מצוינים, שכמה מהם נעזרו בידי ידידיהם וקרוביהם להגיע אל בית העלמין.

הרב הצבאי הראשי, תת אלוף מ. פירון, אמר דברי אזכרה.

בשם הממשלה נשא את דברו שר־הבטחון, מר משה דיין שהעלה את זכר הנופלים שמקום קבורתם לא נודע. מר דיין אמר, כי מלחמת יום הכיפורים היתה הקשה שבמלחמות ישראל: „בסערת המלחמה במדבר סיני, בגולן, בין צוקי החרמון וכים, נפלו חיילים שמקום קבורתם לא נודע. אותם, את אלה שנפלו במערכות ישראל, נספיד היום, ונציב להם יד בקדושה שבטרינו. זכרם המותם ... ונישאים מכל מצבת אבני — ...ר.

כמה מקרב בני המשפחות השכולות התפרצו במהלך הטכס בקריאות גנאי כלפי ראש הממשלה ושר הבטחון, ומתוך מרירות ...גון הטיחו כלפיהם דברים האשמה חריפים. רק לאחר שמרת מאמר מר דיין ניגשו אל אחדים מבני הזועקים ושוחחו איתם אישית ...רגעו רוחותיהם.

משפחות... של חיילי צה"ל דיגל את בני ...הטכס ננעל בשלושת מטחוי־אש ...לזכר הנעדרים.

הממשלה תכסה התשלומים לביטוח לאומי בתקופת החרום

(ל.צ.מ.). הפרשות המעסיקים לביטוח הלאומי לטובת המגוייסים לתקופה שבין ה־6 באוקטובר 1973 עד ה־31 בינואר, יכוסו על־ידי הממשלה, והתשלומים ה־מגיעים לביטוח הלאומי מה־1 בפברואר ואילך יכוסו על־ידי המעסיקים.

על כך סוכם אתמול בפגישה עם שר־האוצר וההשתתפות נציגי לשכת תיאום של הארגונים הכלכליים, בראשות מר מרק מושביץ, בנציגות העובדים בראשותו של מר א. ידלין, ונציגי הועדה המרכזית של ההסתדרות בראשות מר י. דיסק...

סוכם כי המעסיקים יהיו פטורים מתשלום מלוות המעסיקים מ־6 באוקטובר 1973 ועד ליום שבו תגיע דמוביליזציה לרמה נורמאלית.

לגבי שאר התנאים הסוציאליים של המגוייסים, כגון תוספת מזונות, תוספת שנתית ועוד, הודיעו נציגי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים ונציגי חברת העובדים, כי יבואו בדברים עם ההסתדרות כדי להגיע ביניהם נטל זה.

צויין כי בימים רגילים, שלא בשעת חירום, שולמו כל התנאים הסוציאליים של העובדים המגוייסים על־ידי המעסיקים.

השלמו ההכנות ל„מבצע הקש בדלת"

כל ההכנות למבצע הקש בדלת ה־12 במספר, אשר ייערך ביום ב' הבא, הושלמו — נמסר מהמטה הארצי של המבצע, הפועל חודשים אחדים, בראשותו של השר שמעון פרס.

על אף הקשיים הרבים — עקב הגיוס הממושך ומצב החירום — הובעה התקווה כי המבצע יקוים במתכונתו הקבועה ובמלוא היקפו.

למטרה זו גויסו כ־45 אלף בני נוער ומבוגרים, אשר יפקדו כ־850 אלף בתי אב במדינה ביום אחד. במקביל תיערך פעולת ההתרמה בכל הישובים החקלאיים בארץ.

משמרת התנועה מבחוז הגליל הגבירה באחרונה את הפיקוח על הכבישים והצמתים בטבריה להבטחת את עבירות התנועה מצד הנוהגים.

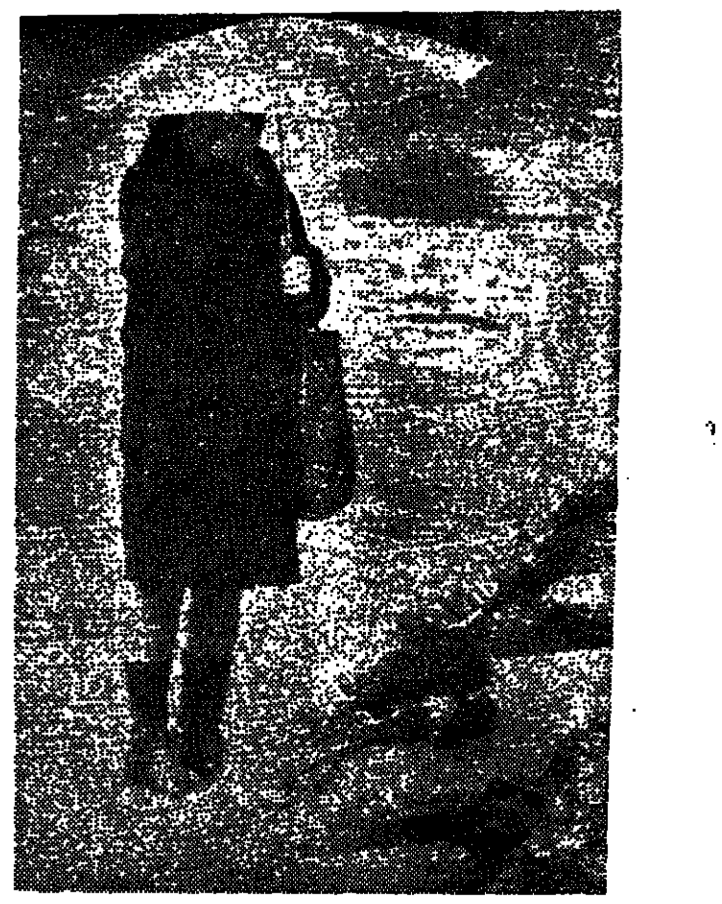

אם שכולה מתייפחת — בטכס אזכרה לחללי צה"ל שמקום קבורתם לא נודע, שנערך אתמול בירושלים (צילום: קאמרה 13)

ההסדרים ליהלומנים – בכנסת

מאת סופר „הארץ" לענייני כלכלה

ההסדרים המיוחדים שנקבעו לגבי היהלומנים, כדי שירכשו מילוה מרצון בסך 50 מיליון ל"י, ובמיוחד ההנחיה לפקידי השומה שלא יחדשו הצהרות הון מאותם יהלומנים, ידונו בשבוע הבא בכנסת, בעקבות הצעה דחופה לסדר היום שהגיש ח"כ שמואל תמיר (ליכוד).

בפנייתו ליו"ר הכנסת כותב ח"כ ש. תמיר: על־פי ידיעה שפורסמה היום על־ידי מר מרדכי צבי, סופר „הארץ" לענייני כלכלה, דוח שלטר נתן ... את הגשת הצהרות ההון של היהלומנים עד לשנת 1979, זאת כחלק מהסדר מיוחד הכרוך בתשלום לרכישת מלוה מרצון. כן ניתן להם, בניגוד לקבוצות אזרחים אחרות, לקבל לצורך זה אשראי מיוחד שיוחזר תוך שנתיים, על פי תנאים מיוחדים ושונים מאלה שניתנו לכלל רוכשי המילוה מרצון.

„הטיפוה על הסדרי מס מיוחדים" — כותבים ח"כ ש. תמיר — „שונה באופן קיצוני מן ההסדרים הכלליים, לקבוצות אזרחים זו או אחרות, פוגעת קשה במוסר תשלום המס של כלל האוכלוסיה, ביחוד בימי חירום, כאשר הנטל הנוסף שהוטל גרמו, מציק מאד על שכבות אזרחיות".

בשאילתא לשר האוצר, מבקש ח"כ ש. תמיר, להבהיר מה פרטי ההסדר עם היהלומנים, מדוע לא הופעלו הסדרים דומים לגבי קבוצות אזרחים וכו'.

נודע כי גורמים פרלמנטריים נוספים אוספים עתה חומר ללימוד פרשה זו שעוררה עצבנות ניכרת בקרב ראשי האוצר.

הסתיימו מכירות סוף העונה

מאת סופרת „הארץ"

אתמול הסתיימו רשמית מכירות סוף העונה של בגדים ונעלים. בעלי החנויות הגדולות אומרים, שאם כי התורף נמשך, הם לא ימשיכו למכור בהנחות, כי הם עצמם נדרשים לשלם עתה בעד הסחורה מחירים גבוהים בהרבה.

הם סיכמו את מכירות סוף העונה כהצלחה גדולה. אולם בעלי חנויות קטנות אמרו, שמכירות סוף העונה לא הביאו להם יותר קונים. הם ימשיכו, ככל הנראה, לתת הנחות בשיעור של 10%—20%, כפי שנהגו מתחילת התורף.

בתי המסחר להלבשה ולהנעלה החלו להיערך לקראת האביב והקיץ — אך כמויות הסחורות שקיבלו הן קטנות מן הרגיל. יש לכך כמה סיבות: בגלל גיוס עובדים, לא הספיקה התעשיה לייצר אותה כמות בכל שנה; ההזמנות של בעלי החנויות היו קטנות יותר, כיוון שחששו מירידה בקניות. עם זאת, אין לצפות למחסור משמעותי במוצרי הלבשה והנעלה, שכן גם הביקוש מצד הצרכנים ירד במקצת.

ועדת הכספים אישרה תקנות לפי חוק החיילים המשוחררים

(ל.צ.מ.). ועדת הכספים של הכנסת החליטה אתמול לאשר כמה תקנות על פי חוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה):

א. לפי תקנות בדבר תור בשליחה לעבודה והכשרה מקצועית, חייל משוחרר ייהנה מזכות עדיפות בתור בשליחה לעבודה, ועליו לפנות לשם כך ללשכת העבודה שבה נרשם כדורש עבודה. כן יהנה מפטור מחובת תשלום שכר לימוד בהכשרה מקצועית הניתנת שלא מטעם המדינה וכן לקבלת זכות עדיפות בלימודים. לשם כך עליו לפנות למוסד שבו ניתנת ההכשרה המקצועית או במקום אחר שעליו הודיע משרד העבודה בשני עתונים יומיים.

לימודים ושכר לימוד

ב. לפי התקנות בדבר תשלום שכר לימוד על ידי המדינה ועדיפות בקבלה ללימודים, בקשה בדבר לימוד לקראת תעודת בגרות תוגש באמצעות מוסד החינוך בישראל בו מבקש החייל המשוחרר ללמוד, אל מנהל מרכז הקרנות במינהל החינוך, משרד החינוך והתרבות. בקשה לתשלום שכר לימוד בישיבה או במוסד על־תיכוני, יש להגיש באמצעות המוסד בו לומד החייל המשוחרר.

בקשה לתשלום שכר לימוד בחו"ל רשאי להגיש חייל משוחרר שהפסיק את לימודיו במוסד להשכלה גבוהה בחו"ל, שהיחידה לסטודנטים במשרד החינוך והתרבות מכירה בו כמוסד להשכלה גבוהה או מאשרת לסטודנט הישראלי הלומד בו הקצבה של מטבע חוץ. הבקשה תוגש למנהל מרכז הקרנות.

זכות עדיפות

בקשה לקבלת זכות עדיפות ללימודים במוסד להשכלה גבוהה יש להגיש למוסד בו מבקש החייל המשוחרר ללמוד. המוסד יענה תוך 30 יום, ואם נדחתה הבקשה — תנומק סיבת הדחייה.

התקנות קובעות שמנהל מרכז הקרנות יבדוק כל בקשה שהוגשה לו בענין לימוד לקראת תעודת בגרות או לימוד במוסד על־תיכוני או ישיבה, ויודיע לחייל המשוחרר על אישורה או על דחייתה תוך שלושים יום מיום קבלתה. אושרה הבקשה, תשלם המדינה את שכר הלימוד. נדחתה הבקשה, יודיע מנהל מרכז הקרנות בכתב למבקש את הסיבות לדחייתה. חייל משוחרר שבקשתו נדחתה, רשאי לבקש דיון חוזר בבקשתו.

תשלומים יוחזרו

המדינה תשלם למוסד להשכלה גבוהה שבו לומד חייל משוחרר את שכר הלימוד וינתן לחייל המשוחרר אישור על כך. שילם חייל משוחרר תשלום כלשהו על חשבון שכר הלימוד שהמדינה חייבת בתשלומו, או שלם מקדמה ואין בכוונתו ללמוד, תחזיר לו המדינה את הסכום ששילם, באמצעות המוסד לו שולם התשלום. מנהל מרכז הקרנות יבדוק כל בקשה לתשלום שכר לימוד בחו"ל ויודיע לחייל משוחרר על אישורה או על דחייתה תוך שלושים יום מקבלתה. אושרה הבקשה, תשלם המדינה לסטודנט או לבא כוחו, באמצעות מנהל מרכז הקרנות, שכר לימוד במוסד לשנה אקדמית אחת שבה שירת החייל המשוחרר, אך לא יותר משכר הלימוד השנתי הנהוג במוסד דומה להשכלה גבוהה בישראל. התשלום ייעשה במטבע ישראלי, ומנהל מרכז הקרנות יתן לחייל המשוחרר או לבא כוחו, באמצעות היחידה לסטודנטים במשרד החינוך והתרבות, אישור הקצבת מטבע חוץ בהתאם לנהלים הקבועים בנדון.

שיקום מקורות פרנסה

הוועדה החלה בדיוניה בתקנות בדבר מתן מענקים, מילוות וערבויות לצרכי שיקום מקורות הפרנסה של העצמאים.

לאור ההצעות הרבות שהועלו על־ידי חברי ועדה שונים, הוחלט לדחות את ההחלטה הסופית עד לשבוע הבא.

ועדת הכספים דחתה הצעות בעניין זכויות העצמאיים

האוצר: יוגשו תקנות חדשות

מאת איתן ליפשיץ, סופר „הארץ"

ועדת הכספים של הכנסת דחתה אתמול את הצעת הממשלה לתקנות המפרטות את זכויות החיילים המשוחררים, שבחייהם האזרחיים הם עצמאיים, ודרשה מנציגי האוצר להתקין תקנות חדשות בענין זה.

בדיון הסוער שארך כשלוש שעות, טען ח"כ גדעון פת כי התקנות המוצעות הן לעג לרש. ח"כ בדר טען כלפי נציגי האוצר, שגם מחוק שעובד במהירות וללא מחשבה, מנסים „להוציא את חייה". גם חברי כנסת מן המערך ובראשם ח"כ צ. פינרמן טענו בלהט נגד החוק.

על פי הצעת הממשלה יקבלו עצמאיים הלוואה בסיסית של 5,000 ל"י ל־23 חודש ב־11 אחוז רבית והלוואה נוספת של 1,000 ל"י לכל עובד מועסק שלא גויס (בתנאי שאין עצמאי בעסק יותר מעשרה עובדים) — 500 ל"י מן ההלוואה יוענק כמענק.

הצעת הממשלה אינה מאפשרת לעצמאים קטנים, שיתאגדו כחברות לצרכי מס, ליהנות מן ההלוואה.

חברי הכנסת ארליך ופת דרשו מנציגי האוצר כי הממשלה תגדיל את תיקרת האשראי ל־25 אלף ל"י. 5,000 ל"י לתת כהלוואה בסיסית בלא בדיקות עסקיות מעמיקות. הם דרשו גם לתת הלוואה של 2,000 ל"י לכל עובד שלא גויס ולהגדיל את מספר המועסקים בגיוס זכאי העצמאי ל־15 במקום 10. הוצע גם להעניק לעצמאים מענק בגובה ההוצאות הקבועות שנגרמו למפעלים שהושבתו לחלוטין. הוצע גם לאפשר לעצמאיים להשתמש בתעודות מלווה המעסיקים כבטחונות להלוואות.

יו"ר הועדה ח"כ י. קרגמן הציע להגדיל את ההלוואות עד עשרת אלפים לירות ובמקום 500 ל"י לקבוע מענק של 1,000 ל"י. חברי הוועדה דרשו לדחות את ההצבעה. נציגי האוצר ובראשם ראש אגף התקציבים הסכימו להגיש לועדה תקנות חדשות.

אנשי האוצר ישקלו גם את הדרישה להחיל את התקנות גם על עצמאיים שהתאגדו כחברות מעטים או שותפויות על מנת שיוכלו להנות מן ההכנות. שיפורים בתקנות.

התפטר יו"ר מזכירות אגד

בגלל תוצאות המישאל נגד איחוד עם דן

מאת סופר „הארץ" לענייני התחבורה

יו"ר מזכירות אגד, מר ישראל גיל, הגיש אתמול התפטרותו לחברי ההנהלה שהתכנסו בתל־אביב, נוכח תוצאות מישאל החברים נגד האיחוד עם דן.

מר גיל מציין במכתבו, כי התפטרותו נובעת מהיותו משוכנע שתוצאות המישאל הן בניגוד מוחלט לאינטרס האגודה והחברים, אף כי הוא מקבל את דעת הרוב, שהיה זעום מאד (כ־1.5%). עוד ציין כי כיוון שהוא רואה תוצאה זו וההחלטה שבאה בעקבותיה, (שלא לטפל עוד באיחוד) כהרות סכנה לאגד, לחברי האגודה ומשפחותיהם, הרי אינו מוכן לבצעה, ולכן החליט להסיק את המסקנות ולהתפטר.

חברי הנהלת אגד ביקשוהו לחזור בו מהתפטרותו, והחליטו לכנס את הנהלה לישיבה נוספת שתיערך ביום א'.

מר גיל היה אחד התומכים של האיחוד עם דן.

אחד מחברי ההנהלה אמר אתמול, בהביעו דעתו האישית בלבד, כי האיחוד עם דן יבוצע בסופו של דבר, וכי אפשר יהיה לקבל החלטה על כך תוך 4 או 5 חדשים.

תגובת פרס

משרד התחבורה יצטרך לעיין בחלוקה מחדש של קוי האוטובוסים בגוש דן, הפועלים עדיין לפי חלוקה היסטורית ושאינה תואמת את צורכי הנוסעים והפיתוח האורבני בגוש זה כיום. אמר אתמול שר התחבורה, מר שמעון פרס, בתגובה על החלטת אגד נגד האיחוד.

מר פרס הביע את צערו על החלטת חברי אגד. הוא קבע, כי זכותם של חברי הקואופרטיב להחליט כפי רצונם, אולם הוא, כשר התחבורה, חייב לראות ולהעדיף את האינטרס של שני מיליון נוסעים.

אלמוגי: צפוייה התמוטטות חברתית אם לא נקלוט החיילים המשתחררים

(ע). — אם לא נעמוד בקליטתם של החיילים המשוחררים עלולה לקרות התמוטטות חברתית נוספת בארץ — אמר שר העבודה, מר יוסף אלמוגי, בכנס חברי הועדות הענפיות לשחרור אנשי מפתח ממילואים, שנערך אתמול בבית־סוקולוב בתל־אביב.

השר אלמוגי אמר, כי נוכח הצלחתן של הועדות לשחרור אנשי מפתח ממילואים, הוטלה המשימה של הפעלת המרכזים לחיילים משוחררים על משרד העבודה. לדעת מר אלמוגי, המרכיב של עבודה בקליטת החיילים המשוחררים איננו גדול, כי תעסוקה לא תחסר. אולם ראש הממשלה גב' גולדה מאיר הטילה משימה זו על משרד העבודה.

השר אמר כי הוא רואה בכך הכנסת ראש בריא למיטה חולה. כאשר הוחלט בממשלה להטיל את המשימה על משרדו הוא כינס את הפקידים הבכירים של המשרד לדיון בנושא זה ואף אחד מהם לא שש לכך. „אולם השר הסביר כי לדעתו יש להעסיק לקוים לא ממוחדלים אלא גם מהשגיבי הוא רואה כהישג גדול את פעולתן של הועדות לשחרור אנשי מפתח ממילואים.

מנהל משרד העבודה, מר אריה גורואל, אמר שמפעלים צריכים להכין ממלאי מקום לאנשי המפתח כדי שלא יזדקקו למספר כה גדול של שחרורים. לדעתו אפשר להשיג זאת על־ידי הכשרת כמה עובדים שאינם מגויסים, לכלא באופן זמני תפקידים בכירים בשעת חירום.

ח"כ זיידל: יש לשים קץ לאשראי מכוון בריבית מגוחכת

„אין להשלים עוד עם העיוות הכלכלי החמור של מתן אשראי מכוון בריבית נמוכה, המצוודת ביחוד לעומת הריבית הריאלית בשוק. יש להמשך ללא סייג באזהרת־אופקתו של מנכ"ל בנק ישראל ד"ר א. שפר, לשים־קץ למדיניות האשראי המסובסד מעבר לכל קנה־מידה סביר, מדיניות המעשירה מעטים על חשבון משלם המסים הישראלי ומעודדת את זעמם של כל אלה, הדוגלים בחלוקה צודקת של ההכנסה הלאומית" — אמר ח"כ הלל זיידל, בישיבת הועדה המרכזת של תנועת העבודה הליברלית (ליע), שנערכה בתל־אביב.

מר זיידל הדגיש, כי נוכח הכרזות שר האוצר מר פנחס ספיר ושר העבודה מר אלמוגי, שאין עתה אבטלה, לכרות שיחרור חיילים ואין גם חשש לאבטלה בעתיד, אין כל סיבה להעניק ליזמים אשראי בתנאים בלתי סבירים. תופעה של מתן אשראי זול כזה, עלולה להרבן לעיסקי־סחרות בכספים — אמר.

בית המשפט העליון ביטל הבחירות באור יהודה

(ע). — הבחירות למועצה המקומית אור יהודה בוטלו על פי בג"ץ שהוציא אתמול בית הדין הגבוה לצדק בירושלים, בעקבות עתירתו של מר יצחק בוכובזה מרשימת הליכוד.

תעודות ל־108 עורכי דין חדשים

(ע). — 108 עורכי דין קיבלו אתמול את תעודותיהם מטעם לשכת עורכי הדין בישראל, בטכס הסמכה שנערך באולם „וייזי" בקרית האוניברסיטה העברית בירושלים.

הטכס נערך בנוכחות קהל מוזמנים ובני משפחותיהם של מקבלי התעודות.

מי מפחד מהמכונית האמריקנית?

„פעם מכונית אמריקנית תמיד מכונית אמריקנית"

מאת עודד צידון

(כתבה שלישית בסידרה)

עברו השנים הטובים שבהם נרכשה המכונית עפ"י „הופעתה החיצונית". במרוצת השנים למדו לקוחות פוטנציאליים של מכוניות לדעת, כי מכונית איננה רק גוף („בודי") וארבעה גלגלים וכי המרכיבים הראשיים שלה הם מנוע חזק ובעל יכולת פעולה ותימרון במצבים שונים, תגמיר („פינישי") מעולה המעניק הרגשה נוחה, שורה של אביזרים חיוניים ומעל לכל: עצמה, תאוצה, נדירות ובטיחות.

אומר על כך מומחה רכב, המשמש כיועץ לרכישת ואחזקת כלי רכב: „אם הייתי מתבקש להשוות בין מכונית אירופית לבין מכונית אמריקנית מבחינת הבדלי הרמה, הייתי אומר שהדבר דומה להבדל בין סוס וחמור. שניהם מושכים בעול, תיאורטית, על שניהם ניתן לרכוב אבל כשמתחילה הדהירה, נוכח החמור לדעת שאין לו כוחות סוס במידה בלתי מוגבלת. כבל שהסוס אציל וגזעי יותר הרי ההנאה שמפיקים ממנו גדולה יותר".

כאשר מדובר ב„כוחות סוס" במכוניות, בולט היטב ההבדל בין המכוניות האמריקניות למכונית האירופית — לא רק מבחינת הפרשי התאוצה והמהירות (גורמים חשובים כשלעצמם) אלא מבחינת החוזק הכללי של המבנה.

מספר בעל מכונית אמריקנית: „במשך שנים היתה לי מכונית אירופית אשר שירתה אותי, פחות או יותר, בנאמנות והייתי בהרגשה כי זהו התועלת המכסימלית שניתן להפיק ממכונית. באחד הימים נזדמן לי לנהוג באקראי במכונית אמריקנית והרגשתי כאילו אני שוהה בעולם אחר. מאז גמלה בלבי ההחלטה לעשות את כל המאמצים לרכוש מכונית אמריקנית ועתה אני מסרב להפרד ממנה".

בישראל יש משמעות מיוחדת לשיקול העומד בפני לקוח פוטנציאלי של מכונית. הסיבה לכך קשורה במחירי המכוניות המיובאות, שהינם לעיתים פי 2.5—3 מהמחיר המקורי של המכוניות בחו"ל וזאת בגלל המיסוי הגבוה המוטל על המכוניות, שהיו מאז ומתמיד „פרות חולבות" לגבי שלטונות המס.

במשך שנים היה קיים גם הפרש מחירים משמעותי בין המכוניות האמריקניות והמכוניות האירופיות בגלל שיטת המיסוי שהיתה נהוגה בעבר ואשר שמה את הדגש על המשקל. כך שמכונית קומפקטית השוקלת יותר בגלל הרכב החומרים שמהם היא בנויה והאביזרים הכלולים בה, עלותה הרבה יותר מאשר מכונית אירופית בינונית. לגבי סוג מסויים של לקוחות היווה הדבר גורם מכריע תרף רצונם לנסוע במכונית אמריקנית.

כאן שינתה השיטה הצמצמה הפרשי המחירים במידה ניכרת וכיום נמכרים דגמים מסויימים של מכוניות אמריקניות ב־62—65 אלף לירה לעומת 55—57 אלף לירות שעולים דגמים מסויימים של כלי רכב אירופיים.

כאן המקום לציין, כי במכס ליתרונות הבולטים הכלליים של מכוניות אמריקניות על מכוניות אירופיות, שעליהם עמדנו כבר בהרחבה במסגרת סידרה זו, כדאי לבחון הגדרות מקצועיות של שני סוגי המכוניות הללו.

הגדרת המכונית האירופית הבינונית היא כדלקמן: „מכונית בעלת מנוע בנפח של 1,700 סמ"ק, תיבת הילוכים רגילה, ללא הגה כח, מזגן, חלונות צבעוניים ושאר אביזרי נוחות".

(לקוח המעוניין באחד מאביזרים או האביזרים הללו נדרש לשלם עבורם מחיר מיוחד המכלל גם מכס וכל השאר ומייקר את המכונית במידה ניכרת).

הגדרת המכונית האמריקנית, לעומת זאת, היא: „מכונית בעלת מנוע 8 גלילים, הגה כח, מעצורי כח, תיבת הילוכים אוטומטית, חלונות צבעוניים, חימום החלק האחורי ומזגן".

לא צריך להיות מומחה גדול ברכב כדי להבחין מה „מסתתר" מאחורי הגדרות הללו. אבל הבעיה שנוצרה באחרונה קשורה בדלק. המשבר העולמי אשר יצר מחסור מצד אחד והתייקרויות מצד שני, עורר חששות מסויימים בקרב לקוחות שעמדו לרכוש מכוניות אמריקניות. בטרם נצטט דבריהם של שניים מלקוחות אלה כדאי, אולי, שנקדים ונפרסם טבלה השוואתית המשקפת את צריכת הדלק של המכונית האמריקנית לעומת המכונית האירופית:

	מכונית אירופית	מכונית אמריקנית	הפרש לחודש	הפרש לשנה
דלק, לפי 1,500 ק"מ לחודש	318.— ל"י	462.— ל"י	144.— ל"י	1,728.— ל"י
רישוי	740.— ל"י	1,625.— ל"י	73.— ל"י	885.— ל"י
ביטוח מקיף	1,500.— ל"י	2,000.— ל"י	41.— ל"י	500.— ל"י

הטבלה הנ"ל מלמדת יותר מכל, כי בעצם ההוצאה החודשית והשנתית לדלק למכונית אמריקנית איננה כה יקרה כפי שניתן היה לחשוב בטעות. בסוגריים כדאי, אולי, לציין כי בנסיעות עירוניות חוסכות המכוניות האמריקניות כמויות מסויימות של דלק בגלל הילוכים האוטומטיים, לעומת המכוניות האירופיות בעלות ההילוכים הרגילים.

ועתה רשות הדיבור ללקוחות: מספר מ. ז., איש עסקים תל אביבי: „היתה ברשותי מכונית אמריקנית משומשת, שעשתה כבר רבע מיליון ק"מ ועדיין היתה במיטב שנותיה. והתלבטתי אם להחליפה למכונית אמריקנית חדשה בתקופה זו או לא. התייעצתי עם ידידים ורובם המכריע אמרו לי: „המכונית עבורך היא כלי עבודה ולא כלי תענוגות. אתה רשאי לרכוש את המכונית הנראית לך יעילה". עשיתי כן ואני מוכרח לציין כי בניגוד לחששותי איני נתקל במבטים עוינים או בהערות כלשהן שמהם חששתי תחילה.

מורה מחוזק אחריו לקוח אחר, שאותו פגשנו באולם התצוגה של אחת מסוכנויות המכירה: „מטבעי אני לא אוהב להיות יוצא דופן בלי לא לעורר תשומת לב. היה לי חשש מסויים לרכוש מכונית אמריקנית — לא בגלל הצרכת הדלק, שאינה מבהילה אותי, מאחר שאני עושה חשבון כללי של אחזקה — אלא מחשש „מה יאמרו". הנה הודעתי שבשנים משכני לרוחב, בשכונה שבה אני מתגורר, רכשו בימים אלה מכוניות קומפקטיות. עתה אני רגוע יותר. המכונית שלי היא השלישית".

מה אומרים בעלי מכוניות אמריקניות היקים?

ד"ר א. ש., המשמש כמנהל מחלקה באחד מבתי החולים הגדולים במדינה, אומר: „עד כמה שישמע הדבר מוזר היחס שלי כלפי המכוניות הוא מקצועי. הווה אומר: אני עוקב אחר מצב בריאותה מאז רכשתי אותה לפני חמש שנים. אני מוכרח לציין כי לא היו לה כלל „מחלות ילדות" ומה שחשוב יותר — למרות שהיא „הזדקנה" בינתיים — לא היו לה כלל מחלות רציניות. אני סבור שחסכתי במרוצת השנים האחרונות אלפי לירות בכך שהמכונית לא ביקרה כלל במוסך — פרט לשירות רגיל".

מוסיף בעל מפעל בצפון הארץ, המתגורר בסביון: „מדי שבוע אני עושה קילומטרז' רציני ביותר. אני חושב שבכל חודש אני צובר משהו בסביבות 4,000 ק"מ. על הוצאות האחזקה איני רוצה להרחיב את הדיבור. מומחים גדולים יותר את הרפה ויוכיחו בעובדות ומיספרים כי השד איננו כה נורא. אני רוצה לומר רק מילים על הנסיעה עצמה. בשלב מסויים היתה לי מחשבה להפסיק נהג כדי לנצל את הנסיעה לא רק לצורכי עבודה אלא גם למנוחה. חששתי שהנסיעות הממושכות מביאות למספלי ובהורה יתרת את כוחותי. התברר לי שטעיתי. הנסיעה הממושכת במכוניתי אינה מעייפת כלל ואני חש עצמי רענן בהגיעי למחוז חפצי".

בכל שאלה מרבה לשוחח עם בעלי מכוניות אמריקניות, כמדברר לך כי הסיסמה הכללית כתרבה שלהם היא: „פעם מכונית אמריקנית — תמיד מכונית אמריקנית". (על משקל: „פעם חייל — חייל לעולם").

המסקנות ברורות והדברות בעד עצמן: מי שרכש מכונית אמריקנית לא יפרד ממנה. מי שעדיין לא רכש — ירכשנה בעתידם או במאוחר.

(מודעה)

נעמי (אלון) ואברהם זיתון

נשאו

חיפה, 28.2.1974

למר דרור חריש

מיטב הברכות והאיחולים

לרגל קבלת תואר עורך דין

ריבה ואריה צציק

מלכה ואבי אברמוביץ

מודיעים בשמחה על הולדת בתם

דינה

אחות לאביבה

נכדה

לעליזה ועקיבא גורדון למנוחה אברמוביץ

אסותא, 27.2.1974

למר מאיר יודסין

בה לחי

לקבלתך תואר

עו"ד

ישרא-בטון

למאיר יודסין

ברכותינו ואיחולינו

לקבלת תואר עורך־דין

עלה והצלח

הנהלת וחבר העובדים

רמיר - חברה קבלנית בע"מ

לדניאל פריימן

ברכות ואיחולים לבביים

לרגל הסמכתך לעו"ד

עלה והצלח

מחבריך וידידיך

לדניאל פרייכון

ברכותינו הלבביות

לקבלת רשיון עו"ד

מחבריך מוקיריך

מינה יעקובסון, אברהם ליכטנשטיין, זיוה גרומן, יעל זלצמן, אבשלום לשם, שולמית גליץ, ד"ר צבי הדר, ד"ר חנה פריליך, ד"ר עדה בר־שירה, יעקב פרידגוט, שמואל אוחנה

ווג'ים

התתאחדות העולמית של הסטודנטים היהודים

יקיים בחודש מרץ סמינר לנשים על הנושא:

"הרהורים וערעורים על חלקה של האשה הישראלית בימי חרום"

בין המרצים:
ח"כ שולמית אלוני
גב' אסתר הרליץ
ד"ר דורית פדן־איזנשטרק
גב' רבקה בר־יוסף
גב' זוהר קרתי
ד"ר שבח וייס — ואחרים.

תאריך: 25—26 מרץ 74 (ימי שני ושלישי)
מקום: מרכז הנופש „יער ירושלים.
דמי השתתפות: 25.— ל"י (כולל לינה וכלכלה)

בדבר פרטים נוספים יש לפנות לווג'ס, רחוב ריינס 3, ירושלים. טלפון: 535918 או 524125
מס' המקומות מוגבל, המעוניינות מתבקשות להרשם בהקדם.
הסמינר מיועד למשתתפות סטודנטיות

רהיטיך הישנים יהיו כחדשים לקראת החגים

אפשרי גם שינוי גוונים

לפנות 864572, פוליטורצ'יק.

מיכלי כרמל, תעשיות קרטון גלי בע"מ

ת. ד. 860, חיפה

למכירה

מכונות שאות אשר נפגעו בשריפה

את המכונות אפשר לראות במפעלנו ביום שני 4.3.74 בין השעות 09.00—12.00.

את ההצעות יש להגיש לאגף האספקה עד יום 6.3.74.

אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כלשהיא.

קריזן

התשובה "הטוטאלית" לקשקשים

"קריזן" השמפו החדש של "אולה" נגד קשקשים

לחברת טמפו

דרושה

דירה מרוהטת יפה

בצפון ת"א או הסביבה הקרובה

עבור מומחה מחו"ל (זוג צעיר בלי ילדים)

לתקופה של 6 חודשים עד שנה

נא לפנות: בשעות העבודה לטל. 641549, 840131/3

בערב משעה 17.00 לטל. 443737

مكتامن الأصل

مكزامين الأصل

מלחמת הנת"ד של הגדולים

בשוק ההון והכספים
מאת מרדכי צבי

סיבוב נוסף של ההתמודדות על קביעת שער הנתי"ד בסוף החודש, נערך אתמול בבורסה לניירות ערך. היצע בסך 830 אלף דולר נקלט בירידה של 3 נקודות, ל־5.08 ל"י, כאשר לפי שער זה החליפה ידיים כמות בסך 640 אלף דולר.

אתמול סופר במדור זה, שאחד הבנקים הגדולים הכניס פקודת קניה בסך מיליון דולר כדי להרים את שער הנתי"ד לקראת סוף החודש. הבנק עשה זאת כדי למנוע מבנק מתחרה הורדה מלאכותית של שער הנתי"ד בסוף החודש, מועד שבו מוכרים אלפי מקבלי רנטות ופיצויים מגרמניה את מטבע החוץ שלהם, באמצעות דולרים נתי"ד.

בשיחת הבהרה טען אתמול נציג אחד הבנקים המעורבים בסיפור זה, שלמעשה נועדה קניית הדולרים — נתי"ד לשם רכישת תעודות הדולרים מהנפקה חדשה. הנה אתמול, בשעת המסחר בבורסה, הופיע היצע גדול של 830 אלף דולר. בדרך כלל מספיקה כמות כזו כדי להוריד שער הנתי"ד ב־10 נקודות לפחות. והנה נציג הבנק שקנה שלשום נתי"ד, חזר אתמול על אותו תרגיל: הוא רכש את עיקר הכמות המוצעת בירידה של 3 אגורות בלבד, בעוד שיכל לקנות אותם דולרים במחיר נמוך יותר.

יהיו הנימוקים אשר יהיו, למעשה זה היתה התוצאה וראית אותה: מוכרי הנתי"ד מקרב מקבלי הפיצויים בגרמניה קיבלו החודש תמורה נאותה. ולכותבי המאמר: דיינו.

השבוע החדש. הנפקות של מילוות המדינה. האמיסיה בסך 80 מיליון ל"י, מורכבת תעודות ל־10 שנים, בריבית צמודה של 4%, נמכרה כולה ואף זכתה להתעניינות יתר. האמיסיה השניה, בסך 60 מיליון ל"י, מורכבת תעודות ל־6 שנים ובריבית לא־צמודה של 3.25%, נמכרה רק בחלקה: כ־40 מיליון ל"י. שאר התעודות ייגנזו. זאת משום שמהיום ועד סוף חודש מארס יונפקו תעודות שיהיו צמודות למדד חודש מארס, שיתפרסם ב־15 באפריל.

לשינוי זה היתה השלכה גם לגבי התעודות שנמצאות במחזור. מתבקר יעברו הבנקים לחישוב השוואות לפי מדד משוער שיתפרסם ב־15 באפריל, כדי לאפשר השוואת תשואות בין התעודות הישנות לאלו שיונפקו ה־חודש. אלא שההערכות בין הבנקים סותרות. בנקים אחדים הזינו את מחשביהם לפי מדד שבסיסו 203, לעומת 200 עד כה. זאת אומרת: שבבנקים אלה יצאו בהנחה כי המדד יעלה בחודש מארס ב־3 נקודות, או ב־1.5%.

לעומת זה הינחה אחד הבנקים את המחשב לפי בסיס של 210, כלומר לקח בחשבון כי עליית המדד במארס תהיה בשעור 5%. ליתר דיוק, סבור אותו בנק כי המדד בחודש פברואר, שיתפרסם ב־15 במארס, יביא את הבסיס לרמה של 203, ומכאן שהמדד יעלה החודש ב־7 נק' כלומר ב־3.5% בקירוב.

לפי הנוהג של הבנקים שעברו לבסיס 203, הרי שהתעודות הנמצאות עתה במחזור מעניקות תשואה נטו של כ־2.5% (תעודות 6.5%), והשראה בין 2% ל־2.5% (מילוות פתוח). במקרה זה המחירים הנוכחיים גבוהים במקצת בהשוואה לתעודות שיונפקו החודש. זאת בשים לב לאפשרות התיאורטית כי ניתן יהיה לרכוש תעודות אלו במחיר ההנפקה עד היום האחרון של חודש מארס.

לגיתות זה שתי הסתייגויות: אין בטחון שאפשר יהיה לרכוש תעודות חדשות באותם תנאי הנפקה עד סוף החודש; עשוי להתברר כי המדד אכן עלה בפברואר יותר מן המצופה ואזי המדד של 203 אינו ריאלי. פרוש הדבר, שבמקרה זה מחירי התעודות שבמחזור נמוכים ועדיף לרכוש תעודות ישנות על פני אלו שיונפקו החודש.

לשם הערכת הסיכויים לגבי התפתחות המדד בחודש מארס יש לקחת בחשבון כי הפסח יחול השנה ב־7 באפריל. פרוש הדבר כי בחודש זה צפויה תנועת קניות מוגברת ולכך תהיה השפעה ישירה על רמת המחירים.

הגרלת מילוות הקליטה

במשך השבועיים הבאים לא יתקיים בבורסה מסחר בתעודות הקליטה בגלל ההגרלה שתקבע אלו סדרות יצאו לפדיון. המסחר יחודש ב־15 במארס.

מכלל זה יוצאות התעודות משנת 1965 שהגרלתן נערכת בחודש נובמבר. ביום א' יהיה מועד האקס של שתי סדרות: בטחון 69 א' וב־טחון 68 מ"ב.

המניות — דריכה במקום

בשוק המניות התנהלה השבוע פעילות מעורבת. במוקד עמדו מניות נפטא ולפידות שייפדו על ידי הממ־שלה במחיר גבוה ב־50% מכפי שער בראשית השבוע. אתמול נמסר כי הטיפול ברכישת המניות מידי הציבור נמסר לחברת הנאמנות של בנק הפועלים.

המסחר עצמו היה חסר אירועים מיוחדים. לקראת סוף השבוע הופיעו ביקושים גדולים של מניות בל"ל, כנראה לקראת פרסום המאזן בשבוע הבא.

בשוק השחור

מחיר הדולר התיצב על רמה של 5.20 ל"י. שערי שאר המטבעות: מארק גרמני — 1.85 ל"י, פרנק צרפתי — 0.98 ל"י, פרנק שווייצרי — 1.57 ל"י, ליש"ט — 11.20 ל"י.

הזהב הגיע לרמת שיא של 29,300 ל"י הקי"ג. הכסף נסחר לפי 1,230 ל"י לעומת 7.7 מיליון ל"י בשנת 1971/72. בכך הוקטנה יתרת ההפסד במאזן החברה ל־25.5 מיליון ל"י. התפתחות נאה זו הושגה בניהולו של המנהל ישראל קרוא, שקיבל לידיו את ניהול החברה בשנת 1966, כאשר רסקו עמדה על סף התמוטטות והפסדיה הגיעו להיקף של 113 מיליון ל"י.

שערי ניירות ערך בבורסה התל־אביבית

28.2.1974

מניות

	פתי'	שינוי	סגי'
בנקים מסחריים וחברות לאחזקות בנקאיות			
אי' הי' הי' (מ)	218		219
אי. די. בי. בבי	221		222
אי. די. בי. ר"ג (ש)	160		
אי. די. בי. ב (ש)	181		
אגוד (ש)	276.5		
אי' בריטי ר"ג (מ)	305		
אי' בריטי (מ)	289		
דיסקונט אי' (ש)	455	+2.0	
מזרחי (מ)	154	+0.5	155
פועלים ר"מ (מ)	335	+1.0	
פועלים (מ)	322	+1.0	322
בל"ל (ש)	255.5	+4.0	256
בל"ל הדסות (60%) (ש)	253	+3.0	253.5
בנקים למשכנתאות			
אפותיקאי (מ)	212.5		212.5
כרמל (מ)	125	−4.5	
משכנתי בנין	220		
פתי משכנתי (מ)	216		
שכון בבי	149		149
טפחות מבי	213.5		213.5
טפחות ר"ג	209		210
מוסדות מימון ענפיים			
שלטון	97.5 ב"יד	−0.5	98
אוצר' לתעשיה	187.5		187.5
חקלאות	75.5		
פתי תעשיה מבי	68 ב"יד	−5.5	
ביטוח			
אריה	285	+6.0	286
הסנה	194	+2.0	
סהר	261		
צור	173		
מסחר ושירותים			
בית הרכב	70.5	+0.5	71
דלק (ש)	142.5		
דלק (מ)	150		
קרור 1	267		
קרור 10	170		
חשבל	54.5		55
ספנות	153		
מקרקעין, בינוי, פיתוח והדרים			
אזורים	177		
אפריקה 1	300		
אפריקה 10	258.5		
חכמי הישוב פ'	153		153
חכמי הישוב מ'	154	+2.5	155
סולל בונה פ'	129		
גבסים	174.5	−0.5	174.5
ישפרו	117.5		
ישרס	136	−0.5	136
מגדרין	194.5		
מטעי הדר	83.5		
משקיעים	163	+3.5	
נאות אביב	70		69.5
פרי אור	165		
רסקו מבי	79.5	+1.5	80
רסקו רבי	61.5		
תעשייה			
אליאנס	462	+1.0	
אלקו 1	118.5	+2.0	
אלקו 2.5	95		95
אלקטרה 1	202 ב"יד	−3.0	
אלקטרה 5	179 (ב"יד)		180
ארגמן מבי	290		
ארגמן (מ)	285		
אתא ב'	105	−1.5	104.5
אתא ג'	104	−2.0	106
דובק	353	+2.5	353
כבלים	172	−1.0	
טבע (מ)	880	−6.0	
כימיקלים	65	+3.0	65
ל' אפשטיין	65		
מולר	160		
פניציה (מ)	89	+1.0	
פניציה 10	86.5		
ניר חדרה	289.5	+3.5	292
עסיס	204	+2.5	
נחושתן	256.5		
עלית	280		
ערד	92		
שמן	124.5	+2.5	126
נעל	205	+0.6	
חבי להשקעות			
אלגר (מ)	84.5		
אלרן (ב)	156.5	+1.5	159
מרכזית	198.5		198.5
פועלים השקי	227		227
10	91	−1.0	91
וולפסון 1	134	−2.0	134
וולפסון 10 (מ)	89.5		90
אמפא	110	+0.5	
דיסקונט השק. (מ)	184.5		
מזרחי השק.	98.5		98
בל"ל השק.	182	+2.0	182
פריון	89.5		
חסנוחה	79	−1.0	
יכתא השק.	59	+0.5	59
כור	167.5	+1.5	
כלל השק.	180.5		180
כלל תעשיות	170		
צת	148		
פמ"ת	53.5		
3 ם ם			
גמנא	85		85.5

	פתי'	שינוי	סגי'
לפידות (ש)	167.5	−1.0	168
לפידות (מ)	220	−2.0	
אגרות חוב להמרה			
אי. די. ב ש. ה.	80	+0.5	79.5
אגוד ש. ה.	91		
המזרחי ש. ה.	93.5		93.5
הפועלים ש. ה.	93.5		93.5
בל"ל ש. ה.	124.5		125
בל"ל ש. ה. — 2	98.5		99
אפותיקאי	92.5	+1.0	92.5
פת. משכ.	105	+0.5	
פת. משכ.	89	+0.5	89
לכון	100		
טפחות	105.5		
אוצר לתי'	85.5	+0.5	
דלק	83		
הכ. הישוב	86		
ישפרו	110		
אתא	81	−0.5	81
עלית	83		83.5
הפועלים השק.	100.5		
דיסקונט השק.	95		
דיסקונט השק.	84	−0.5	
מזרחי השק.	88		
בל"ל השק.	81.5	−0.5	82.5
כלל תעש.	102	+1.0	
עת	86.5		
מניות במטבע חוץ			
אוניקו אי' (מ)	73		
8% אוניקו (מ)	132.5		
7% פ' התעשיה (ש)	202		
6% פ' התעשיה ג' (ש)	169.5		
6% פ' תעשיה גג (ש)	99.5 ב"יד	−1.5	
6% פ' תעשיה גג 1 (ש)	99.5 ב"יד	−2.0	
גוית (ש)	85.5		

אגרות חוב

	שער	שינוי
צמודות לדולר		
5% זוטא ים המלח (ש)	248	
5% אביית ים המלח (מ)	153.6	−0.9
6% חשמל חטיבה ב' (ש)	151.1	
הוללים 6	130 א"ה	
הוללים 7	134.5 ב"ה	−0.5
הוללים 8	102.5	−0.2
הוללים 9	103.5	−0.5
הוללים 10	105.5	−0.6
הוללים 11	104	
הוללים 13	104.6	
הוללים 14	104.3	−3.0
הוללים 15	102.2	−0.8
הוללים 16	109.9	
הוללים 17	106.1	−0.3
הוללים 18	104.1 ב"ה	−0.8
הוללים 19	108.3	
מלוה בטחון — 1968		
א'	151	+3.5
ב'	145.5	
ג'	142.5	+2.5
ד'	140	+1.5
ה'	139	+1.5
ו'	137	+1.5
ז'	129.5	+1.5
ח'	123.8 ב"ה	
ט'	254.5	+3.5
י'	252	
מ"א	131.6	
מ"ב	128.5	
מ"ג	265.5	+4.5
מ"ד	260	+3.0
בטחון 1968 — בנקאי		
י"א	142.7	+2.2
י"ב	141.2	+2.7
י"ג	133	+1.4
י"ד	121	+1.5
בטחון 1969		
א'	264.5	+2.0
ב'	258	+3.0
ג'	256	+1.5
ד'	253.5	
ה'	254	
ו'	254	
ז'	250.9	−1.7
ח'	253	−2.0
ט'	251	−2.0
י'	256.5	+4.5
כ"א	250.5	−0.5
כ"ב	250	+2.0
כ"ג	247	+1.0
מ"א	247.4	
מ"ב	249.2	+0.2
מ"ג	246	−1.0
מ"ד	245.5	+1.0
מ"ה	243	+0.5
בטחון 1969 — בנקאי		
י"א	265.7	+2.2
י"ב	266	+1.0
י"ג	254	+5.0
י"ד	252	+1.5
ט"ו	255.5	+2.5
ט"ז	249.5	+3.5
י"ז	247.5	+3.0
י"ח	246.5	+3.0

שערי חליפין רשמיים למט"ח (העברות והמחאות)

(28.2.74)

היחידה	המטבע	שער מכירה	שער קניה	היחידה	המטבע	שער מכירה	שער קניה
1	דולר קנדה	4.3596	4.3176	10	כתר נורבגי	7.4561	7.3465
1	לירה שטר.	9.7587	9.6117	10	פלורין הול.	15.1789	14.9626
1	דולר אוסטר'	6.2706	6.1866	10	מרק גרמני	15.8670	15.6308
1	רנדים דרא"פ	6.2097	6.1257	10	מרק פיני	10.8907	10.7321
10	פרנק שווייצי	13.5571	13.3503	10	שיל. אוסטרי	2.1594	2.1266
10	פרנק צרפתי	8.7940	8.6705	100	פרנק בלגי	10.4725	10.3308
10	כתר דני	6.7551	6.6587	1000	לירטה איט.	6.5319	6.4417
10	כתר שוודי	9.1364	9.0071	1000	ין יפן חדש.	14.7627	14.5078

(שער החליפין של הדולר ארה"ב קבוע: 4.205 מכירה, 4.200 קניה)

שערי מטבע חוץ בין בנקאיים (Interbank)

אתמול בצהרים (28.2.74) באירופה

מסירה מיידית (Spot)

ל־1 £ שטרלינג	$ ארה"ב	2.3050/2.3070
ל־1 $ ארה"ב	מרקים גרמניים	2.6675/2.6695
"	פלורינים הולנדיים	2.7900/2.7930
"	פרנקים שוויצריים	3.1235/3.1265
"	פרנקים בלגיים	40.34/40.39
"	פרנקים צרפתיים	4.8075/4.8175
"	לירות איטלקיות	645.75/646.25
"	ינים יפניים	287.00/288.00

מסירה מאוחרת (Forward)

	£/$	פר"ש/$	מר"ג/$
1 ח':	2.2855/2.2895	3.1270/3.1330	2.6710/2.6745
2 ח':	2.2665/2.2705	3.1295/3.1357	2.6742/2.6782
3 ח':	2.2495/2.2535	3.1320/3.1385	2.6775/2.6820
6 ח':	2.2090/2.2130	3.1365/3.1445	2.6850/2.6895

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

מדד שערי המניות בבורסה התל־אביבית

100 = 31.3.67

	27.2.74	28.2.74
מדד כללי	241.57	241.93
כספים וביטוח	206.28	206.53
בנקים מסחריים	222.39	223.50
בנקים למשכנתאות	197.28	196.29
מוסדות מימון ענפיים	182.77	181.78
חברות להשקעה	194.81	194.96
תעשיה	382.19	382.61
מסחר ושירותים	334.82	335.72
מקרקעין בינוי ופתוח	195.69	196.49

100 אלף ל"י — מילגות לסטודנטים

מאת סופר "הארץ"

מטעם קרן מילגות שליד התאחדות עולי פולין, שהמייסדת והעומדת בראשה, היא גב' מלה רוטנשטרייך (רעייתו של העו"ד ד"ר יהושע רוטנשטרייך) חולקו אתמול בבית סוקולוב בתל־אביב 110 מילגות בסך 100 אלף ל"י לסטודנטים מצטיינים נזקקים מן האוניברסיטות, הטכניון, ובתי־ספר טכניים גבוהים. מקבלי המילגות הם בני כל העדות לרבות תלמידים מצטיינים מקרב עולי בריה"מ, — הזקוקים לעזרה בלימודים לפי מבחנים הולמים. בדברי הברכה ציינה גב' רוטנשטרייך, כי ב־11 שנות קיומה של הקרן חילקה כמיליון ל"י. הקרן הוקמה על שם אישים שונים לזכר חללי השואה, לוחמי מולדת וראשי משפחות. דברי ברכה והערכה לקרן, ראשה ומקימיה, הביע הרב הראשי לתל־אביב הרב יצחק ידידיה פרנקל, שהוא מאישי ה־עלייה מפולין.

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
אלון	164.50	160.47
דקל	429.6	409.6
ברוש	180.2	171.5
אורן	141.01	137.51

המנהלת: חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע"מ

	מחיר יחידה	מחיר פדיון	מחיר שוק
צבר	257.1	245.1	251.1
ארז	123	117.3	120.2
איתן	150.71	—	147.02

הנאמן: בנק הפועלים בע"מ

בצער וביגון אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו, סבנו ואחינו היקר

פנחס (פיני) אשד ז"ל

בן אליעזר

ההלויה תצא היום, יום ששי ד' באדר תשל"ד (1.3.74) בשעה 12.00 בצהרים מבית הלוויות העירוני ברח' דפנה 5 תל־אביב

המתאבלים:
רעיתו: ציפורה
בניו: דוד ומרדכי
בתו: חסיה
וכל בני המשפחה בארץ ובחו"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

ד"ר אברהם פיזנטי ז"ל

ההלויה תתקיים היום, יום שישי, ד' אדר תשל"ד 1.3.74 בשעה 11 לפנה"צ בבית העלמין בחולון.

נפגשים ע"י השער החדש של בית העלמין.

המתאבלים:
המשפחה, ידידיו ומוקיריו

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר והטוב

תאודור הובר

ההלויה תצא היום, יום שישי, ד' באדר תשל"ד (1.3.74) בשעה 12.00 בצהריים מבית הלויות העירוני ברח' דפנה 5 לבית העלמין בקרית שאול.

בשם המשפחה האבלה:
גרטה הובר
קרל, לילי, מיכאל הובר
רות גופי

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.
נא להמנע מביקורי תנחומים

אנו מודיעים בצער רב על מות ראש משפחתנו היקר והאהוב

מאיר גמליאל ז"ל

שנפטר אתמול

ההלויה תתקיים בטבריה היום, יום שישי, ד' באדר תשל"ד 1.3.74 בשעה 10.30 לפנה"צ מהרחבה ליד גן העיר

המתאבלים:
אשתו: מרים
ילדיו: אליהו ועמנואל, אסתר, מרגלית וחנה
נכדיו ונינו

בצער רב הננו מודיעים על פטירתו של ראש משפחתנו היקר

אברהם נוף ז"ל

ההלויה התקיימה אתמול

האבלים: אשתו: מרים
בנו וכלתו: אבינעם ומרגלית
נכדו: אהוד
אחותו, אחיו ובני ביתם
וכל יתר בני המשפחה

במלאת שנה לפטירת חברתנו

דבורה בר־נתן ז"ל

תתקיים אזכרה, ביום ראשון ט' באדר תשל"ד (3.3.74) בשעה 3 אחה"צ בבית העלמין תל־מונד

תחבורה ממרכז הכפר

המשפחה
ומושב תרות

לאר"יך יהונתן ורחל,

אתכם אנו באבלכם
על מות הרעיה והאם

הלן מולר ז"ל

חברת ג. פלדמן ובנו בע"מ

לאר"יך יהונתן ורחל

אתכם אנו באבלכם
על מות הרעיה והאם

הלן מולר ז"ל

משפחת מאיר סטול

הארגון העולמי של יוצאי מרוקו בצפון אפריקה
משתתף באבלו הכבד של חברנו

סם אבוטבול

בנפול הבן

חיים

במלחמת יום הכיפורים

ההלויה תצא, היום, יום ו' 1.3.74 בשעה 12 בצהרים מבית הספר „אליאנס", רח' רידינג 26, רמת־אביב לבית הקברות הצבאי בקרית־שאול.

אוניברסיטת תל־אביב
הפקולטה למדעי הרוח
החוג לספרות ושפה צרפתית

למשפחת אביטל

אתכם באבלכם

לשלמה (סם) אביטל (אביטבול)

משתתפים בצערך ובאבלך הכבד

בנפול בנך

חיים ז"ל

הנהלת משרד הבטחון
וחבריך לעבודה

אברהם גולדמן

איננו

המתאבלים:
אשתו: צפורה
בניו: נתן וטובה גולדמן
פיני ואילה גולדמן
נכדיו: נחמה
יצחק
עפרה
וטל

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים
על מותו ללא עת של

שמשון רזניק ז"ל

ההלויה תתקיים בקבוץ עין השופט, היום, יום שישי, 1.3.1974 בשעה 2.00 אחה"צ

אשתו: כוכבה
בנו: מאיר ומשפחתו
בתו: דובה ומשפחתה
אחיותיו: פסיה, נחמה ומשפחותיהן
אחיו: ישראל ברנע ומשפחתו

למר נוביק יצחק ומשפ'

השתתפותנו הכנה באבלכם הכבד
בהלקח בנכם

צהל ז"ל

בית טיבר
„גיל", בית־חר ישראלי לניר בע"מ

לגילה בורג
ובני משפחתה

משתתפים בצערכם על מות

האב ז"ל

הנהלת חברת „הספקה"
וחבריה לעבודה

ביום שלישי י"א אדר תשל"ד (5.3.74) תתקיים
אזכרה וגלוי מצבה על קברו
של יקירנו

ר' יצחק הויזר ז"ל

בבית העלמין בקרית שאול בשעה 4, אחה"צ
תחבורה תצא בשעה 3.30 אחה"צ מבית המכות
ברח' לה־גרדיה 23, תל־אביב
תודתנו לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה

המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

יצחק ברנשטין ז"ל

בן ר' אריה לייב ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שלישי י"א באדר תשל"ד 5.3.74 בשעה 3.30 אחה"צ. בבית העלמין החדש ליד כפר־סביר. אוטובוס מיוחד ייצא בשעה 3 אחה"צ מנוה־שאנן רחוב הגליל 84.

המשפחה

במלאות שנה לפטירתו של יקירנו

שרגא פייביש דוכובני ז"ל

תערך אזכרה

בבית העלמין בקרית שאול ביום ראשון ט' אדר תשל"ד (3.3.74) בשעה 3.30 אחה"צ.

תחבורה מרח' מלצ'ט 24, ת"א, בשעה 3.

המשפחה

ביום השלושים לקבורתו של יקירנו

דוד פרוינד ז"ל

נתייחד עם זכרו

האזכרה תתקיים בבית הקברות הצבאי בחוף הכרמל בחיפה, ביום ב', י' באדר תשל"ד (4.3.74) בשעה 3.00 אחה"צ. אוטובוס יצא מביתנו בשעה 2.15 ומכיכר קציני העיר בשעה 2.30

המשפחה המתאבלת

במלאות שלושים לפטירתו של

ריכרד לוי ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום א', ט' באדר תשל"ד (3.3.74) בשעה 4.00 בבית העלמין בחולון

נפגשים ליד השער החדש של בית העלמין

המשפחה
הנהלת ריכרד לוי בע"מ

במלאות שלושים לפטירת יקירנו

אברהם מנחם בהגרא ז"ל

ב"ר אהרן ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו

ביום ראשון ט' אדר תשל"ד, 3.3.74 בשעה 1.30 אחה"צ בבית העלמין בנחלת־יצחק.

הקרובים והידידים נפגשים ליד שער בית העלמין.

המשפחה

מלאת שנה מאז נלקח מאתנו יקירנו

צביקה קאופמן ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו

ביום שני י' באדר תשל"ד (4.3.1974) בשעה 4.00 אחה"צ. בבית העלמין החדש, ליד כפר סמיר, חיפה.

המשפחה, חברים ומוקירי זכרו נפגשים ליד שער בית העלמין.

המשפחה.

למשפחת פרנקל השכולה

אתכם אנו באבלכם הכבד
על פטירתה של הרעיה והאם

פולה ז"ל

משפחות: מרקוס, ורשאי, פוגטש, איינהורן, יהודאי, אלקון, מילוקובסקי

אורט ישראל
המכללות הטכנולוגיות
אל בוגרי בתי־ספר מקצועיים
(כתות י״ב) מסמ״ת ומסמ״ר א׳

פתוחה בפניכם אפשרות המשך לימודים במכללות הטכנולוגיות של „אורט״, לפני שרותכם הצבאי, לקראת התואר

טכנאי והנדסאי

הלימודים מתקיימים במכללות הבאות:

איזור ירושלים: המכללה הטכנולוגית „אורט״ ירושלים
רחוב הנביאים 42, טל. 225919, 233675
במקצועות: אלקטרוניקה ומכונות.

גוש דן: המכללה הטכנולוגית „אורט״ יד־סינגלובסקי, ת״א
רחוב הטייסים 28, טל. 762291.
במקצועות: אלקטרוניקה, חשמל ומכונות

המכללה הטכנולוגית „אורט״ טכניקום גבעתיים
רחוב גולומב 15, טל. 729795, 729105
במקצועות: מכונות, מגמת קירור ומיזוג אויר ומגמת אוטומציה, בנין ואדריכלות.

איזור השרון: המכללה הטכנולוגית „אורט״ נתניה
איזור התעשיה החדש, טל. 22922—053
במקצועות: אלקטרוניקה, חשמל, מכונות, מיכשור ובקרה.

איזור הצפון: בית הספר המקיף „אורט״ קרית־ביאליק
רחוב הגליל, טל. 727724—04.
במקצועות: מיכשור ובקרה, אלקטרוניקה.

הלימודים יתקיימו בשעות היום.
בית־הספר ידאג להשגת דחיית שירות עבור התלמידים אשר יתקבלו ללימודים.

שכר הלימוד — מדורג.

הרישום יתקיים בכל המכללות הנ״ל בתאריכים 10.3.74—11.3.74 (יום ראשון ושני).

בדבר פרטים נוספים נא לפנות להנהלת המכללות.

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות — אורט ישראל
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

מודיעים

על פתיחת מחזור לימודים שני ביום 17.3.74 במכללות הטכנולוגיות של „אורט"

המיועד לתלמידים אשר מפאת גיוסם או כל סיבה אחרת לא יכלו להתחיל לימודיהם עם פתיחת שנה״ל.

ההרשמה מתקיימת במוסדות הבאים:

איזור ירושלים. מכללת „אורט״ ירושלים —
רח׳ הנביאים 42, טל. 225919, 233675
במקצועות: אלקטרוניקה, בנין, אדריכלות ומכונות לקראת התואר הנדסאי ומדריכים טכניים בלימודי ערב.

גוש דן: מכללת אורט יד־סינגלובסקי, ת״א
רח׳ הטייסים 28
במקצועות: אלקטרוניקה, חשמל ומכונות לקראת התאר הנדסאי וטכנאי בלימודי יום
אלקטרוניקה לקראת התאר הנדסאי וטכנאי בלימודי ערב
בדבר פרטים: על לימודי יום 761480; על לימודי ערב: טל. 762291

מכללת „אורט״ גבעתיים —
רחוב גולומב 15, טל. 729795, 729105
במקצועות: אדריכלות, בנין ומכונות לקראת התאר הנדסאי וטכנאי בלימודי יום ולימודי ערב

איזור השרון. מכללת „אורט״ נתניה
איזור התעשיה החדש, טל. 22922
במקצועות: אלקטרוניקה, מכונות וקדם הנדסאות בלימודי יום לקראת התאר הנדסאי ולימודי ערב בקדם הנדסאות.

בית הספר להנדסאים כפר סבא
ליד משטרת כפר סבא, טל. 923130
במקצועות: אלקטרוניקה וחשמל לקראת התאר הנדסאי וטכנאי בלימודי יום וערב.

איזור הצפון: „אורט״ קרית ביאליק ביה״ס לטכנאים והנדסאים
קרית ביאליק, רח׳ הגליל, טל. 04727724
במקצועות: מכונות לקראת התאר הנדסאי וטכנאי.

תנאי הקבלה:
מתקבלים בוגרי בתי־ספר טכניים ובוגרי תיכון או בעלי השכלה מקבילה. בהתאם לצורך תפתחנה כיתות מכינות להשלמת ההשכלה הנ״ל.

הלוואות ללומדים: הלוואות בסך 2,000 ל״י לשנה תועמדנה לרשות המעונינים (ריבית 6.5%).

פטור משכר לימוד ומלגות קיום למשתחררים: לפטור משכ״ל ומלגות קיום זכאים לומדים אשר שרתו במילואים במשך 75 יום (ברציפות או לסירוגין) בתקופה שבין 6/9/73 — 25/9/74.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות להנהלות המכללות הנ״ל.

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

מודיעה

סטודנטים שסיימו לימודיהם בתשל״ג וזכאים לקבל

תואר בוגר ו/או תעודת הוראה

ואשר לא קיבלו על כך הודעה ממזכירות הפקולטה, מתבקשים לפנות בכתב ולא יאוחר מ־15.3.74 לפי הכתובת:

מזכירות הפקולטה למדעי הרוח והחברה,
ת.ד. 2053, באר־שבע. מיקוד 84120

מכרז
קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאים ובלתי מקצועיים
אגודה שתופית בע״מ
שדרות שאול המלך 8 תל אביב ת.ד. 4004

מציעה למכירה
מכונית סדיומף 1968 מס׳ 252-858

את המכונית ניתן לראות בחניון בית המרכז החקלאי שדרות שאול המלך 8 תל אביב בין השעות 8.00—15.00 הצעות יש לשלוח במעטפה סגורה לפי הכתובת הנ״ל עד לתאריך 10.3.1974 ולציין על גבי המעטפה „עבור מכרז״.
המוסד אינו מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

בסמ״ת
בית הספר להנדסאים וטכנאים
הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

הרשמת תלמידים ותלמידות לשנת הלימודים תשל״ה 1974/75 לכתות ט׳-י׳

לכתות ט׳ — מסיימי כתות ח׳ של בתי ספר יסודיים.
לכתות י׳ — מסיימי כתות ט׳ בחטיבות הביניים, ובבתי ספר תיכוניים, שאין בהם חטיבות ביניים

בית הספר מקנה:
* תעודת בגרות — למסיימי י״ב שנות לימוד — המקנה זכות ללימודים אקדמיים בטכניון ובאוניברסיטאות
ובנוסף עליה:
* תעודת טכנאי — למסיימי י״א שנות למוד.
* תעודת הנדסאי — למסיימי י״ד שנות למוד.

המגמות המקצועיות

* אלקטרוניקה
* חשמל
* מכשור ובקרה
* קרור ומזוג אויר
* בזק
* מכונות
* מכונאות רכב ודיזל
* בניה
* כימיה

ההרשמה תתקיים ביום ו׳, 29.3.1974 בין השעות 8—13, ובימים א׳, ב׳ 31.3.1974, 1.4.1974 בין השעות 8—18, בבנין ביה״ס.

על המועמד/ת להביא אתו/ה:
1. תעודת השליש השני של ביה״ס (עם הציונים) + צלום תעודה זו.
2. העתק תעודת לידה.
3. תעודת זהות או תלוש רישום של הנרשם/ת.
4. 3 תמונות דרכון.
5. על הנרשמים לכתה י׳ להמציא גם תעודה של כתה ח׳.

* יעוץ המכון למועמדים ניתן בכל יום שלישי, בין השעות 8—12 לפנה״צ, ובימים ראשון וחמישי בין השעות 15—18 אחה״צ, בחדר מס׳ 21 בבנין הראשי של בית הספר, רחוב בלפור פינת מסדה.
* שכר לימוד מדורג.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

משרד העבודה
משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

מודיע על פתיחת ההרשמה למועד האביב לכתות הרגיונות ולכתות לנשים

א) למסלול יום בבגמות ההנדסאים
אלקטרוניקה — תעשיה ונהול — בניה
מכונות — מחשבים — אוירונוטיקה
הנדסה רפואית (ביו הנדסה)

ב) למסלול יום במגמות המכנאים
אלקטרוניקה — כימיה — בניה
מכונות — מכשור ובקרה

ג) למסלול הערב
הכשרת מורים הנדסאים
הנדסאי חשמל — טכנאי מכונות
קדם הנדסאים — טכנאי אלקטרוניקה
טכנאי בניה

פרטים:
א) תנאי קבלה
1) מתקבלים/ות לכתות ההנדסאים ו/או הטכנאים מסיימי/ות י״ב כתות בתי ספר עיוניים ו/או מקצועיים לרבות בעלי/ות תעודת בגרות אקסטרנית.
2) לכתות הטכנאים יכולים/ות להרשם גם בעלי/ות תעודת גמר של י״א כתות אשר מקבלים/ות למודי השלמה.

מענקים והלוואות
1) ללומדים/ות במסלול יום נתנות הלואות של 2,000 ל״י לשנת למודים (בתנאים נוחים).
2) לנשים הלומדות בקורסים לנשים תנתנה הקלות ולנוצצות בדבר עזרה בקליטת ילדיהן במעונות יום, עפ״י אפשרויות מקומיות.
3) תלמידים/ות נזרכים נהנים/ות מקרן המלגות של משרד העבודה.
4) תלמידים/ות מחוץ לחיפה נהנים/ות מהשתתפות בהוצאות הכי נסיעה ו/או בשכר דירה.

פרטים נוספים
ניתן לקבל בכתב או בע״פ במשרד ביה״ס הערבי לנדסאים בקרית הטכניון, חיפה. ת.ד. 4459 (אוטובוס 19, 19/1).

ההרשמה - כל יום בשעות 14.00 - 09.05, בימים א׳, ג׳ 18.00 — 09.00.

חברה גדולה מחפשת חנות
באיזור חיפה
בסביבה מסחרית טובה, בשכירות חודשית.
בהצעות נא לפנות לטל. 860111—03 ולבקש את ציפי.

חינוך דתי שורשי
חינוך לאהבת העם והארץ
חינוך לערכים
חינוך לפתיחות ולמחשבה יוצרת

כל אלה בבית הספר התיכון החרדי לבנות
(עם פנימיה)

״פלך״

הר ציון, ירושלים
(בהנהלתם של הרב שלום רוזנבליט וגב׳ פנינה רוזנבליט)

המעונינים בפרטים נוספים יוכלו להתקשר אל הורי תלמידות באזורי מגורים הבאים בירושלים:

מושבה גרמנית — ד״ר דוד הורסמן, טל: 68258(02)
קרית שמואל, קטמון — פרופ׳ יונה גרינפלד, טל: 39226(02)
רחביה — גב׳ לאה שפטיה, טל: 30505(02)
בית הכרם — פרופ׳ אליש שלוי, טל: 528057(02)
טלביה — מר משה כהן, טל: 37182(02)
בית וגן — ד״ר אברהם ברנר, טל: 528826(02)
מר מימון אדידן, טל: 535726(02)
הרב ש׳ אפשטיין, טל: 528231(02)
באולה — מר איתן וקסלר, טל: 223095(02)

ההרשמה מתקיימת בביה״ס בהר־ציון,
טל: 38735(02)

וילונות מפלסטיק
להדרי אמבטיה, מטבח
תוצרת חוץ
מפות טריליין
מכסים שטיחים
נפנה, תל־אביב פינסקר 29
פ. טרומפלדור טל. 288770

ב הארץ

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה לחקלאות ברחובות

מחזור לימודים שני לתלמידי שנה א׳

מחזור הלימודים השני לתלמידים שהתקבלו לשנה א׳ בפקולטה לחקלאות לתשל״ד ושהיו מגויסים יתקיים בקמפוס שברחובות.

הלימודים יפתחו ביום א׳, 17.3.74, בשעה 10:00.

ביום ג׳, 12.3.74, בשעה 11:00 תתקיים פגישת תדרוך ויעוץ לתלמידים באודיטוריום ע״ש אריוביץ שבקמפוס ברחובות.

באותו יום בשעה 13:30 יתקיים מבחן מיון באנגלית, לשם חלוקת התלמידים לקבוצות לימוד.

מספר המקומות במעונות ברחובות מצומצם מאד והפקולטה ממליצה לתלמידים לדאוג בעצמם לסדורי הדיור שלהם. מוסדות הפקולטה והסתדרות הסטודנטים יסייעו לתלמידים כמיטב יכולתם. המעונינים יפנו בכתב, או אישית, אל הגב׳ בת־שבע יהלומי בפקולטה לחקלאות ברחובות.

משרד החנוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

סמינר שיין
(לשעבר גבעת השלושה)
פתח־תקוה, רח׳ קפלן (ליד בי״ח בילינסון) — טל. 914924

נמשכת ההרשמה
לשנת הלימודים תשל״ה

למסלולים האלה:
גננות — שתי שנות לימוד
גיל־רך — (גננות + כיתות א—ב) — 3 שנות לימוד
מורים לביה״ס היסודי (כיתות א—ו) — 3 שנות לימוד
מורים לחטיבת הביניים (כיתות ז—ט) — 3 שנות לימוד
+ קורסי השלמה

התמחויות: אנגלית; מבע; מלאכה; תנ״ך; לשון וספרות.
ייעוץ הדרכה במזכירות הסמינר: בימים א—ה בין השעות 9—5 ביום שישי בין השעות 9—12.

קיימת תחבורה מיוחדת לסמינר מתל־אביב, רמת־גן ופתח־תקוה קיים קו „אגד״ רחובות — ראשון לציון — פתח־תקוה.

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך

הודעה להורים

משרד החינוך והתרבות מודיע כי

הרישום והעברות של תלמידים למוסדות חינוך

יתקיים במועדים הבאים:—

מוסדות חינוך יסודיים
י״א אדר תשל״ד (12 במרץ 1974) — כ״ח אדר תשל״ד (22 במרץ 1974).
חייבי רישום: —
גני ילדים — כל הילדים שנולדו בין א׳ טבת תשכ״ט (22.12.68) וכ״ט כסלו תש״ל (9.12.69)
בתי ספר — כל הילדים שנולדו בין א׳ טבת תשכ״ח (2.1.68) ול׳ כסלו תשכ״ט (21.12.68).
מוסדות חינוך על־יסודיים:
ז׳ ניסן תשל״ד (29 במרץ 1974) — כ׳ ניסן תשל״ד (12 באפריל 1974)
חייבי רישום העברה: —
לכיתות ט׳ — כל התלמידים שסיימו ח׳ כיתות של בית־ספר יסודי (שאיננו חטיבת ביניים).
לכיתות י׳ — כל התלמידים בישובים בהם חל חוק לימוד חובה בכיתות י׳ שסיימו ט׳ כיתות בבית ספר שאיננו צמוד לחטיבה עליונה.
הודעות מפורטות על סדרי ההרשמה יפורסמו על לוחות המודעות.
רשימת הישובים בהם יחול חוק לימוד חובה בכיתות י׳ יועברו אל מנהלי רשויות החינוך המקומיות, הבעלויות על בתי הספר ומנהלי בתי הספר במועד מאוחר יותר.

האוניברסיטה העברית בירושלים

מחלקת מינהל תלמידים
המשרד לקבלת תלמידים

רישום מועמדים מגויסים
לשנת הלימודים תשל״ד - מחזור ב׳
(הודעה זו אינה נוגעת למי שכבר התקבל לאוניברסיטה)

לרגל המצב שנוצר עקב המלחמה החליטה האוניברסיטה לקבל מכסה מצומצמת חדשה של תלמידים לשנת הלימודים הראשונה במסגרת מחזור ב׳ של שנת הלימודים תשל״ד (המיועד לתלמידי האוניברסיטה שמפאת גיוסם לא יכלו להופיע למחזור א׳).

לימודי מחזור ב׳ יתחילו ב־כ״ג באדר תשל״ד (17.3.74) וימשכו עד כ״ז באלול תשל״ד (13.9.74). הרשמה חדשה זו מוגבלת לחיילים משוחררים כהגדרתם בחוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה). תשל״ד — 1974.

להלן פירוט היחידות האקדמיות אשר תקלוטנה תלמידים חדשים במסגרת זו וכן הכישורים האקדמיים המינימליים לגבי כל יחידה:

1) **הפקולטה למדעי הרוח** (למעט חוגי מקרא, לשון עברית, היסטוריה, תולדות האמנות וחינוך): מועמדים שציונם הממוצע בבחינות הבגרות הוא 7.5 ומעלה, ולגבי החוגים הבאים כישורים או תנאים מיוחדים כדלקמן:
החוג לאנגלית — ציון 9 באנגלית בבחינת הבגרות. בחוגים לצרפתית, יידיש, ערבית ותרבות ואיסלאם — הוכחת ידיעת השפה (בראיון). החוג לפסיכולוגיה — ראיון.

2) **הפקולטה למשפטים**: 30 תלמידים אשר יתקבלו, מבין המועמדים, לפי הישגיהם כמתואר במדריך לתלמיד החדש לשנת תשל״ד.

3) **הפקולטה למדעי החברה** (למעט פסיכולוגיה וביולוגיה): מועמדים שציונם הממוצע בבחינות הבגרות הוא 7.5 ומעלה. מועמדים לפקולטה למדעי החברה המבקשים ללמוד מתימטיקה יצטרכו לעמוד בדרישות הקבלה של הפקולטה למתימטיקה למדעי־הטבע כמפורט להלן.

4) **הפקולטה למתימטיקה ולמדעי הטבע** (למעט ביולוגיה): מועמדים אשר נבחנו בחינות בגרות במתימטיקה, ציונם בבחינות הבגרות באנגלית אינו נמוך מ־6, ואשר ציונם הממוצע בבחינות הבגרות הוא 8 ומעלה.
קבלתם של מועמדים כנ״ל אשר ציונם הממוצע בבחינות הבגרות הוא בין 7.5 ו־8 תידון לאור היקף לימודיהם ורמת ציוניהם במקצועות המתימטיקה ומדעי הטבע.

במועד הרשמה זה לא תיערכנה בחינות כניסה בפקולטאות השונות.
חיילים משוחררים כנ״ל המבקשים להגיש את מועמדותם במסגרת הרשמה חדשה זו, יפנו אל המשרד לקבלת תלמידים אישית. שעות הקבלה: בימים א׳—ה׳ בין השעות 08:00—18:00 וביום ו׳ 08:00—14:00. או בכתב. בבקשה מפורטת. הפניה יצרף אישור מצה״ל על היותו חייל משוחרר במובן החוק הנ״ל ותעודת בגרות מקורית או העתק מאושר ע״י נוטריון. מועמדים שלמדו לימודים על תיכוניים ימציאו גם אישור על כך.

רישום התלמידים במסגרת הנ״ל יימשך עד 5.3.74 בלבד. בקשה שתגיע למשרד הקבלה לאחר תאריך זה לא תיענה.

مكزامن الأمل

مكذا من الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 611141
המחיר: יום חול: 1.50 ל״י לשורה / יום ו׳: 1.75 ל״י לשורה

פרקי היום בתנ״ך

• יחזקאל, י״ג—י״ז

המשנה היומית

• עירובין, א׳ ו־ב׳

הדף היומי

• סוכה, ל״ז—ל״ח

ההלכה היומית

• שבת, שי״ז וא—ו

הדלקת הנרות

• ע״ש — ירושלים 4.50, תל־אביב 5.12, חיפה 5.05. מוצ״ש — ירושלים 6.12, תל־אביב 6.14, חיפה 6.15.

תורנות רופאים לפי המחוזות

תורנויות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

קבלנים מציעים

בתי כנסת

הודעות

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

דירות

וילות ובתים

דירות 1-1½ חדרים

דירות 2-2½ חדרים

דירות בדמי מפתח

דירות בשכר חודשי

חדרים מרוהטים

דירות להחלפה

דירות מרוהטות

ביקוש דירות

משרדים

מחסנים

בתי מלאכה

חנויות

אולמות

מגרשים

השקעות

עסקים

• לכבוד השנה החדשה ... [illegible]

• דירות 3 חדרים מרוהטת בשכונה ... [illegible]

הלוח הככול — הארץ — ידיעות אחרונות

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

הצעות עבודה

מכוניות למכירה

דארט-ליאנט
האמריקניות של
קרייזלר
הנמכרות ביותר
בארץ

אלפא רומיאו

ד.ק.ו.

ב.מ.ו.

דאף

דה־שבו

דודג'

דולפין

הילמן

אוסטין

אופל

פעם
VOLVO
תמיד
VOLVO

לארק

וילים

מיני־מיינור

מרצדס

מוריס

מסחריות

וקסהול

טריומף

טנדרים

סאאב

SUBARU
פאר אמריקה
בחברת מוטוטקה־תקשורת
סובארו

simca סימקה
מכונית טובה
מבית טוב
בית קרייזלר
מכשירי תנועה

סוסיתא

مكتبة الأرشيف

مكان الأصل

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

● ב:סיתא מסחרית 1963 אחרי אוברול 4000 טלפון — 947315

● הרכל דוגה 1970 מצב מצוין טלפון 965705

● קוסיתא במיישן 1970 במצב מצוין רדיו ותוספות 053-27918

Ford

● למכירה פירמינה רה ליקס 1967 במצב מצוין טלפון 23448 ת"א

[illegible]

פולקסווגן

[illegible]

FIAT

[illegible]

ציטרואן

[illegible]

קונטסה

[illegible]

פרינץ

[illegible]

רנו

[illegible]

שונות

[illegible]

אופנועים וקטנועים

[illegible]

השכרת רכב

[illegible]

ביקוש רכב

[illegible]

שרותי רכב

[illegible]

מציעים למכירה

[illegible]

רוצים לקנות

[illegible]

נופש

[illegible]

רהיטים

[illegible]

דודי שמש וחשמל

[illegible]

בתי-ספר ושיעורים

[illegible]

טלוויזיה

[illegible]

כלי נגינה

[illegible]

מכונות כביסה

[illegible]

חיות בית

[illegible]

חוגים

[illegible]

מכונות כתיבה

[illegible]

תריסים

[illegible]

שרותים

[illegible]

ריקודים

[illegible]

סירות

[illegible]

בתי"ס לנהיגה

[illegible]

שטיחים

[illegible]

חקלאות

[illegible]

מקררים

[illegible]

צילומים

[illegible]

אוכדות

[illegible]

הלוואות

[illegible]

נרשמו לנשואין

[illegible]

ספרים

[illegible]

אירועים ובידור

[illegible]

הלבשה

[illegible]

בולים ומטבעות

[illegible]

תנורי חמום

[illegible]

שידוכים

[illegible]

פיגו — האדי שבחבורה

הלוח הכפול ירושלים

ידיעות אחרונות: הלל 28 טל. 225251
הארץ: המבלה 5 טל. 224245

תורנות רופאים לפי המקומות

ירושלים

● עד"ן — עזרה ראשונה נפשית. טלפון 02-66911.

● הזמנת רופאים במקרים דחופים מ5 בערב עד למחרת ב7 בבוקר טלפון 101. בתחנת מד"א מרפאה ורופא למיפולים דחופים כל בערב עד לחצות — מיועד למקרים דחופים בלבד.

תורנויות בתי חולים

● היום: בקור חולים (ילדים), שערי צדק (פנימית), הדסה (נשים — כירורגית — עיניים).

● שבת: שערי צדק (ילדים), בקור חולים (נשים), הדסה (פנימית — כירורגית — עיניים).

בתי כנסת

● בהיכל הרב-היחוו קולנ' רח' דוד המלך 18 תפילת שחרית בשבת ב10.

דירות

● בהזדמנות למכירה גג, 200 מ"ר, בבקעה. "לאור" 224624.

● דירות!!! — דירות!!! — "כלל" לפרסם מודעה גדולה ו"לבזבוז" מלים "קשה" להכוך במלים ולהבטיח לכם מודעה לפרסום "שאר ישוב" 30 שנות נסיון. בן יהודה 10, 224883 (מתוח כל היום).

● בהזדמנות! דירה במצב מצוין, כלי מתחכים. טלפון 222486 אחה"צ, בשעות — 20—15.

● דירות, חניות, מגרשים השקעות ותנהלת בתים "מי עוז" המלך ג'ורג' 6 (או קרן היסוד 7) ת"ד 463 ירושלים 225896—02 02/233097 (סללריי).

● למכירה דירות בכל העיר ובכל הגדלים "מפתח" בן יהודה 3.

וילות ובתים

● למכירה וילה, בקומני דו משפחתי, 6 חדרים, ברח' רמת הגולן 15. טלפון 272750.

קבלנים

● הקבלן צארום מציע: דירה 5 חדרים, רח' בילו — סונת יורדי הסירה. 84223.

● מסריסוניאל, אלמנה, רופאה, 38 נאה, מחו"ל שמאי 22 ירושלים.

● גרושה נחמדה, גיל 24 + 2 ילדים מעוניינת במטרת נישואים טל. 201565 בשעות הבוקר.

● חסוד 35, מעוניין בידידה מסודרת, ת"ד 4903, ראשל"צ.

● מסריסוניאל גרושה 32, סוליבריות מחו"ל שמאי 22 ירושלים.

● שכנאי אירופאי נאה 24/170, לציין טלפון, ת"ד 476, תל-אביב.

● גרוש כדען, 35, אירופאי נאה. ת"ד 7382, ירושלים.

● פרסי, שני בחורים 23 יוונים, נאים וסימפטים, מעוניינים במתאימות המעוניינות לצאת לטיול בחו"ל ת"ד 3370, בת-ים, שלמה.

● מסריסוניאל רופאה 25 עולה חדשה, שמאי 23, ירושלים.

● הכרויות מערב לים, בסר שום פנה בצרוב 5 ל"י לת"ד 1146, רחובות.

● מסריסוניאל, רופאה, 21 גילת תרשה, שמאי 23, ירושלים.

● רווק, 165/32, מעוניין להכיר בחורה למטרה רציניות ת"ד 7069, ת"א, עבור יוסי.

● מסריסוניאל, רווק, 28 מחו"ל, עשיר, שמאי 23, ירושלים.

● מסריסוניאל, רווק, 30 אשירופאי, צבר, שמאי 23 ירושלים.

● למטרת נישואין נאה 38 מעוניינת בעשיר ונדיב. טל. 750901.

● ירושלמיים! "לה ולו", המכון לנישואין! 238823 —02 8 בערב. הצלחה ומודיעות רחוב שץ 13 ביקורי בים!

● מסריסוניאל, אלמן, 45 אוקרטאי נאה, שמאי 23 ירושלים.

● רווקה, אשכנזיה, 22/172, יפה ומשכילה, מבקשת להכיר בחור טוב ורציני, לכתוב ת.ד. פרמית 32124 ת"א.

● 3 חדרים בשיכון הסוכו, תלפיות — 281811, עבודה — 225441

● ברמת-אשכול, דירת 3 חדרים מורחבת עם בניה דעורי טיבית + טלפון והסקה טל. 283989 בשעות 19—17.

● נותרו רק שתי דירות מפוארות, בתכנון ללא תקדים בארץ, ברחוב ההגנה 30, הגבעה הצרפתית. דירת 3 חדרים ב185,000 ודירת 4 חדרים ב210,000 בתשלום במזומן; ללא משכנתא. טלפון 234422 או לפנות לגברת משה, רחוב ההגנה 30.

● למכירה או להשכרה וילה 4 חדרים, הול, מרפסת, הסקה ביתית, דוד שמש, גינה מגודרת, מחסן גדול לשמוש אחסנה ועבודה. ...

● דירת 3 חדרים + ארון קיר הל' ברזיל טלפון — 632870 בשעות העבודה.

● במרכז 3 וחצי מתאים גם למשרד טלפון 222845.

● 3 חדרים רח' כן פרמין 13 טלפון 34624.

● בנוה-יעקב דירה, שלושה חדשה הסקה מיידית טל. — 60540

● לפנות החלפה ברוממה, 3 ימים — 100,000 באחה"צ 534389.

● דירת 4 חדרים, חזית, ק"ב, חדשה. מיום ראשון מ 11—8, 17.00—15.00.

● בירושלים, בנוה-גרנות — דירות-רווחה בקומות 4 ו5 חדרים עם מירב השכלולים. "רסקו" ירושלים, רח' שמאי 8, טל' 224421.

● 3 חדרים במעלות-דפנה, גז והסקה מרכזיים. 23888 בערב מ7.00.

2-2½ חדרים

● 2 חדרים בקומה ב', רח' אלפנדרי 6. טל' 222872.

● במרכז העיר, דירה 2 + הול, ברחוב יהודית. טלפון 221407.

● ברחביה, דירת 2 חדרים גדולים + פ.א, הסקה, ק"ג המכירה בשיטת המכרז. אין ההתחייבות לקבל ההצעה הגבוהה או כל הצעה שהיא. טל. 528145 לא בשבת.

● 2½ גדולים, ק"ב, הסקה וארונות, בקרית שמואל — 168,000 88959.

● דירת 2 חדרים 75,000 ק.א. 262634, משפ' כהן.

● כדאי להשקיע דירה קטנה (2 חדרים החל מ109,300 ל"י כולל טלפון וארונות). ...

● ברמת אשכול, 3 חדרים + חימום וגג פרטיים. טל' 285657

● מרוהטת 2 והול ברסקו, מיידי. טל' 057-78100 בערב.

● דירה ריקה בת 3½ חדרים במרכז בית-הכרם להשכרה מיידית. טל' בבית: 525037 בעבודה: 527477.

● במרכז 3½ + הסקה, חדשה, לשנה, לפנות שמונה, יפו 76.

● מודעות למדור זה ולשאר המדורים מתקבלות "בידיעות אחרונות" בהלל 28.

חדר מרוהט רק למוזרות טל. 32953.

● להשכיר ל5 חודשים, דירה בתלפיות: 2 חדרים, מטבח, אמבטיה, טלפון + הסקה. 261911.

● להשכיר דירת 4 חדרים, רח' הסייסים בירושלים. טל' 03-281451 03-628737.

● דירה 5 חדרים, רח' יפו 210, 523760, 03-954110.

● בשכ"ח 3½ בקריית-היובל, ב-450. 410461, מנשה (פרט שבת).

● דירת 3 חדרים מרוהטת ... 281993 ...

● בקרית-מנחם 3 ריקה + הסקה וגג פרטי. 527094 — 67263.

ביקוש דירות

● עבור לקוחות רציניים דרושות באופן דחוף דירות. לין דר, רח' שמאי 12ב', טל' 221937 ,233773.

● דרושות באופן דחוף דירות בכל חלקי העיר. "לאור", 224634.

● דרושה וילה או דירה 5—6 חדרים בק"ש עם גינה. ת.ד. 2364, ירושלים.

● מעוניין בוילה בגבעת המבתר בשלב גמר. בבניה או שלד להתקשר 289187.

● מחפשים דירה 3 מרוהטת + טלפון והסקה ברחביה, לאפריל לבבר. 82235 בערב.

משרדים

● להשכרה, משכ"ח שמו משרדים גדול במרכז העיר. אפשרות התאמה לפי דרישה טלפון 234108/9 בשעות העבודה.

● למכירה בשמאי כ9 חדרים בבנין משרדים + מעלית. 222717

● בתחילת עוז כ9 חדרי משרד, להשכרה לתקופה ארוכה 222717

● דרושה מייד בירושלים, שיכון נוות אשה אחראית עם המלצות למשק בית 7 שעות להתקשר בבוקר טל' 33175 ובשעות אחה"צ טלפון 82270.

● דרושה עובדת למשק בית 3 שעות כל בוקר להתקשר 527337 אחה"צ.

● לאטריה בצלאל דרוש רכז, הכישורים: נסיון רב בעבודות ביצועיות; ידע בסיסי בציור. לפנות בכתב לת.ד. 7814 ירושלים עבור "רסמי".

● מטפלת דרושה ... 6.00—14.30 טל' 224650.

● למפעל בתלפיות, דרוש מנהל חשבונות עצמאי, למשרה מלאה. לטלפן 220536.

● למפעל בגדי ילדים דרושות תופרות מנוסות ונהגינית בקבלנות. טלפון 227968.

● דרושה עובדת 3 שעות ביום ברמת-אשכול, לטלפן — 281211.

● דרושה מטפלת, המלצות ל5 ימים בשבוע 5 שעות טלפון 60570 באחה"צ.

● דרושה מטפלת למיפול בילה, 8—7 שעות, בתלפיות. תנאים טובים. טלפון — 263151.

● דרושה מטפלת כולל עבודות בית 5 פעמים בשבוע ל 5 שעות, ברחביה. לטלפן — 30427.

● היפושית 1961 במצב נהדר לא בהזדמנות טלפון — 228562

● פולקסוואגן קבינה כפולה 1971 51,000 ק"מ טלפון — 280130

● פיאט 850 ספיישל 1969 במצב מצוין, טלפון: 60317.

● פיאט 850, 1965 בבית: 411627 בעבודה: 222121 עמלה.

● היפושית 64 יד ראשונה מצוינת 536905 בערב.

● היפושית 69/1200, רדיו 84.000, במצב טוב — 81418.

● סימקה 1000, 1962, מצב טוב. טלפון 32375.

● פיאט 60, 1961 לפנות, טלפון 88265.

● אופל קדט, דצמבר 1964 במצב יוצא מהכלל.

● פריינץ 4, 1967, מכס שנה, במצב טוב, 227761 — 523897.

● הלמן 144, אוטומטית, סוף 1970, 40,000 ק"מ — 34,000 ל"י טלפון 521870.

● פיג'ו 404 אוטומטית 68 מסמ חדיש, 232814 ,261925.

● מודעות למדור זה ולשאר המדורים מתקבלות "בידיעות אחרונות" הלל 28.

● פולקסוואגן 1200, 1964 + רדיו טלפון 522727 — או 522704.

● אאודי 72 מצוינת, רדיו מכס. זול טל. 415031.

● פיאט 124, שנת 69 יד ראשונה, + מכס לשנה טל 284550.

תריסים

● מוצרי השלושה בע"מ, ייצור היסוריות תריסים, חלונות זכוכית, טלפון: — 02-261269 תלפיות.

מקררים

● מקררים במבחר גדול, חדשים מתוצרת חו"ל והארץ, גם משומשים. רח' אבן ישראל 2 (פינת יפו 59) טלפון 223561.

הלוואות

● לעובדי מדינה הלוואות מיידיות! טלפונים: 226155 225572.

שרותים

● סייד וצבעי סוג א"א מעוניין לבצע עבודות תחזוקה במשרד ציבורי, לפי חודשי/קבלנות. בהצעות: 584039.

● מורן!!! מלטשים ומבריקים מרצפות ונקיון יסודי, טלפונים 232008 223771.

בתי-ספר ושיעורים

● מקודות כללית בירושלים: גאשיוגל, כתיבה במכונה — חודש! ביה"ס "המפיר", י. פורום, בצלאל 18.

הלבשה

● ישר מהיצרן לצרכן! שמלות, חליפות, מוניקות, מכנסיים ובגדי-ים. תושה לבגדי ילדים "מרינו", רוממה, ירמיהו 23, אוטובוס 7, 02/526196.

מכונות כביסה

● מכונת כביסה "גליה" בת 2 שנים. טל' 36053.

● מכונת כביסה פרידמן למכירה טל. 525086 אחרי 15.30.

● אמקור "רובום" אוטומטית בהזדמנות! טל' 415520 — אחה"צ ובערב.

כלי נגינה

● פסנתר מיסברג במצב מצוין. טלפון 225883 בערב.

● בהזדמנות פסנתר חופמן במצב מצוין. טל' 262713

תריסים

● סגירת מרפסות במסגרות אלומיניום וזכוכית, תריסי פלסטיק מתקפלים, תריסי הדזה, וכל סוגי התריסים — פלסטרכל בע"מ, שמאי 8, טל' 226968

רהיטים

● למכירה שתי מיטות "פורנג" + ארגזים, שתי כונניות שני כסאות 62687.

● מטה כפולה ושתי שידות, סלון סקנדינבי. פרטי בית. 584750.

דודי שמש והשמל

● מרומל דודי-שמש והשמל כל העבודות, מינם 5 ירושלים, 234969.

אשדוד

דירות

● תיווך "אריה", רח' רוגוזין 9 טל. 055/23040 דירות 4-3-2 חדרים ועסקים למכירה ולהשכרה מכל הסוגים.

וילות ובתים

● באשדוד קוטג'ים בודדים טורים ודו משפחתיים בתכנון וביצוע מעולה. "רסקו" רח' קיבוץ גלויות 24, טלפון 24231.

דירות למכירה

● 3½ חדרים ק"ב לפנות טל. 055/22550 אחה"צ.

● באשדוד, בבניין הגבוה ביותר, בקומה ה12, למכירה דירות גג מפוארות בנות 4½ חדרים: חניה, מים חמים מרכזיים, וארונות מטבח. לפנות לפאולין, אשדוד, רח' רוגוזין 4, טל. 055/25661 או ליועצי השקעות "יוזן", רח' פרישמן 10 תל-אביב, טלפון 03/240224/5

● באשדוד, דירות רווחה 3 חדרים בני 4 קומות, באיכות מעולה. "רסקו" אשדוד, רח' קיבוץ גלויות 24, טלפון 24231, או "רסקו" תל-אביב, רח' הר סיני 1, טלפון — 622222.

הלוח הכפול באר-שבע

נרשמו לנשואין

● נרשמו לנשואין:

● נובאי אלי בן אלברט, רווק, סבלים, באר-שבע.

● חמו מנחם בן יצחק, רווק, מרוקו, באר-שבע; פרוסה חנה בת אליהו, רווקה, מרוקו, קרית-גת.

● רחמני ציון בן ברגילה, רווק, אירן, באר-שבע; כהן שרה בת קאהני, רווקה, פרס, באר-שבע.

● עשורין פנחס בן נסים, רווק, מרוקו, ירוחם; חרד רינה בת יעקב, רווקה, באר-שבע.

● ברונשטיין איציק בן אהרון, אלמן, רוסיה, מגדל-העמק; ויניקור פלינה, אלמנה, באר-שבע.

● (מיזליס) מיזל שמואל בן סמואל, רווק, בריה"מ, באר-שבע, גרינברג שרה בת אברהם, רווקה, רומניה, באר-שבע.

● ליבוביץ שלמה בן יהושע רווק, באר-שבע, סינלשטיין חוה בת מרדכי, רווקה, באר-שבע.

● מיכלאשוילי מרבי בן שלום, רווק, בריה"מ, באר-שבע. אסייקאשוילי מרינה בת מיכאל, רווקה, בריה"מ, באר-שבע.

● הג'אג חיים בן בנימין, רווק, כפר-סבא, באר-שבע, דיין שרי בת אלברט, רווקה, מרוקו, באר-שבע.

● קטבי יוסף בן משה, רווק, מונים, באר-שבע, חמו מרי בת שמואל, רווקה, מרוקו, באר-שבע.

● בודדיל אהרון חרש בן שלמה, רווק, רומניה, באר-שבע. פרייברג כרמה בת אמיל, רווקה, רומניה, באר-שבע.

● חדד ראובן בן בדורי, רווק, באר-שבע, סבאן שרה בת מכסוד, רווקה, צפת.

● דבש דוד בן בכור, רווק, באר-שבע. אבוזי עזיזה בת אליהו, רווקה, מרוקו, באר-שבע.

● נקאש מרדכי (מוראד) בן אליהו, רווק, עירק, באר-שבע. כנסור דליה בת זכי, רווקה, תל-אביב, גדרה.

● מרמוני אביאסף בן סעדיה, רווק, ירושלים, אילת. מתוי בתיה בת יעקב, רווקה, תל-אביב, באר-שבע.

● תחיאשוילי יוסף בן יעקב רווק, גרוזיה, נצרת עלית. בוזוקאשוילי רות בת אברהם, רווקה, גרוזיה, באר-שבע.

● מויאל רפאל בן יצחק, רווק, מרוקו, באר-שבע. אלמקיס פריחה בת יחיא, רווקה, מרוקו, באר-שבע.

● אזונה יוסף בן מרדכי, רווק, מרוקו, באר-שבע. ויולט רחל בת אלברט רווקה, עפולה עלית.

● שכטר בנימין בן משה, רווק, כפר קיש, באר-שבע.

● פריר ראול-בן יחזקאל, רווק, ארגנטינה, פב' כסופים. גרייבלבסקי קלאודיה בת רפאל, רווקה, ארגנטינה, פב' כסופים.

● כוהאדנא שמעון בן משה, רווק, מרוקו, באר-שבע. אומנה שולמית בת שמעון, רווקה, פרס, באר-שבע.

● אוקנין חיים בן יוסף, רווק, מרוקו, באר-שבע. אבוטבול בת שבע בת יוסף, רווקה, מרוקו, באר-שבע.

דירות למכירה

● למכירה דירה 4 חדרים בתוכנית היבב. 102 מ"ר. טלפון 08-842713.

● בעיר 88 מ"ר טלפון 057/97716 אחה"צ.

● 48 מ"ר בחנה 2/14 משפחת ג'יננה.

● 2½ חדרים ברחוב אסירי ציון 31 ... 5083.

מכוניות

● אקספרס מוכנות פיג'ו כל הדגמים במחירות ומהיר נגנו לנכים מסר שרות באזור התעשיה 3292.

דירות בשכר חודשי

● וילה בעומר מרוהטת 4 חדרים כתנת באפריל. טל. 057/4685 ,057/3945

עסקים

● להשכרה אולם 170 מ"ר במרכז העיר. ברח' הדסה 68. להתקשר טלפון 73608.

הלוח הכפול חיפה והצפון

ידיעות אחרונות: הנביאים 28, טל. 667931
הארץ: נורדאו 20, טל. 661166

תורנות רופאים לפי המקומות

חיפה

● רופא תורן במד"א, טל. 101

תורנויות בתי חולים

● היום: רמב"ם (כירורגית, תאונות, פנימית, ילדים, נוירוכירורגית), רוטשילד (נשים).

● שבת: רמב"ם.

תורנות בתי מרקחת

● ליל שבת: ארלוזורוב, 9, חיים, בז'צבי 59 טל. 721720

● שבת: עצמאות, עצמאות 69, טל. 525855

הודעות

● יריד תכשיטים, אימפורט ומתנות, "משכו", בלפור 3 (בקומה).

דירות

● קרוב למרכז הכרמל, 120 מ"ר גג 225,000 ל"י 50432.

● בנצרת עילית דירות גג חדשה + מרפסת + כניסה נפרדת + חדר כביסה. טלפון 04/225447

וילות ובתים

● בראשל"צ בית פרטי להשכרה 2½ חדרים + חצר פרטית. לפנות למשפחת גרישו, טל' 942149

קבלנים

● "עינרד" חב' לבניה בע"מ מציעה למכירה דירות בקריות, טל. 732416.

● ח.ח.ב. בונה דירות למכירה בקריית-ים ובנהריה. הרצל 29, טלפונים — 04/726423 ,04/642593

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● טוב להזדמן! דירת 3 חדרים בשכון הפועמ"ז, 530595, לא בשבת.

● 3 חדרים בעבאם 58 מעל לנשר, פינתית, נוף. 522120.

● בקרית שפרינצק 3 חדרים 90 מ"ר מסודרת, בעבודה 662453, בבית 531981.

● בשפרינצק 3 חדרים טל. 530719.

● ברוממה, דירה 3 חדרים בערב. 241459.

● בהזדמנות בקרית מוצקין 3 חדרים + פ"א, חדשה, טל. 733224.

● באחוזה, מפוארת ומיוחדת, סלון גדול פ.א. + 3 מחיר 237,000 ל"י. 242696 פרט לשבת.

● למכירה מיידית דירת 3 חדרים + פינת אוכל בקרית-מוצקין. טל. 732482.

● למכירה מיידית בכרמל. התילה בית לחם, 3 + הד ספות רק 100,000 טלפון 527312.

● בקריית-ים ברחוב אלי כהן, דירות רווחה 3 ו4 חדרים בבית רב קומתי. באיכות בניה מעולה. "רסקו" חיפה, רחוב הרצל 1, טלפון 668161.

● בקריית-ביאליק (סביניה), דירת-רווחה 3, 3½ ו4 חדרים עם פינת אוכל בבית רבקומתי (8—12 קומות). ביצוע מעולה "רסקו" חיפה, רח' הרצל 1, טלפון 668161.

● 3 חדרים גדולים, רחוב ביתלחם 04-526748 גם בשבת.

● בקרית-מוצקין, דירת 3 חדרים — 80 מ"ר בבית בן 4 קומות. פרטים נוספים — "דירות-ים", קרית ים, שדרות השופטים 2, טלפון 668161 או ב"רסקו" חיפה, רח' הרצל 1, טלפון 710191.

● בכרמל במרכז אחוזה, דירת 3½ חדרים בלתי רגילה, כניסה פרטית 215,000 ל"י דוד רז, 04-253331.

● בחיפה, על הכרמל, שד' הנשיא, דירות רווחה 3½, 4 ו5 חדרים, ברמת ביצוע אקסקלוסיבי עם מירב השכלולים המודרניים. "רסקו" חיפה, רחוב הרצל 1, טלפון 668161.

● ברמת שאול, דירות רווחה 4 ו4½ חדרים. נוף לים. רסקו חיפה, רחוב הרצל 1, טלפון 668161.

● בעכו, ברחוב הרצל, דירות רווחה 4 ו4½ חדרים. "רסקו" חיפה, רח' הרצל 1, טלפון 668161.

● ברמת-הדר, דירות רווחה 4 ו5 חדרים, בתיכנון וביצוע מעולים, עם מירב השכללים המודרניים. "רסקו" חיפה, רחוב הרצל 1, טלפון 668161.

● 3 חדרים על ידי קופ"ח במרכז ק. אליעזר — 528880.

2-2½ חדרים

● דירת 2 חדרים בקרית חיים, שד' דגניה 52, 730541.

● בקרית-מוצקין 2½ חדרים. 719787

● בקרית מוצקין 2 חדרים + הול ומטבח גדול + אפשרות לבנית. 719960.

● בהדר 2 חדרים 11, 7—4.

● ברמו שני חדרים לנוף בקומה עליונה 524583.

ביקוש דירות

דירות בשכר חודשי

חדרים מרוהטים

דירות מרוהטות

משרדים

חנויות

מחסנים

ביקוש עבודה

הצעות עבודה

השכרה לעבודה

מכוניות

אופנועים וקטנועים

שחתי רכב

חצים למכירה

ריקודים

חיות בית

שידוכים

טלויזיה

תשרדים

1-1½ חדרים

מגרשים

עסקים

דירות בדמי מפתח

כל מודעה המתפרסמת בלוח הכפול מתפרסמת ללא תשלום נוסף גם ב"הארץ" על פי הסכם מיוחד בין "ידיעות אחרונות" ו"הארץ".

مكان الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

● אכסורים 72 במצב מצויין. טלפון 526142.
● היפושיה 1964 מנוע (עם הכלוץ) חדש טלפון 82753 בערב.
● פריגץ 1000 1968 במצב טוב מאד + רדיו. טלפון 243324.
● אופל קדט 1100 כמחרית 1970 04/231656 בערב. הזדמנות למבין.
● סימקה 1100, 1972 חצי אוטומטית, 84.000 ק"מ. טל 04/723056.
● טובאוו סמייען 1970 60.000 ק"מ, טל 242359.
● סימקה 1500 סמייען 68 מנוע 1972 48.000 ק"מ. טל 04/252382 לא בשבת.
● במקום רכב ישן — קנה פיאט חדשה מוכנה מיאפ לי עסקים, עפולה ובית שאן. שירות אדיב. 065/23351 בי ערב 065/22166, 04/241262 עפולה, הסיבה 9.
● פריגץ 4 מודל 71 יד ראי שונה טלפון 244305.
● סימקה 64/1000 מנוע 63 צבע, רדיו, 3000 065/40787.
● פולקסוגן 1300, 1970 רדיו שמיחים, טל. 251378.
● פריוסף 1500, 1969 יד ראשונה מסם אוקטובר רדיו טל. 82078.
● פג'ו 404 במצב מצויין 1908 טל. 521407 או במשרד חוף הכרמל.
● ווקסהול אוטומטית 68 מצויינת אחרי אוברול ותוספות 993524 חוף מפבה.
● בהזדמנות פולקסוגן 71 במצב מצויין מסם לשנה — 243060.
● רדיו ומיסים "מצויינות" במבחר הגנוז ביותר בעיר במחר רכב ואביזרים אלנבי 7, טלפון 666360.
● שברולט קורבר 1960 — 5,000 ל"י מסם לשנה. טלפון 89217.
● סימקה 1000 שנת 69 מצב נפלא ... 04-718952.
● בהזדמנות פולקסוואגן ואריאנט ... טלפון 067-87498.
● ביקויים למרכבי מכוניות ... בא בוה וצחר לה ובמחירים ... רכב ואביזרים אלנבי 7 טל' 666360.
● מאונוס מסחרית 65 מצב מצויין, מסם שנה, רדיו — 831207.
● קונטסה 900 שנת 65, אחרי אוברול. טלפון 253679.
● למכירה: (1) 2 מכרים מוסיתא מודל 72 במצב מצויין; (2) מנדר פג'ו מודל 70 טלפון 729200.
● היפושית 1963 מנוע 1970 יד ראשונה, מסם דצמבר. במצב טוב, טלפון 04-255005.
● מאונוס 17 אם. סמייען 1969 מסם לשנה טלפון — 844224.
● אאודי 100 סמנדרט 73 מצב מצויין. 728896.
● רובס 71 + תוספות, מסם 9 חודשים. 04-525483.
● למכירה פיאט 500 מודל 1961 במצב טוב. 710574.
● פולקסוגן 1500 שנת 1964 כצב מצויין, בהזדמנות — 04-522739.
● מוסיתא מנדר 1971 3000 ק"מ לאחר שיפוץ מכית ה' הודשת מסם דצמבר. מחיר 10,500. טל' בשעות העבודה 04-728620 — שבת וערב — 04-712480.
● פיאט 125 שנת 70, מצב מצויין, 60,000 ק"מ — טלפון 864411.
● פולקסוגן 1300 אוטומטית 1971, 82,000 ק"מ. במצב מצויין, 22,000 ל"י טלפון 04-251875 בערב 04-842255.
● קונטסה 1300, 1967 + רדיו. טל' 528975.
● פיאט 850 משנת 1965 במצב טוב + שיפוץ מנוע. טל' 822651.
● ווקסהול ויקטור 1960 — מנוע 1972, במחיר הזדמנותי — 244688.
● היפושית 1300 68 במצב טוב. 04-380241.
● מוסיתא מנדר 67, מצב טוב, מנוע פורד, מסם ספטמבר. 589419.
● מאונוס מסחרי 64, בורג שמיין יוסף, פוקולוב 133 קרית-אתא.
● ברסל 1968, מסם נובמבר. טלפון 04-321052.
● לגבה — וולוו שנת 1972, 14,000 ק"מ, יד ראשונה — טלפון בעבודה 661618, בערב — 640851.
● ווקסהול ויקטור סמייען 66 במצב טוב בהזדמנות. 525471.
● פוסיתא סמייען פורד, 1967, מחיר 11,800 טלפון 718295.
● סנדר רי.100, 1965, מסם שישה חודשים. 710197.

שונות

● התפרשות צורים בהשאלה רח' ביאליק 7 פרירת (ליד עיריית חיפה).

אופנועים וקטנועים

● מילון במצב טוב כידוע גבות. 667525 מיום ראשון.
● בי אס.אי 56 עם סירה מגורה מסם שמור 256041.
● וספה אס אס. ... עם פירת במצב מצויין ...

מציעים למכירה

● פיש פסמות סטריאופוני "סוני" משוכלל למוסיקה. כל לספולים היצוניים (מערכת עצמאית) כמו חדש ותצורת אחרונות. לטלפון 87181.
● בהזדמנות מכונת אקספ 1/8 קומפקטי במצב טוב —

● תנור אפיה וגריל אמקור 400 במצב חדש. 710618.
● למכירה שמיה פרסי נדיר טל. 698982 בוקר וערב.
● למכירה שמית סיני ד במדיאר גרונדיג רהיטים עתיקים 244147.
● בהזדמנות לרגל נסיעה טייפרקורדר סטראו "סוני". טל. 81106.
● "בסטראו מסרוני" התלויץ 28 במבחר התוצרת העילמית של אמפליפיירים, טיונרים, פטיפונים ורמקולים במחירים הישנים. "סטראו מסרוני" טל' 640608.
● למכירה צמיג יחפור סייר כמון גורל 83x27 במצב טוב. נא לפנות טלפון 04/911502/3.
● מכונת כביסה חובר מיכה נוכר "נונג" טלפון 720455.

חקלאות

● למכירה טרקטור דיפש ויפש נ"י 20 כתאים לצנרת ... מצב עבודה מצויין טלפון טבריה — 067-20017.

חיות בית

● למכירה גורי פודל שח. אצוות עם תעודות טלפון — 931515.
● למכירה גורי זאב בלגיים בני חודשיים 571878.
● למכירה למשפחה טובה ספר אירי נדעית נקבה 4½ חודשים. יפהפיה 524062.
● פריים — לכלבים המתגבצים! ...

רהיטים

● כס לכלו מכה זוגית 2 כיפות נתעו 241781.
● קונה רהיטים משומשים, עתיקים וחיסולי בית טלפון 532561, 662066.
● במחירים מצויינים!!! קונים רהיטים משומשים, עתיקים, מקררים וחיסולים. טל 224795 גם בשבת.
● עזוב פנים והום צפירה בן עזרא הרצל 29 טלפונים 720880, 642693.
● מזנון, שולחן יסי 2 כסאות למכירה טלפון 89046.
● ... 400 ל"י. 732584.
● קונה רהיטים משומשים עתיקים וחיסולי בית במחירים טובים. 252503.

מי מצא?

● חשוב מאוד לבעלים! אבד בכרמל גור כלב בוקסר בן 6 חודשים ... יבוא על שכרו להתקשר טל' 89166 חיפה.

מקררים

● אמקור 75 מצב טוב בין השעות 14—10 ...
● מקרר אמקור פאר 9 + ... טלפון — 531735.
● למכירה מקרר פרידמן 12 + עגלה + כסות. 283872 בערב.
● למכירה מיידית מקרר פרידמן 10, 400 ל"י, טלפון 530174.
● פריג'ידר אמקור 10 במצב טוב למכירה, טלפון 585762.
● למכירה בהזדמנות אמקור פאר 724516 ...
● פריג'ידר אמקור מצב מצויין, 7 טוב. טלפון 88733.

תנורי חמום

● עכשיו כדאי יותר לתת ... 644413.
● בהזדמנות אוגר חים ... קינג 7,500 קו"ט לפנות ל- ת.ד. 1888 חיפה.

כלי נגינה

● מהפש פסנתר בהזדמנות. טלפון בעבודה 660644 בבית 511168.
● היפושים אקורדיונים ... לאה רחוב הנביאים 6 טלפון 668395.

מכונות כביסה

● מכונת כביסה הוברקיפסיק אחרי שיפוץ כללי, טלפון בין 8—7 244008.
● מכונת כביסה "סגרי" חדשה טלפון 529217.
● מכונת כביסה אוטומטית נאלה במצב טוב. טלפון — 241561.

טלוויזיה

● "בסטראו מסרוני" — חדש תמורת ישן — מקלטי טלוויזיה בכל הגדלים התלויץ 28 טלפון 641100.

בתי-ספר ושיעורים

● הכנה למכינה ולבגרות ע"י מורה מוסמך, טלפון — 221764.

נתניה

קבלנים

● לזוגות צעירים נותרו מספר דירות ברחוב ריזאל על הקודם מוכה, ... הרצל 51 נתניה טלפונים 053-24054.
● טולל בונה נתניה, בונה למכירה דירות נחירוית עם כל הסיבוליים ...

דירות מרוהטות

● בית מרוהם 4 חדרים ביתחזות בהרצליה ... טל' 053-98471, 053-96438.

ביקוש דירות

● לתורים יולי אוגוסט דרושה בשכירות דירה או וילה מרוהטת בת 8—2 חדרים ... באזור נתניה ...

דירות למכירה

● פנטהאוז 5 חדרים מכירת בבניין מפואר ברח' הרב ... רח' שמואל הנציב 5.

● דירות 3 חדרים, 120 מ"ר קרת, ירושלים 23.
● 3½ דירה חדשה בקרבת קיים, ...

נופש

● כלון "כן הכהל" נתניה. טלפון 053-23913. כשר. ...

דרוש/ה
גרפיקאי/ת
עצמאי/ת
בעל/ת נסיון והרבה כשרון לפרסום צימט בת"א לעבודה כשכיר או כעצמאי במסגרת משרדינו. טל. 58481 בין השעות 16-14 בלבד.

הלנה רובינשטיין
מגדל העמק

דרוש
מתכנת בכיר
למערכת 3 I.B.M.

בעל ידיעה טובה בשפה האנגלית

מועמדים יפנו בכתב יד בציון השכלה, נסיון והמשכורת מבוקשת לת. ד. 1, מגדל העמק

למשרד אדריכלים בתל-אביב
דרושים
אדריכלים
עם 5 שנות נסיון לפחות

לפנות לטל. 30894 בין 16.00—8.00

דרושה מזכירה
עם נסיון לניהול משרד
וקבלת לקוחות

שעות עבודה רצופות

אחד העם, הרצל 5 חיפה

לפנות יום ראשון ויום שני בין 8.00 ל-13.00

דרושה
פקידה כתבנית
לעבודה מעניינת
באזור התעשיה בחולון

עדיפה תושבת חולון או הסביבה

★

המעונינות מתבקשות להתקשר בשעות העבודה, טל. 891541—03

המועצה המקומית פרדס-חנה — כרכור
מכרז מס' ע"2/74

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות העובדים) תשכ"ב-1962, מכריזה בזה המועצה המקומית, פרדס חנה/כרכור על משרה פנויה כדלקמן: —

תואר המשרה: **רכז עבודה**

שעור המשרה: 1.0
הדרגה: י"ב בדירוג האחיד.
תאור התפקידים: ריכוז ומעקב עניני הגביה של המועצה:
מסים למיניהם, אגרות מים, אגרות חיבורי מים, היטל ביוב, אגרות ביוב, השתתפות גובלים ובעלים למיניהם, אגרות שירותי חינוך נוספים, טיפול במיסי קופת חולים למיניהם.
מעקב אחר הגשת העומר הקשור בנושאי הגביה לאוטומציה, אחראי על צוות עובדים.
דרישות המשרה: השכלה תיכונית, תעודת מנהל חשבונות סוג ג', כושר ביטוי בכתב ובע"פ. יכולת ניהול משא ומתן.
בקשות למכרז יש להגיש למזכיר המועצה המקומית עד יום ראשון 17.3.74.
טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה המקומית ובמינהלים המחוזיים הנפתיים של משרד הפנים. אברהם שק, ראש המועצה.

למפעל תעשייתי בבת-ים
דרושות
★ **מפעילה למכונת הנהלת חשבונות**
★ **כתבנית בעברית**
עם ידיעה בהנה"ח

★

נא לפנות בטלפון 864111

דרוש/ה
פקיד/ה
עם נסיון של 3 שנים משרה מלאה.
★
כל-בו נהר-אביבים — יהודה הנשיא 34, ת"א טלפון 411236

"הסנה" אגף ביטוח חיים
מחוז חיפה והצפון

אנחנו מחפשים!
בוגרי תיכון
★ גיל 25—38.
★ בעלי אישיות, יוזמה שאיפה לעצמאות כלכלית.

עבודה מעניינת וקשה ורווחיות גבוהה

להם אנו מציעים:
★ קורס בטוח חיים הד מעניק תואר סוכן מורשה בביטוח חיים.
★ לימוד ע"י צוות מדריכים מוסמכים בעלי נסיון רב בשטח המכירה והחיתום.
★ קריירה רצינית.
★ ידע והסמכה.

הקורס ייפתח בחודש מרץ 1974

המעונינים יפנו בכתב לת. ד. 4995 חיפה עבור קורס לביטוח חיים.

דרושים
מוכרים
בענף כלי בית
חשמליים

בא לפנות אישית אל מר נתן, "אחים גרובשטיין" רח' אבן-סינא 1, חיפה

דרושות סטודנטיות
לעבודה בקשה
— תנאים טובים —
כל-בו נהר-אביבים, טלפון 411239 ת"א

ארדע
חברה לבטוח בע"מ

דרושות

1. **מרכזנית**
בעלת נסיון למרכזיה אוטומטית חדישה
2. **מפעילה למכונה להנהלת חשבונות**
אקזקטה קונטינבטל.
לקביעת ראיון לפנות להמר, טל. 614431

דרוש
בגריסט
לעבודה
במרכז הארץ
טלפון 419963—03
בשעות הערב

אנו מחפשים
טכנאי/שרטט
לעבודות במשרד
ובפיקוח באתרי הבניה

נא לפנות טלפון 411977 242988

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושים
1. **פקיד רכישות עצמאי**
בעל נסיון ברכש של ציוד וחמרים. ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
2. **כתבנית בעברית ואנגלית**
3. **מנהל חשבונות**
רצוי בוגר הפקולטה לראית חשבון.
4. **מהנדס אזרחי מנוסה**
לעבודות בתכנון יסודות לציוד ומבנים תעשייתיים. שליטה בעברית ובאנגלית הכרחית.

מעמדים מתאימים יפנו הצעותיהם לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 564.

דרוש/ה
הנדסאי/ת
משרטט/ת
למשרד אדריכל בת"א
5 ימי עבודה בשבוע.
טל' 232660 249098

למפעל צעיר ומתפתח
בלוד דרושים
חרטים מעולים
כרסמים מעולים
תנאים מצוינים
להתאימים
טל: 964385

כל מודעה
המתפרסמת בלוח זה -
מתפרסמת ללא תשלום נוסף
גם ב"ידיעות אחרונות"
על פי הסכם מיוחד בין
"הארץ" ו"ידיעות
אחרונות"

המועצה האזורית מרחבים
צומת מרחבים — דואר נע הנגב טל. 83337—057

מכרז מס' 50/191/74

סלילת כבישים — במרכז הזינוך והתרבות מרחבים
המועצה האזורית מרחבים מזמינה קבלנים רשומים כחוק (בפנקס רשום קבלנים) להגיש הצעותיהם לסלילת כבישים במרכז מרחבים הנ"ל.
חומר להגשת הצעות ניתן לקבל במחלקה הטכנית של המועצה בשעות העבודה הרגילות, תמורת תשלום של —.85 ל"י אשר לא יוחזר.
מחירי היחידה בהצעות יבוססו למדד יוקר הבנייה שיהיה בתוקף ביום 1.3.74. תשומת לב הקבלנים לכך כי בחשבון סופי יהיה עליו לספוג 3% מההתייקרות.
את ההצעות יש לשלוח בדואר רשום ב-2 עותקים (אורגינל + צילום), אל המועצה כאשר תאריך המשלוח יהיה לא יאוחר מ-15.3.74.
אל ההצעות יש לצרף ערבות בנקאית או כל ערבות אשר תוסכם ע"י המועצה בסך של 5% מערך ההצעה שתוגש.
תנאי תשלום:
70% במזומנים בשלבי העבודה.
30% לאחר גמר כל העבודה ל-12 תשלומים חודשיים ללא ריבית.
יום ושעת פתיחת המכרז יפורסמו על גבי לוח מודעות של המועצה בכניסה לבנין.
אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

חביב שרבף, יו"ר המועצה.

לכבוד ד"ר פיליפס ג'פסין
יו"ר אגודת
מכון הג'ס ערד

משרד הפנים
מנהל מחוז הדרום
באר-שבע
כ"ח באלול תשל"ג
24 בספטמבר 1973
7867/442

אדון נכבד

הריני מתכבד לאשר קבלת מכתבכם מתאריך 9.9.73 בצרוף הודעה לפי סעיף 6 של החוק העותמני לאגודות לשנת 1909 על יסוד האגודה הבאה:
1. שם האגודה: מכון הג'ס ערד, המכון להכשרה ולקליטת אקדמאים מחו"ל.
2. כתובת האגודה: מכון הג'ס ערד, ערד.
3. המשרד הרשום של האגודה: כנ"ל.
4. מטרות האגודה: עדוד אקדמאים צעירים יהודים מהתפוצות לשהות בישראל במטרה להדק את הקשרים בין מדינת ישראל לתפוצות. להגביר עלית אקדמאים צעירים לישראל. להקנות חינוך יהודי, תוך חיזוק והעמקת הזהות היהודית. מתן ידע תרבותי ומעשי לאקדמאים אלו, במטרה לעזור להם להגיע להחלטה מציאותית בדבר השתקעותם בארץ ובמיוחד הקנית ידיעות בשפה העברית, בערכי היהדות, בתולדות עם ישראל — בעבר ובהווה, בספרות היהודית העברית, במחשבת ישראל וכיוצא בזה, הכרת הארץ, אתריה הגיאוגרפיים וההיסטוריים, מושבותיה וערי-לימוד בעיותיה, הישגיה וצרכיה של מדינת ישראל. הכרת בעיות ותרבויות העולם הערבי הסובב אותנו המזרח התיכון. לסייע לאקדמאים אלה לגיבוש אישי של ערכים יהודיים. לעזור לאקדמאים אלה להקלט בעבודה בארץ, לייעץ להם בנושא זה בטרם הגיעם ארצה ולספק לכל דורש מידע על המקצועות בארץ. לעזור לכל בוגר המכון המחליט להשתקע בארץ בכל הקשור בקליטתו החברתית, התרבותית והמעשית. להיות בקשר עם בוגרי המכון בארץ ומחוץ במטרה שיסייעו למכון להגשים את מטרותיו. לייעל עד כמה שניתן את התהליכים הבירוקרטיים בהבאתם של אקדמאים צעירים ארצה, ובקליטתם בארץ, ובמיוחד להציג לטפול אישי אותם ע"י אקדמאים בני גילם שעברו בעצמם תהליכים דומים.
חברי הנהלת האגודה: ד"ר פיליפס ג'יפסין — יו"ר
מר פיין יוסף — סגן יו"ר
מר קופלנד בצלאל — מזכיר וגזבר

בכבוד רב,
י. דרדימון
הממונה על מחוז הדרום

משטרת ישראל
המטה הארצי / אגף המנהלה
מכרז מס' 136/73-74

1. משטרת ישראל מזמינה בזה הצעות מחירים להספקת: —
א. כ-20,000 זוג מכנסי קיץ
מבד כותנה/סינטטי במשקל כ-200 גרם.
ב. כ-20,000 זוג מכנסי קיץ
מבד צמר/סינטטי במשקל כ-170 גרם.
המכנסיים יתפרו עם סוחרס, פרמננטפרס או סוג דומה לזה.
2. מפרט ופרטים נוספים ניתן לקבל במדור הקניות ברח' אמץ 4, יפו בשעות העבודה של המשרד.
3. המועד האחרון להגשת ההצעה הוא: 7.3.74 שעה 12.00.
4. בהצעה יש לפרט את הפרטים הבאים: —
א. המחיר (כולל מיסים).
ב. מועד ההספקה.
5. ההצעה יש להגיש במעטפה סגורה ולציין על גבי המעטפה „מכרז מס' 74-136/73" לפי המען: —
משטרת ישראל / המטה הארצי, אגף המנהלה, שייך ג'ארח, ירושלים.
6. המשטרה שומרת לעצמה הזכות לדרוש ערבות למילוי התחייבות התנאים.
7. אין משטרת ישראל מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או כל הצעה שהיא.
8. חובת ביול החוזה תחול על הזוכה במכרז.

ראש מדור הקניות

משטרת ישראל
המטה הארצי / אגף המנהלה
מכרז מס' 120/73-74
1. **משטרת ישראל מזמינה בזה הצעות לייצור חולצות,**
לפי הפירוט כדלהלן:
א. 14,000 חולצות קיץ לשוטר מבד דקרון 81105, עם שרוולים ארוכים;
ב. 6,000 חולצות כנ"ל עם שרוולים קצרים;
ג. 4,000 חולצות לשוטרים מבד סינטטי לבן, שרוולים ארוכים;
ד. 1,000 חולצות כנ"ל לשוטרות.
החולצות תהיינה בהתאם לדוגמאות אשר ניתן לראותן במשרדנו. (בהצעה יש לפרט את טיב הבד המוצע לסעיפים ב' ו-ד').
2. הצעות יש להגיש במעטפה סגורה מסומנת „הצעת מחירים למכרז מס' 74—120/73" לפי המען: משטרת ישראל / אגף המנהלה, שייך ג'ראח, ירושלים.
3. המועד האחרון להגשת ההצעות הוא: 7.3.74 שעה 12.00.
4. אין משטרת ישראל מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
5. המשטרה משאירה לעצמה הזכות לדרוש ערבות לביצוע ההזמנה בהתאם להצעה.
6. פרטים נוספים אפשר לקבל במדור הקניות בשעות העבודה של המשרד.
7. נא לציין את הפרטים דלקמן:
א. המחיר (כולל המיסים);
ב. מועד ההספקה.
8. חובת ביול החוזה תחול על הזוכה במכרז.

ראש מדור הקניות

משרד הבריאות
ביה"ח הממשלתי „פוריה"
על-יד טבריה
שינוי מספר הטלפון
מספר הטלפון של בית החולים יהיה החל מהיום, 1.3.1974
067 - 22777

משרד הבריאות
מודיע כי
מספר הטלפון בבנין הראשי,
רח' ברי־טבאי 2, סן-סימון, ירושלים
יהיה החל מהיום 1.3.1974
38211-

מ י כ ר ז
פרדס למכירה

בתוקף פסק-הדין וההחלטה של בית משפט השלום בחדרה לפרק את השיתוף ברווח של מכירת המקרקעין על ידי כונסי הנכסים עוה"ד יצחק הכהן וברוך רוזמן, הרינו מודיעים על מכירת פרדס בשטח 94.527 דונם הרשום בתור חלקה 12 בגוש 10118.

הפרדס נמצא בפרדס-חנה על הכביש מחדרה לעפולה בצד הדרומי של כביש זה ונטוע ברובו שמוטי. פרטים נוספים במשרד עוה"ד יצחק הכהן, ת"א, רח' החשמונאים 91 או במשרד עוה"ד ברוך רוזמן, חדרה, רח' הרצל 25.

על המעונינים להגיש הצעה בכתב לכונסי הנכסים בצרוף פקדון בשיק בנקאי בשעור 10% מהמחיר המוצע תוך 30 יום מפרסום מודעה זו.

כונסי הנכסים אינם מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא וחוזה המכירה כפוף לאישור בית המשפט.

יצחק הכהן, עו"ד   ברוך רוזמן, עו"ד
כונסי הנכסים

קריזין
התשובה "הטוטאלית" לקשקשים
"קריזין" השמפו החדש של "אורזה" נגד קשקשים

חידון סמליק
בכל יום ששי
במוסף השבועי של הארץ

10 בגדי־ים
Diva
דיוה
ועוד
שבע פרסים יקרי־ערך
ברבבות ל"י!

הלוח הככול | הארץ | ידיעות אחרונות

שרטטת חשמל
בימי א—ה
בשעות 8—13
טל. 769326

להברה קבלנית בירושלים
דרושים
* מזכירה — למשרה מלאה
* מנהל חשבונות לחצי משרה
מועמדים מתאימים בעלי נסיון מתבקשים להתקשר לטל. 254196 בשעות העבודה, לטל. 280818 בשעות הערב עבור יואב.

דרוש/ה מוכר/ת
לחנות רהיטים גדולה
הכישורים הדרושים: הופעה נאה, נסיון במכירה וידיעת שפות זרות
לפנות בכתב לת.ד. 16590 ת"א עבור מס' 13.

להתנת דלק בתל-אביב
דרושים
1. מתדלקים/ות דלק ל־יום ולילה
2. גריזרים (סיכאים)
3. רוחצי מכוניות
4. עוזרי משמרת
לפנות 03-820089 מ־שעה 5 אחה"צ.

להברת יבוא גדולה בחיפה
דרוש מחסנאי
לחלקי חילוף לרכב.
להתקשר בין השעות 8.00—16.00 לטלפון 04-667738

דרושים
גורנים ותפרים/יות
לעבודה בבית הרדשת לנעלים
טל' 35128 לפנות בעלי ביל רוד בן־אביגדור 18, תל־אביב.

לחנות רהיטים
דרוש/ה מוכר/ת
עם ידיעה בפקידות כללית
לפנות לאליאנס קיסריה השוק 38, ת"א, 10.00—12.00

דרוש מפיץ ראשי
בחברת הפצה בחיפה
אחראי על צוות עובדים
לפנות בכתב ת.ד. 109 עבור מפיץ ראשי

הפניקס הישראלי
חברה לבטוח בע"מ
דרושים
לסניף החברה בתל-אביב
א) בודק/ת פוליסות אש
ב) פקיד הכנה
בא לפנות טלפונית 623362
קו פנימי 239 ת"א

התאחדות הסטודנטים בישראל
פעונות:
דרושים סטודנטים למבצע שיעורי-עזר
הדרישות: לימוד תלמידים את המקצועות הנלמדים בתיכון, בשעות אחה"צ.
הכישורים: נסיון קודם בהדרכה או בהוראה. השכר: 7.— ל"י לשעה.
בא לפנות לאגודות הסטודנטים שלך, פרי למלא שאלון, או למס' טלפון: 03-524124.

לחברת תכנון דרוש מהנדס מתכנן אינסטלציה סניטרית
בעל נסיון של 10 שנים, לפחות, בארץ, בתכנון וביצוע פרויקטים בנושא זה. מהות העבודה: אחראי לפרויקטים גדולים בנושא אינסטלציה סניטרית, במוסדות ציבוריים. המשכורת בהתאם לכישורים. לקביעת ראיון, בא להתקשר לטלפון 03—268191.

אל-אופ
התעשיה האלקטרואופטית בישראל בע"מ
חברה עתירת מדע בקרית ויצמן
ת.ד. 1165, רחובות
דרושים
- **פיזיקאי** — בעל תואר שני עם נסיון בלייזרים או אופטיקה
- **מהנדס מכני** — עם נסיון של מספר שנים במחליפי חום
- **מהנדס אלקטרוניקה** — עם נסיון בספקי כח ומתמירים
- **טכנאי מעבדה** — בעל נסיון בפיזיקה ואופטיקה
- **שרטט/ת אלקטרוניקה** — בעל/ת יכולת עריכת מעגלים מודפסים, הכנת רשימות חלקים וסכימות.
- **מהנדס מכונות** — בעל נסיון באחד או יותר מהתחומים הבאים: הולכת חום, זרימה, תכנון מכשירים עדינים, זוד אלקטרוני לעבודות פיתוח.
- **מהנדס ייצור** — לתפקיד עריכה ומעקב של תכניות ייצור בשיטת CLASS עדיפות לבוגר המחלקה להנדסת תעשיה וניהול בטכניון.
- **הנדסאי טכנאי מכונות** — לעבודות פיתוח, בוגר בי"ס מקצועי, ונסיון בעבודה מעשית, ועבוד שבבי.
- **כרסמים** — בעלי השכלה רחבה ונסיון בכרסום מדויק.
- **עוזר למנהל חשבונות** — בעל נסיון בעבודי שכר עבור מחשב. רצוי נסיון במפעל תעשייתי.
- **מלחימות** — בעלות נסיון בהרכבת מערכות.
- **מסגר מכני** — לעבודות עדינות.
- **עוזר למחסנאי** — בעל השכלה של בי"ס מקצועי ונסיון בעבודה במחסן, רצוי בעל רשיון נהיגה.
- **עובד** — בעל רקע של בי"ס מקצועי ללמוד מקצוע מעניין בשטח האופטיקה. עדיפות לתושב הסביבה.

תנאי קידום למועמדים
לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לאל־אופ ת.ד. 1165 רחובות מס' מיקוד 76110 טל: 956971
— סודיות מובטחת —

למפעל מתכת מתפתח
דרושים: מסגרים ורתכים מעולים
תנאים טובים למתאימים
לפנות: מחולה ד.נ. בקעת הירדן. טל. 065—88335

למפעל לייצור חלקי חילוף למערכת הבטחונית בהרצליה
דרוש חרט
מעולה
לתפקיד אחראי
לפנות: טל. 981387 ובערב 983409

למפעלי בלו בנד תלמה במפרץ חיפה
דרושה מפעילה/ מתכנתת למחשב N.C.R. 500
ידיעה בתכנות הכרחית
שעות העבודה 8.00—15.30 (ישנה אפשרות של עבודה חלקית).
הצעות בכתב בא להפנות למחלקת המנגנון ת.ד. 707, חיפה.
בלו-בנד תלמה

דרושים מרכיבים
לעבודות אלומיניום בבנין
א) בעלי מקצוע עם נסיון
ב) מתלמדים המעוניינים לעבוד בענף
יפנו לתריסול בע"מ, גורדון 14, חיפה טל. 644184/5

MOBILIA
בוכנות מוביליה בע"מ
מפעל לייצור בוכנות, טבעות ופינים
דרושים:
* חשמלאי אחזקה עם רשיון תעשייתי.
* פקידה כללית לעבודות משרד ומרכזיה.
* פקיד מחסן כללי רישומים, ספירה, רכש.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות טלפונית למפעל. טלפונים: 470360, 472883, בשעות העבודה 8.00—16.00.

למשרד נסיעות בסביבות תל-אביב
דרוש מנהל
רק בעלי נסיון בענף יכתבו לת.ד. 16078 ת"א בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.
עדיפות לבעלי רישיון מטעם
סודיות מובטחת

למוסד ממשלתי
דרושה פקידה/ מזכירה
מבוגרת, בעלת נסיון של מספר שנים,
מדפיסה היטב בעברית,
רצוי בעלת ידיעות טובות באנגלית
בא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון, לת.ד. 20058 ת"א, עבור מזכירה

קרן קימת לישראל
מודיעה על שתי המשרות הפנויות המפורטות להלן:
מזכירה-כתבנית בשפה העברית במשרד בתל-אביב — (2 משרות)
דרישות המשרה: השכלה תיכונית; ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעת השפה האנגלית; מיומנות בהדפסה במכונת כתיבה בעברית ובלועזית; נסיון בעבודות מזכירות הדרושה.
על המעוניינות לפנות בכתב, בצירוף תולדות חיים, עד לתאריך 10 במארס 1974, אל אגף האדמיניסטרציה, הקרן הקימת לישראל ת"ד 283 ירושלים ולציין על המעטפה „מכרז למשרת מזכירה כתבנית בתל־אביב".

למפעל חדש לכבלים ותוטי חשמל
דרוש מנהל מכירות דינמי
הכישורים הדרושים: נסיון קודם במכירות, ושליטה בשפות עברית ואנגלית.
בא לכתוב בצירוף קורות חיים ופרוט נסיון קודם לת.ד. 443 חיפה, ולציין על המעטפה „מנהל מכירות".

SDS
SCIENTIFIC DATA SYSTEMS
COUTELMPRS TD.
דרוש/ה
מזכיר/ה
למנהל מחלקת אחזקה
הכישורים הדרושים: נסיון קודם בעבודות מזכירות ושליטה בקורספונדנציה עברית—אנגלית — חובה.
● שכר ותנאים טובים מאד ●
בא לפנות בכתב בציון נסיון קודם והשכלה אל ת.ד. 29863, תל־אביב, עבור „מזכירה". סודיות מובטחת

מנתח מערכות
ישראלי בגרמניה, תואר שני במתמטיקה, 3 שנות נסיון בניתוח מערכות מחשבים, Unival-1108, I.B.M.-370/145 HP-2100-5 וכן המודל 2741 של I.B.M.
מחפש עבודה ומעוניין לחזור לארץ.
לפנות: ת.ד. 209 באר־שבע.

למפעל במפרץ חיפה
דרושה פקידה עצמאית
לנהול משרד
לפנות בכתב בצירוף פרטים אישיים לת.ד. 10062, מפרץ־חיפה

דרושים מחלקים עם רכב
לשם חלוקת מוצרי גלידה בתל-אביב והסביבה
בא להתקשר עם מנא ניר, מפעל לייצור ושיווק גלידה בע"מ, טל. 724141

לבית ספר מקצועי גדול באזור ירושלים
דרוש מהנדס
לתפקיד
1. מנהל
2. סגן מנהל
בעלי נסיון בהוראה ובנהול יפנו לת.ד. 16087 ת"א בצירוף תולדות חיים עבור: „מנהל".

דרוש/ה
למוסד ציבורי בתל-אביב
פקיד/ה לחשבונות
בהצעות בא לפנות לחבר זאב או מנחם טלפון 254351

דנאר בע"מ
דרושים
1. עוזר/ת למנהל חשבונות
סוג.ב, רצוי שנה נסיון לפחות.
2. עוזר למחסנאי
יכול להיות גם נער מגיל 16 ומעלה.
לפנות טלפון 04—711252

דרושה מפעילת מכונת ניישונל 32
עם נסיון ברישום בהנה״ח
בא לפנות בצירוף פרטים אישיים לת.ד. 18078, תל־אביב

למשרד רואי חשבון בחיפה
דרוש עובד בכיר לניהול מחלקת בקורת
הכישורים: רואה חשבון או בוגר אוניברסיטה
סודיות מובטחת
בא לפנות ת.ד. 4692, חיפה או טלפון 04—520333, חיפה

למודוס-תכנון בע"מ
דרושים
1. טכנאים/יות
2. שרטטים/ות
לעבודה בנושאים של:
אינסטלציה סניטרית, מזוג אויר, חשמל והנדסת מכונות.
3. פקיד טכני
השולט היטב בשפות עברית ואנגלית.
★
מועמדים בעלי נסיון של 3 שנים לפחות יפנו לשם קביעת מועד לראיון טלפונית ל־30296 או 33582, ת"א
★
תנאי שכר טובים וסודיות מובטחת

מלון גולן טבריה
מחפשים
טבח ראשי מעולה
נא להתקשר טלפונית 067—21901

למוסד ציבורי גדול
דרושים עובדים ליחידת המחשב
1. נקבניות מנוסות
2. מפעילים/ות
3. בחור/ה לבקורת וביצוע
4. מתכנן
מועמדים מתאימים יפנו בצירוף קורות חיים בכתב לת.ד. 7053 תל־אביב בציון „עבור יחידת המחשב"

רשות השידור
רשות השידור מודיעה על משרה פנויה
תואר המשרה: **כלכלן בכיר**
הדרגה: 4־5 של דירוג המח"ר.
מקום העבודה: ירושלים.
הכישורים הדרושים: השכלה אקדמית בכלכלה (תואר ב.א.) השתלמות במינהל עסקים בתוספת נסיון של 5־7 שנים בעבודות כלכליות, כולל נסיון בעריכת חישובי כדאיות. ידע בשיטות תמחיר. כושר לנהל מו"מ, כושר ארגון, כושר הבעה בכתב ובע"פ. ידיעת השפות עברית ואנגלית. רצויה התמצאות בתחומי המיכון (אוטומציה).
הערה: מילוי התפקיד כרוך בעבודה גם מחוץ לשעות הרגילות ובנסיעות מחוץ לעיר.
המעונינים יפנו בכתב בצירוף אישורים על השכלה ונסיון כנדרש, למחלקת כח־אדם, רשות השידור, רוממה ירושלים עד 20.3.74.
פניות שתגענה לאחר התאריך הנקוב לא תענינה.

אם אתה
סוכן ביטוח חיים מעולה ובעל נסיון
סוכנות ביטוח דינמית ומתפתחת מעוניינת בך.
אנו מציעים הזדמנות חד פעמית להצטרף אלינו לתפקיד:
* הדרכה SUPERVISION
* פיתוח סניפים
* פיקוח
* קידום מכירות
יש לנו מה להציע לך
פנה אלינו בכתב
סודיות מובטחת
שוהם סוכנויות ביטוח בע"מ
רח' קפלן 5, ת"א, טל 258489

זופז אל-בן
Zoppas
דרושים
בחורים
אחרי צבא.
ללמוד מקצוע בענף מכונות כביסה
חשמלאי
סוג א"א, עם נסיון של חמש שנים לפחות, לעבודת ניהול.
תנאים טובים למועמדים שיתקבלו:
בא לפנות „אל־בן/זופז", מגרשי התצוגה הישנים בסוף רחוב דיזנגוף, תל־אביב, טל. 449519 לרפי.

חברה קבלנית לבנין מחפשת:
מנהל עבודה
מומחה לעבודות גמר
לעבודה קבועה
להתקשר בימים ב', ד', ה'
בין השעות 16.00—19.00, טל. 479899

MISHMAR
לחברת משמר — סניף חיפה
דרוש מפקח
1. בעל נסיון בעבודות פיקוח וניהול צוות עובדים
2. גיל עד 45
3. בעל רכב
4. בעל טלפון
תנאים טובים למועמד המתאים
לפנות לחברת „משמר", גורדון 30 חיפה טל' 04-520002/643997

פורצ'סטר בע"מ
למפעלנו באשקלון דרושה
מזכירה
למחלקת שיווק ומכירות
כישורים: ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריה, הדפסה בשתי השפות
שעות עבודה: 7.00—16.00
לפנות למחלקת כח אדם, אזור התעשיה אשקלון, או טלפונית למספר 051—4121, 051—4122

למפעל גדול בענף המזון
באיזור תל-אביב
דרושים מכונאי
בעל נסיון במכונות אריזה השואף לעבודה מגוונת במפעל מתקדם.
מחסנאי
בעל נסיון בניהול מחסן פיקוח על הובלת חמרי גלם, סחורות ומשלוחים (יועדף בעל תפקיד דומה לשעבר בצה"ל).
★
המעונים של הכישורים יפנו בכתב עם פירוט נסיון קודם לת.ד. 20127 תל־אביב 61200

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
במחלקה להנדסה כימית
דרושים באופן מיידי
מדריכים ואסיסטנטים
במשרות מלאות
המעוניינים להמשיך בלימודי מוסמכים לתואר Ph.D. ו־ M.Sc.
למועמדים מחוץ לבאר־שבע תנתן עזרה בדיור.
בקשות בצרוף תעודות, ציונים וקורות חיים יש לשלוח למזכירות המחלקה להנדסה כימית, אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, ת.ד. 2053 באר־שבע. מיקוד 84120.

מכרז מספר 38/32
אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
מודיעה על משרות פנויות: —
1. במרכז למדעי הבריאות
א. מרכז מידע ויחסי צבור
תאור התפקיד: אחראי להעברת מידע על המרכז ופעולותיו לגורמים שונים בארץ ובחו"ל (כולל הוצאת בולטין קבוע לעובדי המרכז). אחראי לתקומתה ולהפעלתה של הועדה הציבורית של המרכז וליזום הקמת רשת ועדות צבוריות מקומיות בישובי האזור. אחראי לסדורי הביקור של האורחים מחו"ל ומהארץ. מתאם זמני ביקור, סדורי לינה, ארוחות, אש"ל וכו'. אחראי לעריכת דוחות ופרסומים של המרכז. מתאם עניני יחסי הצבור של המוסדות הארגונים המשולבים במרכז.
הכשורים הדרושים: בוגר תיכון, עדיף בעל השכלה אקדמאית. נסיון של חמש שנים לפחות בעבודה ביחסי צבור בדרג בכיר, רצוי בשטח הבריאות. שליטה מלאה בעברית ובאנגלית רצויה ידיעת שפות נוספות. כושר הבעה בכתב ובע"פ.
הדרגה המוצעת: ידיעת״ע בדרוג האחיד או 2־3 בדרוג מח"ר.
2. במחלקה לפיסיקה
ב. טכנאי לפיסיקה
הכשורים הדרושים: בוגר בית ספר מקצועי במגמות מכניקה עדינה/מכשירנות או השכלה מקצועית מקבילה. עדיפות תנתן לבוגר בית ספר לטכנאים.
הדרגה: תקבע בהתאם לכשורי המועמד.
כל המשרות הינן מלאות
למועמדים מחוץ לבאר־שבע תנתן עזרה בדיור. פניות בכתב בצרוף תולדות חיים ותעודות יש לשלוח עד יום ו' 8.3.74, אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, ת.ד. 2053 באר־שבע. מיקוד 84120.
נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת.

مكان الأصل

مكذا من الأمل

8189 תלונות הוגשו לנציב הקבילות מפרוץ המלחמה עד סוף חודש ינואר

זורע ממלא מקומו של לסקוב — כנציב ✱ הנושאים העיקריים: יחסי אנוש, דרגה, תפקיד ✱ הטיפול בכ־66% מהתלונות הכתיים תוך חודש

מאת סופר הצבאי של „הארץ"

מאז מלחמת יום הכיפורים חלה עליה כתבודת בפניותיהם של חיילים לנציב הקבילות של צה"ל. השיא היה בחודש ינואר, שבו נשלחו בממוצע 36 תלונות ביום. מאז המלחמה ועד סוף חודש ינואר, הגיעו 8199 תלונות. הנציב הקבילות הצליח לסיים הטיפול בכ־66 אחוז מהן תוך חודש ימים. הנושא העיקרי: יחסי אנוש ו־עניני קידום בדרגה ושיבוץ ב־תפקיד.

הפניות לנציב קבילות חיילים עשויות ללמד הן על המורל בצה"ל והן על סוג הבעיות המטרידות את החיילים. מסתבר כי מאז המלחמה הוקף נציב הקבילות בפניות רבות. כיוון שהנציב, רב־אלוף חיים לסקוב, עסוק בתפקידו בוועדת אגרנט, ביקש שר־הבטחון כי מכה דיין באלוף (מיל.) מאיר זורע למלא הפקיד כ־נציב עד שובו של לסקוב.

מן הסיכום המתייחס לתקופה ש־בין ה־6 באוקטובר ועד סוף ינואר, מסתבר כי החיילים ובני משפחותיהם הקרובים העבירו בממוצע יום יום 19 קבילות. בימי הקרבות ירד מספר זה ל־4 פניות ליום, אך בתום המלחמה חלה עליה ניכרת.

שינוי ההרכב

גם הרכב הקובלים השתנה: חלקם של חיילי המילואים עלה מ־23 אחוז ל־46 אחוז ואילו חלקם של אזרחים ואנשי־בשר של חיילים עלה מ־22 אחוז ל־27 אחוז. אשר לכתלונים מהצבא הסדיר החלוקה היא: 3300 קובלים מאנשי שרות חובה ו־672 קובלים מאנשי שרות קבע.

התלונות בהתאם לנושאים מוכיחות כי 917 מהן מתייחסות ליחסי אנוש; 914 לשיבוץ וקידום, 825 — בקשר לשרות מילואים; 728 אזרחים פנו לנציב הקבילות.

אחר כך באים הנושאים: רפואה, ענייני משפחה, חופשה והנהגה. ב־קשר לציוד ודיור הגיעו 110 תלונות בלות. בסוף הרשימה עומדים נושאים כגון כליאה שלא כדין, פניות של עולים חדשים, נושאי דת, מזון ותשע תלונות על חיילות.

על אף הלחץ הכבד הצליח משרדו של נציב הקבילות לסיים הטיפול בכ־38 אחוז מהתלונות תוך שבועיים. מספר התלונות שהטיפול בהן נמשך יותר משלושה חדשים הוא כ־5 אחוזים.

עמיאל נגיר יועץ לשר החוץ

(ל.ע.ב.). מר עמיאל נגיר, מי שהיה שגריר ישראל באיטליה, נתמנה כיועץ לשר־החוץ ושגריר מיוחד — הודיע אתמול דובר משרד־החוץ.

6 נהרגו בתאונות דרכים בצפון

מאת סופר „הארץ" בגליל המערבי

בהתנגשות בין מכונית מסחרית לבין אוטובוס אגד, שהיתה אתמול בבוקר בכביש עכו—צפת ליד כרמיאל, נהרג נהג מכונית המסחרית מוטאם רחנווסר, בן 22, מקרית חיים. איש מנוסעי האוטובוס לא נפגע.

שני כלי הרכב נפגעו בבירוח נגדי התנגשו חזיתית. המכונית המסחרית נהרסה כליל ונזרקה לצד הכביש.

✱ שני אנשים נהרגו ואחד נפצע קשה בתאונת דרכים שהיתה ב־כיצת הצהרים בכביש שזה התצרפה החיפני, ליד צומת הדיג של נמל הקישון.

משאית גרר שהובילה כיביקלים פגעה בטנדר. כתוצאה מכך נהרגו שנים מנוסעי הטנדר ונוסע שלישי נפצע הפצע בלא הכרה לבי"ח כרמל בחיפה. משטרת התנועה פתחה בחקירת נסיבות התאונה ונהג המשאית הגדר נעצר לחקירה.

בשלב זה זוהה רק אחד ההרוגים, מנשה (בן משה) דבג', בן 31, מ־ירושלים.

✱ רוכב אופנוע בן 32 מקריית אתא נהרג כאשר התנגש במשאית ליד קיבוץ הזורע, בכביש יקנעם.

✱ שני צעירים, תושבי חדרה, נוספו אתמול בתאונת דרכים, ש־היתה במבואות הצפתיים של העיר.

ארקיע הקפיאה חלק מהעלאת מחירי הטיסות

מאת שמואל ...
סופר „הארץ" באילת

הנהלת ארקיע הודיעה על הקפאת חלק מהעלאת מחירי הטיסות לאילת בעקבות ההודעות על השבתת־מחאה של העיר ב־יום ו' (היום).

בתגובה על הבהרתן של עיריית אילת ומועצת פועלי אילת בעניין השביתה — הודיעה חברת ארקיע, כי העלאה מחירי הטיסה לאילת מ־יום ו' (היום) הוקפאו חלקית: יעלו רק מחירי הטיסות להיירים ד תושבי חוץ מ־140 ל"י ל־220 ל"י הלוך חזור.

החברה הודיעה שהתקיים דיון עם שר התחבורה לגבי המחירים שי־ייקבעו לתושבי אילת ולמבקרים. בישיבה דוחה שקיימה שלום ב־ערב בהשתתפות נציגי הנהלת הי־עירה, מזכירות מועצת הפועלים וי־הבר"י כל ועדי העובדים בעיר — הוחלט לתבוע הקפאת כל המחירים למשך שבוע, עד לסיום הדיונים עם משרד־התחבורה, בשל הטענה שהעלאת מחיר כרטיס הטיסה לתושבי חוץ ולתיירים תפגע בענף התיירות. כמו־כן הוחלט כי אם לא תהיה הי־ענות לתביעתם יושבתו כל המפעלים, העיר ושדה התעופה כמתוכנן והשקל אפשרות לביטול תניצות אילת.

עשרת אלפים שבתו בלוד כמחאה על ההתייקרויות

עובדי התעופה האזרחית הצטרפו לשביתה

(ע). שביתת מחאה של שעה אחת נגד גל ההתייקרויות וביטול הסובסידיות נערכה אתמול בלוד הקיפה כ־10 אלפים פועלים ו־עובדים.

השביתה נמשכה בין 10 ל־11 ב־בוקר והיא נערכה לפי החלטה כנת־קבלה בשבוע שעבר במליאת מו־עצת הפועלים, בישיבה משותפת עם ועדי הפועלים והעובדים בעיר.

כל עובדי השרותים התעשיה, ל־רבות התעופה האזרחית והמכס, הפ־סיקו את עבודתם בהתאם להחלטה. כן שבתו עובדי הרכבת, הבנקים, הדואר והעיריה.

מועצת עובדי התעשיה האווירית קיימה באותה שעה ישיבה מיוחדת שבה הובעה הזדהות עם מאבק ציבור הפועלים על שבירת רכה חייו נגד ביטול הסובסידיות וגל ההתייקרות שבא בעקבות הביטול.

לשביתת המחאה הצטרפו גם עובדי התעופה האזרחית בכל נמלי התעופה האזרחיים ברחבי הארץ.

מזכיר ועד עובדי התעופה האזרחית, מר גבים בטיס, אמר בנמל התעופה בן־גוריון, כי כדי לא לפגוע בתנועה הסדירה של המטוסים הותרה עבודתם של הפועלים הקשורים ישירות להמראות המטוסים ו־לנחיתתם וכן לטיפול בנוסעים — אך כל העבודה האחרת בנמל שבתה.

נוסף ל־1500 עובדי התעופה האזרחית השתתפו בשביתה גם כל ה־פועלים המאורגנים באזור לוד וב־מפעלי התעשיה שבסביבתה.

בעת השביתה היו פעולות הסברה בקרב הפועלים במקום עבודתם. חברי הוועדים הופיעו בפני קבוצות של עובדים במקומות השונים, כדי ל־התריע על יוקר המחיה ולדרוש פיצוי נאות לעובד והבטחת שכר הוגן תמורת עמלו.

מהיום קיצור שבתון רכב

מאת סופר „הארץ" לענייני תחבורה

התיקון בתקנות, לקיצור יום השבתון השבועי לרכב פרטי ל־12 שעות בלבד — מ־6 בבוקר עד 6 בערב — נכנס לתוקפו היום.

כן מחדשת עיריית תל־אביב, מ־היום, את הפיקוח על החניה ברחובות העיר. חידוש הפיקוח התאפשר לאחר שרבים ממפקחי רשות החניה שוחררו וחזרו לעבודתם. מהיום יר־שו, איפוא, פקחי העיריה דו"חות לכל מכונית שחונה במקום חניה מוסדר, ללא כרטיס חניה.

תיתכן הוזלת בשר קפוא לקראת הפסח

מאת אליעזר לוין, סופר „הארץ" לענייני כלכלה

משרדי האוצר המסחר והתעשיה, מקבלים עקרונית להוזיל את המחיר הסיטוני של בשר קפוא לקראת פסח — כדי שמחירו לצרכן יהיה בין 17 ל־18 ל"י לקילו, במקום 19 עד 20 ל"י לקילו היום — מסרה איגוד הרשות לצרכנות בהסתדרות הי"כ מהלת קצב, לאחר פגישה שקיימה ושלושים עם המשנה על הסובסידיות במשרד האוצר, מר ישראל ארקין, ועם הממונה על המחירים ד"ר משה ממליבאום.

נציגי קצב עמדה בפגישה על הצורך להוזיל את המחירים, כדי להקל על האוכלוסיה בתקופת החג. מה גם שהממשלה משקיעה כספים בקנית בשר קפוא, שמחיר... יצא בגלל מחיר הגבוה. היא הציעה להוזיל את המחיר הסיטוני ב־2.5 ל"י לקילו. פקידי הממשלה הציעו להסתפק בהוזלה של 1.5 ל"י לקילו. סוכם, כי ההוזלה תהיה ב־2 ל"י לקילו, אך הדבר טעון אישור של הנהלת המשרד למסחר והתעשיה.

כן סוכם בפגישה, כי תיבדק ה־אפשרות להציע — לקראת פסח — שיווק של עוף קפוא במחיר של 7.20 ל"י לקילו, או להילופים לתת סוב־סידיה ממשלתית למחיר העוף הטרי כדי להוזיל את מחירו.

ירידה במחירים סיטוניים של בשר הודו

מאת סופרת „הארץ"

במיכרז של בשר הודו שהיה אתמול, ירד מחיר התרנגולים מ־6.15 ל"י ל־6 לירות הק"ג, ואילו מחיר הצרעות ירד מ־5.70 ל"י ל־5.40 ל"י הק"ג. מחיר זה מתקרב למחיר ה־מינימום שהובטח לחקלאים שהוא 5.40 ל"י לזכרים ו־5.20 לנקבות. הסיבה לירידה במחיר היא: כמויות גדולות של הודו שהגיעו אתמול לשוק.

ההוזלה לצרכן צריכה להתבטא ב־30 עד 50 אגורות לק"ג.

עודפי ביצים

בגלל עודפי ביצים בחודש האחרון, נאגרו בקרור כ־15 מיליון ביצים. עד כה מאי מקווים לאגור 50—60 מיליון ביצים.

ראש עיריית פתח־תקוה, מר ישראל פייבר אמר אתמול כי הוא צופה משבר חמור בחינוך בעיר אם לא יימצא פתרון לירוד הקמת מיבנים חדשים לבתי הספר בעיר.

חברי קיבוצים „שפני־נסיון"

מאת סופר „הארץ" בעמק

חברי הקיבוצים שריד ושער־העמקים היו השבוע שפני נסיון, בשטח פיתוח מאכלים חדשים של הבורגול וקבב העשויים מ־בשר עוף. הניסויים נערכו בפיקוח המכון למחקר תעשייתי.

מר ש. זילבר מנהל מפעל עוף העמק ברמת ישי, אמר כי הקי־בוצניקים נהנו מהנסיון עד כדי כך, שהם יהיו הצרכנים הראשונים של מוצרים אלה, שיוחל לייצרם באופן מסחרי.

הוא סיפר כי מפעלו רכש מ־כונות חדשות. המנצלות חלקים של העוף, שעל אף ערכם התזונתי הרב וטעמם המשובח לא היו מנוצלים על־ידי הצרכנים בשל צמידותם לעצמות. מחלקים אלה, בעיקר, מכינים את המאכלים החדשים.

ארגון מוניות השרות תובע העלאה 50%

מאת סופר „הארץ" לענייני תחבורה

אירגון מוניות השירות בקווים 4 ו־5 בתל־אביב, מעכב את העלאת דמי הנסיעה בהתאם לאישור משרד־התחבורה — כיוון שהוא תובע העלאה גדולה יותר.

משרד התחבורה אישר למוניות השירות העלאה של 41.5% החל ב־נובמבר, בעוד שהאירגון תובע העלאה של 50%, כפי שניתנה לאגד ולדן. לדברי האירגון יגרמו דמי ה־נסיעה החדשים (של 70 אגורות בקו 4 ושל 85 אגורות בקו 5) הפסדים לבעלי המוניות שלא יוכלו ל־עמוד בהם. בעלי המוניות אינם חוששים מירידה במספר הנוסעים אם העלאת דמי הנסיעה תהיה גבוהה יותר, שתגדיל הפער בין דמי הנסיעה במוניות ובאוטובוסים, בציינם כי גובה הבלאי הגבוה של המוניות ועומס התנועה, הם מכבדים לנסוע מתות וליהנות מהכנסה גדולה יותר לכל נסיעה.

הנהלת האירגון עומדת להתכנס היום כדי לדון במצב שנוצר. נמסר כי יתכן שיוחלט על העלאת ביניים של דמי הנסיעה בהתאם לאישור משרד התחבורה, אך יימשך במאבק לקבל אישור להעלאה של 50%. כ־אלטרנטיבה יחודשו את התביעה ל־הגדיל את מספר מקומות הישיבה ב־זוטובוסים ל־9, ובכך, ימנעו מהעלאת דמי הנסיעה בכלל.

עתון העתונאים על ישראל והמשבר האנרגיה

עתון העתונאים שיהיה ביום ב' הבא בבית סוקולוב בת"א יוקדש לנושא: ישראל ומשבר האנרגיה. בעתון ישתתפו: הממציא אינג' אלכסנדר זרחין; פרופ' שמואל ברזנאי — מנהל היחידה לחיזוי באוניברסיטת תל אביב; מנחם חן — מנהל מכון הנפט וקפאי סינם — עורך „מרע". עורך ומראיין — אברהם סלנ מ„מעריב".

כלל ופרט

נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, ערך אתמול קבלת פנים ל־200 נשות ויצו מצרפת, בראשותה של גב' הלן דנ'יאו, נשיאת ויצו בארץ זו, וגב' רעיה יגלום, נשיאת ויצו העולמית.

הפירסומאי אורי אבנת נבחר כחבר איגוד. האגוד הבינלאומי של משרדי פרסום לתעשייה שמרכזו בארה"ב. מר אבנת ייצא בחודש מאי לכנס ה־שנתי של האיגוד שייערך בלונדון.

משלחת המועצה הלאומית למחקר של ממשלת איטליה בקרה אתמול ב־אוניברסיטת בר־אילן בראשותו של פרופ' מ' אלואיסי. המשלחת התקבלה על ידי הרקטור, פרופ' מנחם צבי קדרי ונערכו דיונים בנושאי מחקר שונים של האוניברסיטה.

מר עמוס ערן, מנכ"ל מבטחים. — כארה"ב יום עשה כשליחות במסגרת מילוה הפיתוח.

אסותא ... אלישע

נולדו ל:
הדול ואלון וולפסון — בן
מיכל וגרשון פרל — בת
רות ומיכאל פרזר — בת
מניה ויצחק נניקשווילי — בן
מרידה ואברהם כהן — בן
רחל ויוסי אלברט — בת
אסתר ואשר ברוך — בן
מרירה ואלי עמר — בת

SABENA NON STOP

תל אביב - בריסל ישיר

החל מה־1 באפריל 1974

בימי שלישי וחמישי

המראה בשעה 10.20 בבקר

עם קשר מידי לפאריס, לונדון, פרנקפורט, אמסטרדם, צפון ודרום אמריקה.

GO BELGIAN

SABENA

belgian world airlines

פו־סום ציטם

במוצ"ש מתחילה הצגת הסרט לפי הספר

במדור הראשון

מאת **אלכסנדר סולז'ניצין**

לקראת הסרט קרא את הספר המתאר את חיי אנשי המדע „שסרטו" האסורים במחנה מעצר בברית־המועצות.

ש הוצאת שוקן / ירושלים ותל־אביב

אל קוראי „הארץ" בארה"ב ובקנדה

למנויותנם קיים משרד של העתון בניו־יורק לקבלת מנויים חדשים, לחידוש מנויים קיימים וקבלת מודעות בכל הסוגים ל„הארץ" ול„הארץ שלנו":

Israel Communications Inc
110 East 59th Street
New York, N.Y. 10022
Tel. 421-5347.

נציגים בלעדיים של „הארץ" בארה"ב ובקנדה.

Woman
Issue December 15, 1974

woman's own
Issue December 15, 1974

להשיג בכל מקום
סטימצקי
הפצה בלעדית

להשכיר

א. קומת משרדים בשטח 250 מ"ר בככר המדינה בת"א.
ב. דירה בת 4 או 5 חדרים באיזור הטוב ביותר בת"א.

חניה מובטחת

פרטים:

אוזיל ציטרין מנדלסברג
ככר מלכי ישראל 5, ת"א, טל. 224514
בשעות 8—1 לפנה"צ, 4—7 אחה"צ

מחפשים אדמת מלוי

בכמויות מעל 1000 קוב

באיזור גוש דן

לפנות ל„הסולל" טלפון 239610, 225610
במשך כל היום

למכירה

דירות לוקסוס

בנות 3—3½ חדרים
עם כל השכלולים
ברחוב יחזקאל 17 תל־אביב

לפנות:

קבלן גורדון
רחוב פנקס 28 תל־אביב, טלפון 441178

היום

יום שישי, ז' אדר תשל"ד 1.3.74
בשעה 14.00 אחה"צ יוחלפו
10.000 מספרי טלפון בתל־אביב
המתחילים בספרות "77".

השינוי יתבטא בהחלפת שתי הספרות הראשונות ל„47", בשאר הספרות לא יחול שינוי.

הציבור מתבקש להמנע ככל האפשר מלחייג אל המספרים המוחלפים בשעות הקרובות שלאחר מועד ההחלפה.

זכור!
החיוג אל מספר שהוחלף גורם לעומס סרק על רשת הטלפונים ולשיבושים לכל המשתמשים בטלפון.

הערה: ב־90 מתוך 10,000 המספרים הוחלפו כל הספרות. המחייג אל מספרים אלה יופנה לשרות מודיעין „14".

משרד התקשורת

25

שנות ביטוח בשרות הציבור הישראלי

ארדע

חברה לבטוח בע"מ
המשרד הראשי: בית ארדע
רחוב יבנה 32, תל־אביב טלפון 614431
סניף ירושלים, רח' רמב"ן 23, טלפון 32790/68183
סניף חיפה, רח' הבנקים 5, טלפון 521439, 530977

הבילוי הלא נורמלי

הוא כמובן ביקור באלחוש. אנחנו משוטט בחנות התקליטים הגדולה בארץ, מדפדף במבחר העצום, מאזין לכל תקליט העולה על דעתך ומבלה את זמנך בנעימים! אינך חייב לקנות דבר, אך אם תחליט לרכוש תקליט בוודאי שתופתע:
אצלנו עדיין המחירים הישנים!
אך כמובן שהמלאי מוגבל וכל הקודם זוכה!
זאת ועוד. מבחר משגע של אריכי נגן קלטים וקלים במחירים משוגעים, כגון:
במקום 24.90 **12.90** תקליטי ילדים **2.50**
התכבד אצלנו לשעה קלה, וקנה לידידך שי במחיר פרסומת.
הפרדת (סטריאופונית) והנתקות (מצרות היופיטים)
עם תקליט מאת אלחוש!
רחוב אבן־גבירול 21, תל־אביב

בית־אם

נוה מרגוע ליולדות
ת. ד. 10037

מהיום מספרי הטלפון:
477843
474400

הזמנות: מרץ, אפריל, מאי

DANAYA

דנאיה

אופנת עור עילית

בקרו וראו את מבחר בגדי העור האקסקלוסיביים לנשים ולגברים.
עכשיו אנו מעניקים

20% הנחה על מחירינו הישנים!!

חנויות „דנאיה" פתוחות בין השעות 9.00—21.00
תל־אביב: רחוב מנדלי 7 טל. 234471
רח' הירקון 160, טל. 240489
ירושלים: רח' הלל 23 (בנין המגדל) טל. 232619

התרחבנו והגענו לתל־אביב

לינדר

הכל בכל בלוח הכפול
ראה עמודים: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 20, 21, 22, 23

הלוח הכפול

היכונו „למבצע הקש בדלת"

הארץ

יום ששי, ז' באדר תשל"ד
1 במארס 1974

ירושלים: רח' ההבצלת 2 טל' 224245-6, ת. ד. 273
חיפה: רחוב נורדוי 20 טלפון 661166-8, ת.ד. 5259
בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 (30 קוים) ת.ד. 233

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ. רח' זלמן שוקן 21 תל־אביב
העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel-P.O B. 233, Tel. 824261

ממשלת רוב משרדים

על הצורך באירגון מחדש של משרדי הממשלה במגמה להגדיר מחדש את תפקידיהם ולצמצם את מספרם — מדובר זה שנים. ההזדמנות להוציא לפועל מיבצע מעין זה נוצרה לכאורה בימים אלה, ערב הקמתה של ממשלה הנשענת על בסיס סיעתי צר. עתה נראה שהזדמנות זו תוחמץ.

גורם מרכזי בהחלטה על מספר משרדי הממשלה הוא כפי שמסתבר תביעותיהם של בעלי חזקה: יש להבטיח מישרה מיניס־טריאלית לראש עיריה שלא נבחר מחדש; לעסקן מפלגתי והיק ונאמן הטוען ל"ייצוגה" של הבירה בקבינט, ולעוד "איש עדות". אכן, מדובר גם בהקמת משרד חדש, משרד ההסברה — והדבר מנומק בצרכים ענייניים. אך קשה לתאר פרוייקט פחות מוצדק מבחינה עניינית מאשר משרד הסברה: אם מדובר בהסברת חוץ — הרי זה תפקיד טבעי של משרד החוץ; ואם מדובר בהסברת פנים — הרי האחריות למינהל ההסברה אינה מחייבת רשות מי־ניסטריאלית נפרדת. גם דוברות הממשלה אינה מצריכה שר, ופיקוח והכוונה ממשלתיים על כלי התקשורת הממלכתיים אינם מתיישבים עם חוק רשות השידור (יש לקוות שמר פרס ישקול היטב בטרם יסכים לקבל על עצמו מכשלה כמעט־מובטחת זו).

לא בתוספת משרדים יש לעסוק אלא בצמצום מספרם. אין המדובר בביטול פונקציות — גם כשיבוטל משרד הדתות יהיה צורך לטפל (אף כי פחות) בענייני דת, וכשלא יהיה עוד משרד פיתוח — יהיה צורך לטפל בתחומי אחריותו. מדובר בביטול מיסגרות מיניס־טריאליות נפרדות. שתי מעלות מונים מומחי אירגון ומינהל במיזוג משרדים — בנוסף לכך שפחות משרדים פירושו עשוי להיות פחות שרים וקבינט יותר קומפאקטי: הגברת היעילות (למשל עקב מיזוג המוסד לביטוח לאומי ומשרד הסעד במשרד לרווחה סוציאלית), הגברת החסכון.

אין זה נכון לאמר כי החיסכון היחיד במקרים אלה הוא מש־כורת שר, נהג ומכונית. כאשר ימוזגו משרדי הדתות, המשטרה והפיתוח עם משרדי הפנים, המשפטים, והמסחר והתעשיה למשל, נחסוך לבד משלושה שרים ושלושה מנכ"לים וכל הסובב אותם, גם את רוב ההוצאות על יחידות מינהל, משק, כספים ורכב של שלושה משרדים; ואולי גם כמה יחידות מטה, כגון יעוץ משפטי ואחר. אמנם מר ספיר טוען כי תוספת היעילות והחסכון שתושג עקב הריאורגניזציה הזאת תהיה קטנה ממה שנוטים להניח, אך יש יסוד לחשוד שבאומרו זאת מדבר מגרונו ספיר־בונה־הקואליציה, ומושתק קולו של ספיר־מאזן־התקציבים.

אופנסיבת המשמעת בצה"ל

אין זו הפעם הראשונה שצה"ל שרוי בתקופה בה מתרופפות מוסרות המשמעת. למצבים כאלה נקלע הצבא אחרי שתי המלחמות הקודמות — עם סיומו של מבצע קדש ב־1956 ובתום מלחמת ששת הימים ב־1967. הפעם דומה כי ההתרופפות היא חמורה יותר — אם משום שבמלחמה, שהיתה קשה יותר מקודמותיה, היו קרבנות שגררו אחריהם ויכוחים סוערים, אם מפני שכמה ממפקדי צה"ל נגררו לוו־כוחים פוליטיים, או כיוון שצה"ל נאלץ להחזיק צבא מילואים גדול משך חודשים, עובדה שלא הוסיפה גם היא להשלטת מישטר באוות בצבא.

כך או אחרת, הופעתם של חיילים רבים והתנהגותם רחוקה מלהשביע רצון, ומפקדים רבים מרשים לעצמם דברים שלא היו מעלים על דעתם בימים כתיקנם. עתה החליט הרמטכ"ל לפתוח באופנסיבה של משמעת. רבים סבורים כי אופנסיבה זו צריך היה להתחיל בה זמן רב קודם לכן ולא להמתין עד ארבעה חודשים לאחר המלחמה. הטענה הנגדית היא שהחזקת צבא מילואים גדול, שהיה חייב להיות דרוך לקרב גם אחרי הפסקת האש, לא איפשרה זאת.

יש לקוות כי אופנסיבת המשמעת לא תכוון רק לנושא הלבוש, התספורת וההופעה הכללית במחנה ומחוצה לו. יש נושאים עמוקים יותר שעל המטכ"ל לטפל בהם — ובהקדם. כמו, למשל, היחס לרכוש הצבא והציבור. בתחום זה חלה נסיגה חמורה והדבר מתבטא במקרי גניבות רבים, ביחס לציוד אזרחי מגויס, ובניסיונות להשתלט על ציוד שלל על ידי פרטים ואף יחידות. נראה כי בנושא זה אין דרך אחרת אלא הטלת עונשים חריפים על עבריני הרכוש. עבריינים אלה מרשים לעצמם לעשות בצה"ל דברים שלא היו מתירים לעצמם גם בחיים האזרחיים.

הזדמנות זאת נאותה להקפדה מחמירה יותר על קריטריונים מוסריים, עניין השייך להתנהגות הולמת, אך המשפיעה גם על המש־מעת. דוגמה לכך היא, למשל, העסקתם של נהגים צבאיים במלאכות פרטיות שאינן שייכות לצבא. טוב יעשה המטה הכללי אם יוציא בעניין זה הנחיות חדשות ומחייבות. אלה והפעולות לשמירת המש־מעת יהיו יעילים יותר מהניסיונות שננקטו לטשטש, למנוע פירסום, או לדחות את הטיפול מנימוקים טובים יותר או פחות.

ממשלת מיעוט תוכל להכריע

ליכוד לאומי ובחירות חוזרות – פיתרונות־סרק שיש לדחותם

מאת פולס

הכל בדעה כי דרושה לנו ממשלה בעלת כוח הכרעה, אך רבים משתמ־שים בדפוס לשוני "ממשלה יציבה" כאילו כוח הכרעה ויציבות, אינם אלא שמות נרדפים לאותו עניין; ולא היא. מיוני 1967 עד סוף יולי 1970, היו לנו ממשלות יציבות, על בסיס של קואליציה רחבה ביותר; אך אם נשאל את עצמנו אם שתי ה־ממשלות הגן (של הליכוד הלאומי) היו בעלות כוח־הכרעה, נודה באלצים להודות ששתיהן הצטיינו דווקא ב־היעדרו של כוח זה.

כל יכולתן היתה בכך שהחליטו שלא להחליט; וכאשר באה שעת האמת ושוב לא היה מנוס מלקבל הכרעה — בתגובה על יוזמת רוג'רס מיום ה־26 ביוני 1970 — התפרקה הקבילה. היה הכרח לוותר על שי־עור מסויים של יציבות כדי לזכות ביכולת הכרעה — לשם קבלת ה־יוזמה ההיא שאמרה הפסקת אש ו־חידוש השליחות של ד"ר יארינג, על־פי נכונת ישראל לסגת, בהתאם להחלטת מועצת הביטחון 242, ש־ לגבולות בטוחים ומוכרים.

מי שירצה לטעון כי יכולת הכ־רעה התגלתה בממשלה אשר נציגי גח"ל פרשו ממנה, רק בנידון של ויתורים, טעות בידו: אותה ממשלה שבסיס התמיכה הפרלמנטארית שלה צומצם, לא חסרה יכולת הכרעה כדי להפקיע מחדש את שליחותו של ד"ר יארינג מאחר שהרג, בתזכיר־שא־לוגו מתחילת 1971, מתחום סמכויו־תיו ותבע למעשה מישראל שתסכים מראש לסגת בדרום עד לגבול ה־בינלאומי הישן שבין מצרים לשטח המנדאט של פלשתינה (א"י).

אמת כי פרישת גח"ל מן הממ־שלה עדיין השאירה, בכנסת השבי־עית, יחסי רוב ומיעוט ברורים ו־אף נוחים למדי עבור הקואליציה הממשלתית המוקטנת. אך יציבות, במובן של בסיס פרלמנטארי רחב, ויכולת הכרעה — אינם היינו הך.

*

אין טעם להפוך מגרעת למעלה; ממשלה שלא תוכל להישען בביטחה אלא על 61 מחברי הכנסת, איננה בחזקת אידיאל, וממשלה שאפילו רוב מיזערי זה אינו מובטח לה, כמוה כסיכון: לא נתנסינו עד כה ב־נסיון של ממשלת מיעוט אשר נא־לצת לקבץ רוב פרלמנטארי בעל הרכב שונה מהזדמנות להזדמנות. לא רק בקרב קהל הפוליטיקאים אלא גם בציבור הרחב נוטים רבים לדעה כי קיימת למעשה רק הברירה בין ממשלת ליכוד לאומי לבין בחירות חוזרות בהקדם.

עבור ממשלת ליכוד לאומי פועל, קודם כל, הרגש. חלקים ניכרים ב־ציבור עדיין לא עיכלו את ההכרה כי ממשלה פרלמנטארית מן הדין שהיא ממשלה מיפלגתית הנשענת על רוב כנגד מיעוט. יתר על כן קיימת התחושה כי המדינה נתונה במצב של מלחמה, וגם אם מצב זה יסתיים אי־פעם, אף אז לא ייעלם מצב המצור; והרי במצבים כאלה הוקמו גם במדינות בעלות ותק מכו־בד מאוד כמדינות דמוקראטיות, ממשלות של קואליציה מקיר אל קיר ("האיחוד הקודש" בצרפת 1914, ה־קואליציות בבריטניה ב־1915 וב־1916). אולם אלה הנותנים מידה שווה בין מצבנו היום לבין הנדמה־את הגן, מעלימים עין מיסודות ה־שוני.

תחושת המצור אחרי הניצחון ב־מלחמת ששת הימים לא דמתה ב־דיוק לזו שמלפני המלחמה, והתפ־קיד המרכזי של ממשלת ישראל אחרי הנצחון לא היה בהמשכת ה־

(הסוף בעמוד 18, טור 1)

נא להחליט

בני דור המדינה שואלים עצמם לאחר שלוש מלחמות: מי אנחנו

מאת דורון רוזנבלום

כאחד מ"ילדי דור המדינה" (ילי־די תש"ח), חושבני שיש תוקף מיו־חד ללבטים ולכפירה־בעיקר שאני מגלה אצל חלק מבני גילי, אשר עברו שלוש מלחמות, ובמקום להתחשל ב־תודעתם הקיומית ולמצוא את טעם חייהם, הגיעו למסקנה שאין טעם לחייהם במדינה. וזוהי מסקנה חמו־רה מאוד, אך במקום להתכחש ל־דעות הנפוצות המהלכות בין הצעי־רים במדינה — מוטב לתת להן בי־טוי, בטרם יתפוצץ משהו מהותי ב־מדינת ישראל.

מהי שאלת המפתח, מהו הדבר ה־מוריד את "המוראל" מטה־מטה, מהו הדבר המעורר באנשים רבים את ההרהור להגר מן המדינה? התשובה היא לדעתי בפסיחה על הסעיפים ב־דבר עתידנו במדינה. במשך שש ה־שנים האחרונות, הודחקה שאלת דמו־תנו בעתיד אל קבוצות פוליטיות ש־זכו לכינויים השאולים "יונים" ו־"ניצים". קבוצות אלה היו יותר כי־תות אקדמיות מאשר התפלגויות מש־מעותיות בעם, כאשר רוב העם נשאר אי־שם באמצע, כשהוא אומר "הרי לאנשים המנהיגים את המדינה זה חצי יובל (אם לא יובל) בשיטת "חצי זה חצי קפה", או בשיטת ה"יוגה" או בשיטת ה"בגנגי־אורתו־דוכסי" ושאר משרות מכובדות.

כתוצאה משיטת הקשרות, נולד בארץ דור חדש, הוא דור המדינה, שככל שהיה המוד וקוקצי בילדותו, הריהו בבגרותו אולי האומלל בכל הדורות של העם היהודי, משום ש־אינו יודע מהי זהותו העצמית. הוא אינו יודע אם הוא ישראלי, יהודי, משכיל מערב־אירופי שנקלע למזרח, או דור ראשון למהות לאומית חב־רתית חדשה.

חינוך נוסטאלגי

אם אחד מבני דור זה אינו דתי־אורתודוכסי, כלומר אחד מבני "הכי־פות הסרוגות", המאמינים בקשר ה־הדוק בין הדת, הציונות, הקרקע ו־הלאום או מגשים עיקרון חלוצי — יש לו בעיה קשה, היא בעיית הזהות העצמית.

החינוך הממלכתי במדינת ישראל היקנה לבני דור זה חינוך נוסטאלגי, שלא עמד במבחן מציאות החיים. זהו חינוך המושתת על ערכי־גדול של חלוציות ההתיישבות החקלאית, כש־לעומתה, בנפרד לחלוטין, ניצבת ה־עיירה היהודית כסמל פאתטי ליהדות הישנה, שבינה לבין ה"ישראליות" אין אלא קשר של בנים מורדים ל־אבותיהם העבדקנים. על שאלה אחת לא ענה החינוך: מה יעשו ביניהם אבותיהם המור־דים באבותיהם, שסבים ניספו בכיבשני אירופה? אבוי לאלה ש־נגזר עליהם למרוד באבותיהם המור־דים, בלא שיהיה להם סבא, שירין את בעירת המרד שלהם במסורת ה־יהדות שקיבלו מסביהם.

בימים אלה, במוצאי "חג הדמו־קרטיה" (הוא יום הבחירות), אנו ע־דים בפעם התשיעית למפילותם של פוליטיקאים מקצועיים, הקוצצים על נתחי הכוח שמחלק האזרח הישראלי לשלטון מדי כמה שנים ברוב תקוה. עד לבחירות האחרונות היה זה שע־שוע מבדח למתבונן, באשר צריך היה להיות בעל חושים פוליטיים חדים, כדי להבין מהם ההבדלים בתפיסת העולם בין המפלגות השונות, הב־דלים אשר ספק אם עסקני המפלגות עצמם היו מודעים להם.

עובדה פאטאלית

בבחירות האחרונות, ויותר מזה ב־בחירות הבאות נהיה סוף־סוף חייבים להעלות את השקפות העולם ההיסטוריות התבויות עד כה — על שתי כפות המאזניים. לא עוד "יונים" ו"ני־צים" אקדמיים הפזורים בכל המארג הפוליטי, אלא "ציונים גדולים" מחד־גיסא, ו"אירופים בעלי אורחות יש־ראליות" מאידך־גיסא.

שתי דרכים לפנינו: ציונות או אי־ציונות, וככל שנתעלם מהכרעה קשה זו ונדחה אותה כפי שעשי־נו עד כה, כן יהיה משבר הזהות העצמית שלנו ושל בנינו הרסני יו־תר. מכל מקום — לא נוכל להימנע מטבוחה ועצבות, ולא נוכל למנוע אותה מהבאים אחרינו.

מדוע מואס הדור הצעיר במנהיגיו החכמים והזקנים, שעיקר חכמתם היא המשרה? מדוע מודבקים תורים מול סגריוירות ארה"ב וקנדה? מדוע הפכה הסיסמא "טוב למות בעד ארצ־נו" לבדיחה נלעגת? מדוע מודחת בארץ הסאטירה, הלועגת לא לבעיות־ קולים, אלא לעצם קיומנו הלאומי כאן?

לכל אלה מכנה משותף אחד: במשך עשרים וחמש שנה עמדנו ב־פרשת דרכים ומבוכת זהות עצמית בנוסח פר גינט: מי אנחנו?

שלוש השאלות, המערערות את צידקת הקיום הלאומי האנושי של בני דור־המדינה החילוניים הן:

א. האם אנו יהודים?
ב. האם אנו ציונים?
ג. האם אנו ישראלים?

על שלוש שאלות אלה אין איש יכול לענות בבירור בצביונה הנוכחי של המדינה. התשובות לכל שלוש השאלות הן כן, ולא. אנו יהודים, אך איננו מקיימים את מצוות הדת היהודית ואיננו מאמינים בערכי ה־יהדות היסודיים; אנו ציונים, אך אי־ננו מאמינים שהתנועה הציונית היא תנועה מהפכנית ולוחמת מעצם מהו־תה, שאויביה הטבעיים הם הערבים הפלשתינאים; אנו ישראלים, אך איננו מאמינים שעלינו להיות שו־נים מהאמריקאים, האנגלים והדרום־אפריקאים.

בני דור המדינה חיים בשעשוע שאי־אפשר להיות איתו, ודאי שאי־אפשר לענות איתו על אתגרי השעה. בני דור המדינה אינם מאמינים עוד, שאנו בונים כאן לפתות חברה צו־דקת וטובה יותר מאשר אלה הקיי־מות בכל מקום אחר בעולם. כיוון שברגל אחת אנו חיים על הצדקה הנדבה כשם שחיו כאן היהודים בת־קופה העותומנית, וברגל שניה אנו חיים על דרך הסחיטה הרגשית־העצמית, כאשר כל האמצעים הפי־ננסים והחוקים כשרים בעינינו כדי להתחזות לאמריקאים או לקנדים הדוברים עברית.

לעתים אנו חשים עצמנו לא כישות עצמאית, אלא כחיל־משלוח של תר־בות המערב, שהוטל על חופי ארץ המסינית. אנו מביטים בערגה אל מעבר לים, ומצפים לאספקה של קוקה קולה, איירונסייד, פולקסואגן, שברולט וניהוזיק.

אם הצבר, בן דור המדינה, מוצא סיבה אחת המייחדת אותו מבני דורו בעולם המערבי, זוהי השפה העברית. דבר זה מבדיל אותנו מכל אומה ולשון, ולוא הייתי קיצוני יותר, הייתי אומר שהשפה העברית היא המחזיקה אותנו כאן כעם אחד, כב־יכול.

תיאור מצב

חושבני שהתיאור הזה של המצב החמור, הוא מתוך ומדוייק ברובו, וכי אני מבטא את הלך־הנפש של מרבית בני דורי, שגילם כגיל המ־דינה. העצוב בכל הדבר הוא שאין שום כתובת אליה אפשר להפנות את הדברים הללו, וכי הם אינם טענה או תלונה, אלא תיאור מצב. דברים אלה שונים מכל הדברים האחרים שמשמיעים בני דורי, בכך שאי־אפשר לכתוב אותם על לוח קרטון ולצאת עמם בהפגנה. לכל היותר הם יכולים לשמש כנקודת מוצא שתהווה אבן־פינה לבניית זהותנו העצמית כ־אומה בעלת ייחוד, בה קליטת הע־ליה, למשל, היא אמצעי ולא מטרה.

בשנת 1974 חייבים אנו סוף סוף להתחיל להחליט, בטרם נתפורר לגמרי. עלינו להחליט, למשל, אם בני דור המדינה הם דור ראשון ל־גאולה, או דור אחרון לשיעבוד. את שני הדברים גם יחד אי־אפשר להי־ות. ואם אפשר — אינני יודע איך.

אם אנו דור ראשון לגאולה, עלינו להבין שאנו חיים למען הבאים אח־רינו, וכי איכות חיינו בהווה אינה מהווה מטרה בפני עצמה. עלינו לה־סיק מכך את כל המשתמע: להיות חיי צבא, כדי לבנות כלכלה אדירה, להקדיש את רוב חיינו, אם לא את חיינו עצמם, לקיום המדינה ושלמו־תה; לחזור אל הדת כדי לשאוב ממנה כוח רוחני שיתן טעם ל־חיינו; ללמוד את המדעים והחכ־מות כפי שאין לומדים אותם בשום מקום בעולם; להיות ברמה מוסרית ותמימית שאין כמותה בעולם; ליי־שב את הנגב ואת סיני ולנטוע כר־מים ולבנות בתים בגבעה ובכפר.

אם אנו דור אחרון לשיעבוד, ואי־ננו חיים למען הבאים אחרינו, עלינו לדאוג שנחיה את חיינו עד יומנו האחרון בשלווה ובנחת ובעושר רב ככל האפשר. עלינו לקטוף את הנאות החיים ולדחות הצידה שאלות של דת ולאום ושל רזרבות כלכליות ושל גבולות סופיים ושל צורת המישטר הרצויה לנו. עלינו להפקיד את גורל המדינה בידי אנשים וכוחות פולי־טיים המסמלים את מבוכתנו: היו־ תנו חצי יהודים, חצי ציונים, חצי דתיים, חצי ישראליים. מבחינה זו גולדה מאיר ופנחס ספיר אכן מייצ־גים אותנו נאמנה, והם המנהיגים הראויים לנו ולמבוכתנו, ולסימן ה־שאלה הגדול של מהותנו.

דרך הביניים, בה אנו חיים, היא דרך הפשרה שאי־אפשר לחיות אתה. יותר עם זאת, אין בנו האומץ וה־משאבים הרוחניים להחליט. אני עצמי אינני יודע מה להחליט. דורי אינו יודע מה להחליט.

והתו עשר המבוכה. זוהי סיבת היותנו דור אבוד, תועה ותוהה שלא באשמתו של איש. ומצבו של מבו־כה ייתבאר רק על־ידי החלטה נחר־צה, סופית, מחייבת.

הברירה המדינית

חובת הבחירה הישראלית בין הסדרים חלקיים ושלום קבוע

מאת א. שווייצר

איך שלא ייפתר המשבר המדיני הפנימי, בהקמת ממשלת מיעוט או חירום, או בבחירות חדשות, בעיי־תה המרכזית של המדינה בעינה תעמוד. השאלה על אילו יסודות ל־השתית את יחסיה עם שכנותיה ה־ערביות, רודפת את ישראל מאז הק־מתה: לגיטימציה על־ידי הסכמה או באמצעות החרב, היו ונשארו שתי האלטרנטיבות היסודיות. מלחמת יום הכיפורים הדגישה מחדש את הצורך בבחירה בין שתי אלה — הממשלה שתיווצר מחבלי המשבר הנוכחיים, תידרש, כך נדמה, לב־חור בין שתיהן בחירת קבע.

מן הראוי להזכיר — ועוד ידובר בכך להלן — כי לגיטימציה, היינו השלמת הסביבה עם קיומה הריבוני של ישראל, איננה מונעת יריבות, כולל מלחמות. אך יש הבדל מהו־תי, לא רק בתפיסת המדינאים אלא גם בתפיסתם של בשר־ודם רגילים, בין סיכסוכי מדינות על נושאים ספ־ציפיים כגון גבולות, משאבים וכיו־צא באלה, לבין יריבות שנושאה הוא הקיום. מסורת המדיניות היש־ראלית היא לשוות ליריבותנו עם הערבים אופי מוגבל, בעוד אשר ב־מדינות ערב המגמה היתה, ויש ה־חשש שעודנה, לגרום להיעלמה של הריבונות היהודית.

*

מלחמת יום הכיפורים נותנת אפ־שרויות מיוחדות לבחירה בין שתי דרכי הלגיטימציה, עם שאותה מל־חמה עצמה עשויה לשמש הוכחה לנכונותם של שתי התפיסות הסות־רות. ועידת אלג'יר, שהיתה בבחי־נת סיכום מדיני מן הצד הערבי של המלחמה, קיבלה החלטות המצדדות על הסירוב לתת לגיטימציה לישר־אל, ובעיקר את ההחלטה בדבר זכו־יות הפלשתינים. ואילו כינוס ועידת ז'נבה ותוצאותיה הראשונות בחזית המצרית, וכן הדברים שמשמיע ה־נשיא סאדאת, או כאלה המיוחסים לו, אמורים להעיד על תפנית אפ־שרית בתפיסה הערבית. יש איפוא, לפנות לכאורה, אפשרות לבחירה.

הנסיבות, ובמיוחד הנסיבות הבינ־לאומיות, דוחפות להכרעה בין שתי הדרכים: התמדה בשיטה הקודמת שראתה בקיום התמוט גורם יחיד שיביא להכרת הערבים בזכות קיו־מה הריבוני של ישראל, או חתירה מודעת להשלמה עם השכנים באמ־צעות הסכמי שלום פורמליים, ש־יקרבו הכרה באותה זכות.

אין זו בחירה אקדמית בין אלטר־נטיבות מופשטות. רבים מבין ראשי המדיניות הישראלית, הגם שהם מ־כירים בשינוי שחל בנימת הדיבור הערבי, גורסים כי ייתכן הסכם ש־לום רק עם מצרים, לא עם סוריה ולא עם הפלשתינאים. הואיל ובכו־חם של שני אלה לנטרל את הנכו־נות העיונית של מצרים לשים קץ לסיכסוך עם ישראל, הרי שלא ייתכן שלום גם לא עם קהיר. ואם כך, הרי הכיוון שהסיכסוך יימשך ב־נוסחו הישן, כלומר טרם הגיעה ה־שעה ללגיטימציה על־ידי הסכמה כללית. המסקנה היא כי יש להת־בצר מאחורי גבולות בטוחים (שאינם אלא קווי היערכות צבאיים) ולהת־כונן לסיבוב או לסיבובים נוספים של מיבחני־כוח אלימים. ואם אין מי שישיש אלי קרב, מקובל על בעלי דעה זו כי עידן המלחמות יס־תיים — רק כעבור זמן לא קצר — בהשלמתו מאונס של העולם הער־בי עם קיום הריבונות היהודית.

מבחינה אופרטיבית פירוש הדבר, כי ועידת ז'נבה תסתיים באי־אלה "הסדרים", היינו הסכמות בין יש־ראל ושכנותיה שיביאו לרגיעה זמ־נית (אם כי אולי ממושכת למדי) באיזור. דבר זה יושג על־ידי נסי־גות ישראליות מנקודות איום מסוכ־נות (ועל כן בלתי נסבלות) כלפי מצרים וסוריה, אך תוך כדי קיום המאחז הישראלי באיזורי החיץ, ומ־תוך ידיעה כי ארצות ערב לא ישלי־מו, לא עם השליטה הישראלית באזורים אלה ולא עם קיום המדינה בגבולות כלשהם. אם להציג את המצב שייווצר לפי תפיסה זו, הוא ידמה להפסקת נשימה בקרב התגו־ששות: תקופת מנוחה בין מהלכים, ולא סוף המאבק.

*

התפיסה האלטרנטיבית בנויה על ראיית מלחמת יום הכיפורים ואחו־ריתה כשעת־כושר להשגת לגיטי־מציה שבהסכמה. לפי תפיסה זו, ייתכן עתה הסכמה ערבית פורמלית לזכות קיומה של הריבונות היהו־דית — ובעליה גורסים כי תמורתה כדאי להסתכן בתשלום מחיר, בעי־קר טריטוריאלי, אשר לפי בעלי ה־דעה המנוגדת פירושה חשיפת יש־ראל לסכנות בלתי נסבלות. מי ש־סבור כך, עשוי להסתמך על הסכ־מת שתי מעצמות העל, כי קיום ה־סכסוך מסכן את שלומן הן ושעל כן יש להביא לקיצו, וכן על הכרה ערבית כי חיסולה הפיזי של מדינת ישראל עולה כל כך ביוקר שששכנו־תיה של ישראל עשויות לשקול השל־מה עם קיומה — אם התמורה תהיה מקובלת על הדעת.

תמורה זו היא טריטוריאלית. ישר־אל חייבת לפי תפיסה זו — ויש יסוד לסברה שד"ר הנרי קיסינג'ר דוגל בה גם הוא — לפנות את רובם המכריע של השטחים המוחזקים מ־אז 1967. הערבים נדרשים תמורת זאת לתת לישראל את הלגיטימציה בצורת הסכמים פורמליים, לכונן קשרי שכנות אופרטיביים — וכן להסכים לסידורי בטחון (כגון אזו־רי חייץ בפיקוח מוסדר) שיבטיחו את ישראל מפני התקפות פתע. ב־התאם לכך, צריכה ועידת ז'נבה להסתיים בחתימת הסכמי שלום ק־בועים, להבדיל מהסדרים ארעיים — ובמקביל לכך, בנסיגת הריבונות ה־ישראלית לגבולות כאלה שארצות ערב עשויות להכיר בהם, דוגמת גבולות 1967.

מלבד זאת שגם האופטימיסטים מבין בעלי תפיסה זו לא יודעים כיצד ל־הכליל בפיתרון מעין זה את הנו־שא הפלשתינאי, אין הם יכולים ל־התעלם מחוסר האיזון שבה. אין ספק שבמעין של פיתרון מעין זה תחולש ישראל מבחינה צבאית — חולשה שאין עליה פיצוי ריאלי. פי־צוי זה יכול להינתן לה רק מבחוץ, ובאופן מוחשי על־ידי ארצות־הב־רית, באמצעות חוזה הגנה בינה ובין ישראל. חוזה מעין זה, על אף סיי־גיו הברורים, עשוי לשמש תחליף מדיני לחיץ הגיאוגרפי שעליו נדרשת ישראל לוותר עם נסיגתה מרבית השטחים המוחזקים. חוזה זה, יתרו־נו הכפול בזה שהוא מורם כלפי ערבים וסובייטים כאחד, וכי הוא ע־שוי להיות מקובל גם על אותם מדינאים ערביים, כמו הנשיא סא־דאת, שהסכמתו לסיום הסיכסוך א־מורה להוות את הצידוק העיקרי ללגיטימציה בדרך של שלום.

*

ייתכן לגרוס שהברירה בין שתי התפיסות היא עיונית בלבד, וכי למעשה הבחירה ביניהן כבר נפלה. רבים הם אנשי־מדינה ישראליים שמדבריהם משתמע, כי בפועל אין אפשרות להגיע עכשיו לשלום קבע — ולו רק בשל הנושא הפלשתינאי; ואילו אחרים סבורים שההחלטה כבר נפלה בוואשינגטון ובמוסקבה — בזכות שלום מלא. אך האמת היא כי הוקדשה יותר תשומת־לב להתי־צבות הפלשתינאית מאשר לצורך בפתרונה בהקדם; ואילו ההנחה ש־ארה"ב וברית־המועצות כה קרובות זו לזו, עד שיש להם מירשם מוסכם לפיתרון הסכסוך המסובך באיזור, גם היא אינה מתקבלת על הדעת. ובכל כל אלה, אין זכות לממשלה לתבוע לעצמה אליבי על שאינה מחליטה בשאלותיה הגורליות של האומה — הרי זה המשתמע מהטיי־עון כי מישהו אחר, הערבים או האמריקאים או הסובייטים, כבר הכ־ריעו בנדון.

על כן יש לשוב ולדרוש כי הב־חירה הישראלית בין שתי התפיסות ובין הצעדים האופרטיביים המתבק־שים מהן, תיערך בירושלים, ובהק־דם. אנו עומדים, לא רק על פרשת דרכים ביחס לעתיד יחסינו עם ה־שכנים, אלא גם עם המעצמות, ו־ארה"ב במיוחד. העובדה כי החלטה בזכות אחת התפיסות מחייבת מאמץ הקשור בצד שלישי (כריתת חוזה הגנה עם ארה"ב) מצמידה אותנו ללוח זמנים הנקבע על־פי מועדי הבחירות האמריקאיות לנשיאות, ש־ייערכו ב־1976.

אין איפוא לאבד זמן: הפקידה ה־ראשי והראשון של הממשלה החד־שה שתקום הוא להכריע בין שתי התפיסות: רק על פי החלטה ניתן לתכנן את מהלכיה של ישראל ב־תקופה הקריטית בה אנו נתונים.

עניינים קטנוניים

כושר, יושר וכיסאות

מאת יואל מרקוס

ההתפעלות: קשה להבין את ההתפעלות של כמה משרי ישראל מכך שמצרים ממלאים בקפדנות את חלקם בהסכם ההפרדה. הרבה דברים אפשר לומר על המצרים, לפחות למדנו שהם לא כל כך טיפשים כפי שחשבנו. על כל פנים, הם לא טי־פשים עד כדי להפר את חלקם בהס־כם ולתת לנו על־ידי כך אמתלה לשבת שש שנים נוספות בקו הנוח שקיבלנו בסיני. ההיפך הוא הנכון. הם ימלאו כל תג בהסכם בהידור רבה, כדי שיוכלו לדרוש מאתנו ב־מועד את השלב השני של הנסיגה. יש לי חשש שבעתיד לא נוכל לבסס עוד את מדיניות החוץ שלנו על הטעויות של הערבים.

כסאות מוסיקליים: לפי ידי־עה מוסמכת שהגיעתני, הביע מר פנחס ספיר את רצונו לכהן בתפקידי המוקלים של שר שיכון, שר קליטה ויו"ר הנהלת הסוכנות. זהו רעיון בריון. לא רק בגלל שספיר שבע כבר עשר שנים שאותו לא יראו כשר אוצר בממשלה הבאה, אלא משום כי הוא האיש היחיד המסוגל להריץ את נושא הדיור בארץ, הגובל בשער־רוריה.

בעוד הממשלה כולה עומדת על רגליה כדי לבלוע ייקור של אגו־רות אחדות במחיר ביצים או חלב, מתייקר הדיור בקפיצות של רבבות לירות. וזה משום שעוררת הפקרות גמורה בענף הבניה וכל היוסר בפיי־ני יעשה. דירה לזוג צעיר עולה כיום למעלה ממאה אלף ל"י וכביון ש־הממשלה נותנת את מרבית הסכום בצורת משכנתא לזמן ארוך, הרי יוצא שכידור של עשרה זוגות צעי־רים עולה למדינה מיליון ל"י!

תוך כמה שנים תגיע הממשלה ל־התחייבויות אבסורדיות שלידן ייראו כל הבטוחים למוד כשחק ילדים. מר ספיר מציע את יהושע רבינוביץ כממלא מקומו באוצר, מכאן שהוא לא יצטרך להניח ידו מעניני כס־פים, ואף את הצלמים לא יצטרכו לסלק מהדרי האוצר, בגלל קוי ה־דמיון הפיזי שיש בין ספיר לרבי־נוביץ.

אי־פרעי מילואים: אם זה נכון שלא הוצע לדיין תיק החוץ חבל ש־הדבר לא נעשה. בכך היו מושגות ארבע מטרות: אבן, שאינו עוסק בפועל בכל ענייני החוץ הפיצויים של המדינה, יעבור למשרד שיוכל לעסוק בכל ענייניו. משרד הביט־חון יזכה במוחו המבריק של יצחק רבין. לציבור תהיה הרגשה שמוצתה אחריותו הפארלמנטרית של שר — בלי לאבד אותו באמצע. ולבסוף טוב צעם השינוי לפי הכלל הישן בדבר המכאנאכא החדש.

מדוע כיניתי קטע זה בשם כסאות מוסיקאליים? בגלל הרגשתי כי לא־חר כל הניתוחים בממשלה החדשה כמו במשחק הכסאות, ישוב כל אחד בכיסא על דבר לכסאו.

בייק'ן ושקין: הדתיים כועסים על כך כבר להם הסיר ממכוניתו הרש־מית את ה"ש" המעיקר להשבית מכו־ניתו ביום חול. יש באמת על מה לכעוס — אך לאורתודוקסיה מעניינים הדיים אלא מטעמים של היגיינה צי־בורית. כי פירוש כוונתו של מר להם הוא, שבכוונתו להשתמש במכו־נית הרישמית בשבתות, לצרכיו ה־פרטיים. מן הדין שמוסדות ממשל־תיים וציבוריים יחוייבו להשבית את הרכב המוחזק על־ידם ביום היחיד שהרכב לא משמש לעבודה — ב־שבת.

סטירת־לחי: אינני בטוח שהת־נהגותו של המערך אחרי התפטרותו של משה דיין מכובדת לו במיוחד. אך את סטירת הלחי האמיתית קיבל מישהו אחר. שימו לב: מי לא הוזכר כמועמד לשר־ביטחון? ידין, בר־לב, רבין, גולדה, ואפילו אלמוגי וס־פיר. רק על אדם אחד לא דיברו ברצינות או לא ברצינות — פשוט אף לא הזכירו אותו. כוונתי ליגאל אלון. התמוה שגם הוא לא דיבר על כך. כאילו חשש שאם יאבק על משרה זו יצליח שוב הפעם להביא את דיין למשרד הבטחון.

חופש עתונות: הדרישה היותר מתמיהה שהועלתה על־ידי אנשי רפ"י כתנאי להשארותם בממשלה היא ש־"דבר" יפסיק לבקר את דיין. היתכן שביחס זה לחופש העתונות הם רו־צים להוכיח לעסקנים המפא"יים ה־ותיקים שהם קורצו מאותו חומר?

השבתון: המעשה הטוב האחרון שמר פרס יכול היה לעשות הוא ביטול שבתון הרכב. עד היום לא ב־רור לשם מה הוא נחוץ. תחילה אמ־רו שזה מתוך הזדהות עם ההולנדים (המסכנים, אנו תוקעים אותם ב־אמבטנו). כשבוטל השבתון בהולנד, אמרנו שזה כדי לחסוך בדלק ובחל־פים. (ומה על ההפסד בהכנסות ש־נגרם לאוצר בגלל חיסכון זה?). כשעלה מחיר הדלק וממילא אנשים החלו לחסוך, אמרו שהשבתון דרוש כדי להקל על העומס בכבישים. אדם יכול לשאול את עצמו: אם צפי־פות זו כה מדאיגה, מדוע אין אוס־רים יבוא מכוניות אמריקאיות בגו־דל של אניות טרנסאטלנטיות? אך לא זה העניין, האמת היא שאין גזי־רה בארץ שלא ביטלו אותה כשגילו שהיא עושה טוב לציבור. ואין גזי־רה שבוטלה מפני שהכבידה על הצי־בור. זהו הרגל שהפך לטבע.

סולובייצ'יק: אומרים שהרב סו־לובייצ'יק הוא איש־רוח דגול. אולי. אך הוא גם רב קהילתי. והצעה המכ־ריעה שלו למועצת הרבנות באה להגן בראש וראשונה על האינטרסים שלו ושל הרבנים האורתודוקסיים בארה"ב החוששים מתחרותם של זר־מים אחרים ביהדות הדתית. עם כל הכבוד לרב זה, שלא ראה מימיו את מדינת ישראל, חבל שלא התייחסו אליו כאל נציג קבוצת לחץ אחת מני רבות.

יושר ציבורי: לפני כחודש הו־פיע מזכיר מפ"ם בטלוויזיה ואמר באומץ: אנחנו חושבים שדיין לא צריך להיות שר ביטחון. השבוע הת־ייצב שוב בפני המצלמות, אך במ־קום שיברך על ההתפטרות גימגם משהו בנוסח "זה עוד לא סופי" ו"צריך להשאיר זאת לראש הממש־לה". לא היה זכר לגבורה שגילה לפני חודש. מפ"ם היא כיום החטיבה היחידה במפלגת העבודה שגולדה יכולה לסמוך עליה באמת.

הכושר: אני מאמין לח"כ חייקה גרוסמן שחייל בגולן בכה בלילה מ־רוב קור. ראינו גם בטלוויזיה איך נאלץ חייל לעשות ארבעה נסיונות עד שעלה בידו לטפס על קיר של שני מטר. שמענו ושומעים מפי קרובים וחברים על הקור, על הגשם, על היתושים, על האוכל, על המאמץ, על אי־הנוחות. בעצם כל הדברים הללו היו גם במלחמת ששת הימים. מה שקרה הוא שבשש השנים האח־רונות הסתאב הכושר הגופני של כו־לנו. נעשינו יותר מפונקים. אנו ב־ריאים יותר טוב. יש לנו חימום מעל הרצפה ומתחת הרצפה והתרגלנו ל־התלבש יותר טוב בחורף. התרגלנו למסעדות הטובות, לשרימפס ול־בורית. העיקר — הכרסים שגדלו התרגלנו לא להתאמץ יותר מדי. עליית הכרסים וירידת הכושר הגו־פני של הציבור הוא גדול המחדלים הביטחוניים.

סולז'ניצין: הסופר הסובייטי ה־דגול מתקשה למצוא ארץ מגורים בגלל בעיות מסים. מסתבר שכל מדינה שבה ישתקע עם הכנסותיו (הנ־אמדות בין 2 ל־4 מיליון דולאר), תנגוס למחות מחצית הכסף במסים. מפליא שעורך דינו עוד לא המליץ בפניו לבוא להתיישב זמנית בישר־אל. כאן לא רק שלא ישלם מסים, אלא גם יקבל מממשלת ישראל כמה מיליוני לירות כמענק לעידוד הש־קעתו.

هكذا من الأصل

התנגשות פוליטית והפרדה צבאית

צנחנים הפגינו בחוץ וגולדה מאיר קיימה שיחות במשרדה ✱ האם רה"מ הבטיחה משהו לפרס? ✱ אסור ששאלת השבויים תעלה על שולחן הדיונים של הפרדת הכוחות

מאת דן מרגלית ומתי גולן

שני קווים בלטו השבוע בתמונה הכללית של המשא־ומתן להקמת ה־ממשלה: מצד אחד נחיל של עסקנים המתרוצצים הלוך ושוב במסדרונות הכנסת, ומצד אחר שולחנות עמוסים שסביבם נקבצו הנדיבים הסורגים בתפוסה כזאת. כבעם כל איש היה מרכזית וכל קבוצת־לחץ קטנה הקימו לעצמם בסיס בקריית־בן־גוריון וגבעת הכנסת.

ראש הממשלה גולדה מאיר נשי־ארה במשרדה בברהוק מספר מאות מטרים מהכנסת. היא קיימה פגי־שות־בשרשרת. עם המגמון פרס ב־עניני רפ"י — כשהוא רומז לה כי יתאמץ „לסלול את דרכו של משה דיין בחזרה לממשלה." עם יוסף בורג, מיכאל חזני ויצחק רפאל ב־שאלת מיהו יהודי. הכפגין אסא קדמוני נשאר בחוץ. הוא תבע מ־גב' מאיר לפטר את שר המסחר וה־תעשיה חיים בר־לב וכאשר למחרת הצטרפו אליו צנחנים רבים — הם בעד לרחבת הכנסת לבסס את דרי־שתם.

בתוך המישכן, במזנון הפנימי, התמקם „גוש אמונים" של המפד"ל. הם באו לשכנע את ח"כ בין הר־רב צבי יהודה הכהן קוק לבין ותיקי המפד"ל המופשטים אחר נוסח־הגא־לת שתאפשר להם להצטרף לממש־לה. הנרי קיסינג'ר — הסביר ראש הגשר הרב משה לוינגר — צריך להיבלם, תכניותיו ייעצרו אם לא ימצא בביקורו כאן ממשלה. צריך לעכב את הקמתה והדבר תלוי ב־דיין. אולם דיין מציין לצבור המפ־ד"ל, לכן הכל תלוי בה.

אותה שעה המהין המימסד הפו־ליטי במזנון הפנימי. האולם רוחש שמועות מגוונות. ההבטיחה גולדה מאיר דבר־מה כדי לדיין ולפרס? לח"כ אהרן יריב היה רעיון: יתכן וזה נסיון למשש את ההצעה להע־ניק לדיין את תיק החוץ. יצחק רבין העיר בבדיחות הדעת: „החיים של שר־חוץ טובים מחייו של שר בט־חון, אתם יודעים קשר בכחון זה עבודה בלי יום ובלי לילה".

מאחורי הקלעים דיווחו על משהו רציני. משה ברעם דיבר עם גול־דה מאיר. היא דרשה ממנו לקיים הבטחה שניתנה על ידה לרפ"י. הוא השיב: „זה לא יילך במפלגה, זה לא יעבור בגוש". אבל על מה דיברו, האם על תיק החוץ? ברעם מכחיש, ואיש אינו יכול להוכיח. רק דבר אחד ברור: אמנם השבוע הפוליטי החל בהרגשה ברורה, כי אין מנוס מהקמת ממשלת מיעוט, אולם ברגע בו נפתחו שערי הכנסת החלה הבורסה הפוליטית בעבודה, ולמשך שעות ארוכות נראה כי הכל „נויל".

סיבוב א': המפד"ל כמעט־מתרצה

תחילה היו לשר האוצר פנחס ספיר תביעות מצומצמות. הוא ביקש את חסדי המפד"ל שתימנע מהצבעה בעת הרכבת הממשלה. תוך הוספת שמן למדורה הקניט את הוותיקה ב־אמרו, כי אחד מצעירי המפד"ל רמז לח"כ יוסי שריד, כי מוטב למערך לנהל משא־ומתן עמם ולא עם „ה־זקנים". (שריד הכחיש בתוקף את דברי שר האוצר. הדגיש כי לא שמע דבר מפורש או מרומז בקטן כזה). אך המפד"ל לא התרצתה. אפילו בורג נטה לסרב, רק רפאל רצה ל־הימנע. הכל נראה גמור.

חלף לילה ושוב התעוררו תקוות. המערך והמפד"ל נועדו יחד. חיים צדוק הציע לבורג ולרפאל לחוקק בכלל את סעיפי רישום הדת והלאום בתעודות הזהות. עוד מעט וההצעה היתה מתקבלת. אך שר הפנים למוד־הנסיון היה זהיר. הוא קרא להתייע־צות את מנכ"ל משרדו חיים קו־ברסקי.

עד מהרה הובהר למערך, כי לא עלה בידו „לשתול" במוחם של רא־שי המפד"ל הצעה שהצלחתה פעם על־ידי בית־המשפט העליון ונדח־תה. אך מן ההתייעצות עולה הצ־עה־נגדית: בשנה הראשונה לשהו־תם בארץ יקבלו עולים חדשים תעו־דות זמניות במקום תעודות זהות. בתעודות זמניות אלה לא יירשם מי הוא יהודי ומי גוי.

בורג ורפאל נשמו לרווחה. הם כינסו את סיעותיהם לדיון דחוף. ה־מזכ"ל צבי ברנשטיין עזב את ה־ישיבה בטריקת־דלת לאחר שקודם פגעו בו בהערה אישית. אך שתי ה־סיעות התייצבו כיד מאחורי מנהיגי־הן, בדרך לממשלה. היה זה גם הי־שג למערך: כמה שעות לפני כנס רפ"י נראה לראשי מפלגת השלטון, כי המפד"ל מובטחת בכיס. התפתחות זו הוליכה באחד את דיין ופרס. אך צהלה הבעלת במערך היתה מוקדמת ומוג־זמת.

בורג ורפאל לא העריכו את עוצמת ההתנגדות. זבולון המר ויהודה בן־מאיר התארגנו בבהירות. הנוסח ה־מוצע עלה בקנה אחד עם הצעה של הח"כ לשעבר אורי אבנרי. „אמנם לבורג־רפאל הובטח רוב בסיעה ב־כנסת, אבל פרסום ההצעה ברדיו עורר לחצים מבחוץ. הרב קוק הד־ריך את התנגדותו לממשלה המוצ־עה כבכי שנטשנה על קולות המי־עוטים. ועתה הוסיף וקבע, כי ה־פתרון החדש הוא בבחינת „שער יותר".

חזני ורפאל נפגשו ביחידות עם המר ובן־מאיר כדי לגבש את יציבו בפריסה, ההפגנות. אך תוך קבלת דין התנועה, אולם השניים לא השי־בו בצורה ברורה. הוותיקים התרש־מו, כי כה שמעניין את הצעירים הוא הקמת ממשלת חירום לאומית וקבלת הבטחות בעניין יהודה ושומרון, אך ככל שהם מצידים פשרות נוספות מהיצבים הרבנים מאחורי הצעירים לוחצו. כאשר הגיעו הידיעות, כי הרבנים סולובייצ'יק ושלמה גורן הספיקו לפסול את ההצעה החדשה, היה ברור כי מאמצי המשא ומתן שוב ירדו לטמיון.

סיבוב ב': חידות רפ"י

ללא המפד"ל גברה ההתעניינות ב־כנס רפ"י. ראש הממשלה שיגרה ל־שר פרס מכתב נוגע ללב. במהלך הכנס נפגשו אהרן ידלין וברעם עם פרס ומרדכי בן־פורת. היה גישוש נוסף. שני הצדדים ניסו לדעת מה מצב הרוח במחנה השני. האם שינה דיין את דעתו? האם העידו דבריו, כי אם רק ייפתחו שיחות פיוס מפ־לגתיות ישקול מחדש את שאלת הצ־טרפותו לממשלה החדשה?

חשבונו של דיין היה מובן למדי: לרפ"י שבעה ח"כים ולו עצמו אין רצון רב לפרוש. ללא פרישה — לא יצביע נגד הממשלה. אולם ממשלה חדשה, אשר בה יכהן יצחק רבין כשר הבטחון, עלולה להתקבל על דעת הציבור. זה יתרונו של רבין בעיני דעת־הקהל על מועמדותם ש־ירדה מן הפרק של בר־לב או יגאל אלון. לרפ"י אין כל ענין להשאיר עמדות כה מרכזיות בידי הסיעות המתחרות. דיין התלבט בין עובדה זו — לבין רצונו להמשיך ולהודיע שלא יצטרף לממשלה הבאה ובצורה זו להחליש את הלחץ הציבורי עליו. אם יוכל להשיג התחייבות לשביתת־נשק פנימית במערך, אין לו סיבה להימנע מלהצטרף לממשלתה החד־שה של גולדה, הוא סבור, אך גם את דרכו חזרה רצה לרצף בתנאים וב־הסכמים מוקדמים.

אם אמנם זה היה חשבונו הרי היו לו שותפים גם במערך. ברעם הס־תייג מן השאילתה של שריד. (אגב, המערך חזר לאחד מנהגיו הקודמים: כל שאילתה — הודיעו השבוע במכ־תב לח"כים של המערך — טעונה אישור של הנהלת הסיעה).

ח"כ צבי גרשוני, שהעיד על עצמו, כי תמיד נאבק ברפ"י, העיר כי הוא „מבין ללב" חבריה אם יסרבו להמ־שיך במצב הנוכחי. „בו הם נתונים ללחצים פנימיים כה חריפים". ח"כ אברהם זילברברג התרשם, כי „בוע־דת הפיוס שכונסה שלשום בערב היה משום שיפור מצב הרוח המפלגתי". ולשר המשטרה שלמה הלל הזכירו המאמצים למנוע את פרישת דיין מן הממשלה „שלב של קרבות בלימה". הגלגל חזר למפד"ל.

סיבוב ג': המפד"ל נבהלה מעצמה

כאשר נפלה ההצעה לוותר לשנה על רישום עולים חדשים כיהודים נתעורר בסתחום העצמי של בורג ו־תומכיו, ולדיון הועלה רעיון חדש של שר הדתות ד"ר זרח ורהפטיג: כל העולים החדשים יירשמו מיד כיהו־דים אך יידחה רישומם של גרים ומפוקפקים. כמה מראשי המערך, הלהוטים להרכיב כבר את הממשלה החדשה, העירו כי „יש על מה לד־בר". אך המבוכים שבהם הבינו מה משמעותה האמיתית של ההצעה. „היא גזענית", העיר ידלין, „לא נוכל לקבלה".

התמוטטות כל הנוסחאות לא ריפ־תה את ידי הצמרת הוותיקה במערך. בורג הסתובב עם צרור נוסחאות. מה שנפל — הועבר לסוף התור, כדי להיות מוצע בתום הסיבוב הבא. שוב התקיימה פגישה עם ראש הממשלה וסיעת המפד"ל התכנסה לויכוח רווי האכזבות המחודשות. אחרי שהנשיא העריך את המועד של גולדה מאיר להרכיב ממשלה טענו בורג וחזני, כי מצאו את הנוסחה הגואלת. רפאל התרחק מגישה זו.

שלשום — עוד בטרם הכרעה — הגיע סגן־אלוף הרצג בן אפשר היה להצביע על חוסר ההבנה וההיגיון שנגרמו כתוצאה מפיתולי המשא־ומתן. המפד"ל התכנסה לדון בהצעה חדשה־נושנה של המערך: להכשיר במצב הקיים, תוך קבלת „תעודת הכשר" מגולדה מאיר. דבר לא יש־תנה — הציע המערך — אבל ייאמר בהסכם הקואליציוני, כי שר הפנים בורג לא רשם — ולא ירשום — גויים כיהודים.

רפאל המבוכה קבע, כי מבחינה מעשית לא תעמוד הצעה זו במבחן של בג"ץ. הוא הציע, לכן, תוספת לפיה תחליט הממשלה בישיבתה ה־ראשונה ליפות את כוחו של שר הפנים להמשיך לרשום גרים כפי שנשה עד כה. יש להניח, כי הצעי־רים יתנגדו גם לנוסח זה, אולם קיי־מת אפשרות, כי הם עשויים לפתוח את עמדתם.

במשך כל השבוע היתה המפד"ל שרויה במין עירפול חושים פוליטי. כאשר היא רצה אחרי נוסחאות־שווא ומאבדת את כושרה להכריע בין שתי אפשרויות: להישאר בחוץ למב־שלה עד שייגרעו הרוחות. או להנ־ליש שהיא מחתרת על הבייעותיה ו־מתקפלת. צעיריה קבעו לעצמם סדר עדיפויות: ענייני השטחים, הקמת ממשלה רחבה ושאלת מיהו יהודי. אך ההנהגה, נשארה נבוכה.

מצב זה החריף גם את הבעיה עם רפ"י. חוק „הכלים השלובים" דיין־מפד"ל פעל במלואו. כל עוד נשאר המפד"ל בחוץ — גדל כוח המיקוח של דיין, ובמידה מסויימת (אם כי פחותה) גם ההיפך היה נכון.

דיין לא הקל על איש. גם לא על חבריו. בעוד פרס ובן־פורת קיוו, ועדת־הפיוס פשרה את האווירה במפלגה, התקיימה במזנון הכנסת שיחה אינטימית.

„תגיד משה", שאל ח"כ דוד קורן, „מה לעשות כדי שתצטרף לממש־לה?"

„עזוב אותי", השיב שר הבטחון, „אני לא מצטרף".

כזה היה המצב הפוליטי אליו נק־לע שר החוץ האמריקאי הנרי קי־סינג'ר עם בואו לישראל. במזנון הכנסת התלחשו, כי אולי יביא אתו קיסינג'ר את הנוסחה הגואלת לענין מיהו יהודי או לשובו של דיין ל־ממשלה.

סיבוב ד': קיסינג'ר

אולם קיסינג'ר הביא אתו מדמשק דבר חשוב בהרבה: רשימת השבו־יים. רטט של התרגשות עבר במדינה כאשר פורסמה הידיעה על כך, ולי־בות כולם היו עם המשפחות בשער היהן הגוראות, כאשר ציפו לדעת לאחר חדשי ציפייה ארוכים אם יקי־רם הוא בין החיים או בין המתים.

למעשה היה הבאת הרשימה מ־שום ביצוע של אחד משני התנאים שהציבה ישראל לפתיחתו של משא־ומתן על הפרדת־כוחות עם סוריה. לגבי התנאי השני, ביקורי הצלב האדום, הביא עמו קיסינג'ר הבטחה סורית לקיימו כעבור יומיים ולאחר קבלת התכנית הישראלית להפרדת־הכוחות. וכך הוכח, למרות הכחשות הממשלה, כי היא אמנם הסכימה, לאחר מישאל טלפוני בין חבריה ש־נערך לפני כ־3 שבועות, להפריד בין שני התנאים.

עתה עולות במלוא חומרתן שתי בעיות שנשארו ברקע כל עוד היתה רשימת השבויים בראש סדר העדיפו־יות: החזרתם של השבויים והויתו־רים הטריטוריאליים שתידרש ישראל לעשות במסגרת הסכם ההפרדה.

התיק הצבה ממפות אותו הביא עמו הרמטכ"ל רב־אלוף דוד אלעזר לפגישה עם קיסינג'ר, לא הותיר מקום לספקות, כי כבר בפגישה הרא־שונה דובר על נושאים מהותיים יותר מאשר קביעת מסגרת למשא־ומתן. לפי שעה קיים פער ניכר בין העמדה הישראלית לעמדה הסורית. הצעתה של ישראל היא, כי כל הגז־רות של ההפרדה יהיו בתחום המובלעת שנכבשה במלחמת יום הכיפו־רים. סוריה דורשת נסיגה ישראלית מהלומת מן המובלעת ומאזור העיר קוניטרה.

אם הולך ותסכם עם סוריה בדרכם של כל ההסכמים, כלומר פשרה בין שתי העמדות, הוא עלול להיות כרוך באפשרות של נסיגה ישראלית משמעותית ברמת־הגולן. אפילו בהתאם להרצעתה המוסכמת של הממשלה הרי שאי־ויתור אפילו על מטר אחד ברמת הגולן הוא העניין עליו צריכה הממשלה לעמוד בצורה חד־משמעית. לא רק נגד דמשק אלא גם נגד וושינ־גטון. פגיעה בעקרון של אי־נסיגה ברמת־הגולן איננה רק שאלה של סנטימטרים אלא של תקדים מסוכן ביותר לקראת שיחות ז'נבה. המ־משלה ידעה מאז ומתמיד, כי חייב להגיע הרגע והעניין שיעמידו אותה בעימות עם ארה"ב. אם נידרש הצי־ווי לוותר על פיסת קרקע ברמת־הגולן הרי שזה הרגע וזה העניין.

כאן משתנר המצב הפוליטי בארץ עם ביקורו של קיסינג'ר. בלב רבים קיימים ספקות רציניים אם הממשלה הנוכחית, או זו שתקום, תהיה מסו־גלת להתמודד עם לחצים אמריקאיים שוודאי יבואו. התשובה מתקדמת עוד יותר כאשר מוסיפים לכך את העוב־דה הברורה שהחזרת השבויים והפכה לחלק בלתי־נפרד מן המשא־ומתן. הסורים הבהירו זאת בין השאר בכך שאת הרשימה לא מסרו לצלב הא־דום, כנדרש והמקובל, אלא לאדם המתווך בעניין הפרדת־הכוחות. ממ־שלת ישראל נתנה יד להתפתחות זו בכך שהסכימה, כי ביקורי הצלב האדום ייערכו לאחר מסירת תכניתה המהותית להפרדת הכוחות.

כל זה הוא עתה בבחינת חלב שנש־פך. אולם אסור שיישפך יותר. אסור

למעלה יצחק רפאל, מיכאל חזני למטה: משה דיין, שמעון פרס.

ז'נבה קובעת, כי הפסקת־לחימה מח־ייבת חילופי שבויים. חתימה על הס־כם הפרדת־כוחות היא בוודאי בגדר הפסקת לחימה, ומכאן שנקבל את השבויים בזכות ולא בחסד. לכן תט־עה הממשלה טעות חמורה אם תניח לשאלת החזרת השבויים לעלות על שולחן המפות הצבאיות שישמשו לקביעת קווי ההפרדה. אולם כדי לעשות זאת חייבת הממשלה. בדרך שבאמת קשה לחזות אותה כרגע, להתעלות על עצמה ולהציג חזית יציבה וחזקה במבעים המדיניים וה־צבאיים הצפויים.

המחיר היקר של המעורבות הסובייטית במזרח התיכון

מאת אליהו סלפטר

סיורו הבא של הנרי קיסינג'ר, אחרי הטיפול בהפרדת הכוחות בין ישראל וסוריה, יהיה כנראה במוס־קבה. לפי התוכניות, הוא יבוא ל־בריה"מ בחודש מארס, כדי להכין את ביקורו של הנשיא ניכסון שנר־עד ליוני או ליולי.

מר קיסינג'ר עדיין משוכנע שעל ארה"ב לעשות מאמצים עילאיים, כדי לקדם את הפשרה הבינגושית. ומר ניכסון בוודאי מעוניין לתגבר את יוקרתו באמריקה, ע"י הישג בינלאומי מרשים; למשל: החתימה, במוסקבה, על עקרונות שלב ב' של סאל"ט, הוא ההסכם להגבלת מירוץ החימוש הגרעיני.

אך המעורבות הסובייטית המאסי־בית במלחמת יום הכיפורים, שיב־שה לא מעט את תוכניותיהם של ניכסון וקיסינג'ר — וגם את אלה של ברז'נייב. נראה כי המחיר שהאמ־ריקאים יידרשו לתבוע והסובייטים יידרשו לשלם עבור ביטויים מוח־שיים של הפשרה הבינגושית, יהיו הרבה יותר גבוהים מכפי שנראה היה לפני חצי שנה.

המלאי העצום של נשק קונבנ־ציונאלי מודרני שבידי הסובייטים — כפי שהשתקף מהאספקה רחבת־הידיים למצרים ולסוריה — הדהים לא רק את האמריקאים, אלא גם את המערב־אירופים. בנאט"ו נוצרה ת־קיפות חדשה לגבי הידברות עם ה־סובייטים בכל המישורים בהם מת־נהל מו"מ או עומדות ליפול הכר־עות:

✱ בארה"ב גדלה הנכונות של הקונגרס לאשר תקציב בטחון מוג־דל, אשר סעיפו החשוב ביותר הוא הסכום של כ־10 מיליארד דולר ל־מחקר ופיתוח. זה מעין „ביטוח מישנה" אשר יהווה את הבסיס ה־מדעי וטכנולוגי לתוכנית חימוש גר־עינית האלקטרונית נרחבת, אם שי־חות סאל"ט החדשות לא יעלו יפה ויהיה צורך לחדש את מירוץ החי־מוש.

✱ בקונגרס ובקרב פרשנים אמ־ריקאיים היתה ביקורת מועטה בל־בד על הודעת מיניסטר ההגנה של־זינגר, שארה"ב כבר החלה בשינוי מטרותיהם של חלק מהטילים ה־בין־יבשתיים. בשל שיפור בדיוק ה־הכוונה, אפשר לכוון בעת חלק מה־טילים אל מטרות צבאיות ספציפיות של הסובייטים, במקום אל מטרות אזרחיות נרחבות כערים גדולות.

ביקורת המדענים

הכוונה הדדית של הטילים אל ה־ערים הגדולות, נחשבה בעבר כב־סיס ל„מאזן האימה" שכן שום מנ־היג אמריקאי או סובייטי שפוי לא היה פותח במלחמה גרעינית שפירו־שה השמדה הדדית של מרבית ה־אוכלוסיה האזרחית. אך אם אפשר להגביל את המטרות ליעדים צב־איים, ולא אזרחיים, גובר הפיתוי — והסכנה — של שימוש „מוגבל" ב־נשק גרעיני ובזה מצטמצם כוחה של ההרתעה ההדדית. ברוח זאת מתחה ביקורת על הודעת שלזינגר אגודת המדענים האמריקאים, אך ביקורתה לא זכתה להדים רחבים ב־ציבור האמריקאי החושש, כנראה, מעליונות כמותית סובייטית בנשק קונבנציונאלי.

✱ קיים לחץ עצום של כל המימ־סד הבטחוני — ושל חלק מהקונגרס — שבשיחות „סאל"ט ב'" תידרוש ארה"ב שוויון כמותי עם בריה"מ במספר הטילים. בשלב א' של סאל"ט הסכימה ארה"ב לעליונות מספרית של בריה"מ, מתוך הנחה שלארה"ב עליונות איכותית, בעיקר בשל יכולתה לחמש כל טיל בראשי חץ מתפצלים. אם כן, כל טיל אמ־ריקאי שווה — מבחינת מספר ה־פגיעות — לשלושה עד חמישה ויו־תר טילים סובייטיים. עתה מבצעים הסובייטים ניסויים בראשי־חץ מת־פצלים משלהם; אם כי ארה"ב שוב מקדימה אותם, לאחר שפיתחה רא־שי חץ שאפשר לשנות את יעדם גם בשלב האחרון של התקרבות למט־רה, חוששים האמריקאים שהסובי־טים לא יסתפקו בשוויון אלא ישא־פו להגיע לעליונות גרעינית.

אופיינית להלך־הרוחות במימסד הבטחוני בארה"ב, הצהרתו של ה־גנרל בראון, מפקד חיל־האוויר ומי שמיועד כנראה לתפקיד יו"ר ראשי המטות הצבאיים, אשר הכריז ב־ראיון עתונאי בשבוע שעבר: „אם לא נוכל להשיג מה שאנו רוצים (להבטחת שוויון בכוח הטילים) ב־צורת מו"מ, סבורני כי אנו בהחלט מוכנים במדינה זאת לפעול להבט־חת העוצמה הדרושה כדי למנוע עירעור רציני מדי במאזן הכוחות. אם הסובייטים רוצים מירוץ חימוש — יהיה מירוץ חימוש!"

לא פחות אופייני להלך־הרוחות היה מאמר ראשי ש־הופיע בניו־יורק טיימס. ה־עתון, שאינו חשוד בניציות יתרה, הגיב על הידיעות בד־בר ביקורו של ניכסון במוסק־בה באזהרה מן יעשה שם וי־תורים „מרחיקי לכת ואולי בלתי נבונים", רק כדי שיו־כל להשיג הסכם כלשהו. הר־מז הברור היה לחשש שמר ניכסון ירצה להציג הישג בינ־לאומי — להשתקת הביקורת נגדו באמריקה.

✱ בניגוד לציפיות סובייטיות, לא הוחלשה הדרישה המערבית שבשי־חות לצימצום כוחות הדדי באירופה יושאר הדגש על „הדדי". הרוסים קיוו שלחץ הקונגרס לצימצום מס־פר החיילים האמריקאים במערב־אירופה, מצד שני, יובילו להסכם אשר יקצץ במידה שווה הן מהכוחות הרבים יותר של ברית־וארשה והן מהכוחות המעטים יותר של נאט"ו.

ויתורים אמיתיים

הרוסים היו מוזהרים את כוחותי־הם כמה מאות קילומטרים מזרחה — והאמריקאים כמה אלפי קילומטרים מערבה, מעבר לאוקיאנוס האטלנטי. כך שהצימצום „ההדדי" היה למעשה מוביל להגדלה נוספת של העליונות הסובייטית בכוחות קונבנציונאליים. אך, שוב חותו הרושם של מלחמת יום הכיפורים, בשארה חזית מער־בית אחידה, התחדשו ויתורים סוב־ייטיים אמיתיים תמורת צימצום ה־כוחות.

✱ לא התעוררה גם עמדת המע־רב בוועידה לבטחון אירופה. דוו־קא נציגי מערב־אירופה עומדים כאן על דרישתם לוויתורים סובי־יטיים ממשיים, בתחום חופש חילופי הדעות והרעיונות בין שני הגושים, כתנאי ליצירת אווירה הדרושה כ־בסיס לכל הסכם כלל־אירופי.

גירושו של סולז'ניצין, כמובן, מגביר את ההשדלות המערבית לגבי אופי משטרו של ברז'נייב והעוד־מצמצמים פנימיים שיבלמו צעדים קיצוניים יותר. לכן גירושים מסוג זה (וסולז'ניצין לא היה הראשון) הגבירו את עקשנותם של נציגי ה־מערב בנושא פתיחות רעיונית מצד בריה"מ.

נשאלת, איפוא, השאלה, למה בחי־רו הסובייטים דווקא במועד זה ל־גירושו של סולז'ניצין, כאשר היה צריך להיות ברור להם שהדבר יפ־ריע הן ב„ועידה לבטחון אירופה" והן במאמצים להתגבר בקונגרס ה־אמריקאי על „תיקון ג'קסון"?

לאכול העוגה, ולשמור עליה

דומני כי התשובה היא שהסוב־ייטים בחרו בנוק של גירוש סולז'־ניצין כ„מחיר הכרחי" בחיפוש אחר מוצא מסבך בסיסי וחמור יותר שב־פניו ניצבת בריה"מ בשל פיגורה הטכנולוגי החמור אחרי ארה"ב.

הברירה האחת היא למשוך ל־בריה"מ ידע והון מערביים וביחוד אמריקאיים, למרות שיחד עם ההון והידע יבואו גם מהנדסים, טכנאים ואנשי־עסק — ואתם יחדרו גם רעיו־נות מערביים.

הברירה השניה היא לצמצם את קבלת הידע וההון המערביים, ובכך לצמצם גם את חדירתן של מחשבות מערביות — אך במחיר הרחבת ה־פער הטכנולוגי והכלכלי בין בריה"מ וארה"ב.

ברז'נייב ופודגורני מנסים כנראה גם לאכול את העוגה וגם לשמור עליה: הם רוצים בסיוע מערבי, אך מבקשים לבלום את היקלטותם של הרעיונות המערביים, על־ידי חיסול אותה שכבה דקה של אנשי־רוח שנחשבים ל„אופוזיציה ליבראלית" ואשר יכולים להיות צינור להעברת מחשבות מערביות.

בין אם שיטה זאת מועילה מבחי־נת החששות הסובייטיים או לאו — ברור שגירוש סולז'ניצין השלים את השלכות מעורבותה של בריה"מ במלחמת יום הכיפורים: בעוד מאו־רעות אוקטובר השפיעו בעיקר על חוגים צבאיים וממשלתיים במערב, גירוש סולז'ניצין זיעזע את אנשי הרוח, כולל אנשי השמאל, ושכבות נרחבות למדי של הציבור המערבי.

אם כי הקרמלין אחראי לכך, צו־דקים בעצם הסובייטים כשטוענים כי נוצרת עתה במערב ברית בין ה־שמרנים לבין הליברלים נגד הרחבת ההפשרה הבינגושית — כל עוד מדובר בהפשרה אשר בה המפסיד רק נותן והמורח רק מקבל.

אשליית החולשה הישראלית (א')

הצלחת התיכנון המצרי

מיבחן הכוח של מלחמת יום הכיפורים היה בתחילת הקרבות

מאת אדוארד לוטוואק

המחבר, תושב ישראלי לשע־בר, הוא מרצה אורח באוני־ברסיטת ג'ונס הופקינס, עמית־מחקר של מרכז ג'ורג'טאון ל־מחקרים אסטרטגיים, יועץ לצי ארה"ב ומחבר „מילון המלחמה המודרנית", „מאזן אסטרטגי 1973—1977", ועוד.

• וואשינגטון

מאזן הכוח הצבאי הוא מושג מופ־שט, עד למיבחן המלחמה. רק בתו־צאותיה של מלחמה מתגלה המידה ה־אמיתית של כוח צבאי. מלחמת יום הכיפורים היא כמעט יחידה במינה, מבחינה זו שהמבחן לכוח האמיתי לא היה בתוצאותיה הסופית, אלא דווקא בהתחלתה.

כשעתונים מערביים מפרסמים מ־פות קטנות של ישראל, המראות דרכים חדשות שבהן ניתן לקצץ ב־שטחה (האחרונה מראה את אי־המה כקטע השלישי של מדינה פלסטי־נאית), כשדיפלומטים אירופיים מ־דברים על קץ עדיפותה הצבאית של ישראל או ביותר פשטות על קצה של ישראל, וכשהקיצונים הערביים הלא־לוחמים, הרוקחים מאגור הקר־בות, מאשימים את מראות בחולשה, הרי מניחים כולם כמיבחן לכוח הצבאי, את מאורעות ה־6—9 באוק־טובר, ולא את סוף המלחמה. כאילו העריכו את כוח המיקוח של היטלר לפי יוני 1940 ולא לפי מאי 1945.

אמת שישראל נמצאת עתה במצב פוליטי חלש הרבה יותר משהיתה בו עד ל־6 באוקטובר 1973, אף שכמובן איננה כה חלשה כפי שהיתה, למשל, ב־1956. נודעת השפעה דיפ־לומטית חזקה, לטווח קצר, למשבר הנפט באירופה וביפן. אך כפי שעוד נראה, הדעות הנוכחיות על משבר האנרגיה ועל השפעתו המוחשית לג־בי ישראל, הן מופרזות מאוד, וזאת עקב אי־הבנה יסודית של המגמות ל־טווח ארוך במשק האנרגיה העולמי.

הגורם החשוב ביותר — חשוב בהרבה מכל האחרים — בראיה מטעה ומוזרה של מאזן הכוחות ה־אמיתי, היא העמדה של ממשלת ישראל, של אמצעי התקשורת הישר־ראליים ושל דעת הקהל שאותה הם מעצבים. מקור־הטעות הגדול ביו־תר הוא כרגע התבוססתנות. אכן, את האשליות הנוכחיות בדבר חולשתה של ישראל אפשר להשוות רק ל־אשליות מלפני המלחמה בדבר כוחה. שתיהן מסוכנות באותה מידה.

האשליות מלפני המלחמה מילאו תפקיד מכריע בעיצוב האיסטרטגיה הישראלית, שגובשה מאחורי דלתיים סגורות על־ידי קבוצה קטנה של אנשים אשר עבדו ללא עזרתו של ניתוח איסטרטגי מקצועי כפי שהוא עתה דבר רגיל (למעשה הם עבדו בצורה שלא היתה שונה מהמקובל ב־1948 — הם עבדו בלי בן־גוריון). אותה איסטרטגיה היתה מיוסדת על הרתעה במקום על הגנה. ההסתמכות על המנגנונים הפסיכולוגיים העדינים של ההרתעה היתה כה קיצונית, ש־הושארו בגבולות רק כוחות קטנים מאוד לצורכי הגנה פעילה.

היו שלושה תנאים להצלחת מדי־ניות ההרתעה במקרה של ישראל:

✱ יכולתם של כוחות הקרקע (בעי־קר משוריינים) ושל חיל־האוויר לה־דוף מיתקפה ערבית בשלביה הרא־שונים;

✱ הסכמת המנהיגים הערבים ל־הערכה טכנית זו;

✱ הסברה כי סאדאת ושותפיו לא יאמינו כי אף תבוסה טובה מהמשך הסטטוס קוו. אולם למעשה לא נת־מלא אף אחד מתנאים אלה.

התוצאה היתה רמה נמוכה מאוד של הגנה פעילה בגבולות — נמוכה אף מכדי להעניק זמן מספיק לגיוס המילואים. מתחת־למישגה אסטרטגי זה, הסתתרו שתי טעויות טקטיות:

✱ ההסתמכות על כוחות טנקים ללא סיוע — „גדודים על טהרת ה־טנקים", שאומנו והוצבו כאילו הטיל נגד טנקים אינו קיים.

✱ הסתמכות על חיל־האוויר לבי־צוע משימה בלתי־אפשרית.

פתיון סורי

חשוב להבין שהמערך הגדול של טילים ותותחים נגד מטוסים בשתי החזיתות הערביות, לא היה הגורם היחיד שהבטיח את ההצלחה ההת־חלתית של המצרים בחציית התע־לה. למעשה היו בתוכנית המצרית המאוזנת יפה שלושה גורמים שונים שפעלו נגד יכולתו של חיל האוויר הישראלי.

גורמים אלה היו:

✱ טיבו של הכוח המצרי שחצה את התעלה. הוא נערך בצורה מפו־זרת, ו„האויה", כך שהשמדתו של התקפה אווירית הועמדה בספק. הת־קפה כזאת היתה אמנם גורמת לחו־רים במערך של חיל הרגלים המצרי, אך חורים אלה נתמלאו עד מהרה, ולחיל הרגלים היתה השפעה של ממש על הקרקע.

✱ ה„פתיון" הסורי. בין שהסורים ידעו זאת בין שלא — היתה כל מיתקפתם פתיון ענקי של הקרבה עצמית, אשר נועד למשוך את חיל־האוויר הישראלי מן התעלה, כדי לתת למצרים זמן לקדם את המע־רכת שלהם נגד מטוסים. (יש סי־מנים שהסורים עמדו עתה על כך).

✱ מערך הטילים התותחים נגד טנקים, שמטרתם האמיתית היתה פחות להפיל מטוסים מאשר לאלץ אותם לטוס לפי טקטיקה של התחמ־קות ולשאת עמם הרבה ציוד־נגד אלקטרוני כבד, כדי להפחית מכוח המחץ המיתקפתי שלהם.

גם בדרג המבצעי היתה התוכנית המצרית יעילה מאוד: על־ידי חציית התעלה בקפיצה אחת מבלי להיתקל למעשה בשום התנגדות, ומיד אחרי זה על־ידי תפישת עמדות הגנה בין המעוזים בדרך מצפון דרומה, צירפו המצרים את המיתקפה האס־טרטגית שלא יכלו לוותר עליה לשם השגת המטרה הפוליטית, זאת ההת־גוננות הטקטית, החיונית להתקיי־מות הכוחות המצריים.

איזון החולשות

ההצלחה הגדולה של התיכנון ה־מצרי היתה בכך שהוא איזן את החולשות הבסיסיות של הכוחות המ־זוינים המצריים, חולשות שנשארו ללא שינוי. על אף דיבורי־ההבל של „הערבים החדשים", ו„המצרים החד־שים" על אומץ לב על־אנושי מצרם, על „התקפות בגלי־אדם בנוסח סיני" וכו', היה המצרי שנלחם ב־1973 אותו מצרי שנלחם ב־1948 בפלוג'ה או בעירק סואידן, ב־1956 באום כתף, או אף ב־1967 בג'ירדי: מת־חפר טוב ויורה טוב, חייל־מתגונן יציב וטוב, אך בלתי־מסוגל למעשה ללחימה מיתקפתית ניידת וגמישה.

הוא הדין בחיל האוויר: ב־1973, כמו בכל ההזדמנויות הקודמות, לא התקשו הטייסים הישראלים להפיל את יריביהם הערבים במספר רב ובמחיר מועט. התוכנית המצרית הזהירה איפ־שרה לכוחות אלה — המוגבלים ביסודם, טובים לתפקידים סטטיים ו־הגנתיים, אך עלובים מאוד לצורכי מיתקפה ניידת — לעבור את התע־לה ולהתקיים. אך שום תוכנית, ככל שתהיה טובה, איננה מסוגלת להמיר כישרונות הגנה לכשרונות התקפה. אי־אפשר לנצח ולכבוש בלוחמה של התגוננות. כן לא יכול „קו מז'ינו בשמיים" המורכב מטילים, לפצות על היעדרו המוחלט של חיל־אוויר המסוגל להילחם — באוויר.

מישאלי דעת קהל: מדע או שרלטניות (ג')

פיקוח על המכונים

הצעה שלא התקבלה בדבר מעקב אחר מהלכי הסקרים

מאת שמשון ארליך

מקרה של שתילת סקר, שלפי כל הסימנים הוא מעשה הונאה פשוט, מעורר ללא ספק את שאלת הפיקוח על העוסקים בנושא סקרי דעת־קהל. אם אין חוק האוסר הכנת ופירסום סקרים, ואין כללים הקובעים כיצד יש לערכם, אין גם כל אפשרות למ־נוע חזרה על תופעות דומות בעתיד. עצם הסתתרותם של מכיני סקר־הרפאים מאחורי שמות לא להם, מל־מדת כי יש קושי לגוף המכובד עצמו לפרסם נתונים, הנוגדים לא רק סק־רים אחרים אלא גם את מה שניתן לחוש ולנחש באמצעות ההגיון.

יחד עם זאת לא חסרות השגות על תוצאות של מחקרים וסקרים — גם אם אין המשיגים סוברים לפליליות מפורשת. אם, למשל, הראה סקר מ־סויים על נטיות ההצבעה בעת"א, של 50% בעד להט ורק 20% בעד רבי־נוביץ — דבר הנוגד הן את התוצ־אות הסופיות והן את יחסי הכוחות המצבירים — אין בהכרח יסוד להניח, כי בעלי הסקר עשו מלאכת רמיה. אולם, אפשר להבין את מי שנפגע מתוצאות כאלה ורוצה בקיומו של גוף, שיהיה מסוגל לברר את סבי־רותו המדעית של הסקר. בסופו של דבר, יש בפירסום נתונים מסוג זה או אחר, כדי להשפיע על הקהל ועל התוצאות.

סקר שערכו אנשי המערך, הראה כי 40 אחוזים מהנשאלים קראו ב־עתונים את סקרי דעת הקהל ו־9 אחוזים מכלל הנשאלים אמרו כי הם הושפעו מהסקרים. כאשר לשון ה־מאזניים בבחירות היא, לעתים, מצומצמת למדי הרי שיש בהשפעת הסקר כדי להכריע.

אין זו כמובן תלונה יחידה. יש ה־גורסים, כי למרות הטענות של החב־רות כי פיקוח על המראיינים יעיל, עדיין יש במקרים מסויימים הרבה מה לתקן. מנהל באחת החברות הכלכליות הגדולות, הנעזר בסקרים, שמע לדב־ריו מסטודנטים העוסקים בראיונות כיצד הם ממלאים את התשובות „ב־כוחות עצמם" (וידוע המקרה בו מצאו אותם עושים זאת על שפת ה־ים).

תחרות גוברת

אדם שהזמין סקרים מטעם מפלגה מסויימת, נוכח לדבריו בבחירות קוד־מות כי באחת החברות הוכפל כל שאלון והפך ל„נציגם" של שני נש־אלים. אלה הן תופעות שוליות, אך ללא פיקוח וללא כתובת שניתן להת־לונן בפניה, קיימת הסכנה שהן יתפשטו — כשם שעבירה ממוסר צי־בורי ללא עונש מסכנת כל מקום שאין בו גופי פיקוח.

בבעיה יש כמובן גם צד כלכלי. העוסקים בביצוע סקרים הם ברובם המכריע אנשים בעלי הכשרה מדעית מתאימה, אשר עיסוקם מונע בטע־מים כלכליים: עסק חייב לכסות הוצאותיו ולפרנס את בעליו.

חלק מהם שייך לחברות של פיר־סום ויחסי ציבור בעלות אינטרסים מסחריים כגורמים העשויים לסתור את דרכי האובייקטיביות של הסק־רים. בנוסף על כל אלה גברה לאח־רונה התחרות. היא עלולה גם להבי־א תופעות מבעיות, כבכל תחום מסחרי — של הורדת מחירים יחד עם הורדת טיבה של הסחורה. אם נצרף לכך את מידת השפעתם של גופים פוליטיים באספקת עבודה וב־אמצעים כספיים ניכרים, יובן הצורך בפיקוח ובהכוונה. השאלה היא כמ־בן — כיצד.

כמה הצעות הועלו בנושא זה בלי שאפילו אחת מהן תתאים לדרישות. הצעה אחת היתה לחייב כל חברה העוסקת בסקרים ברשיון מיוחד. אם נהג מונית או בעל מסעדה טעונים רשיון, הרי גוף שלעבודותיו יש השל־כות ציבוריות כה ניכרות — על אחת כמה וכמה. אולם השאלה הי־תה, כיצד יבטיח הרישוי את הפיקוח על העבודה השוטפת. יש די גופים בארץ הטעונים רישוי, שעבודתם ו־פעילותם מנוגדות לכללים הרצויים. סכנת נטילת הרשיון ללא אמצעי פי־קוח שוטפים ורציניים, היא תיאור־טית בלבד. יתרה מזאת, אין כל אפ־שרות למנוע מחוקר בעל תואר מדעי מוסמך מלבצע מחקרים ללא רשיון מיוחד, וקשה יהיה לתחום את הגבול בין עבודה שניתן לעשותה ללא רשיון לבין עבודה הטעונה רשיון.

פיקוח עקיף

בהסתמך על קשיים אובייקטיביים אלה, הציע פרופ' לואי גוטמן, מנהל המכון לחקר חברתי שימושי, פיקוח עקיף. לפי הצעתו, שהועלתה לפני כמה שנים בפני השר גלילי, שהיה אז ממונה על ההסברה ושהוא העלה אותה מחדש בימים אלה, מן הצורך להקים ארכיון למחקר חברתי, שבו יופקדו כל הסקרים והמחקרים הנע־שים בארץ.

חומר זה יועמד לרשות כל החוק־רים העוסקים במחקרים הנתמכים על־ידי הממשלה, או הנעשים ללא מטרות רווח בפיקוח מוסדות אוני־ברסיטאיים ישראליים. בדרך זו יידע כל בעל סקר כי העבודה שעשה עשויה לעמוד בביקורתו של חוקר אובייקטיבי. בדרך־הטבע יחשוש לס־טות מכללי מחקר נאותים, פן יתג־לה הדבר על־ידי מי שעשוי להשת־משת בסקר בעתיד. לפי ההצעה, תהיה אי־הפקדת החומר צפויה ל־עונש שייקבע מראש בתיאום עם היועץ המשפטי. מר גוטמן חזר ו־העלה מחדש הצעה זו בימים אלה בפני המועצה למחקר ופיתוח שליד משרד ראש הממשלה.

קשה לומר שההצעה נקיה מפגמים. קודם כל רוב הסקרים והמחקרים מבוצעים למען מזמינים פרטיים, ש־לא תמיד מוכנים שהחומר שלהם יועמד לרשות הכלל. אם המזמינה מפ־לגה פוליטית, היא ודאי לא תתלהב שתו־צאות יעמדו לרשות המפלגה המת־חרה. סקרי שוק הבודקים עמדות ו־הרגלים של צרכנים, אף הם נעשים בדרך־כלל למען חברה שיש לה מת־חרים, ושלא תחשוש לגלות להם את מימצאיה, שעלו לה גם בכסף רב. נראה אם כן שמהצעה זו יצמח אר־כיון של סקרים שבעליהם מוכנים להעמידם לרשות הכלל, אך היא לא תענה על הצורך בביקורת על אותם סקרים שבעליהם יתנגדו לפותחם בפני חוקרים.

בניגוד לשתי ההצעות הקודמות, קשה למצוא טיעונים נגד הקמת אר־גון מקצועי שיקבע כללי אתיקה מק־צועית. בפני איגוד כזה ניתן יהיה להביא תלונות על התנהגות בלתי אתית של מחברי סקרים, ולקבוע את בדיקת סידורי עבודתם של מכונים ואת כללי ההכנה של הסקרים וצורת הפרסום. הוא יקבע גם שיש לפרסם עם הסקר את שיטת הכנתו, מיספר הנשאלים, נוסח השאלות והדגמה. גוף כזה ודאי אינו מסוגל לסתום את כל הפירצות, אולם אין ספק שהוא יצמצם אותן.

פתחי את התקופה האמריקאית במטבחך

מקרר Westinghouse 17.2 קוב נטו

תוצרת ארה"ב

עתה גם בישראל!

✱ FROST FREE — המקרר חופשי מכפור

✱ תא הקפאה ענק

✱ עיצוב מרשים ומהודר

✱ 3 צבעים לבחירה — לבן, אבוקדו או זהוב

✱ להשיג בכל סניפי אלקטרה ובחנויות החשמל המובחרות

הספקה מהירה

You can be sure if it's

Westinghouse

Westinghouse

Westinghouse

Westinghouse

שרות נאמן אלקטרה שעומד במבחן

הרבנות כהנצחת הפירוד

טיעון אחדות העם מפנה את הזרקור אל הרבנים הראשיים

הטור שלי

מאת נתן דונביץ

בתוך המהומה הכללית, ההתרוצצות והשתוללות הפירוד, שתקפו את הצמרת הפוליטית בארץ בשבועות האחרונים, כבר קשה להיזכר בדיוק, כיצד והיכן, שירבב את הרבנים הראשיים, את הרב סולוביצ'יק ואת הרבי מלובביץ' למעמד הלידה הקשה של הממשלה החדשה. אבל, בתוך המהומה הזאת אנו שומעים פעם אחר פעם, בהדרות גבוהות, את הטיעון שההחלטה בדבר גיור כהלכה חשובה עכשיו, ברגע זה, לאחדות־העם. זה מה שיעבור עלינו מפני פירוד, אבדן קיום והחורבן, רחמנא ליצלן.

בתוך התרועה־הגדולה הזאת של „מיהו יהודי", ירשו נא לי, הבור לעם־הארץ, לשאול — בפעם המי־יודע־איזו — את השאלה: האם יש עוד מוסד בארץ, דתי או חילוני, המנציח את הפירוד בעם כמו הרבנות הראשית? היש עוד מוסד חשוב שעומדים בראשו שני מנהיגים, אשכנזי וספרדי? וכל זאת לא משום שכל אחד מהם מאמין באלוה אחר. חס ושלום. אלא משום שאין הם מאמינים האחד לשמעו.

זה המוסד, שאחד מתפקידיו הוא לאחד את העם, עוסק בהפרדת־עדות בתוך הישוב היהודי בישראל הרבה לפני שהעלה אנו ביטוי זה על דל שפתיו. הם אלופי הפירוד. אפשר לכתוב ספר, עב־כרס, על מלחמות הרבנות, על השנאה ועל המשטמה, על הקנוניות והתחרות, שהיו מנת חלקו של מוסד מקודש זה. איננו מכיר עוד מוסד בארץ בו לוחמו שני מנהיגיו על הכתר ועל הכבוד כמו הרבנות הראשית.

„מיהו רב ראשי"

כאשר נתפנה מעיסוקים חשובים ביותר, בנושאים של מדיניות וביטחון, שבהם תלוי קיומנו הפיסי והתרבותי בארץ, אולי ניתן דעתנו לשאלה „מיהו רב ראשי". בינתיים לדעתי, אין אני סבור שזאת העת לעסוק בנושאים אחרים, כגון „מיהו יהודי". על כן, זו גם איננה העת לעסוק ב„מיהו רב ראשי".

אבל, כאשר תגיע העת לכך, אולי יאיר המזל פנים והשלום בארץ ממשלה שלא תהיה מושתת על הסכמים קואליציוניים כובלים, ואז אפשר יהיה לדון בסוגיה ללא לחצים פוליטיים וללא אינטריגות מפלגתיות.

לעניות דעתי, מעמד המצב במוסד הרבנות הראשית חרפה לא רק על שומרי המסורת, אלא על הציבור כולו. הכפילות במנהיגותו היא אבסורד שאין לו מקום בחיינו. אבסורד שהנציח את הפירוד, שאותו מבקשים אנו לאחות, לתקן ולאחד.

אין לו כל הצדקה בחיים של היום. את מי מייצג הרב האשכנזי? את מי מייצג הרב הספרדי? האמנם רב שנולד ברוסיה מייצג את יהודי גרמניה יותר משמייצג זאת רב שנולד באלג'יריה? הרב שנולד בטוניס מייצג את המנהגים של יהודי תימן? ובכלל, כאשר ציבור גדול של צברים ושל ישראלים שגדלו בארץ מאז שחר ילדותם, אינו יודע מה ההבדל בין האפוטרופסות של השניים, איזו הצדקה לכפילות הזאת?

תמיד הם רבים, שני הרבנים הראשיים. כבר שנים רבות שהם רבים ביניהם על הכבוד ועל השררה. והם מעזים להטיף לאחדות העם? הם מכתיבים לפוליטיקאים איזו ממשלה תורכב? מצב הפוך היה מייצג את המצב לאשורו. עוד בימיו הראשונים נזקק מוסד הרבנות בארץ לאישור השלטונות.

ניקח, למשל, את מישרת ה„ראשון לציון", הרב הספרדי. תואר זה נולד לפני מאה שלושים ושתיים שנה (ב־1842). השליט התורכי עבדול מג'יד הכתיר בו את הרב הראשי בירושלים, ר' חיים אברהם גאגין. מאז נחשב הראשון־לציון לנציג הרשמי של יהודי ארץ־ישראל. וכאז גם לובש הראשון־לציון מצנפת עגולה וגלימה רקומה בריקמת־כסף. את הסרט ואת הגלימה היה שולח לרב השליט התורכי. זו לא היתה רק מתנה, אלא גם אישור רשמי למינוי. אישור השלטונות.

היהודים בני העדה הספרדית היו אז רוב מנינו של הישוב היהודי בארץ. אבל, האשכנזים דאז גם רב לספרדים בלבד ובחרו רב משלהם. עד שיסד הרב אברהם יצחק הכהן קוק, בשנת 1921, את הרבנות הראשית לישראל, ולה שני נשיאים — הראשון לציון (הספרדי) והרב הראשי (האשכנזי). מצב זה אולי היה מחויב המציאות לפני חמישים שנה, בימים הראשונים של המוסד המשותף, כאשר השותפות היו גדילים מן האחדות. אבל, לחשוב היום שמצב זה, של כפילות, הונצח לשנות דור? אבסורד. כמו היינו עדים, חלילה, לשני רמטכ"לים בצה"ל, אשכנזי וספרדי, ואחריותו של רמטכ"ל — השולח בנים למוות — אולי גדולה מזו של הרב בירושלים. האם העלה מישהו על דעתו רעיון אבסורדי זה?

נציגים של מי?

אין להם סמכות להתערב בסדרי מימשל. אצל הנוצרים, להבדיל, האפיפיור הוא נציגו וממלא־מקומו של אלוהים עלי אדמות. ובסמכות זאת פונה האפיפיור אל רשויות נוצריות ומצווה עליהן. לא כך אצלנו, היהודים. היהדות לא ראתה מעולם ברב, תהיה אישיותו גדולה כאשר תהיה, את נציגו של הקדוש־ברוך־הוא עלי אדמות. על כן, אין להם לרבנים שום סמכות להתערב בסדרי המימשל האזרחי ובהליכיו, כגון הקמת ממשלה.

מוטב, על כן, שיעסקו הרבנים במה שבאמת מפריד את העם, במידה רבה בהשראתם, והוא פער העדות. קיומן של שתי המישרות המקבילות גורם יותר פירוד בעם מאשר אורח גיורו של קומץ גברים ונשים.

רוחות רפאים מן העבר

על שרידי הקהילה היהודית בוורוצלאב

מאת הנרי קאם

The New York Times

מיוחד ל„הארץ"

ורוצלאב (לשעבר ברסלאו)

קומץ זקנים וזקנות מלוכלכים, שבשניים מהם ניכר כי אינם שפויים, אוכלים את ארוחתם היומית החמה בחדר אוכל ציבורי עירום. האור הקלוש של ראשית אחר־הצהרים, המתגנב מעל השלג המזוהם שבחצר האחורית אל תוך החלונות המעורפלים של קומת הקרקע — כמעט אינו מגיע אליהם. זקנים אלה מייצגים את השלב האחרון בירידתה של קהילה יהודית שהיתה לפנים מלאת כוח־חיות שמנתה רבבות; קהילה אשר במשך מאות שנים היתה חשיבות תרומתה לחיי העיר בלימודים, במקצועות החופשיים, באמנות ובמסחר רבה מחשיבותה בבחינה מספרית.

המאות המועטות של יהודים שנשארו בעיר עתיקה זו, בירת שלזיה, היהודים הרבשה שהם מייצגים את קיצה של קהילה שתחילתה בימי הביניים. הם אומרים שאמנם יוסיפו לשבת יהודים בוורוצלאב, אך לא כאלה הרוצים להיות יהודים כיהודים. כמו כן, אומרים הם כי כל הצעירים היהודים עוזבו את העיר. הכוונה במילה „צעירים" לא רק לצעירים בשנים, אלא גם, ואף יותר, לאלה שעודם צעירים דיים במידה מספקת כדי שירצו להתחיל בחיים חדשים במקומות אחרים, שבהם היות אדם יהודי היא פחות בבחינת מכשול.

תלאות המאה ה־20

היהודים הנותרים — אין הם בטוחים מה מספרם — עברו את התלאות הגרועות ביותר שהיו למאה ה־20 להציע. הם שהו במנוסות ריפת גרמנים או גורשו לאזורים הנרוחים של ברית־המ. איש מן היהודים הנמצאים עתה בוורוצלאב לא היה כאן לפני 1945, כשהיתה זו העיר הגרמנית ברסלאו. רובם ישבו בלבוב, חבל הארץ שסופח ב־1939 על־ידי הסובייטים.

בניגוד לערים אחרות בגן עדו לפנים חיים יהודים, היתה בוורוצלאב תחייה של קהילה יהודית אפילו. אף כי הלשון היתה שונה, מילאו יהודים שלא המירו את יהדותם, תפקיד חשוב בכל שלבי תחייתה של עיר זו, שנהרסה על־ידי המלחמה ונבנתה על־ידי אוכלוסייה בת יותר מ־600,000 נפש.

אחר כך גרמה התפכחות מאשליות לגל של הגירה; והתפרצות האנטישמיות באביב 1968 בכל רחבי הארץ — התפרצות שבאה על פי הסתה רשמית — סיפקה את הדחף שהוריד את הקהילה לרמתה הנוכחית. קילוח דק של הגירה עודו נמשך, וחיי היהודים חוזר למצב של הזנחה.

רוב היהודים מוציאים את שארית ימיהם בשהם חיים על פנסיות דלות ובתוך אדישות. הם אומרים שלא שמו לב לצלב קרס מצויר בגיר על הדלת הנעולה היטב של בית הכנסת הגדול הישן, ולא לאות „ז'" — האות הראשונה של המילה הפולנית „ז'יד", יהודי — ולמילים אחרות של ניבול־פה.

יסורי הילדות

מוקפי את צלב הקרס, מבלי לשים לב לשני נערים בראשית שנות העשרה שלהם, ולכלביהם. כשגמרו את מלאכתם, הם ניגשו אלי. בתוך קיבוץ הסתכל בי אחד מהם תוך חיוך ניבולי ואמר בגרמנית — גרמנית מתוך כוונה — „יודאיין" (יהודי). הנער האחר ירק. אחר כך רצו שניהם תוך כדי הצחקקות אל מעבר לפינה בשכלביהם רצים אחריהם. הם צוחקו והסתכלו בי. אני, שגדלתי בעיר זו תחת שלטון בעליה הקודמים, נזכרתי ביסורי ילדותי.

מעל לראשי הנערים הבוהק שלט שעליו הנשר הפולני הלבן בשדה אדום. השלט מכריז, כי בית־הכנסת הינו מונומנט תרבותי, ומאיים בעונשים על מי שיפגע בו. אולם בית־הכנסת — שהגרמנים חסו עליו ב־1938 כשהעלו באש את בית־הכנסת הגדול השני בעיר — מתפורר מבפנים ומבחוץ.

אף כי בית־הכנסת הוחלף על־ידי חדר גדול במידה מספקת כדי להכיל כתריסר מתפללים־בציבור בשבת — המספר גדל קצת יותר בימים נוראים, הוא לשווא מוכר ליהודים היושבים היום בעיר. אך אין הם יודעים דבר על חיי קודמיהם. המסמך היחיד על אלה שנותר לפליטה, הוא רשימת קבורות בשלוש השנים האחרונות לחיים היהודים של ברסלאו.

היהודים היושבים עתה בעיר אינם יודעים שהמסדרון שבו הם עוברים כדי לקבל את ארוחותיהם, היתה בעבר צפופה עד אפס מקום נשים שחיפשו עזרה כדי להוציא את הגברים שלהם ממחנות ריכוז; משפחות שביקשו עצה ועזרה באשר לאפשרויות הגירה; אלפי סובלים שהיכו לסעד אז, בשנים האחרונות, למעט בגזים שיכלו להשיג כשהורשים אחרים עזבו את העיר.

אין הם יודעים שהבניין מעבר לרחוב, המשמש עתה גן לילדי שוטרים, היה סמינר לרבנים בעל שם עולמי; שבית־הדירות האפור מעבר לאתר העיר העתיקה שמר במקום בו נמצא לפנים בית הכנסת שנשרף; שהבניין הרעוע יותר באותו רחוב — עתה מועדון צבאי — היה בית־ספר יהודי עד שהגסטאפו הציגים אותו והפך אותו למטה הראשי שלו.

רציפות יהודית

בית הקברות מעבר לרחוב המוביל לנמל התעופה הוא המקום היחיד שיש בו, רציפות יהודית. אולם חלקו הקדמי, שבו קבורים המתים שהיו בעשורות שנות השלטון הפולני, נראה עתה כבית קברות קאתולי פולני, עם נרות דולקים על הקברים וללא סמלים יהודיים על המצבות. איש אינו חודר לתוך בית הקברות הרחוב שמאחור, אשר בו קבורים היהודים משנים קודמות. היוצאים מן הכלל היחידים הם גנבים הבאים לעתים כדי לסלק מצבות שיש יקרות — מצבות המורשות אחר־כך בבתי קברות אחרים, עם כתובות חדשות.

חלק זה של בית־הקברות מכיל דבר נדיר: מצבת זכרון לחללי מלחמה גרמנים — אולי היחידה שנותרה בשטחים אשר סופחו לפולין אחרי מלחמת העולם השנייה. היא הוקמה לזכרם של כ־200 יהודים שנהרגו בעודם חיילים למען גרמניה במלחמת העולם הראשונה, לפני שגרמניה נטלה את חיי היהודים.

לא אירע כאן דבר דומה למה שנתרחש ביוני אשתקד בבית־הקברות היהודי בוורשה. שם הקדישה קבוצה של 20 עד 30 חברים ממועדון של אינטלקטואלים קאתוליים שבעה ימים לטיפול בקברים מוזנחים. אחרי כן השתתפו בסיפה מבצעי, ר' שמעו הרצאות על בעיות יהודיות. הרעיון נולד אצל סטודנטים ומוסמכים צעירים; מצפים שיתינתן לו צורה של קבע, כסמל לאחוה.

כאן בוורוצלאב ניענע אורח זקן את ראשו לקראת הערות הבלות־יהודים שקישטו אחדים מן הקברים, ואמר: „יש לי יותר מדי כדי למות ופחות מדי כדי לחיות".

אנגליה, עתה

חוסר האונים של הסוציאליזם מול אכזבת הקפיטליזם

מאת אלף שם

סופר „הארץ" באנגליה

לונדון

לפני יותר מ־20 שנה כתב סוציאליסט בעל־מחשבה ספר בשם „קפיטליזם וסוציאליזם לפני כס המשפט". הספר הביע רעיון, שהיה בבחינת מינה לגבי כל סוציאליסט ולגבי רוב תומכי הקפיטליזם: כישלון הקפיטליזם אין פירושו באופן אוטומטי הצלחת הסוציאליזם, שניהם עלולים להיכשל.

אפשרות זו מודגמת עתה בצורה בבריטניה. התנאים הדרושים כדי להביא להצלחת הקפיטליזם התערערו. ההוצאות הממשלתיות גדלו והיתן מספר האנשים שאין לפטרם, ושהם בעלי זכויות במוחות לפנסיה — מבלי שהירבו לחשוב על יכולתו של שאר המשק לפרנס אותם, במיוחד בארץ התלויה יותר מרוב הארצות במסחר עם עולם בלתי־יציב.

שהתנהגות הגאוותנית של ממשלת בריטניה באה לידי ביטוי באמונה, שהיא יכולה להתערב בכל מקום שהיא רוצה מבלי שתיכשל, כאילו יכולה לצוות על חוקים כלכליים כפי שהיא יכולה לצוות על אזרחיה.

לעובדי־מדינה אמונה רבה ביכולתם לנהל את המשק. כישלונות אינם מערערים את אמונתם זו, כיוון שהם סבורים תמיד שהכשלונות נבעו מסמכויות בלתי־מספיקות. הם מזועזעים כשמישהו טוען שיש להם סמכויות רבות מדי, שסמכות רבה יותר מחייבת משמעת עצמית גדולה יותר.

צמיחה וניוון

אין מחנכים אותם לביקורת עצמית או לחשבון נפש. במידה גדולה הולכת אומרים עובדי מדינה ופוליטיקאים „אין לנו זמן לחשוב על כך". אולם מה שחסר להם אינו זמן, אלא הרצון לחשוב תוך ביקורת עצמית. עומס עבודה הוא תירוץ לא פחות טוב מכל תירוץ אחר.

כך הועמד בסכנה היבט אחד של הקפיטליזם — אופי האיזון העצמי שלו. אך לא התגובה מיסגרת טובה יותר, כי אם רק התערבות לטווח קצר: אינפלציה כדי לגבור על אבטלה; פיקוח כדי לגבור על אינפלציה; דיפלציה כדי לגבור על פיקוח; סובסידיות כדי לגבור על התוצאות של מדיניות קודמת; מיסים כדי לשלם בעד סובסידיות; סובסידיות כדי לאזן את השפעתם של מיסים; ערעור תפקיד הכסף בסבוך החיים הכלכליים, מבלי שנוצר כל מכוון אלטרנטיבי המסוגל לפעול.

היבט אחר של הקפיטליזם, הנגדה במידה רבה — על־ידי מנהיגים סוציאליסטים לא פחות מאשר על־ידי הסוציאליסטים ואמצעי התקשורת — הוא חוסר השוויון. כל אחד דוגל בשוויון ובהגינות. אך מה פירוש הדבר למעשה? כבלות הכל, קל יותר לגנות חוסר הגינות מאשר להגדיר הגינות. נוח לרטון נגד חוסר שוויון מאשר להגדיר שוויון, או ליצור זיקה בין תגמול כלכלי לצורך כלכלי.

האם זה הוגן שכורים יקבלו ב־50% יותר מנהגי אמבולנס, וישאפו להרויח כפליים מהם? הצריכים רופאים להשתכר פחות מאשר פועלי בנין, לקבל אותו שכר, או יותר מהם? האם עליהם לקבל יותר, בכמה יותר? היש לפרנס על־ידי סעד אנשים שאינם רוצים לעבוד? מה בדבר משפחותיהם?

כיוון שציבור מקבלי הסעד גדול בהרבה מציבור העשירים, אי־אפשר לממן את צרכיהם של המסתייעים על־ידי מיסים כבדים יותר על בעלי האמצעים, אלא על חשבון הרוב. הרוב מתייחס בהתמרמרות לציבור מקבלי הסעד. שתי המפלגות, ששולטות בהן הרגשות של המעמד הבינוני העליון, מגלות כלפי ציבור מקבלי הסעד סלחנות רבה הרבה יותר מן הקבוצות שאותן הן מייצגות. לכן הגדילו בלי הרף מנסיות הסכנה — ואת בהכרח על חשבונם של שכר ורווחים.

ממשלות הבטיחו לעשות יותר למען האזורים המתנוונים. אולם הניוון באזורים אלה נמשך. האם מקרה הדבר? כל חקירה מראה, שאף כי אזורי הצמיחה מסבסדים את אזורי הניוון, הם גם מסבסדים את אזורי הצמיחה, ואת במידה רבה יותר.

אינטרסים משוריינים

ההגירה ההמונית לתוך לונדון ולתוך מערב המידלנדס, מולידה הוצאות סוציאליות עצומות, המתכסות ממיסים ארציים ולא עירוניים ומקומיים. התמיכה העצומה בתחבורה הציבורית באזור לונדון מתממנת על־ידי מיסוי, שיכון בלונדון, המוקם מטעם הרשות המקומית, עולה פי שניים עד פי חמישה ממחירו של שיכון כזה בצפון הארץ.

רוב הסובסידיה בא ממיסים ארציים ולא ממיסים עירוניים. ממשלה סוציאליסטית לעולם לא תסתכן בתיקונם של תנאים בלתי־נורמליים אלה, כשם שלא היתה עושה זאת גם ממשלה שמרנית; האינטרסים המשוריינים ושולות המתאה חזקים מדי.

הסוציאליסטים עודם מאמינים שעל־ידי הלאמת ענפים של המשק הם יעבירו עושר, רווחים והישרדות מן הקפיטליסטים ל„ציבור". אך אחרי 25 שנות הלאמה אין רווחים, אלא רק הפסדים שמכורחים לכסותם על־ידי מיסוי, הלוואות ומימון גרעוני אינפלציוני. יותר ויותר אנשים רואים את ההלאמה כדרך ל„הלאמת הפסדים" ולא להשגת רווחים בשביל הציבור. באופן זה נוצר קיטוב בין הקנאים לבין המתונים. אך אם מוותרים על ההלאמה, מה נשאר מן הסוציאליזם?

נמצא שבה בשעה שהקפיטליזם פועל ביעילות פוחתת והולכת, חוסר־השוויון שבו נסבל פחות ופחות, נראה החלום הסוציאליסטי רחוק ביותר. יש לחכות ולראות אם לטווח הארוך יביא מצב זה למתינות, להתקרבות בין המפלגות, או להיפך — להתפכחות מאשליות, לתיסכול, לקיטוב, לניהיליזם, לגידול נוסף בתנועות־השוליים השמאלניות האלימות כגון הטרוצקיסטים, המאואיסטים וכו'. כל מה שאפשר היה לראות בבחירות האחרונות הסתכם בצפיה עגומה בהתמוטטות האמונה ובחלל הריק שנוצר בעקבותיה.

האמנם פני מצרים לשלום

מאת פרופ' משה מעוז

מאז חתימת הסכם להפרדת־הכוחות עם ישראל, מתרבות העדויות, כי מצרים הולכת נוקטת מדיניות רבת־מנוף של פיתוח כלכלי נרחב; בעשות הכנות מקיפות לפתיחת תעלת סואץ ולשיקום ערי התעלה ההרוסות, ונקטים צעדים מדיניים למשיכת הון זר, אמריקאי ואירופי, למימון מפעלי תעשיה ושירותים.

מדיניות זו — כך סבורים מדינאים ופרשנים רמי־דרג ברחבי העולם ובישראל — מעידה על מיפנה מכריע בעמדותיה היסודיות של מצרים, ובעיקר בעמדתה כלפי ישראל. מצרים מעוניינת, בהתאם לסברה זו, להפנות את מירב משאביה ומאמציה לפתרון בעיותיה הדמוגרפיות, הכלכליות והחברתיות החמורות, וזקוקה לפיכך, להגיע להסדר־שלום עם ישראל ולהתקרבות אל ארה"ב.

חיזוק לסברה זו ניתן לראות, כמה, בביצוע הקפדני של הסכם הפרדת הכוחות על־ידי מצרים, ובאיזון — בשורה של הדחות בעמדה המצרית שנועדו לחזק את המגמה הפשרנית והפרו־אמריקאית של המשטר.

בהתאם למגמה זו הודחו, מאז הפסקת־האש, הרמטכ"ל סעד אל־דין אל שאזלי, עורך אל־אהראם מוחמד חסנין הייכל, ויועץ הנשיא האפיז אסמאעיל — הידועים בעמדתם הנוקשה בנושאי המאבק נגד ישראל והיחס לארה"ב. לכל זה יש להוסיף דיווחים של מדינאים ומלומדים שביקרו באחרונה במצרים והסיפרו על התרשמותם הגז ממנו כי הכנות לשלום בקרב אינטלקטואלים והמון העם כאחד, וכן על צעדים ממשלתיים לסילוק האווירה המלחמתית והנעת באווירת יצירה ובנין.

יש לקוות כי תופעות מעודדות אלה אמנם מבטאות תמורה עמוקה ומשמעותית בעמדת מצרים כלפי הסכסוך הערבי־ישראלי, ומבשרים ראשיתו של עידן חדש באיזור.

מגמות אמיתיות?

אולם אין להתעלם מן האפשרות, כי התופעות הללו הן שטחיות או מגמתיות ובחלקן נועדו למטרות טקטיות; במילים אחרות: אין הן משקפות את עמדתם של חוגים חשובים בצבא ובציבור הפוליטי ואין הן מעידות, בהכרח, על שינויים מהותיים באסטרטגיה המצרית.

כך למשל קשה להניח, כי חל שינוי מהותי בעמדה הנוקשה, השוללת הסדר עם ישראל, של חלק הארי מן העילית הפוליטית והצבאית של מצרים הנמנית עם האסכולה של שאזלי־הייכל. אין כל סימנים המעידים, כי האידיאולוגיה של הכחדת ישראל המושרשת בתודעת חוגים חשובים אלה, הפכה לענין ריק־מילולי גרידא, כפי שרואים מנהיגי רי לבם סופרים ופרשנים אחרים. אין גם הוכחות, כי נחלש האינטרס של הקצונה המצרית — החולשת על מרכז הכח במצרים — להמשיך את הסכסוך עם ישראל כאמצעי לביצורו ולקידומו של מעמדם הפוליטי והחברתי. אדרבא, אינטרס זה עלול עתה לקבל מישנה־תוקף כתוצאה מן הבטחון הגובר של הקצונה המצרית בכושרו של הצבא המצרי ובעילותו של הנשק הסובייטי שבשימושו.

יתירה מזאת: אין כל בטחון, כי צעדיו האחרונים של סאדאת המעידים, כביכול, על הכוונות החיוביות של מגמה מקיים מלמדים אמנם על המגמות האמיתיות של המשטר המצרי.

יש הסבורים למשל, כי ביצועו הקפדני של הסכם הפרדת־הכוחות על־ידי מצרים, כמו סילוק האווירה המלחמתית וגילויי ההתקרבות לארה"ב — כל אלה נועדו לשכנע את ארה"ב באמינות המגמות החיוביות של המשטר המצרי, ולהביא להמשך הלחץ האמריקאי על ישראל לפינוי סיני (וגם רמת־הגולן, ורצועת עזה והגדה המערבית) ללא תמורה משמעותית ובר־תוקף מצידה של מצרים. היה כאשר תפנה ישראל את מרבית השטחים שכבשה במלחמת יוני 1967, תהיה מצרים, ועמה יתר מדינות ערב, בעמדה נוחה יותר להפעיל את הלחץ נגד ישראל, לא רק בדרכים מדיניות וכלכליות אלא גם באמצעים צבאיים.

לכך קשורה גם סברה נוספת והיא, שמדיניות השיקום והפיתוח הכלכלי במצרים איננה בהכרח עומדת בסתירה להמשך ההתעצמות הצבאית המצרית בהקף הזהב מבו־כי־התוגנה המבירים של ארץ זעילום. כי בעוד ששיקומה ופיתוחה הכלכלי של מצרים יכול להיעשות מתמלוגי המעבר בתעלה, מהשקעות־חוץ ומסיוע אמריקאי ואירופי, הרי מימון ההתעצמות הצבאית עשוי לבוא, כפי שאירע בעת מלחמת יום־הכיפורים, מהכנסות העצומות של מדינות־הנפט הערביות — סעודיה, כוויית ולוב. שהרי, למרות ההנהגה הסבירה שחלק מההכנסות העצומות של מדינות דלות אוכלוסיה אלה חייבות לזרום לפיתוחה של מדינה רבת־אוכלוסין ודלת משאבים כמצרים, הרי המציאות שונה.

ליבוי הקונפליקט מחדש

מדינות־הנפט הערביות המנהלות מדיניות־חוץ קיצונית בשאלת ישראל, עלולות, באמצעות הממון הרב שבידיהן, להמשיך בלחץ על מצרים לנקיטת קו תוקפני נגד ישראל. נוסף לכך צפוי גם לחץ סורי ופלשתינאי (וסובייטי) על מצרים באותה מגמה. יש למצרים, כמובן, אלטרנטיבה לקשריה עם מדינות ערביות אלה — והיא מדיניות לאומית מצרית וכן חיזוק האוריינטציה כלפי שכנותה בעמק הנילוס — סודאן, אשר מצרים נקטה אמנם לאחרונה.

בכל זאת קשה לשער שמצרים תסכים להחליש את קשריה הפוליטיים, הלאומיים והכלכליים עם מדינות־ערב באסיה ולוותר על מעמדה כמנהיגת העולם הערבי במסגרת הסדר־שלום עם ישראל. המשך הסכסוך עם ישראל עשוי לחזק את המנהיגות של מצרים במרחב הערבי ואת מעמדה הפוליטי בעולם המוסלמי, ולהבטיח לה זרימת כספים ממדינות הנפט הערביות מחד והמשך הסיוע הצבאי של בריתים מאידך.

ליבוי מחדש של הקונפליקט עם ישראל יאפשר למשטר המצרי להימנע מן המאמץ העצום והממושך הנדרש לפתרון הבעיות והתמורות הכלכליות של מצרים שאף במעט בלתי ניתנות לפתרון בטווח הנראה לעין. המשך הסכסוך עם ישראל ישרת גם את האינטרסים המשוריינים של הקצונה המצרית, ויוכל לאחות מיגזרים נרחבים באוכלוסיה המצרית, וביניהם לא מעט אינטלקטואלים המאמינים, כי היעד העליון של מצרים ושל העולם הערבי — הוא חיסולה של מדינת ישראל.

משרד החינוך והתרבות - מינהל החינוך

הודעה למוסדות החינוך המכינים לתעודת בגרות ומוסדות על תיכוניים

אנו מביאים בזאת לידיעתם של מוסדות החינוך המכינים לבחינות הבגרות וכן מוסדות חינוך על־תיכוניים שבהתאם לתקנות חוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה) תשל"ד — 1973 יינתן תשלום שכר הלימוד מאוצר המדינה למוסדות דלהלן:

1. מוסד שהוענק לו רשיון ע"י משרד החינוך והתרבות בהתאם לחוק פיקוח על בתי ספר תשכ"ט—1969, או מוסד המעניק ללומדים בו השכלה במקצועות הנדרשים בבחינות הבגרות — בהתאם לדרישות משרד החינוך והתרבות.
2. מוסד שיש לו ניסיון בהכנת תלמידים לבחינות הבגרות והוא קיים ברציפות לפחות לפני תחילת החוק.
3. מוסד, כאמור לעיל, המעוניין להיכלל ברשימת הנ"ל, יפנה למנהל מרכז הקרנות במשרד החינוך והתרבות.
4. מנהל מרכז הקרנות או אדם המורשה בשמו, יבדוק את הבקשה בהתאם לקריטריונים האמורים לעיל.
5. מוסד שנפתח לאחר תחילתו של החוק ו/או במסגרת התקופה של עד שנתיים לפני תחילת החוק, יזדקק לקבל אישור של משרד החינוך והתרבות כדי להיכלל ברשימת בתי־הס המכינים לבחינות הבגרות לצורך חוק זה, לפי התנאים הנדרשים למתן רשיון לבית־ספר כאמור בסעיף 9(א) לחוק הפיקוח על בתי־הס תשכ"ט—1969.
6. הכללת בתי"ס ברשימת בתיה"ס והמוסדות לצורך חוק זה אין בה משום מתן רשיון לפי חוק הפיקוח על בתי־הס תשכ"ט—1969.

כדי להקל על ביצוע תשלום שכר הלימוד לחיילים משוחררים — מתבקשות הנהלות המוסדות לפנות מיד למנהל מרכז הקרנות, מינהל החינוך, משרד החינוך והתרבות ת"ד 292, ים לקבל טפסי בקשה מתאימים והנחיות להגשת הבקשות.

חייל משוחרר דע את זכויותיך בחינוך

חיילים משוחררים הזכאים לתשלום שכר הלימוד עפ"י „חוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה) תשל"ד 1973" לשם לימודים במוסדות חינוך המכינים לבחינות הבגרות ו/או במוסדות על תיכוניים — יכולים להגיש את הבקשה לתשלום שכר הלימוד מאוצר המדינה בהנהלת המוסד שבו נרשמו ללימודים או מבקשים ללמוד בו. [illegible] (27.2.1974).

את הבקשה יש להגיש על גבי טופס מיוחד שניתן לקבל במוסדות החינוך [illegible]

הבקשות של הזכאים יטופלו ע"י הנהלות מוסדות החינוך לביצוע התשלום למנהל מרכז הקרנות: מינהל החינוך, משרד החינוך והתרבות, ת"ד 292, ירושלים.

המועצה האזורית מרחבים

צומת מרחבים — ד.נ. הנגב טל' 057־83337

מכרז חוזר מס' 50/189/74

המועצה האזורית מרחבים מזמינה קבלנים רשומים כחוק (בפנקס רשום קבלנים) להגיש הצעותיהם לבניית:

א. בניית צרכניות חדשות
במושבים פטיש ותפרח.

ב. הרחבת צרכניות
במושבים בטחה ותלמי בילו

ג. בניית 22 בתי מגורים במושב פטיש + 25 בתי־מגורים נוספים במושב פטיש, תוספיים לאחר התחלת 22 הבתים הראשונים, לפי אותם מחירי יסוד.

טופסי להגשת הצעות ניתן לקבל במחלקה הטכנית של המועצה כל יום בשעות העבודה הרגילות, נגד תשלום של:

א. פטיש ותפרח — 40.— ל"י לכל תיק
ב. בטחה ותלמי־בילו — 40.— ל"י לכל תיק
ג. פטיש בתי מגורים — 80.— ל"י לכל תיק

תשלום זה לא יוחזר.

מחירי היחידה בהצעותיהם יבססו למדד יוקר הבנייה, שיהיה בתוקף ביום 1.3.74, תשומת לב הקבלנים לכך כי עליהם לספוג 3% מההתייקרות בחשבון סופי.

את ההצעות יש לשלוח בדואר רשום ב־2 עותקים (אורגינל + צילום) אל המועצה כאשר תאריך המשלוח יהיה לא יאוחר מיום 15.3.74.

אל ההצעות יש לצרף ערבות בנקאית או כל ערבות אחרת אשר תוסכם ע"י המועצה בסך של 5% מערך ההצעה שהוגשה.

תנאי תשלום: 1. 80% בשלבי עבודה מוסכמים
2. 20% לאחר גמר כל העבודה ל־12 תשלומים חודשיים ללא ריבית.

יום ושעת פתיחת המכרז יפורסמו על גבי לוח מודעות של המועצה בכניסה לבנין.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא, והרשותה לפצל את העבודה בין מספר קבלנים.

חביב שרעבי — יו"ר המועצה

Lufthansa

טסה עכשיו 8* פעמים בשבוע ללב ליבה של אירופה

יום א' יום ג' יום ה' שבת	המראה מתל־אביב 15.10	נחיתה במינכן 17.55

ממינכן - טיסות המשך נוחות לפרנקפורט, לערים אחרות בגרמניה ולכל ארצות אירופה.

בקשר להזמנות ופרטים נא לפנות לסוכן י.א.ע.ה. שלך או למחלקת ההזמנות שלנו

יום א' יום ב' יום ד' יום ו'	המראה מתל־אביב 07.55	נחיתה בפרנקפורט 11.00

מפרנקפורט - טיסות המשך נוחות לערים אחרות בגרמניה, לכל ארצות אירופה, לארה"ב דרום אמריקה ולכל מקום בעולם!

Lufthansa

תל־אביב, רח' הירקון 23, טל. 53041

* החל מיום באפריל 1974

هكذا من الأصل

החוויה כעיקר החיים

מאת ירמיהו יובל

יום הולדתו התשעים של הפרופ־סור שמואל הוגו ברגמן, שחל בחג החנוכה האחרון, פקד אותו בעיצומה של פעילות ספרותית ענפה. לא זו בלבד שספריו הקודמים רואים אור מחדש (1), כשהם תורמים במישרין, יום אחר יום, לעבודתם של מאות (ר עכשיו כבר אלפים) מורים ותלמי־דים בפילוסופיה. בו בזמן הוא מו־סיף להוציא לאור יצירות חדשות, המקפלות בתוכן, בלשון הברגמנית הבהירה, את מיטב ההגות בדורות האחרונים, כשהיא מוגשת בזווית ראייתו של מורה מובהק והמלומד ד־בר־דעת כאין כמוהו (2).

מבחינה זו, מעניק הוגו ברגמן ל־עצמו את מתנת החג היפה והעניי־נית ביותר. גם בשנתו התשעים אין הוא רק דמות נכבדת של העבר. לפי דרכו הוא מוסיף להשתתף עמנו ב־עבודת ההוראה, שעה שעה, כמעט בכל נושא. בדרך זו אין הוא רק המורה של מורינו, אלא בו בזמן הוא ממשיך להיות גם מורה שלנו ושל תלמידינו.

אולי אין איש שתרם לליבונו ה־פילוסופיה — ולספרות הפילוסופית — בארץ ישראל, יותר מהוגו ברגמן. מאז עלייתו לארץ בשנת 1920 היו ענייני הישוב, ואחר־כך המדינה, נתונים בעיקר לשאלות מעשיות ומי־דיניות מכאן, ולשאלות של אידיאו־לוגיה מכאן. האידיאולוגיה, טיבה ש־היא צמודה אל המעשה ואל מאבקי היומיום, ואין בה אותה מידה של הגשמה, מרחק ועיון חסר פניות, שהעוסק בפילוסופיה נדרש אליהם ב־הכרח. בין חבריו של ברגמן, בני הארץ ולוחמיה, היו אינטלקטואלים רבים. כוח מחשבתם היה מרותק ב־עיקרו אל שאלות של מעשה ומוסר, לאומיות וסוציאליזם, הגשמה אישית ואורחות חיים; ואילו בעיות עיו־ניות יותר, מאלה שתורת הידיעה או הלוגיקה הצורנית נדרשת להן — ולא כל שכן עיונים בהוגי העבר כמו אפלטון, שפינוזה או קאנט — רחו־קים היו ממרכז תשומת הלב, וייתכן שאף עוררו מידה של הסתייגות בשל מופשטותם. מה גם, שבעבור האנטישמיות ובהתקרב השואה, חיו יהודי הארץ בתחושה מעורבת של קטסטרופה וגאולה, של שעות הרות־גורל מבחינה היסטורית, ומטבע ה־דברים נמשך אז מירצם ה־אינטלקטואלי בשאלות הברורות, ל־אומיות והיסטוריות — ולאו דווקא בתחומים מופשטים של הדעת הא־נושית.

ספר חתום

ברגמן מעיד על כך בהקדמה ל־הוצאה המחודשת של ספרו „מבוא לתורת ההכרה". — „לספר — הוא כותב — לא היה הד. לא נדפסה עליו ביקורת רצינית, והעתונות העברית הסתפקה בתרועות נצחון: „יש לנו תורת־ההכרה בעברית"! תלמידיי אמנם למדו את הספר לקראת בחי־נותיהם, אבל הבעיות עצמן שנדו־נו בו היו רחוקות מהם... אמנם ב־עולם הגדול לא חדלו מלעסוק בשא־לות האמת וההכרה, אבל ספר עברי של שאלות אלה היה בחינת ספר חתום".

ברגמן, כדרכו, משקיף כאן על ה־עבר מתוך הומור ואהבה. גם הפרו־בינציאליות של אותה תקופה מתו־ארת על־ידו מצדה היפה — מצד התום שאיפיין אותה. היישוב העב־רי מחדש את חייו, ויותר ואת מת־פאר בתמימות כי יש לו כבר גם „תורת ההכרה", אף־על־פי שבעצם אינו מעוניין בה. הדבר רק מבליט את מידת ההתמדה והעניין האמיתי שהיו דרושים כדי להוסיף ולעסוק בפילוסופיה ברשות הרבים, לצקת אותה אל הלשון העברית, ולהרחיב בהדרגה את מעגל המעוניינים בה.

יתר־על־כן: עיון חוזר, מרחוק של ארבעים שנה, באותו ספר על תורת ההכרה, מגלה עד כמה מקיף ובלתי אסכולאי היה מפעל זה, ש־ברגמן ערכו והמחיש אותו כמעט ביחידות. היום יודע כמעט כל לומד פילוסופיה את עיקרי המחלוקת ש־רווחה בדור האחרון בין שתי גישות לפילוסופיה — מחלוקת שלבשה עד מהרה גם צביון לאומי ולשוני, וב־השענה על תהליכים סוציולוגיים ה־גיעה לידי מיסוד במיבנה החינוך הגבוה.

בעולם הדובר אנגלית, השתלטה בעיקר מסורת של עיון פילוסופי הנוטה לפורמאליזציה, להדגשת ה־צורות הלוגיות ולניתוח לשון היומ־יום. בעוד שביבשת אירופה נשמרה יותר מסורת ההתפלספות הקלסית — ובמידה רבה, הספקולאטיבית — שגם בה אירעו מהפכות מהדיניות, כגון הפינומנולוגיה, האכסיסטנציאליזם, או ביקורת החברה הדיאלקטית. שני הזרמים לא רק עמדו במחלוקת עזה ביניהם, אלא, יותר מזה, נציגי כל אחד נטו לא פעם לבטל את עצם הלגיטימיות של האחר בבחינת עי־סוק פילוסופי, ולכן גם לא רצו לל־מוד אותו, להתעסק בו ולהעמיק עמו באורח ענייני.

תוצאת הדבר היתה מידה רבה של בורות ובורות תרבותית משני צידי האוקיינוס האטלאנטי (ואף משני צידיה של התעלה הבריטית), וקשיים ניכרים בתקשורת לא רק בין רבבות הסטודנטים, ההולכים אחרי רבותיהם, ואחר האווירה החד־צד־דית של חוג תרבותם, אלא גם בין כמה מחשובי הפילוסופים של הדור האחרון. אין זה מקרה, למשל, כי ברטרנד ראסל וז'אן־פול סארטר — שנים מגדולי ההוגים של המאה הזאת (ואנשים רחבי ידיעה ואופקים לאין ערוך יותר מן הממוצע של עמי־תיהם) הצליחו להגיע לתקשורת ול־הבנה הדדית בעניינים ציבוריים ופו־ליטיים, הרבה יותר מאשר בסוגיות פילוסופיות. כאן, בתחום המובהק של מקצועם, לא היה בסיס מתקבל על הדעת לדיאלוג פורה וענייני בין ה־שנים — אף על פי שכל אחד חשב שהוא עשוי להבין את זולתו במור נויה הוא, כלומר — על־ידי ביק־רת מיטא־פילוסופית מבחוץ.

אם ישראל, היום, אינה לוקה ב־פרובינציאליות, אלא יש בה ייצוג והיכרות (אם גם לא תמיד דו־שיח מספיק) של רוב הגישות הפילוסו־פיות, אין זה רק בגלל מימדיה הק־טנים של הארץ וזיקתה למקורות תר־בותיים שונים, אלא במידה רבה גם בגלל פעולתו וגישתו של פרופסור ברגמן.

ברגמן קיבל את חינוכו הפילוסופי באיזור התרבות הגרמנית במרכז אי־רופה: ברנטאנו, הוסרל, קאנט והניי־או־קאנטיאנים — היו אז שם במרכז ההתעניינות. אך באותו זמן התחילה גם עבודת „החוג הוינאי", שהישגיו הועתקו אחר־כך לעולם הדובר אנג־לית דווקא, והשפיעו באופן דומיננטי על כיווני הפילוסופיה בתוכו. ברגמן קרא את ויטגנשטיין, קארנאפ ופו־פר בגרמנית; הוא הכיר את חיבו־ריהם של פואנקרה ומאירסון (האס־כולה הצרפתית בפילוסופיה של המ־דע, שזוהרה היום בעקיפין לחיים בעקבות עבודתו של קוהן), ונוסף להם קלט אל תוכו את מיטב החיבורים הפילוסופיים בלשון האנ־גלית, שיצאו בעשורים הראשונים של המאה; וכך, כשכל זה מתוסף אל הבסיס הקלאסי האירופי ואל האס־כולות של קאנט, הרמן כהן והוסרל, יכול היה ברגמן ליצור בספריו מפעל יוצא דופן של סינתיזה בין כל הגי־שות הללו, בעשותו צדק עם כולן — לפחות מבחינה מתודולוגית.

כבר בשנות השלושים, ובלשון ה־עברית, הצליח ברגמן ליצור כה שלא נתהווה בעולם הפילוסופי הכל־לי — דיאלוג רב־צדדי בין הגישות והזרמים החשובים של הזמן (וב־גם לבין הפילוסופיה של העבר), ר זאת בלי להוציא אף אחד מתחום הדיון או לפסול אותו, בהתאם למ־חלות הילדות של התקופה, כ„חסר משמעות" או כ„פורמאליזם בלי תוכן". אדרבא, הלקח העיקרי שמסר ברגמן לתלמידיו הוא — הרלוואנ־טיות ההדדית של רוב הזרמים בפי־לוסופיה לגופן של אותן בעיות־יסוד; וברוח זו הוא מוסיף ללמוד ולחקור עד היום.

דיאלוג רב־צדדי

רחבות־האופקים זו איננה נובעת אצל ברגמן מלמדנות לשמה. היא רומזת לאמונה באחדות הבסיסית של הרוח ובשייכותה לחיים הממשיים. אף־על־פי שמיכלול חיבוריו של ברגמן (עד היום כאלפיים במספר (3)) כבר מהווה

קירקגור

אנציקלופדיה בזעיר־אנפין, בהקיפו את רוב תקופות הפילוסופיה המער־בית, ענפיה ודרכיה, (וכן את הדת, המיסטיקה, המחשבה היהודית וה־לאומית, הגות המזרח ואף הפאר־רא־פסיכולוגיה) — ספק אם יש אדם שהאנציקלופדיזם בתור כוח זר יותר לרוחו מברגמן.

הרעיון של „עיון לשמו" אינו מצ־ליח לבטא את עמדתו, מאחר והעיון הוא אצלו לשם החיים ולשם הזהות האישית ועיצובה, ולא לשם עצמו סתם. זוהי נקודת המיפגש העמוקה שברגמן — בעקבות קירקגור, בובר והפילוסופיה של הדת (וביסוד הדב־רים: על־פי דמותו של סוקרטס) — הצליח ליצור בין הפילוסופיה לבין החיים. וכל מי שמכיר אותו מעט או הרבה יודע, כי, יותר מכל, זו גם הנקודה שבה הוא משמש כמורה לתלמידים במובן האותנטי ביותר של המילה. לאחר אלפיים חיבורים וב־וודאי אלפי הרצאות — שבהם נתגלה כמו המיומן ביותר, פישוט וצירוף יוצר של סוגיות סבוכות — הרי זה האיש עצמו, יותר מכל מה שכתב ואמר, המהווה מוקד לשאיפת הוד־מות חינוכית, בחייו ממש — כמו גם בבכנותו אל המוות — את גודל האחריות הצפונות בתחום הרוח.

אין זה מקרה שברגמן כתב ספרי יסוד גם בתורת העיון וגם בהגות האכסיסטנציאלית. גם כאן אין סימן ללמדנות גרידא, אלא, כמדומה, למ־תח יסודי בין העיון השיכלי לשאלות החיים. לביטוי הברור, מגיע המתח הזה ביחסו של ברגמן אל הפילו־סופיה והדת. אף־על־פי שבחייו ישנו איחוד בין השתיים, הרי עמדתו ה־עיונית, אם תנותח, עומדת על שניות וכפילות ביניהן. לפי דרכו המיו־חדת, ש.ה. ברגמן הוא גם פילוסוף קאנטיאני וגם תלמידם של בובר ו־קירקגור. הפילוסופיה שלו היא שכ־לתנית ועיונית, אבל אלוהיו איננו „אלוהי הפילוסופים", אלא „אלוהי אברהם, יצחק ויעקב", וזאת בכפל המשמעות, הכללית וההיהודית, של מושג זה. יתר על כן, דווקא מתוך שקיבל את דעתו של קאנט על מיג־בלות הדעת התבונית, נפתחה בפני ברגמן הדרך לבקש את עיקר המכ־מות האמיתית במקום אחר — וזה אומר, בחוויה הדיאלוגית של אדם עם זולתו ועם אותו בן־שיח מוחל־לט, האל החי, אשר אין מדברים עליו אבל אפשר לדבר אליו.

כאן יש להעיר — אולי באופן ביקורתי — כי מבחינה זו, לא בל־בד שברגמן דוחה את ראיית הפי־לוסופיה כ„שפחת התיאולוגיה" ומע־ניק לה, כמו קאנט ודיקארט, מעמד אוטונומי משלה. לפי העיון עמדתו, גם אם לא בכוונה תחילה, הוא נותן לה אפילו עדיפות. שהרי ביקורת התבונה נוסח קאנט, אשר היא עמדה עיונית טהורה, משמשת כאן בתור הכנה ולגיטימאציה לבקשת הממשות האמיתית במקום אחר.

מיפגש עם עצמנו

בלשון אחרת, כדי שיפנה הפילו־סוף מן התבונה הלאה הוא זקוק במקרה דנן לאישורה של התבונה עצמה, הקובעת כי כוחה יפה רק בתחום מוגבל ולא מעבר ממנו. אין כאן, איפוא, דת תמימה ובלתי־אמ־צעית. הפילוסוף אינו מוכן לחטוא לחוקי התבונה בפנותו אל התחומים אחרים, אלא הוא עושה זאת דווקא בבחינת פילוסוף, לאחר שהתבונה בדקה את עצמה וגילתה, כי אינה בעלת עוצמה טוטאלית. וכך, ככל שברגמן מעמיד את עיקר החיים על החוויה, על המיפגש הבלתי דיסקור־סיבי עם הזולת, עם עצמנו, ועם ה־מיכלול של ההוויה הנתפס כאישיות־ממש, אין כאן מה שמכונה „אירא־ציונאליזם", מאחר שזוהי תבנית ה־מקבלת מראש את אישורה של הת־בונה ואפילו מותנית על־ידיה. הננו חורגים אל מחוץ לדעת הפילוסופית דווקא מתוך שאנו נשמעים לה.

מבחינה זו, דומני כי יש הבדל ניכר (היוצר בעיות משלו) בין עמדתו של ש.ה. ברגמן וזו של קירקגור או בובר, שבעקבותיהם הוא הולך. קירקגור רואה בפעילות הת־בונית, בסופו של דבר, גורם המסכן את החיים האותנטיים ותובע ביטולה של הרוח. פעילות זו היא יסוד הכלליות שבדברים, שקירקגור נוטה לזהותו עם „סתמיות" וכך הוא רואה בה גו־רם המעמיד בסכנה את האינדיבידו־אליות האמיתית של האדם. בובר אינו נוקט עמדה כה קיצונית, אך גם הוא שותף לסובייקטיביזם החווי־תי של קירקגור, וכמוהו הוא נמנע ביודעין מחשיבה סיסטמטית, דיס־קורסיבית, המנסה להגיע לתוצאות על־ידי מערכת מלוכדת של טיעונים. ואילו ברגמן מכיר בכוח העיצוב החיובי של התבונה לגבי האישיות והחיים, ולכן הוא מנסה למצות תחי־לה את כוחה של התבונה, לפני שהוא פונה לחרוג מתחומה לה. גם כאן, יש הד לדיאלוג להתפלספות אישית.

כדי לצאת מתחום התבונה, צריך אדם לגלות תחילה בעצמו, על־ידי התנסותו האישית, כי הדיאלקטיקה לב־דו אינו מסוגל לענות על צרכי ה־חיים והעמוקים, ואין הוא צריך לקבל זאת כהנחת־יסוד דוגמאטית, או כ־מסקנה מוכללת מעיונותיהם של אחרים. בשביל ברגמן, מוגבלות התבונה אי־נה, איפוא, נימוק לנעול מראש את אפשרויותיה, אלא דווקא הזמנה למ־צותן. ומבחינה זו הוא מקיים בידו מסורת, ששורשיה בתורת החינוך של אפלטון, והעומדת בניגוד לקפי־צת הדרך הישירה — אפשר לומר — הרומאנטית — של האירראציונליזם המודרני.

יתכן כי יחס זה בין הגות לאמונה יש לו גם שורשים בביוגרפיה הרו־חנית של ש.ה. ברגמן, ובסדר שבו הוא עצמו התמודד עם שאלות הפי־לוסופיה. ראשית דרכו באסכולה של פראג — זו שיסודה בעבודתם של בולצאנו, וביחוד של פראנץ ברנטא־נו ותלמידיו — שביניהם היה גם אדמונד הוסרל, יוצר הפינומנולוגיה. ברגמן, מבני דורו (ובן כיתתו) של פראנץ קאפקא, קיבל את חינוכו ה־פילוסופי בהשפעת אנטון מארטי, מ־תלמידי ברנטאנו הישירים.

האסכולה של ברנטאנו שמה את הדגש על בירור דרכי הפעולה של הנפש, או התודעה, בבחינת מדע־יסוד פילוסופי, שגם המושגים הא־פיסטמולוגיים והמיטאפיסיים צריכים להיקבע ולהיבנות על־ידיו. ברנטאנו עצמו סבר כי מדע זה הוא הפסי־כולוגיה הנסיונית, שאמנם אין להע־מיד אותה באף אחד ממדעי החומר, אלא יש לבנותה כמדע אוטונומי של התחום הפסיכי; ואילו תלמידיו, ר הוסרל בראשם, ערערו על גישה „פסיכולוגיסטית" זו.

חריגה בלתי אפשרית

אם מדע היסוד צריך להיות אוטו־נומי, טען הוסרל, ואף לעמוד ביסוד כל שאר ענפי הדעת, הרי אין הוא יכול להיות בעצמו אחד מן המדעים החוקרים את העולם. מן הדין לחזור כאן אל עמדתו ה„טראנסצנדנטאלית" של קאנט, האומרת כי ישנה מערכת של דפוסים ואופנים טהורים של פעולת הרוח, אשר קובעת את יסו־דות המדעים ואת מבנה התופעות האובייקטיביות עצמן, בעוד היא עצ־מה נתפסת ברפלכסיה אפריורית ולא על־ידי חקר הנפש בבחינת ישות טב־עית.

תפנית זו, שאירעה באסכולה של ברנטאנו בכיוון של חזרה לקאנט, הביאה, אצל הוסרל, לידי אידיא־ליזם מוחרף וקיצוני, שגם ברגמן הושפע ממנו. התודעה הטהורה, על ריבוי צורותיה ותבניה, נעשית לת־חום הדיון הכולל, ולמעשה היחיד, של העיון הפילוסופי. כל מה שנגיד, נגלה או נטען, ישאר טבוע בחותם התודעה וכאילו שייך לעולמה ה„פני־מי". אפילו שאיפת החריגה מתוך עולם התודעה אל העולם ה„חיצוני" היא עצמה ביטוי אימאננטי של התו־דעה ומתממשת בתוך גבולותיה — בבחינת משמעות נוספת, שהתודעה קובעת ומטילה אל מנגד לעצמה. כיוון שכך, אין הפילוסוף יכול לצאת מן האופק של תודעתו או ל„דלג" על פניה אל החוץ. בכל נסיונותיו לעשות כן, יגלה כי בעצם חזר ותקם עמדה תודעתית מובהקת, ואם כן נשאר בתוך היקפה (4).

דומני שכאן מונח אחד הביטויים העיקריים של מוגבלות התודעה הפי־לוסופית, כבחינתו של ברגמן. הפי־לוסופיה המסתיימת באידיאליזם, מש־אירה את האדם בתוך רשת סגורה

עיקרים וחידושים בפילוסופיה של ש. ה. ברגמן

של יחסי תודעה מופשטים, העומדים בסימן הצורה ולא התוכן, המשמעות ולא הממשות. תגובתו של ברגמן לאידיאליזם זה דומה מבחינה זו, לתגובתם האכסיסטנציאלית של היידג־גר וסארטר על הפילוסופיה של הוס־רל. בשני המקרים פונה הפילוסוף לבקש את הדרך חזרה אל הישות; אך בעוד שהיידגר וסארטר עושים זאת בדרך של בניין אונטולוגיה (תו־רת יש) חדשה (המבוססת על סו־פיות הקיום ומחולות המוות), הרי ברגמן עושה זאת בדרכו של האכ־סיסטנציאליזם הבובריאני, אשר דו־חה כל תיאורטיזאציה של היש הממ־שי, ומעמיד אותו על חוויית המיפ־גש הבין־אישי, הצופנת בתוכה גם אפשרות של גאולה.

צופה ובמאי

לפני שתים בכך ראוי להרחיב ר לראות את טיבו של האידיאליזם ה־פילוסופי המקובל על ברגמן. ברגמן גילה את קאנט לא רק דרך שקיפותו בהוסרל, אלא, יותר במישרין, באמ־

ברגמן

צעות האסכולה הניאו־קאנטית של מרבורג. בשתי הדרכים הגיע לראיית התודעה ככוח פעיל, חסר ישות ב־עצמו, שאינו משקף רק את עולם הדברים, אלא גם משתתף בעצם בנייתו. המושג של „אני טראנסצנדנ־טאלי", המשותף להוסרל ולקאנט, מציין גם בשביל ברגמן כי הסובייק־טיביות שלנו, המתנסה בתופעות אי־נה ממלאת רק תפקיד של צופה ה־מתבונן בחזיון שלפניו, אלא גם של במאי הבונה ומסדר את עצם ה־חזיון. „התנסותי" פירושו לארגן ול־הרכיב את מרכיבי ההתנסות לפי כל־לים מוגדרים, שה„אני" עצמו מטיל וקובע אותם; ולכן, כשאנו מדברים על עצמים בעולם, הננו מדברים על אובייקטים, שאנו עצמנו — על־ידי המדע הכללי שבידינו — משתתפים ב„העצמתם", ואשר נעשים למה ש־הנם מכוח התייחסותם להשגתנו.

מושג זה של „העצמה", תופס מקום מרכזי בתורת ה„אידיאליזם המתודי" של ברגמן. תופעות העולם האובייק־טיבי אינן ממשות הקיימת לעצמה, אלא „עצמותן" היא פרי האירגון וה־פירוש הקוגניטיבי שלנו. ברגמן רגיל לצטט את מימרתו של הרמן כהן, כי „הכוכבים אינם בשמים, אלא בחוכ־מת התכונה". רוצה לומר: קיומם של כל העצמים האובייקטיביים הוא תלוי בתיאוריה, ואינו נתון ישותי עצמאי ואטום, העומד מעבר לכל תיאורט־יזאציה (ובכך גם מעבר לכל מעשה־פירוש תרבותי).

עם זאת, מזהיר ברגמן מפני שני כשלים נפוצים בהבנת האידיאלי־זם. ראשית, אין פירוש הדבר שה־מציאות נעשית לחלום או לאשליה. אכן, כדי לדעת מה פירוש הדבר שמשהו הינו תופעה אובייקטיבית, עלינו לחזור ולבדוק את דרכי התה־נסות שלנו, ואת מיכלול האופנים שבהם אנחנו קושרים ובונים את רי־בוי מרכיבי התחושה לידי מערכת קוהרנטית. אבל הדברים אינם מפ־סידים מן האובייקטיביות שלהם, מפני שגילינו פשר פילוסופי חדש למושג האובייקטיביות.

בדומה לכך צריך להיזהר מן הב־של הקרוי „אינטרוייקציה", המפרש את האידיאליזם כאילו אמר שכל העצמים הם תופעות פנימיות של הנ־פש. הרי זה כאילו תוחבים את העולם כולו לתוך מוחי שלי, ומציי־רים אותו כממשות פסיכית גרידא. גישה זו יש לה שורשים במשנתו של ברקלי; אך היא משמשת כפי־רוש בלתי תואם של עמדת האידי־אליזם המתודי, שברגמן מגן עליה. בשביל האידיאליזם המתודי, גם ה־עולם הפסיכי הוא מערכת של עצמים ועובדות, שאת האובייקטיביות שלהם קובע ה„אני" הטראנסצנדנטאלי ב־תהליך ההעצמה; ואילו „אני" זה כלל אינו ממשות אובייקטיבית, לא פיסית וגם לא פסיכית, אלא הוא התנאי ה־קוגניטיבי לאפשרותם של אובייק־טים פיסיים ופסיכיים גם יחד. היותו „טראנסצנדנטאלי" פירושו כי הוא חורג מתחום המשמעות של אובייק־טים בעולם, ויש להבינו כפונקציית יסוד קוגניטיבית, שרק בזכותה יתכן שיתקיים בשבילנו עולם כלשהו.

תפיסה זו, שברגמן ספג מן האס־כולה הניאו־קאנטית של מארבורג, מבליטה את המופשטות הערטילאית שמושג הסובייקט האנושי נקלע לתוכו. האדם אינו נדון כאן בממשותו הקונקרטית, אלא בבחינת „אני" מ־תודי, שכל משמעותו היא פונקציה קוגניטיבית־כללית. כפאראפראזה על הביטוי „אלוהי הפילוסופים" היינו יכולים לומר, כי לפנינו כאן „האדם של הפילוסופים", להבדיל מאברהם ויצחק או מסוקרטס וגליליי.

אידיאליזם תרבותי

בנקודה זו יש להוסיף כי הניאו־קאנטיים לא הסתפקו באידיאליזם הכרתי ו„מתודולוגי" זה, אלא הרחי־בו אותו לידי אידיאליזם תרבותי, העומד בסימן היחסיות ההיסטורית של הצורות הקוגניטיביות. למרות ש־אותו העיבוד והפירוש של תודעתנו הם כלליים (או קולקטיביים), אין הם ניתנים לגילוי או לגזירה אחת ולתמיד. אדרבא, אופני „ההעצמה" הם בעצמם תלויי תרבות, ונתונים לשינוי ואף למהפכה עקב שינויים קוגניטיביים בתודעה. בדרך זו שובי־רים תלמידיו של כהן את תמונת התו־דעה הקפואה והנוחה של קאנט, ו־פותחים את הדרך למתן פירוש די־נאמי והיסטורי להתנהגות הקוגני־טיבית הסימלית של האדם, ולאופן שבו הוא בונה את עולמו ומפרש את המרחב של התנסותו. אך בדרך זו, כמובן, הם גם מביאים לדיאלקטי־ביזציה של מושג הידיעה, שאינה רק ארעית ופתוחה לגידול בלתי תמיד, אלא היא גם צפויה להתהפכות עקרונית ביסודותיה.

בסיכום, האידיאליזם הבא מהמסו־רת של הניאו־קאנטיים מצטרפים זה לזה בשביל ברגמן לתמונה בסיסית אחת. הסובייקט אינו אישיות קונ־קרטית, אלא „תנאי מתודולוגי" ר מכלול של צורות טראנסצנדנטא־ליות; ממשות הזולת אינה בת קבי־עה עיונית; גם האובייקט אינו מ־משות אחרונה, אלא מירקם של יחסי הכרה משתנים, שכולם יוסדים לתו־דעה הקולקטיבית שלנו ועשויים ל־התהפך עם חליפותיה. אנו עומדים תמיד בעניינו של תהליך קוגניטיבי שריקמתו הולכת ונעשית, הולכת ו־מסתבכת, כשמדי פעם היא גם נפ־רמת מחדש וצורותיה ההיסטוריות משתנות — וזאת בלי שתוכל להגי־ענו אל אמת אחרונה או אל ישות קבועה ועומדת.

משימה בעלת משמעות

יש פילוסופים, שבהגיעם לתוצאה כזו שאלו: מה בכך? אם זוהי מס־קנת העיון הפילוסופי, הרי לא זו בלבד שעלינו לרסן את שאיפתנו לד־עת ללכת מעבר מזה, אלא עלינו להבין כי עצם השאיפה בטעות יסו־דה, ולמעשה היא חסרת־שחר. כיוון שכך, יתחימו כאן כל חיפושינו הרו־חניים, ואת כל המאמץ האינטלקטו־אלי שלנו נשקיע מכאן ולהבא בתוך גבולותיו של המדע עצמו.

ברגמן, בדומה לקאנט, אינו שו־תף לעמדה זו. חוסר יכולתנו להש־תחרר מן הצורות הסובייקטיביות של השגתנו אין פירושו כי עצם הרעיון של ממשות אחרונה הוא טפל וחסר־משמעות מכל בחינה. אדרבא, בתוך שאיפה זו חסרון של הרוח יש כאן עניין, שהודעת התבונית עצמה מזמי־נה אותנו לשאול אודותיו, להתעניין בו, ולהבין את מגבלותינו לאורו.

אלמלא היותה זו משימה בעלת משמעות, לא היינו זכאים, מבחינה העיונית, לדבר כלל על היותנו מגו־בלים, מאחר ומעבר לגבול היה מצוי „לא כלום" או „חוסר שחר" גרידא, ואז לא היה גם מובן למיגבלותינו. העובדה שאנחנו יצורים סופיים היא אחת ההכרות העמוקות — אפשר לומר: האכסיסטנציאליות — הנגב־עות מביקורת התבונה נוסח קאנט ומתחייבת על־ידיה; אבל הכרה זו תיתכן רק על בסיס התבונה, כי ה־אינטרס האנושי השואל על האינסוף, או היש המוחלט, איננו רעות־רוח גרידא, אלא הוא בעל משקל תבוני משל עצמו. רק לאור העובדה הכפו־לה, כי מצד אחד השאלה היא לגי־טימית ואפילו הכרחית, ומצד שני אין שום אפשרות לתת לה תשובה קוגניטיבית, יכולים אנו לעמוד על היותנו יצורים סופיים — בני אדם ולא אלים. וכך, דווקא ביקורת הת־בונה, לאחר שעוברים דרכה וממצים את אפשרויותיה, אמורה להזמין את הוויבה ממנה והלאה.

(חלקו השני והאחרון של המאמר — ביום ו' הבא).

(1) ביניהם: „הוגי הדור", הוצאת מגנס, ירושלים, תשי"ל; „מבוא לתו־רת ההכרה", הוצאת מגנס, האוני־ברסיטה העברית ירושלים, תשל"ג; „הפילוסופיה של שלמה מימון", הו־צאת מגנס, האוניברסיטה העברית ירושלים, תשכ"ז.

(2) זה עתה יצא הכרך השני של „תולדות הפילוסופיה החדשה" לברג־מן, המוקדש לנושאים שבין תקופת ההשכלה ועמנואל קאנט (מוסד ביא־ליק, ירושלים, תשל"ג). כרך זה ממשיך את קודמו, שיצא בתשי"ל, והוקדש לתקופה שמן קוזאנוס והרנ־סאנס ועד לראשית ההשכלה באי־רופה. ובעוד שבועות אחדים יראה אור ספר חדש של ברגמן: „הפי־לוסופיה הדיאלוגית מקירקגור ועד בובר", מוסד ביאליק, ירושלים, תשל"ד.

(3) ביבליוגרפיה של כתביו עד 1967 נתפרסמה ע"י ברוך שוהכמן ושלמה שונמי („כתבי שמואל הוגו ברגמן", ירושלים, תשכ"ח).

(4) הוסרל מדבר על כך, למשל, ב„הגיונות קרטסיאניים" (תירגם א"ד בראון, הוצאת מגנס, ירושלים תשל"ג) ואילו ברגמן, המכנה עניין זה בשם „חוק התודעתיות" — מר־חיב עליו את הדיבור ב„מבוא לתורת ההכרה".

שינוי בהרגלי התיקשורת

אפשר להשתמש בטלקומוניקציה במקום בתחבורה

מאת ז'אק אטאלי
Le Monde
מיוחד ל„הארץ"

פאריס

נוכח החלוקה מחדש של העושר בעולם, שהשראת האנרגיה בוודאי לא יהיו הנהנות העיקריות ממנה, שואלים רבים את עצמם אם אפשר יהיה להבטיח לאורך ימים את פעולתן של החברות המתועשות, הצורכות כיום אנרגיה כה רבה. לדעתי מתרכז הויכוח יותר מדי בהכוונה־מחדש של הייצור ה־דרוש לתשלום בעד היבוא. ישנה שאלה אחרת, יסודית הרבה יותר: האפשר לקמץ באנרגיה? והיש לנו תחליף חלקי לפחות?

אפשר להציע תשובה לשאלות א־לה, אם מתרגמים מדרך המחשבה הכלכלית הטהורה ומסתכמים על א־נאלוגיה — שהיא בדרך כלל מסו־כנת, אך במקרה דנן פוריה — לתח־ום הביולוגיה. גופים חיים פו־עלים בעזרת אנרגיה ומידע. האנר־גיה בהם מופקת מן הסביבה ועוברת תהליך של תמורה בתא, שבו היא מייצרת תגובות כימיות פנימיות. מי־דע מועבר לגופים חיים על־ידי אנ־זימים, שהם גנים או מולקולות קט־נות הפועלים כסימני איתות.

בגופים חיים אין תלות הדדית בין אנרגיה למידע: האנרגיה מסייעת למידע; אותה כמות של אנרגיה יכולה — לפי רשת התיקשורת ה־קיימת בגוף — להעביר כמות יותר או פחות מועילה של מידע. הדבר דומה לטלפון היכול להעביר מילים בלי קשר ביניהן, הוראות מדוי־קות, או הצהרות אהבה.

מידת המורכבות של הגופים ה־חיים מתבטאת איפוא במידת התיח־כום של רשת התיקשורת שהם מש־תמשים בה; ואם כי אין אפשרות לטעון שבגופים החיים המורכבים ב־יותר בא המידע במקום האנרגיה, נראה בכל זאת שהגופים המותאמים ביותר להתפתחות הם אלה המפי־קים בעזרת כמות אנרגיה קבועה את מירב התועלת מן המידע המצו־י, המידע שהם יכולים לקבל ולהחליף עם סביבתם.

אנאלוגיה מושכת

התפתחות הגוף החי קשורה אי־פוא בשכלול מיבנה־התיקשורת שלו. כאן מתמצה האנאלוגיה המושכת כל כך למערכת הכלכלית. אין זו אנא־לוגיה מלאכותית, שהרי מושגי ה־מידע והאנרגיה אינם זרים לכלכ־לה: למשל, המחירים והרווחים הם מידע המכוון את מערכת השוק. אגב, מדע הכלכלה הוא בחלקו ני־תוח תפקידם של אותות כאלה בת־פקודם הייחודי של מערכות כלכ־ליות וסוציאליות.

ההסתמכות על הביולוגיה יכולה איפוא להיות במקרה דנן משמעו־תית ומועילה. נסתכן איפוא בהצ־עה מהוססת: שיפור בשימוש במי־דע יכול לצמצם את הצרכים באנ־רגיה הדרושים להתפתחות החבר־תית המודרנית. יתר על כן, אפשר להעמיד חילופי מידע במקום חילו־פי אנרגיה.

החלפה כזאת איננה דבר חדש ב־כלכלה: עמוד של מודעות קטנות בא במקום מאמצים עצומים מצד מבקשי עבודה ומציעי עבודה. בור־סה של ניירות ערך ממלאת את מי־קומה של התמקחות אינסופית. או־לם בהקשר המדובר נודעת „להחל־פה" כזאת חשיבות נוספת, כיוון ש־היא יכולה לתת כיוון חדש לצמי־חה הכלכלית ולעודד בחירה פחות שרירותית של ההשקעות העדיפות.

החלפת אנרגיה במידע

אפשר להעלות על הדעת אלף דוג־מאות יותר או פחות קיצוניות להפ־עלת החלפה כזאת של אנרגיה במי־דע. אסתפק כאן להציע אחדות מהן.

✶ קודם כל עולה על דעתו של כל אחד שאפשר להשתמש באמצעי טלקומוניקציה במקום באמצעי הת־חבורה לצורך פגישות או התייעצ־יות רבות. האמנם מוכרח אדם לנ־סוע ממקום למקום כדי להיוועץ עם עורך־הדין שלו?

בדומה לכך, ההתפתחות הנוכחית בנסיעות לצורכי עסקים היא ביזבוז שאין להשלים עמו, ביטוי לחוסר־השוויון הסוציאלי. הטלוויזיה, הק־לטת טכסטים על סלילים של רשמי־קול, זיהוי ואישור אלקטרוניים של חתימות, יוכלו למלא את מקומן של רבות מן המטרות של נסיעות ופגי־שות אלה. נסיעה בין־יבשתית לצו־רך עסקים מצריכה פי 10 אנרגיה משיחה בטלפון־טלוויזיה הנמשכת אותו זמן (8 שעות). האנרגיה הכ־לולה ב־5 ליטרים בנזין מאפשרת או להסיע מכונית לאורך 50 ק"מ, או לשוחח במשך 60 שעות באמצעות טלפון־טלוויזיה. (חישובים אלה נ־ערכו על־ידי אוניברסיטת קורנל ב־ארה"ב).

✶ אפשר להשתמש באופן קולק־טיבי בנכסים לשימוש פרטי. למשל, אנשים רבים יוצאים מדי בוקר מאו־תו פרבר לעיר, כשהם יושבים לב־דם ליד הגה מכוניתם. אם נוסעים אלה מאותו פרבר יתארגנו — ב־עזרת מידע שיתופי באמצעות לוח מודעות — יצמצם הדבר במידה ני־כרת את מספר המכוניות בתנועה.

אפשר להרחיק לכת יותר ולתאר שימוש משותף — תוך התייעצות ב־שיטת מידע מפותחת יותר — במכ־שירים למשק בית שאינם מנוצלים במלוא כושרם, כגון מכונת כביסה או שואב אבק. חוסר התיקשורת ב־מיכלולים הגדולים נובע בחלקו מן המיבנה האדריכלי ומתנאי העבודה. יצירת קשר תתקן את המצב.

כתוצאה מהסדרים אלה תחול ירי־דה בשימוש ובייצור בסקטורים של מוצרי תצרוכת בני־קיימא. אך ירי־דה זו תאוזן על־ידי הדרישה המוג־ברת לשירותי תחזוקה. יהיה צורך להעסיק אנשי מסכים ומתקנים, שה־עסקתם תמלא חלק לא מבוטל ממה שיגרע ממקומות העבודה לעובדי ייצור.

✶ יש לתת ליצרן מידע טוב יו־תר על השימוש שמשתמשים הצר־כנים במוצר מסויים. באופן זה יצומ־צמו במידה ניכרת ההתקדמות המד־ומה והגיוון המיותר במוצרי הצר־יכה. מובן שיצטרכו להשאיר לצר־כן את ההחלטה על הצורה ועל ה־הרכב הסופי של המוצר.

אין לראות שינויים אלה במיבנה של דגם־הצריכה שלנו כהתפתחות חולפת, אלא כביטוי חדש וסופי של השירותים שנותן מוצר לצרכנים, ושל חופש הבחירה של צרכנים א־לה. יהיה צורך ברוויזיה בכל מע־רכת השיווק ובאירגון הייצור.

ביטול חזקה על פטנטים

יש אף מקום לשאול אם אין לאי־סור בחברתנו המודרנית שחידוש טכני יישאר בגדר סוד, שיהיה רכוש פרטי ויונצל ניצול מסחרי, בזמן שמידע מיידי על חידוש זה היה מאפשר לכל המיפעלים להפיק ממנו תועלת. הממציא יקבל את תגמולו מקופת הציבור הנהנה מן התקדמות שהושגה. רפורמה כזו ברכוש התעשייתי תתחייב לפחות לגבי הח־ידושים שמטרתם לקמץ באנרגיה.

אך לא די ברצון למסור מידע כדי שהדבר יהיה אפשרי. אם מש־תמשים כיום במכוניות במקום בטל־פון ובדואר, הרי זה מפני ששירו־תי תיקשורת אלה פועלים בצורה גרועה. לפיכך, אם בוחרים בתיק־שורת כבאמצעי לחסוך באנרגיה, ה־רי פירוש הדבר קודם כל להציע קריטריון לבחירתן של השקעות ול־הכוונתן לעבר מסירת מידע ואמ־צעים של טלקומוניקציה. פירושו גם להראות שחברה בלי בזבוז יכו־לה לשאת באחריות משותפת ולי־הנות משיגשוג במידה רבה הרבה יותר מן החברות התעשייתיות של היום.

הודעה לצבור קמעונאי הסיגריות

להלן רשימת המחירים החדשים לסיגריות שנקבעו לקמעונאים:

הסוג	מחיר קמעוני: באגורות לקופסה של 20 סיגריות	מחיר קמעוני: בלירות להבילה בת 50 קופסאות
ברודווי, טיים 100	195	97.50
טיים, אירופה	168.22	84.11
שרתון, נלסון פילטר, סבוי	159.80	79.90
קורונט, נלסון, נובלס פילטר, רויאל, טלסטאר, כנסת פילטר, אסקוט קינג־סייז	140.80	70.40
דובק פילטר, אסקוט, עדן, לידו, פולריס, מונט־בלאן	131.80	65.90
דובק 10	103.50	51.75
אל על (עגולות ושטוחות), כנסת 6	75.20	37.60
דגל, סילון	66.56	33.28
איילון, נדיב	57.06	28.53

המחירים לצרכן נשארו ללא שנוי

דובק בע"מ
חברה ישראלית לסיגריות בע"מ
סיגריות לוד בע"מ

המכון למחקר ביאולוגי בישראל
ת. ד. 19, נס־ציונה, טל. 958861

כנס „אוהלו" ה־19
בנושא:
„פיזיולוגית החושים והשלכותיה על ההתנהגות"
"Sensory Physiology and Behaviour"

יתקיים בין התאריכים 26—29 במרס 1974, בבית ההבראה ע"ש גוטספלד במעלות.
הכנס יערך בשפה האנגלית עקב מספר הרב של מרצים מחו"ל.
המעונינים יפנו (גם טלפונית) בהקדם לגב' שרה לרמן, לפי הכתובת הנ"ל.

24 שעות צלום !!
בעזרת מכשיר־צלום אלקטרוני (החל מ־85 ל"י)
✶ מבחר גדול של מערכות הקרנות.
✶ מבחר גדול של מצלמות זולות לנוער ולחילי מלואים בשדה.
✶ הגדלת גלויה (9/13) שחור־לבן 45 אגורות!
צרכני ספסרים בן־רגע!
פוטו־ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 12

מבחר מרהיב בשלל דגמים, מעצבים מקוריים לבית למשרד ולמוסד. מבחר הקרנה האופנה. הספקה 7 ימים.
וילונות מתגלגלים!
סולרואיר
דיזנגוף 282, ת"א, טל. 456241

דוקרט - ביח"ר לסריגים
חיסול עודפי ייצוא מאיכות מעולה
זקטים לגברים וחליפות לגברות
מצמר שלוב עור (זמש)
סוודרים — פולוברים — כותנות — חולצות
הזדמנות מיוחדת — שמלות צמר
35 ל"י
ת"א: שד' רוטשילד 75 (פ' מזא"ה) שעות 8.00—16.30
לוד: אזור התעשיה (ע"י טלרד) שעות 8.00-16.00 פרט ליום ששי

מספרי הטלפון החלפו
כמפורט להלן:
איסטרוניקס-מרכזיה
475151 (7 קוים)
✶ שרות כללי 475123
✶ שרות מכונות אינטראיסט 475121
✶ שרות טלויזיה R.C.A. 475150
✶ מחלקת הזמנות 475158
איסטרוניקס בע"מ
רח' רוזאניס 11 תל־ברוך

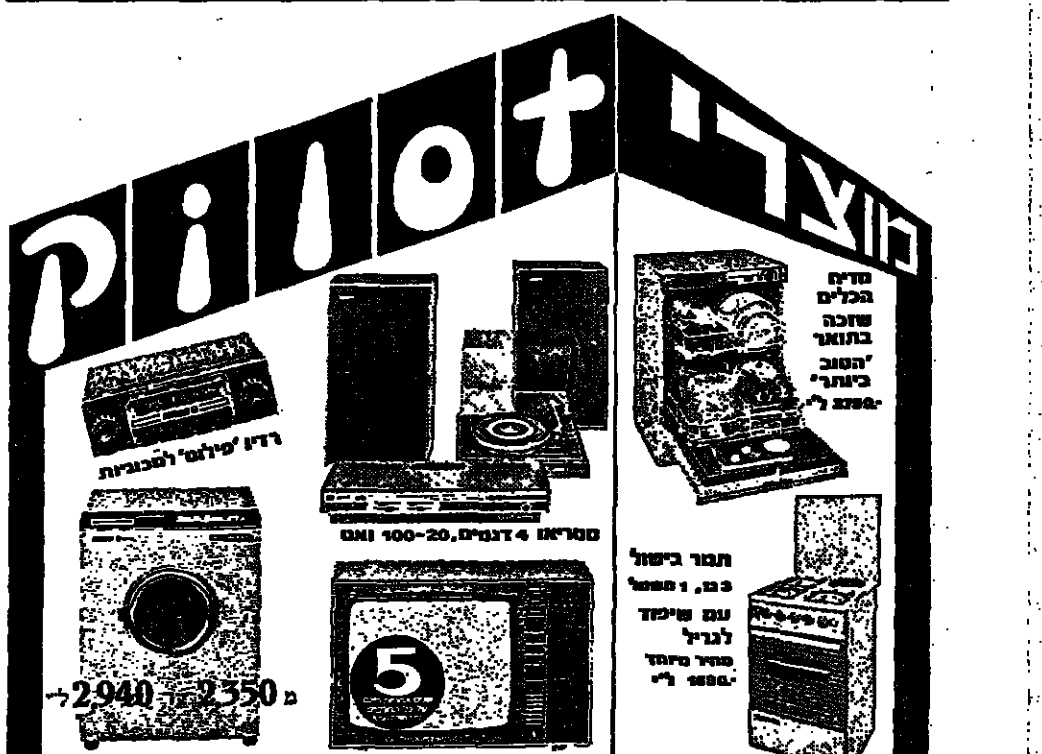

אסלינגר־דנציגר

משרד הבטחון
אגף השיקום
אגף השיקום במשרד הביטחון מודיע בזה
לצבור נכי צה"ל והמשפחות השכולות
כי נפתחה לשכת שיקום ומרפאה מחוזית ברחובות;
הלשכה תטפל בכל הזכאים המתגוררים באזורי ראשל"צ, נס ציונה, אשדוד ודרומה עד אשקלון.
כתובת הלשכה: רחוב בנימין 21, רחובות.
טלפון: 952323, 951313.
קבלת קהל: בימים א—ה בשעות 08.30—12.30, פרט ליום ו' ובשעות 13.30—15.00 אחה"צ.
כתובת המרפאה: רחוב בילו 27, רחובות.
קבלת קהל: בימים א—ה בשעות 08.30—12.30, פרט ליום ו'

בורחים מן הכסף

מאת לאה פורת

לחנות תכשיטים ברחוב בן יהודה, נכנסו בשבוע שעבר סרן צעיר ו־אשתו. שעה ארוכה התבוננו בכל מיני טבעות משובצות יהלומים, ל־בסוף בחרה האשה אחת מהטבעות. הבעל הוציא מכיסו 2,000 ל״י במזו־מן ושילם. תוך כדי הבחירה הארו־כה, הספיק הסרן הצעיר לספר כי בקניית הטבעת הוא פורע חוב של מתנה שהוא חייב לאשתו ליום השנה העשירי לנישואיהם שחל בסוף אוק־טובר, אבל רק עתה, עלה בידו לקנות את המתנה שרצה לקנות לה. כשיצא הזוג מהחנות, אמר בעל החנות: „לא בכל יום מזדמנים לי קונים כאלה, אבל אין לי מה להת־לונן". אחרי ההאטה הדראסטית ש־התחילה במלחמה, סיפר, אפשר לו־מר שבאחרונה חלה התעוררות ו־העסקים מתנהלים בצורה לגמרי לא רעה.

בעליה של חנות תכשיטים במר־כז תל־אביב צייר תמונה דומה של המצב. אולם, הביע דעתו, ההתעור־רות שישנה אינה נובעת מכך שהמצב הכלכלי השתפר לפתע, אדרבא, מה שקורה עתה הוא סימפטום של אי בטחון כלכלי. אנשים חוששים מעל־יות מחירים ופיחות והם בורחים מן הכסף. אשה שחושבת לקנות לעצמה תכשיט, אינה מחכה יותר והולכת לקנות אותו בהקדם האפשרי. יתר־על־כן, גם מי שאינו צריך תכשיט ויש לו כסף, מחפש דרכים להשקיע אותו בדברי ערך כדי לשמור על ערכו. אולם כל זה לא יימשך הרבה זמן, טען בעל החנות שהביע חשש מפני שיתוק עסקי בחודשים ה־קרובים.

ההסבר של בעל חנות התכשיטים הוא מהמקובלים ביותר של יצרנים וצרכנים כאחד, לתופעת ההתעור־רות בענפי המותרות. אולם „הברי־חה מן הכסף" אינה ההסבר היחיד. כשסוקרים אחד לאחר את ענפי ה־מותרות מתברר שהגורמים להתעור־רות של הצרכן כיום הם מורכבים למדי ולעתים אפילו נדמה שהם סותרים. כך למשל, מתברר כי ב־עוד שצרכנים רבים הפסיקו לקנות דליקטסים, הם מתנפלים על מכשירי בית חשמליים, ובעוד שבחנות רהי־טים אחת יש תנועה ערה של קונים, בחנות אחרת — שממה.

קונים מוצרים שימושיים ומשלמים במזומן

בעל חנות פינ־ארט המשווקת רהיטים מיובאים מפינלנד טוען כי לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ירד יתר הקונים שלו ב־50% מ־

30 מערכות ישיבה נמכרו בשבוע אחד

הטענות על שיגשוג בעסקים „קבלות ביטויים שונים בפי ה־סוחרים. לדוגמה הסיפור הבא: אחד הקוראים התלונן נגד חברת שיווק הרהיטים דניש אינטר־יורס על שפירסמה מודעה מצו־למת, לפיה ניתן להשיג מערכת ישיבה ב־2,225 ל״י, אולם כשר בא לחנות לא היתה שם המערכת הזאת, והציעו לו לעשות הזמנה לעוד 4 חודשים. אחד ממנהלי החברה הצטדק באומרו כי תוך שבוע אחד — ביום שהתחילו להכין את המודעה ועד ליום פר־סומה בעתון, נמכרו כל מער־כות הישיבה מסוג זה שהיו ב־מלאי — 30 במספר — אך היה מאוחר מדי לעצור את המודעה.

סוחרים טוענים כי ההתאוששות בענף המותרות היא זמנית

חברת דיזין המוכרת רהיטים מיוב־אים ומקומיים מסרה כי „מספר ה־קונים דווקא לא ירד". ואילו בעליה של החנות כל־גיל להיטי ילדים, סיפר על ביקוש בלתי רגיל. לכ־אורה, סתירה — אולם למעשה, זה לא כך. כי אצל כל השלושה יש מכנה משותף ואפייני לימינו — ביקוש למוצרים שימושיים: רהיטים לחדרי שינה, פינות אוכל ורהיטי ילדים.

מכאן השיגשוג אצל „כל גילי" ו־ההתאפקות אצל פינ־ארט. תופעה אחרת המשותפת לכולם, גם היא חד־שה אצלנו: קונים מן המלאי ומשל־מים במזומן. הסיבה — מי שמזמין רהיטים למועד מאוחר יותר, מתח־ייב לשלם את המחיר של יום האספ־קה. ואם יהיה פיחות? או יתווספו מיסים נוספים (מס ערך מוסף)? או יחולו התייקרויות נוספות על חומרי גלם, הובלה, שכר עבודה וכדומה? על כן מה שבטוח, הוא לקנות ב־מקום.

המחשה נוספת לנטיות הצרכנים, מצאתי בשתי חנויות לגיברשות. אצל האחת, שמוכרת גברשות מתו־צרת הארץ (עד 600 ל״י) יש מכי־רות טובות; אצל האחרת שמוכרת גברשות בדולח מתוצרת חוץ (1,500 ל״י עד 2,500 ל״י), אין קונים.

אחד הענפים ששיגשג לפני המל־חמה ואף היה סמל השפע, הוא ענף אריחי החרסינה הדקורטיביים המ־יובאים מחו״ל. מה קורה עכשיו? קבע אחד ממנהלי „שמרי" המייבאת אריחים וכלים סניטריים: המכירות כרגע בירידה. מי שהיה צריך לק־נות כבר קנה מזמן כי פחד מעליות מחירים ואכן המחירים עלו. עכשיו שקט. לא רבים מוכנים עתה להוציא 70 עד־100 ל״י למ״ר על אריחי חר־סינה או 100 ל״י עד 300 ל״י למ״ר של אריחי קרמיקה.

הקניות — ביטוי של התפרקות

על רקע דברים אלה נראים יוצאי דופן בין ענפי המותרות מכשירי הבית החשמליים, שהביקוש להם גאה מאוד בשבועות האחרונים. מקררים מתוצרת אמריקאית שמחירם נע בין 6,000 ל״י ל־15,000 ל״י נמכרים כמו לחמניות טריות. מנהלה של אחת מחברות המשווקות מקררים אלה, מסביר תופעה זאת בכך שקניית מק־רר טוב בנוסח „ישן" היא השקעה טובה. על־כן, מי שיש לו מזומנים מעדיף להחליף את המקרר הישן של המקרר שברשותו ובלבד שהכסף לא יאבד מערכו. ועוד — אצלם אפשר לקבל את המקרר מיד בעוד שמקרר מתוצרת הארץ ניתן לאספקה רק כעבור מספר חדשים ועד אז המחירים הרי יתייקרו שוב־קים.

גם מנהל מחלקת השיווק של תדי־ראן, מר בני באון, סיפר כי לולא היו לחברה בעיות אספקה (בגלל מחסור בכוח אדם) יכלו למכור פי כמה וכמה. הוא נותן הסבר נוסף לגל הקניות — התפרקות של אחרי המלחמה הבאה לידי ביטוי בקניות. גם הוא, כמו יבואן המקררים האמ־ריקאיים, מסכים כי השגשוג הוא קונינקטורלי.

התהליך אותו חווים רבים הוא שתחול התייקרות תלולה של המו־צרים מצד אחד, והכסף ייגמר אצל הצרכנים מצד אחר. וזה יביא להא־טה ניכרת בענפי המותרות שכה שיגשגו רק לפני שישה חדשים.

לאן נעלם ג'ו נצר

מסתבכת פרשת היעלמו של עורך „אל פג'ר"

מאת יהודה ליטני

„ג'ו נצר נעלם מבלי להשאיר כל סימנים, עד עתה אנו מקדישים מא־מץ רב כדי לאתרו אולם ללא כל תוצאות, לפעמים נדמה כאילו בלעה אותו האדמה", כך אמר אחד מ־קציני המשטרה המתעסקים בחקי־רת מקרה ההעלמות המסתורי ביו־תר שאירע בירושלים המזרחית וב־גדה המערבית מאז מלחמת ששת הימים. ביום שלישי ה־5 בפברואר חזר עורך העתון המזרח ירושלמי אל פג'ר לביתו עם סיום עבודתו ב־מערכת העתון. בשעת חצות ליווה אותו לביתו עורך־המשנה של ה־עתון ג'מיל חמד ומאז לא נראה יותר.

„אל פג'ר" (השחר) התחיל להו־פיע ב־1972 במתכונת שבועית ומאו־חר יותר הופיע פעמיים בשבוע. ב־חודש זה היה אמור „אל פג'ר" ל־הפוך לעתון יומי. מאז תחילת הו־פעתו רכש לו העתון אויבים רבים שכן נהג לתקוף בצורה בוטה את מדינת ישראל ומדיניותה בשטחים המוחזקים, את ממלכת ירדן ובעי־קר את המלך חוסיין ואישים שו־נים בגדה המערבית.

ג'ו נצר היה תומך נלהב של אש״ף — ארגון השחרור הפלשתי־נאי, והתבטאויות רבות הבליטו את אהדתו לארגון בעתונו. ב־1966, עם סיום לימודיו בארצות־הברית (תו־אר ראשון במדעי המדינה), חזר ל־ירושלים המזרחית ועסק בהוראה. ל־אחר מלחמת ששת הימים נעצר על־ידי המשטרה עוד בהיותו מורה, ב־חשד פעילות עוינת ושוחרר כעבור זמן קצר. ב־1969 היה פעיל עיקרי בארגון של קבוצת צעירים־משכי־לים מירושלים, בית־לחם ורמאללה אשר שמו את הדגש על הקמת מדינה פלשתינאית. ג'ו נצר גייס כספים ממקורות שונים וב־1972 יסד את „אל־פג'ר". מאז יסוד העתון נעצר פעמים על־ידי המשטרה, פעם אחת נעצר יחד עם עורך המשנה ג'מיל חמד, בשל עבירות צנזורה ופעם אחרת בשל מעצר ידידתו, סוהייר האני, ערביה־ישראלית מעכו, בחשד קיום קשרים עם המחתרת הסורית.

ג'ו נצר

סוהייר האני

רמה כללית נמוכה

רמתו הכללית של העתון היתה במתכונתו נמוכה. ג'ו נצר אמר לי כמה חודשים לפני היעלמו, כי ל־עתונו יש „בשורה" שאותה עליו להעביר להמונים והיא „שמירת ה־ענין הפלשתינאי" ולכן הוא נאלץ להשתמש בקריקטורות זולות ולעי־תים אף ברכילות, כדי שדבריו יהיו מובנים לכל. צייר הקריקטורות של העתון, הראה את המלך חוסיין כ־דמות מגוחכת, את שר הבטחון משה דיין, וראש הממשלה הגברת מאיר, צייר העתון לא פעם כדמויות מגו־חכות ומפלצתיות. התקפותיו של „אל פג'ר" הצטיינו בלשון בוטה וזריזה. בשבועות האחרונים לפני היעלמו, תקף עתונו של ג'ו נצר בחריפות רבה את ראש עיריית חברון, השייך מוחמד עלי ג'עברי והאשימו בשחי־תות, בניהול כושל וברודנות. כמו כן תקף „אל־פג'ר" את עורך היומון המזרח ירושלמי „אל קודס" מחמוד אבו זלוף ואת ראש לשכת המסחר המזרח ירושלמית פאיק ברכאת. באסיפת נכבדים שהתקיימה ב־עיריית חברון מספר ימים לפני הי־עלמו של ג'ו נצר, תקפו הנאספים את העתון ועורכיו וראו בכך פגי־עה לא רק בכבוד ראש העיריה אלא באזור כולו. אחד המשתתפים אף הציע „להביא את ראשו של ג'ו נצר". האסיפה הסתיימה בהחלטה שיש לאסור את מכירת „אל־פג'ר" בהר חברון. בעקבות האסיפה יזמו כמה מתושבי מזרח־ירושלים, בי־ניהם שני עתונאים, עריכת „סולחה" בין השייך ג'עברי לבין ג'ו נצר. המשלחת ממזרח ירושלים הספיקה להיפגש פעם אחת עם ראש העיריה אולם יום אחד לאחר מכן נעלם עורך „אל־פג'ר".

מקורביו של עורך העתון ידעו לספר, כי כמה ימים לפני היעלמו, חש בסכנה בעקבות שיחות טלפון מסתוריות בהן איימו להתנקש בחייו. לאחר השיחה עבר ג'ו נצר מביתו למלון מזרח־ירושלמי, ולן בו ב־יום ב' ה־4 בפברואר. ביום המחרת ביטל ג'ו נצר את הזמנת המלון (החדר במלון הוזמן למשך שלושה ימים) וחזר לביתו. בו ביום נעלם.

לאחר היעלמו הגיעה לישראל מ־ארה״ב אחותו של ג'ו נצר, שאפ־עלרני, במאמץ לסייע בחיפושים אחריו. שבועיים לאחר היעלמו הכ־ריזה משפחתו על פרס בסך 25 אלף ל״י לכל המסייע במציאתו. גם ראש עיריית ירושלים הודיע, כי יתרום סכום כסף נכבד לכל המאתר את ג'ו נצר.

הפרסים לא הועילו

הפרסים הכספיים לא הועילו עד עתה. כל מאמצי המשטרה לאתרו או למצוא רמז כלשהו למקום הי־מצאו עלו בתוהו. חוקרי המשטרה ייחסו לענין ההעלמות חשיבות רבה ביותר את ההתמצאות הרבה ש־עורך המעשה בשטחים המוחזקים. על החקירה ממונה אישית מפקד ה־משטרה במחוז הדרומי ניצב חיים תבורי. המשטרה הפעילה מספר רב של שוטרים, מודיעים, גששים, אך עד כה ללא הועיל.

החקירה השתלה לכיוונים שונים. בתחילה נבדקו כל תנועות הגבול בארץ והתברר כי אדם בשם זה לא יצא את הארץ. נחקרו כל ידידיו של ג'ו נצר: עתונאים וקרובי מש־פחה, מספר תושבים בהר־חברון ש־נחשדו בקשר להיעלמות נחקרו אף הם. המשטרה בדקה את קשריו ה־רומנטיים של ג'ו נצר עם סוהייר האני היפהפיה מעכו וכל אדם ש־היה אי־פעם בקשר עם עורך „אל־פג'ר", אך עד כה לא הגיעה ל־תוצאות כלשהן.

הפרשה עדיין מרתקת את התעני־נות הציבור בגדה המערבית וב־ירושלים המזרחית ושמועה רודפת שמועה. יש הסוברים, כי ידה של ממלכת ירדן בהיעלמות שכן ה־עתון נהג לתקוף בחריפות את ירדן ואת מלכה, אחרים בטוחים כי ג'ו נצר נמצא „באזור הר חברון". ב־בתי־הקפה של ירושלים המזרחית נשמעו גם סברות רומנטיות מפול־פלות. גם לחוקרי המשטרה סברות שונות אך כל עוד המדובר בסברות ושמועות הם מעדיפים לשים מח־סום לפיהם.

למרות היעלמו של ג'ו נצר, ממ־שיך עתונו להופיע באופן סדיר וב־שבועות האחרונים מוקדש רובו כ־כולו לפרשת ההיעלמות. ניצב חיים תבורי הביע השבוע את בטחונו כי „בסופו של דבר נפתור את התעלו־מה, לא קורה שאדם נעלם סתם. אולי זה יימשך יותר זמן, אבל ב־סופו של דבר, ג'ו נצר יימצא".

Botschaft der Bundesrepublik Deutschland
Kulturzentrum

אליזבט מאיר

הרצה על

הקושי בתאור החיים

הפרוזה הגרמנית בשנים האחרונות

ביום חמישי
7 במרץ 1974
בשעה 7.30 בערב

ההרצאה תהיה בגרמנית

הזמנת מקומות (ללא תשלום) בטלפון 231370

19 Kikar Malchei Israel
TEL AVIV

האגודה להענקת פרס לספרות צבאית
ע״ש אלוף יצחק שדה ז״ל

הודעה

בענין חלוקת הפרס לשנת תשל״ד

הפרס השנתי יוענק ליצירה מקורית ישראלית באחד מן התחומים:
1. תיאוריה צבאית;
2. היסטוריה צבאית יהודית;
3. תולדות ההתגוננות היהודית בארץ או בגולה;
4. זכרונות על שירות בהגנה או בצה״ל;
5. חבור על אישיות צבאית יהודית;

הפרס בסך 5,000 ל״י (חמשת אלפים לירות). יוענק לחבור (ספר, או כתב־יד מוגמר, שיצא לאור או עומד לצאת לאור, כתוב בשפה העברית). שיימצא ראוי לכך ע״י חבר שופטים שייבחר ע״י הועד המנהל של האגודה ובכפוף לתקנותיה.
באם יוגש כתב־יד, יש לצרף אליו אישור של מו״ל על הוצאתו לאור כספר.
עבודת מחקר אקדמאית תתקבל רק אם אושרה ע״י המוסד האקדמאי לתואר שני לפחות.
הפרס יוענק ביום השנה לפטירתו של אלוף יצחק שדה ז״ל (ג' אלול תשל״ד — 21.8.74).
לפרס תשל״ד, לא יתקבלו חיבורים, שנתפרסמו לפני אלול תשל״ב אוגוסט 71).
את החבורים יש להגיש ב־4 עותקים (מודפסים או במכונת כתיבה). לא יאוחר מיום כ״ג ניסן תשל״ד — 15.4.74 — במעטפה סגורה ועליה רשום: „פרס לספרות צבאית", לפי הכתובת: דב בנארי — האגודה להענקת פרס לספרות צבאית ע״ש אלוף יצחק שדה, בנק הפועלים, שד' רוטשילד 50, ת.ד. 27 — תל־אביב (טל. 03—623211).
הועד המנהל

חמצן להולי לב
אלקטרוסיגנל
גאולה 42, ת״א. טל. 57614

במוצ״ש 2.3.74 ב־6.30 בערב ב„צוותא" — אבן גבירול 30
פתיחת תערוכת ציורי־שמן ורישומים של
דוד גפני
תתקיים עד ה־23.3.74
שעות הביקור: מ־10.00—13.00 לפנה״צ, ומ־19.00—23.00 בערב.

מפעל יחיד במינו בארץ

ספרית אפקים 1974

ספרי מפתח להבנת האדם והחברה בישראל ובעולם.
ניתוח מעמיק של בעיות התקופה הבוערת.

המדינה התעשייתית החדשה מאת ג. ק. גלבריית (כרך כפול)
מחבר "חברת השפע" בוחן בניתוח מבריק ומשכנע את התהליכים המתפתחים המתרחשים באחרונה בכלכלה ובחברה המודרנית.

תגליות במרחקי החלל מאת בן בובה
סקירה מרתקת על שפע התגליות בחלל החיצון. המחבר שהוא סופר מדע נודע מנסה להסיר את הלוט מעל תעלומות בריאת העולם, טיבו של החומר ומציאותם של חיים בעלי־הכרה במרחבי החלל.

היהודי הבודד והיהדות מאת פרופ' אליעזר שביד
בעיית קיומו של האדם היהודי בן דורנו היא מוקד ספרו של פרופ' א. שביד, מבחירי ההוגים הצעירים בסוגיות היהדות.

פנים חדשות למדע מאת פרד הויל
ספר רצוף־חכמה והומור, המבטא את השקפתו האופטימית של אחד מגדולי המדענים על עתידו של המין האנושי.

בעידן האלימות מאת פרופ' יעקב טלמון (כרך כפול)
גילויי האלימות — הן במישור החברתי והן במישור העיוני הפילוסופי — הם מסימני ההיכר של העידן שבו אנו חיים. פרופ' טלמון בודק את גורל עם ישראל ואת בעיות קיומה ומדיניותה של מדינת ישראל בעידן זה.

לקח המלחמה — קובץ בעריכת דן פטיר
טובי המומחים והוגים בתחומי הבטחון, המדיניות, הכלכלה והחברה מנסים למצות את לקחי מלחמת יום הכיפורים אשר בהם תלוי עצם קיומנו.

עולם בדים — קובץ בעריכת חלנה קלר
תהליכי היצירה הקולנועית והשפעת הקולנוע במישורים התרבותיים והחברתיים. ראיונות ומאמרים של גדולי הבמאים כברגמן, טריפו, פליני, בונואל, אנטוניוני.

אירופה לאן? מאת ד״ר שלמה אהרונסון
האומנם מתגבשת אירופה לכוח פלוכר אשר יהיה מסוגל להתמודד עם מעצמות־העל?
מה מתחולל למעשה בשוק המשותף ומה השפעתו על כלכלת ישראל?
מה מניע את אירופה להתמך בערבים?
על שאלות אלו משיב ד״ר ש. אהרונסון על סמך מידע מכלי ראשון.

10 ספרים ב־60.— ל״י בלבד (דמי משלוח הביתה ע״ח ההוצאה).
על אף ההתייקרות הגדולה במחיר הנייר, הדפוס, הכריכה וכו׳ — קבענו למנויים מחיר נמוך ביותר לכיסוי הוצאות הייצור.
ההוצאה לא תעלה את המחיר למנויים במשך השנה.

בין רבי־המכר שהופיעו בספרית "אפקים":
בכור ההתפתחות המדעית מאת פרופ׳ אהרן קציר
הלם העתיד מאת אלווין טופלר
מוח האדם מאת נייג׳ל קולדר
אני והשיכפבונים מאת בין הן־לחוק גדול
חברת השפע מאת ג׳. ק. גלבריית
האדם המודרני מאת אלפרד קאזין

ההרשמה מתקבלת בכל בתי־המסחר לספרים בארץ, במעבדי השכפול באוניברסיטאות, במוסדות, בועדי־עובדים
המשמאות הספרים עם עובד, רחוב מזא״ה 22 תל־אביב, טל. 61526
הוצאת עם עובד

מולד

יצאה לאור חוברת מס׳ 29—30 של „מולד" וזה תכנה:
מחיר ההיכרות — שמואל קלוג, סיכום ביניים בין שתי מערכות — יגאל אלון, כיפורים — אפרים ברויזא, הזמן לימים — מ. ה. שמיר, ויכוח מחשבה — מ. בן־יוסף (הגר), על יוסף בוסל — יהושע פגות, עצמאות יהודית במשנת א״ד גורדון — אליעזר שביד, ארץ הבחירה — ארחבל גלעד, טימים ראשונים — ש״י ענגון, סימבוליזם מיני בשומר הקדומה — ש.ג. קרמר, משה בוקן צבוע — ה. שירמן, שני שירים — אורציון ברתנא, האינ־טגרציה התרבותית והמדיניות הזוצנך — צבי לם, של סף בית הבכורים: מיתוס המדינה הצבאית — ש. סגר, שיחה עם סטאלין — י. ברזלי, היהדות והיהודים בעיני ולטר — יעקב כ״ץ, דירק־היים ומסורת ישראל — סטנלי מרון, על קרל קרגי — ה. י. צבי תבלוגסקי, האגס קלוין ויהודיו — נתן פיינברג, עם זהר השפטיין — ישראל גוטין, שאלות התשובות — יוסף שכטר, מדע האדם וראשית דרכו של עם ישראל — רפאל הלוי, ספר האמונות לרבי שם־טוב בן שם־טוב־מאיר בגיתו, הלשון הערבית בתמתוחותה — משה פיאמנטה, סיפורי „גבר״ לש. הלקין — יוסף דן, אהבה של יקלות ארצות־הברית — ח״י ברוך.
מחיר חוברת הכפולה — 7 ל״י. דמי החתימה לשנה — 22 ל״י.
החתימה מתקבלת במשרד „מולד" רח׳ פינסקר 2, תל־אביב.

השבוע ביד יצחק בן־צבי
ירושלים

א. יום ראשון, פ׳ באדר תשל״ד 3.3.74
הסמינר השנתי על „ירושלים לתקופותיה"
(באנגלית)
1. צמיחתה של ירושלים בימי בית ראשון — ד״ר מגן ברושי
2. אחרית ממלכת יהודה וכיבוש ירושלים — פרופ׳ אברהם מלמט
יושב ראש: ד״ר ה. השקם

ב. יום שני, י״א באדר תשל״ד 4.3.74
הסמינר השנתי על „ערי הקודש"
1. גיאוגרפיה ישובית של הר חברון — פרופ׳ יהושע בן אריה
2. חברון באגדות חז״ל — פרופ׳ פנחס פלאי (לנרשמים בלבד)
בשיתוף עם המחלקה להרצאה, עיריית ירושלים

ג. קורס להכשרת מורים כמדריכים בירושלים וסביבתה
בשיתוף עם „הועדה המשותפת להשתלמות עובדי הוראה" הקורס יערך בימי שלישי החל ביום ג׳ 5.3.74
פרטים והרשמה: ב„יד בן צבי" טלפון: 39202־1.

השתחררת ממלואים?
גמרת סדיר?

בוא לקבוץ פרוד

הצטרף אלינו ותשתלב בחיי החברה והמשק

כתוב בלווי פרטים לסמדר, קבוץ פרוד, דאר־נע מרום הגליל, המקוד 13877

קרן בת־שבע דה רוטשילד לקידום המדע והטכנולוגיה בישראל

מכריזה על מתן

מספר מענקי מחקר לחוקרים צעירים
בסך -.7.500 ל״י כל אחד
לשנת 1974

המענקים מיועדים לחוקרים בשטח מדעי הטבע, הרפואה והטכנולוגיה אשר ברצונם לבצע מחקר עצמאי במסגרת מוסד מדעי בארץ.

להלן פירוט הדרישות לגבי מגישי בקשות:
1. גיל — עד 35.
2. תואר — M.D., Ph.D או D.Sc. שניתן לפני חמש שנים לכל היותר.
3. דרגה אקדמאית — עד מרצה בכיר.
4. מקום עבודה — במוסד מדעי בארץ.

המענקים נתונים לתקופה של שנה אחת בלבד. עם תום השנה יגישו הזוכים דין וחשבון מדעי על המחקר שבוצע. שלושה המחקרים הטובים ביותר יזכו את בעליהם במענק לשנה נוספת.

על המעוניינים לפנות אל המזכירות האקדמית של המוסד בו הם עובדים לשם קבלת הטופס והתנאים הדרושים.

מועמדים המשרתים עדיין במילואים או שמסיבות אחרות אינם יכולים לפנות למזכירויות האקדמיות יכולים להתקשר אל: מלכה קינן, קרן בת שבע דה רוטשילד לקידום המדע והטכנולוגיה, רח׳ בלפור 16 ירושלים. טלפון: לפנה״צ: 31,071, אחה״צ: 63546 ירושלים.

את הבקשות יש להגיש לא יאוחר מיום 15 באפריל 1974.

הופיעה
חוברת ששית בכרך ד׳

לדעת

ובה נושאים מעניינים ואקטואליים
כמו: משבר האנרגיה, חומרים מנקים, מסע אל צדק, איך אנו חושבים, בלמים במכוניות, חלום בחקיק, תרופת חדשה ויתר המדורים הקבועים.

"לדעת" - כתב־עת לכל שוחר מדע

מחיר חוברת בודדת 1.25 ל״י.
דמי מנוי לכרך ד׳ (10 חוברות) 10 ל״י.

יוצא לאור על ידי
מוסד ויצמן לפרסומים
במדעי הטבע ובטכנולוגיה
ירושלים, רח׳ המלך ג׳ורג׳ 33

חוברות בודדות ניתן להשיג בקיוסקים ובדוכנים למכירת עיתונים.
גזור ושלח
(ה׳ 2)

לכבוד
מוסד ויצמן לפרסומים
במדעי הטבע ובטכנולוגיה
ת״ד 801
ירושלים 91000

אבקש לחתום על „לדעת" כרך א ב ג ד
(סמן עיגול סביב המשבצת המתאימה).

מחיר כל כרך 10 ל״י. ניתן להשיג אוגדן לכריכת הכרכים א־ב ביחד וג־ד ביחד.
מחיר כל אוגדן 1.50 ל״י.

מצ״ב ______ ל״י (בשיק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים.
השם ______ הכתובת ______
מיקוד ______

הופיע
פתחים א (27)
לקחים מן המלחמה
משמעות השואה
ספרים
להשיג בקיוסקים או בת. ד. 7295 ירושלים

קרן תל־אביב לספרות ולאמנות
מודיעה
שסופרים יכולים להגיש לקרן בקשות עם תוכניותיהם
בתחום הספרות המקורית היפה (סיפורת, שירה ומסות)
עד ה־25 במרץ, 1974

תתכניות ייבחנו ע״י הועדה המקצועית המייעצת לספרות של הקרן, והטובות שבהן, ההולמות את התקנון, יומלצו בפני הדירקטוריון לקבלת מענקים. המענקים מיועדים לשתי מטרות: א) לעידוד היצירה המקורית, ב) סיוע לפרסום כתבי־יד.
את הבקשות יש לשלוח לפי הכתובת: קרן תל־אביב לספרות ולאמנות, בית העיריה (חדר 424), ככר מלכי ישראל, תל־אביב.

הופיע
„הדרך"
כתב־עת ליברלי בעריכת ש. ז. אברמוב
גליון 9—10

התוכן:
סכומי מלחמת יום הכפורים; עולם חדש, אכזר, ב. יעקב; חטאם של הפרופסורים, ידידיה בארי; ה־אגדה על שמרנותו של הבוחר הישראלי, ד״ר שבח וייס; הפרלמנט בעידן התיכנון, פרופ׳ יצחק ח. קליגר; המשבר הפוליטי בישראל, ד״ר י. בן־יואל; דמוקרטיה ללא ספונטניות, ד״ר שבח וייס; אנטומיה של „הצלחה" אחת, ש. ישראלי וצ. ברקוביץ; תעסוקת נשים — אתגר ואחיזת־עיניים, דוד כהן; בעיית ההפלות המלאכותיות בארץ, אברהם כץ; התהוות השלטון המוניציפלי בארץ־ישראל, אליקים רובינ־שטיין; חיפה — מרכז הצפון, יוסף עמי; לחיות בשתי ציוויליזציות, יעקב גוטסנר; תמורות בעתונות היהודית בתפוצות ובישראל, יצחק איזנברג; מס־טליניזם עד האופוזיציה הליברלית בברית־המו־עצות, פרופ׳ ברוך גבוביץ; מסורת ומציאות, ד״ר יורם בק; מיגבלותיה של לאומנות, י. בן־קדושים.

בהזמנות לפנות למפלגה הליברלית — המרכז, מחלקת ההסברה, תל־אביב, אבן גבירול 68.

مكتب الأصل

כמעט... מט

שחמט

מאת: משה צ׳רניאק

המשחק הבא נלקח מקורס „התהפרות יאורי״ אשר כמעט שהביאה את מטרתו. קשה להחליט מה יותר ראוי לציון בקרב תהליך זה: דבקותו של הצד התוקף או קורותיו הרוח של ירידו המתגונן.

לבן: ג. פלאי

שחור: א. לב

גבר, רמת־גן 1974

[illegible]

שחמט בישראל

אליפות הארץ הופתה ביום שישי שעבר. בבתי ההתרוות (גבעת שבע נווה יהודה, צפר הרבב ביצירה). הוק יותר מזה של אליפויות קודמות.

אליפות גברים. פרידמן זוהה את ההצגה ובמקומו ישתתף זליג צימרוג. עדיין בספק שאלה ההשתתפות של בליימן ולוזרוב.

אליפות נשים. לרוסיה, שפורסמה במדורנו האחרון, הצטרפו צביה גיי־נס, מרים הלפר והאילי קפלון. בכך הגיע מספר המשתתפות לי־11 ונצפים לצד ב״נ נוספות.

ירחית בקצרה. בההכות הביניתית שנערכה בהולון ניצחו בני יהד הקיבוץ הארצי ואיחוד הקבוצות עם 24½ נקודה כ״א, אחריהם הקבוצה הבאריה (הפי הולון) עם 22, הקיבוץ המאוחד 18, כל קבוצה היתה מורכבת ב־15 שחקנים. יעקב ברנשטיין (גבעת חיים, איחוד) זכה בכל שלושת משחקיו ● עם פתיחת אליפות הארץ התחיל להצעה עונת אירועים שהמסיים ה־שובה. בימים 9—19 במאי יערך בתניה ת„שחקייכ״ הפופולרי, ה־16 במספר. בברכות העבור התרות בינלאומיות שתהיה גם לאיכון אחרון לקבוצה, שתייצג את ישראל באולימפיאדת ניצה, ביוני ● האמן הבינלאומי באסנה, כקנדה, הוא הראשון במשתתפי הארץ שרשם להתחרות הקרובה בנתניה ● באליפות קוינוגאו, השתתפו 10 שחמטאים. ניצח הגלדשין עם 8½ נק׳. אחרון: גוליס 7½, סיקון 7.

משחקי הליגה, בשבת האחרונה הוכלכו כמה מבחקים.

ליגה לאומית: המפגש בין מרכז הנוער ת״א לבין „רובינשטיין״ ים נסתיים בתיקו 3:3; בתיים גברה על רמת־גן 2:4. עמק חפר ניצחה את „לסקרי״ ת״א 2½:3½ (קריידמן־ברנשטיין, תיקו).

מכניון א׳ מכניון ב׳ 1½:4½ (בלוד־כן ½ אוחוני, קוסקי 1 רוס, ברייזן ½ גוזה, פרק 1 בינוסוק, פינסקר 1 ויעצום גולד ½ בריל).

בחר, במיבוב השלישי יתמודדו: רמת־גן — אוניברסיטה א׳ ת״א, „פלדקליף״ ראשל״צ — מרכז הנוער א׳ ת״א, עמק חפר — בתיים, מכניון ב׳ — „לסקרי״ ת״א, הפי ירושלים — „לסקרי״ חיפה, „רובינשטיין״ ים — מכניון א׳ חיפה.

ליגה א׳ דרום: „רשבסקי״ ביאה את צעירי הפי ירושלים ואת אס״א ירושלים בתוצאה זהה: 1:5. בית״ר ת״א ניצחה את ותיקי רמת־גן 2½:3½ מרכז הנוער — אוניברסיטה ב׳ ת״א 2:4.

[illegible]

תחבולות

התחבולה בתמט אינה מתהגית. שלא כערכי הגרת השהיה, התלויים ב„אופנה״ שהבמאות, יכאור רעיד נה התחבולה איתנים כל עוד קיים השחמט. המעשי היחיד הוא כנדרי ביצועו של התחבולה, שהן ביום מכחולות הרבה יותר מאשר ב־תקופה מורפי ואנדרסן.

משיכת כלי מגן

הלבן, בעיצומה של התקפה, יכול להשיג עדיפות בדרכים שונות. מת־בקש המסך 20. [illegible] 21. [illegible] הכפשה את המעמה תוך כדי זכיה בכלי חשוב. אך הלבן שואף להשיג יותר מזה. 20. פ—ה5!!

סיום משחק מס׳ 829

אליפות אנגליה צעירים, בריה״מ 1974

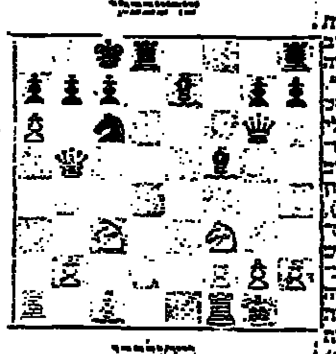

בכיכה כלי כגן — נוטא יכוד נהיה, הפרש השחור כדחק בלהגן על א7, הנאי ראשון להצלחה הה־בלתו של הלבן. אפשרי גם הוילה 20. [illegible]

[illegible]

פריצת העמדות

עמדתו של השחור נחותה אך אין זה מצדיק את כשעו הבא, הנוגד עקרונות השחמט („אל תזיז את ה־רגלים הבגיים על מלכך״).

סיום משחק מס׳ 830

הסטינגס, 4־1973

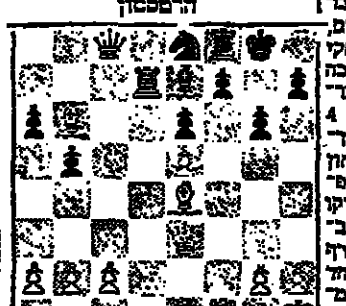

[illegible]

שחמט בעולם

ידיעות בקצרה. 73 ארצות נר־שמו לאולימפיאדה הקרובה שתערך בניצה (צרפת) ביוני 1974. בכלל זה כמה פנים חדשות: מאקיבק, אנטילים הולנדיים, מרישיר ועוד. ויתכן, שהמספר 73 איננו סופי ● כדי מחשב ככער ולינך ש־כני פויה הצרפתית הכין את הנבחרת האולימפית של ישראל לדורפים ידיעות. הקבוצה הגרביה והיה... [illegible] ● באליפות העולם, ניכרת התפתחות מסוררת בשחמט האמריקני. די להזכיר כי בשבוע החודשים יולי, אוגוסט וספטמבר 1973 נערכו בארצות הברית 221 תחרויות (!) ... [illegible] ● באנגליה נפטר, אחרי מחלה ממושכת, האמן הבינלאומי פ. ה. אלכסנדר. נולד בשנת 1909. אלוף בריטי בשנות 1938, 1956, הוא ייצג את ארצו ב־5 אולימפיאדות וזכה למספר השנים בינלאומיים בולטים: 2/3, 1/2 יחד עם ברונשטיין בהסטינגס 1953, ועוד. ... ● בקאראקס, בירת ונצואלה, נערכה התחרות המסורתית של ארצות מרכז אמריקה. [illegible] 15). אחריהם: רוסאסו ור. גרסיה עם 10 כ״א.

פתרון הבעיות

[illegible]

ממשלת מיעוט

(סוף מעמוד 13)

כלוחמה אלא בצפייה למכון השגת שלום, או לפחות הסדר בדיני. המשך קיומה של ממשלת הליכוד הלאומי הבכיד על הפניית כלוא הדרך לעבר כימיסה זו, והתחשבות בנחיל באר־צויה („לא זונו אף מנטומר אחרי״) מילאה תפקיד גם במערכת שיקולי הממשלה בין אוגוסט 1970 לבין אוקטובר 1973.

נכון כי הליכוד נזהר עתה מלהצ־לות על גם את הסיסמה של ארץ־ישראל השלמה: תחת זאת, הוא מאשים את הממשלה היוצאת (הה־משיכה לכהן), בחוסר רצון צבידה ב״ל פני לחץ בינלאומי, קרי אמריקאי. ההגיון היה מחייב את ראשי הליכוד להציג את עצמם כמנהיגי ממשלה אשר תבטיח לתרגם את הי־כיון הפוליטי לשפה הצפייה הד־מדינית, האם בעזרת כל הגורמים הפרלמנטאריים אשר, למענה הלי־כוד, בהדהים בעצם עם עמדתו. חבר הכנסת כנחם בגין הצהיר כייד אחרי הבחירות, קיים בכנסת השביעית רוב נגד חלוקת הארץ מחדש; מדוע אינו כנגה לארגן את הרוב הזה כנדרכן לממשלה אלטרנאטיבית?

תשובה לשאלה זו היא כי הוא וראשי הליכוד האחרים, אינם בטוחים שיצלה בידם, אם יקימו מבש־לה כזאת (עם כל הסיכות הדחיות יהתיכים כחסיבת רפ״י). לקיים את הבטחתם. הבאבת ניתן לארגן את כל יהדות ארה״ב, בעזרתו של ה־סנאטור ג׳קסון, נגד הצבד ניכסון קיסינג׳ר? הבאבת ניתן להצוא ל־עזון משותפת עם הפנטאגון נגד קהיות התצלה?

האוורה בביבוריה האמריקאית, צתהאכזבה בהדינ״כה מהיכצי כדי־ניות ההפשרה הבינגרטית עד כה — כלום באמת תאפשר לישראל להת־ייצב לשיכות נגד וואשינגטון הריסד־ביה ולהוסיף ולעמוד בו, עד שקו הפרדת הכוחות כורחק של 20 קי־לומטרים כזהיות לעיר סואץ יהפך לגבול בינינו לבין מצרים וכל שאר השטחים שנכבשו במלחמת ששת הימים, יישארו לצמיתות בידינו?

נדמה כי מנהיגי הליכוד צרתעים מהימור כזה; ולכן הם מבשיכים ל־הופף על התוף למען ממשלה של ליכוד לאומי — יחד עם אותו מערך שהם מוקיעים אותו כאחראי למחדל של יום הכיפורים. לוא אנשי הלי־כוד היו תופסים מעמד דומיננטי בממשלה — קרוב לוודאי שהיו נזכר־נים לפשרות ולוויתורים לא פחות מאנשי המערך; אך בממשלה של ליכוד לאומי לא ירגישו את עצמם אחראיים באופן בלעדי, אלא יחזרו להתנהגות של גחיל בשנות 1970—1967: תרומתם למדיניות הממשלה סוב תתבטא בוויכוח בלתי־פוסק עם אבא אבן, נציגי מפ״ם ויתר השרים „היונים״ או החשודים, כדי פעם, ב־נטיה „יוניות״. תמורת הישג זה של יציבות ממשלתית ישלם עם ישראל מחיר של היעדר יכולת הכרעה; וזה עלול להיות עתה מסוכן יותר מאשר בפעם הקודמת.

*

בחירות חוזרות בהקדם — מה יתגנו הרשימות ייפתחו, אך כלום פ־היות כזו תביא לריענון המיוחל של הכוחות הכפלגתיים? וכלום ישתנה יחס הכוחות באופן שיקל על הקמת ממשלה? מה יקרה אם כהונות חד־שים וחרגנים יותר ייכנסו לכנסת שלא במסגרת המפלגות ההיסטוריות, ותתגבר הכנגה לפיצול סיע־תיר את המצב של ההלשת המשמ־עת המפלגתית הגבו סוסמים זה ש־בדצות רבים התרת להתמרדות המפ־כות של שני חברי סיעת המפד״ל נגד הנהגת המפלגה; התנועה לחבר ית הארה אינה מוכנה להקים כי־עה כשותפת עם הליברלים העצ־מאיים.

כובן שלכל המורדים למיניהם, טענות מכלחם; הצרה היא בכך ש־הכנסת לא תוכל לכלא את התפקיד המוטל עליה במסכר דמוקראטי פרלמנטארי, כלומר לגבש רוב אשר ממשלה תוכל להתבסס עליו, אם כל חברי־כנסת וכל קבוצה קטנה של חיכים יעמדו על דעתם עד לקוצו של יו״ד. בדרך זו נלך ונתקרב אל הדגם של פרלמנט האצולה הפולנית בבאה הייח, ולא לדגם של הפר־לכנט שבווסטמינסטר.

ומכיוון שכך, עדיף אפילו הנסיון של מבשלת מיעוט שהדה מסוגלת להכריע. ואם יהיה לה העוז לזה, תוכל לקחת שותצליה לבירור אהריה את רוב הכנסת הסמיטית לאישורן של אותן ההלכות שהיא, הממשלה, חוזרה אבונה כי סובת המדינה מ־חייבת את קבלתן. עם לבחירות חוז־רות תבוא לאחר מכן; קרוב לוודאי, לפני שנת 1977.

לועדי עובדים ומנהלי מפעלים

מתנה מקורית לחג ניתן להשיג אצלנו

טלפון: 613518 תל־אביב

זוג אנשי מכירות אמריקאים

(תושבי הארץ) בעלי נסיון רב

נוסעים לארה״ב ב־8.11 ומבקשים לייצג מפעל ישראלי בארה״ב (אפשרי הכלצות אישיות ובנקאיות)

טל׳ 03־527896

ראשונה בין יחידים

יד השבוע: מזרח מחלק, הכל פגיעים.

	צפון	
	♠ 7 2 ♡ A 7 4 3 ♢ A Q 6 2 ♣ A 10 2	
מזרח ♠ 6 3 ♡ K Q 10 9 8 ♢ 3 ♣ 9 7 5 4 3		**מערב** ♠ A Q J 10 8 5 ♡ — ♢ 10 8 ♣ K Q J 6
	דרום ♠ K 9 4 ♡ J 6 5 ♢ K J 9 7 5 4 ♣ 8	

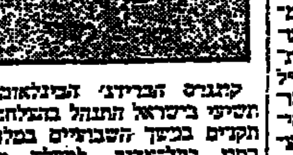

קונגרס הברידג׳ הבינלאומי ה־תשיעי בישראל התנהל בהצלחה ללא תקדים בכינוס השבועיים במלון ש־רתון בתל־אביב. למעלה מארבע מאות איש התמודדו במסגרת הת־חרויות השונות של הקונגרס, כאשר יותר ממאה אורחים הגיעו מחוץ־לארץ. בין האורחים בלטה נבחרתה הלאומית של הולנד ובראשה אלוף העולם הגס קריינס, הכוכבים ה־צרפתיים יאלה וסיצוגר, אלופה ה־עולם ריקסי מרקוס, אלוף בריטניה ב׳ין קליינס הסטנטי (בלוית רעיתו הלבנונית), ובן רב־אבגים אחרים מבלגיה, כווית, דרום אפריקה, סקנ־דנביה וארה״ב.

האירוע הרציל של הקונגרס נפל בעיקר על כתפו של דוד ברודך, כנהל ההתאגדות הישראלית לי־ברידג׳, כאשר עזרו הנאמן נחום טל מגצח על המלאכה בשנה ה־חמישית ברציפות.

הפרסים העיקריים למנצחים ב־תחרויות השונות של הקונגרס, נת־רמו על ידי חברת לון ומנהלה מר קופילביץ׳ שהעניק גם מתנה מיו־חדת לכחקני בנבחרתה הלאומית של הולנד שהפגינו את הזדהותם עם ישראל, בעצם ההשתתפות הקבוצ־תית בקונגרס זה. תבוכה צרכה בקונגרס הדגימו גם חב׳ קאראש ומנהלה מר ינרמן שהרמו פרסים רבי ערך בצורת מגלכות „קאמף״ למנצחים בתחרויות הקונגרס, כאשר ראש הקבוצה המנצחת זוכה ב־מגלכה מס. 1.

האירוע הראשון בקונגרס של התחרות היחידים (אינדיבידואל) נס־תיים בנצחונה של הגב׳ ריטה ברכנר, צילה החיה מארצות־הברית. הגב׳ ברכנר נחשבת כבר עתה כ־שחקנית בכירה בישראל, והיא הצטיינה בתחרויות לאומיות בארה״ב בעבר, שם הוענק לה התואר „רב־אמן״ בברידג׳. היד שלפניכם מדגי־מה את יכולתה הטכנית.

מערב פתח את מהלך ההכרזה בקריאה של „1 ספייד״ וצפון הכפיל. מזרח קרא „2 הארט״ וגב׳ ברכנר (דרום) הכריזה „3 דיאמונד״. מערב קרא „3 ספייד״, וצפון הכריז „4 דיאמונד״. מזרח ודרום עברו ומערב החליטה להכפיל, ובכך נהסיים מהלך ההכרזה.

מערב התחיל את ההגנה עם ה־3 הארט. לגב׳ ברכנר היה ברור שזה קלף בודד (ביד מערב) בסדרה. היא בחנה את המצב וראתה שיש לה שני מפסידים בהארט ושני בספי־דים בספייד. לאחר „ניתוח מצביק״, מצאה הגב׳ ברכנר דרך נאה להקטין את הפסדיה לשלוש לקיחות ולבצע את החוזה המוכפל.

הגב׳ ברכנר זכתה בלקיחה הרא־שונה עם ה־A הארט בדומם, ושיח־קה דיאמונד נמוך אל ה־K דיאמונד בידה. היא המשיכה בקלאב מידה, ומערב שם את ה־K קלאב שנלקח עם ה־A קלאב בדומם. ה־2 קלאב מהדומם נהחך עם ה־J דיאמונד ביד הכרוז, והמשך בדיאמונד נלקח עם ה־A דיאמונד בדומם.

עתה שיחקה הגב׳ ברכנר את ה־10 קלאב מהדומם והשליכה הארט נמוך בידה, כאשר מערב זוכה ב־לקיחה עם ה־Q קלאב. לזה נותרו רק קלפים שחורים, ונאלץ לאפשר לכרוז „לחסוך״ לקיחה כפסידה. אם ישחק קלאב, תחהך הלקיחה בדומם תוך השלכת הארט מהיד. ואם מערב ישחק ספייד הרי אז יוגבלו המפסי־דים בספייד ללקיחה אחת. בכל מקרה בוצע החוזה תוך הצגת טכ־ניקה כיעלה.

למכירה

פנטהאוז בנוה־אביבים

5 חדרים, הדיב, כניסה כהקדם

שומרוני ושות׳ — מתווכים

ת״א, אחד העם 42, טל: 612642

שעות 9 — 15

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למתימטיקה ולמדעי הטבע

מודיעה כי

בשבוע שבין 11 ל־15 במרס

יעמדו יו״ר החוגים והיועצים לרשות התלמידים

לשם הדרכה וייעוץ בהרכבת תכנית לימודיהם והפניה ללימודים

התלמידים מתבקשים לכוון את פניותיהם, במידת האפשר, בימים ב׳, ד׳, ו־ה׳ בין השעות 900—1300.

רשימת המורים פורסמה בפקולטה.

מכרז 1/74

פרנס אסיאתיק איל בע״מ

רחוב ההסתדרות 123, תל־אביב

מציעה למכירה

מכונית

פרטי, פיג׳ו, 404 אוטומטי שנת יצור 1970 מס׳ 275—410

המעוניינים יוכלו לראות את הרכב בחניון בית מפיא זהל מתאריך 3.3.74. טפסי הצעות אפשר לקבל במזכירות החברה. את ההצעות יש להגיש עד 7.3.74 למזכירות החברה בצירוף המחאה בגובה 10% מההצעה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

דרוש

לשבידה או לקניה

ממיר (אלטרנטור)

בניסה: 220 וולט CPS 50 חד פזי

יציאה: 110 וולט CPS 60 חד פזי

2-10 KVA

לפנות א.א.ל. ישראל בע״מ, הנדסת אלקטרוניקה, טלפון: 787131 או 782141 (שלוחה 40) או בכתב רח׳ מבצע קדש 48 בני־ברק.

הדסים

כפר הילדים והנוער

מיסודה של ויצו הדסה בקנדה

יתיחד עם זכרם של מיסדיו ומנהליו הראשונים

רחל וירמיהו שפירא ז״ל

ביום שני י׳ באדר תשל״ד (4.3.74) בשעה 2.15 אחה״צ

יערך כנס עיון ובו ירצה מר שאול דוד מרצה להיסטוריה באוניברסיטה העברית בירושלים על הנושא:

שלטון עצמי של חניכים בכפר הנוער

לאחר ההרצאה יערך דיון.

בשעה 4.30 אחה״צ נעלה לקברם בבית העלמין אשר בהדסים.

מוקירי זכרו מוזמנים להשתתף.

מפקדי צה״ל מתבקשים לתתיר ההשתתפות של בוגרי המוסד.

מעונינים לרכוש בירושלים

שטח קרקע

למטרת הקמת 150 - 100 דירות

בשטח של 80—75 מ״ר (3 חדרים) ו־90—85 מ״ר (4—3.5 חדרים)

לבנייה מיידית

הצעות מתאימות המתייחסות לקרקעות ביחס אליהן אין עיכובים לקבלת קווי בנין והגשת רשיונות בנייה (ת.ב.ע. מאושרת) והמפרטות מס. גוש, מס. חלקה, שטח ומחיר מבוקש, נא לשלוח לת.ד. 1016 ירושלים 91000 עבור מס. 17

משרד המשפטים

אגף רישום והסדר המקרקעין

לשכת רישום המקרקעין בירושלים

הודעה לציבור

היום תבוטל הקופה בלשכת רישום המקרקעין ירושלים

התשלומים יתקבלו בסניף גן־העיר של בנק הפועלים, רח׳ יפו 28, ירושלים.

לפי שובר תשלום שיוכן בלשכה לכל תיק פעולה.

עורכי הדין המבקשים לשלם בהמחאה אישית עליהם להציג את רשיונם לשכת עורכי הדין המאשרת תשלום לפי חבר בתוקף.

רשם המקרקעין ירושלים

מתעניינים לקנות בירושלים

דירה מרווחת

5 חדרים או יותר, 150—200 מ״ר רצוי בסביבות רחביה או קרית־משה

לטלפן 62973—02, לא בשבת

צ׳ין לונג

מסעדה סינית

CHIN LUNG

CHINESE RESTAURANT

חיפה, מרכז הכרמל

שד׳ הנשיא 126

המסעדה פתוחה יום יום לארוחות צהריים וערב

הזמנות בטלפון 81308—04

להשכיר

אולם לתעשיה

220 מ״ר קו״ב, מעלית בת השמל

נא לפנות בשעות העבודה

הב׳ „אליאבי״ בע״מ

בני־ברק רח׳ בר־כוכבא 8

טל׳ 789972

המטרה: בלוי מספר ימים אביביים נפלאים

הגוף: מרהיב!

המיקום: שפת הים

התקשורת: טלפון ורדיו בכל חדר

שרות מיוחד: סאונה, חדר משחקים ביליארד וסנוקר

מזוג אויר מלא

מול חוף רחצה ובריכת שחיה

שרות אדיב!

כל זאת תמצא אצלנו

במלון החדש

אתנה פלאס

בנהריה

הצעה מיוחדת: סוף שבוע כולל ארוחות בוקר במחיר של

35.— ל״י ליום

(כולל מיסים)

מוזל מספר מקומות בלבד לחג הפסח

הזמנות: טלפון 922381/2—04

ת. ד. 335 נהריה

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על

ערב עיון ביצירתו

של

שמואל יוסף עגנון ז״ל

מטעם „יד עגנון״

במלאת ארבע שנים לפטירתו

פרופ׳ ג. שלום — יו״ר

פרופ׳ י. דן — „פנים אחרות״ למהשמאשט

דיון במיתורים „מקילי״ ו„הנעלם״

פרופ׳ א־א אורבך — פירקים של „ספר המדינה״ — מקומם בתוך „ספר המעשים״

ביום רביעי, י״ב באדר תשל״ד (6.3.74) בשעה 6:15 בערב, באולם מייזר ב׳, קרית האוניברסיטה גבעת רם, ירושלים.

„אגודת הציירים והפסלים בישראל״

משתתפת במאבקו של הצייר הרוסי

ולאדימיר גלצקי

בשביתת הרעב, אותה הוא מקיים למען זכויותיו בבריה״מ

האגודה שלחה לאבן מברק הזדהות במאבקו.

כן פנתה לארגון הבינלאומי של הציירים שע״י אונסקו

קופל - נהיגה עצמית בע״מ

משרד ראשי: רח׳ הירקון 252, ת״א

טל. 452111 443168 448968

מציע רכב לנהיגה עצמית

בתנאים מיוחדים

לשכירות 3 חודשים ומעלה ואפשרות קניית הרכב לאחר תקופת השכירות בתנאים מיוחדים.

* הרכב הנו טריומפף דגם 1972 ודגם 1973 בלבד
* השכירות מוגבלת ל־2 נהגים בחוזה.
* כמות הרכב מוגבלת.
* הרכב מצוייד במכשיר רדיו.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות לשמעון, טלפונים: 452111, 448968, 443168.

חזרתי מאירופה

עם ידע ושיטות טיפול בשיער

בעיצוב

תסרוקות חדישות

ארמונד אלן

Armond Alan

HAUTE COIFFURE

תל־אביב, רחוב בן־יהודה 104

טל. 240312 — 234800

קריזן

התשובה „הטוטאלית״ לקשקשים

„קריזן״ השמפו החדש של „יולה״ נגד קשקשים

משרד הבטחון

אגף־השיקום

הלשכה המחוזית ת״א—יפו

אגף השיקום במשרד הבטחון

מביא בזה לידיעת צבור נכי צה״ל

שהחל מיום ג׳ י״א אדר תשל״ד 5.3.74 תועבר המרפאה ביפו מרח׳ יהודה הימית 43, לרח׳ יהודה מרגוזה 13.

קבלת קהל: בימים א—ה בשעות 08.30 — 13.00 (פרט ליום ד׳)

בימים ב׳ ו־ה׳ בשעות 14.30—16.00 אחה״צ

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל

הרשמה לקבלת תעודת הוראה למורים

במקצועות המדעים המדויקים
ובמקצועות טכנולוגיים
במחלקה להכשרת מורים

לימוד אפשרות לקבל הכשרה פדגוגית לקראת תעודת הוראה בבתי־ספר על־יסודיים (תיכוניים־עיוניים או מקצועיים).

ללימודים אלה יוכלו להתקבל מורים בפועל ומועמדים להוראה בעלי תואר ראשון במקצועות המדעים המדויקים ובמקצועות הטכנולוגיים. ההכרה תינתן במסגרת הקורסים הסדירים של המחלקה בטכניון, בשעות אחה״צ.

סטודנטים הלומדים בטכניון, יוכלו, בנוסף ללימודיהם הרגילים, לקבל הכשרה פדגוגית לקראת תעודת הוראה בבתי ספר על־יסודיים.

משך הזמן הדרוש ללימודים לקראת תעודת הוראה הוא בדרך כלל 3—2 שנים.

סדרי הרשמה

1. המבקשים לקבל מידע נוסף יפנו למזכירות המחלקה להכשרת מורים, מבנה פרופ׳ כ״ס 10 קרית הטכניון.
2. ההרשמה במזכירות המחלקה החל מתאריך 1.3.74. תחילת הלימודים ב־17.3.74.

חיפה, פברואר 1974.

משרד החינוך והתרבות

האגף להכשרת עובדי הוראה ולהשתלמותם — המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש הממלכתי למורים
לחינוך גופני
במכון וינגייט

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשל״ה

שלוש שנות לימוד לקראת תעודת מורה מוסמך לבתי־ספר יסודיים ועל־יסודיים

התלמידים (או הבוגרים) יוכלו להשלים את לימודיהם באחד מהחוגים של אוניברסיטת תל־אביב לקבלת התואר הראשון. לימודיהם בבית המדרש ייחשבו כחוג שני.

לנזקקים יינתנו הלוואות ההופכות למענקים בתנאים מסוימים. חייבי שירות בצה״ל ישרתו בעתודה הפדגוגית בתקופת לימודיהם.

פרטים והרשמה באמצעות הדואר לפי הכתובת:
המדור לרישום ולקבלה
בית המדרש הממלכתי למורים לחינוך גופני
במכון וינגייט 42902

מכללה בין אזורית „אחוה״ — המכון להכשרת מורים הנגב

משרד החינוך והתרבות — המחלקה להכשרת עובדי הוראה

מודיעים
על פתיחת ההרשמה לשנה״ל תשל״ה

מסלולי ההכשרה:

* מורות לגיל הרך — משך הלימודים שנתיים. מתקבלות תלמידות בעלות תעודת בגרות.
* גננות — משך הלימודים שנתיים. תתקבלנה תלמידות בוגרות י״ב כיתות עם תעודת גמר מכשלתית.
* מטפלות מחנכות במעונות יום — משך הלימודים שנתיים. תתקבלנה תלמידות בוגרות י״א כיתות בנות 17 ומעלה.
* עוזרות פדגוגיות לגני ילדים — משך הלימודים שנה אחת.

מתקבלות תלמידות בוגרות י׳ כיתות בנות 16 ומעלה.

תלמידות שתתקבלנה, תוענקנה זכאות להלוואות כיתבות ההופכות בתנאים מסוימים למענקים.

פרטים נוספים במזכירות המכללה: כל יום בין השעות 16.00—08.00, 20.00—17.00.

המען: מכללה בין אזורית „אחוה״ ת.ד. 85 קרית־מלאכי
טלפון: 96283—055.

המדרשה למינהל — מיסודה של ההסתדרות הכללית — המכללה

נפתחה ההרשמה
למכללה למינהל

לסמסטר האביב תשל״ד
ולשנת הלימודים תשל״ה

לימודי־ערב אקדמיים

בחוגים:

- מינהל ציבורי
- מינהל עסקים
- ראיית־חשבון

לימודי תעודה מתקיימים בחוגים הנ״ל ובבנקאות, לימודי מחשב, ביקורת פנימית, חקר ביצועים, ניהול כח־אדם, ניתוח מערכות, תקשורת ויחסי ציבור.

פרטים והרשמה בשלוחות המכללה:
ירושלים — בית־הפקידה, מטריק 10, טל׳ 02-66380
ת״א — המכללה למינהל, אלנבי 113, טל׳ 03-624462
חיפה — בית־הפקידה, מאיר 44-46, טל׳ 04-524103
באר־שבע — בית־הפקידה, השלום 18, טל׳ 057-3706

בית הספר הריאלי העברי בחיפה

הרשמת תלמידים חדשים
לשנת־הלימודים תשל״ה
לכתות־היסוד ב׳—ו׳

תתחיל ביום חמישי כ׳ באדר תשל״ד 14.3.74

פרטים הרשמה לכתות ב׳—ו׳ יסודיות במשרדי ההרשמה בבנין הראשי של ביה״ס בהדר־הכרמל, ביום הראשון של ההרשמה בשעות 13.00—8.30, ובכל יום בשעות 12.00—13.00, ובימים שני וחמישי גם בשעות 17.00—16.00. (בימי חול המועד פסח — בשעות 13.00—12.00 בלבד).

שכר לימוד מדורג: כתות היסוד של ביה״ס נהנות ממעמד של כתות מוכרות על־ידי משרד החינוך והתרבות, ונוהג בהן שכר־לימוד מדורג לפי המפתח שנקבע ע״י משרד החינוך. על־ידי כך ניתנת אפשרות ללמוד בכתות אלו גם לתלמידים מוכשרים, שהוריהם בעלי אמצעים מוגבלים.

ההרשמה לכתה א׳ — יתקיים במשכת באותם מקומות ובאותן שעות.

ההרשמה לכתות־התיכוניות — בהתחלת חופשת הפסח. פרטים יבואו.

המדרשה למקצועות האופנה

משרד החינוך והתרבות ★ אורט ישראל ★ ויצו
תל־אביב, רחוב התבור 32, טלפון 57065

נמשכת ההרשמה למדרשה למורות לציור ולציור אופנה ותולדות הלבוש

במדרשה קיימות שתי מגמות:

1) אופנה
2) ציור אופנה ותולדות הלבוש

משך הלימודים 3 שנים — לקראת התואר מורה מקצועי מוסמך לבתי־ספר תיכוניים־מקצועיים.

מתקבלים:
למגמת האופנה — גומרי בתי־ספר מקצועיים — בסמ״ח או מסב״ר.
למגמת ציור אופנה ותולדות הלבוש — גומרי בתי״ס עיוניים ומקצועיים — מסמ״ת או מסמ״ר.

ההרשמה במשרד המדרשה, רח׳ התבור 32, תל־אביב.

האוניברסיטה העברית בירושלים

המשרד לקבלת תלמידים מחו״ל

בנין גולדסמיט — הר הצופים

רישום מועמדים לשנת־הלימודים תשל״ה (1974/75)

הרישום החל ויסתיים ב־31.3.74

מתקבלות בקשות לכל הפקולטאות ובתי הספר

המועמדים הבאים מתבקשים להירשם באמצעות המשרד לקבלת תלמידים מחו״ל:

* בעלי תעודת־בגרות מחו״ל (מלבד מועמדים שהשלימו לפחות שנת־לימודים אחת כתלמידים מן המנין באוניברסיטה בארץ).
* מועמדים הלומדים בתוכנית הכנה לעולים חדשים באוניברסיטאות בארץ.
* עולים חדשים המתכוננים לבחינת־בגרות ישראלית מיוחדת לעולים.
* מועמדים ללימודים מתקדמים שלמדו במוסד להשכלה גבוהה בחו״ל.

לשם קבלת טופס בקשה — נא לפנות בכתב (למשרד לקבלת תלמידים מחו״ל, ת.ד. 24100, הר־הצופים, ירושלים) או אישית (לחדר 214, בנין גולדסמיט, הר־הצופים).

מועמדים המעונינים בייעוץ אישי — מתבקשים לפנות בכתב לכתובת הנ״ל או להתקשר לטלפון 288201 שלוחה 63, על מנת לקבוע מועד לראיון.

מועמדים לשנה א׳ חייבים להגיש את הטפסים עד 31.3.74.

אוניברסיטת בר־אילן

יועץ הרקטור לענייני סטודנטים — המזכירות האקדמית

הודעה לסטודנט המשתחרר משרות פעיל

1. באוניברסיטת בר־אילן נפתח סימסטר ב׳ של שנת הלימודים תשל״ד ביום א׳ ר״ח ניסן (24.3.74).
2. כל סטודנט שנתקבל לשנה״ל תשל״ד ומחמת גיוסו נבצר ממנו בסימסטר א׳ להשתלב בלימודים באורח סדיר יוכל להתחיל את לימודיו הסדירים בסימסטר ב׳ ולהמשיכם בסימסטר קיץ.
3. המחלקות ידאגו להרכבת תוכנית לימודים של הסטודנט המשתחרר בפתיחת קורסים מחדש בהדרכה מיוחדת ע״י צוות ההוראה בהשתלבות בדרכים אחרות.
4. בימים א׳—ו׳ ט״ז—כ״א באדר (15.3.74—10.3.74) יתקיימו בכל מחלקה ייעוץ והרשמה להכנת תוכניות הלימודים כנ״ל.
5. תחל ביום א׳, ט׳ באדר, 3.3.74 תפתח לשכת מודיעין והדרכה לסטודנט המגויס והמשוחרר. בלשכה זו יוכל הסטודנט לקבל מידע על שחרור משכר לימוד, על מילגות קיום ועל סדרי ההרשמה לסימסטר ב׳. הלשכה תפעל בלשכת דיקן הסטודנטים ותהיה פתוחה בימים א׳—ה׳ בין השעות 15.30—09.00 וביום ו׳ בין השעות 12.30—09.00 (חוץ מחופשת פורים). ניתן גם להתקשר אליה טלפונית למס׳ 752124 לשם קבלת מידע.

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

הודעה לסטודנטים המגוייסים

ביום ראשון כ״ג אדר תשל״ד (17.3.74) יפתח מחזור ב׳ לשנת הלימודים תשל״ד.

סטודנטים שנבצר מהם, עקב גיוסם להצטרף ללימודים במחזור א׳ ומבקשים להצטרף למחזור ב׳, מתבקשים להתקשר בהקדם עם היועצים בחוגים/מחלקות לקביעת תכנית הלימודים שלהם.

סטודנטים שהחלו לימודיהם במחזור א׳ ויצאו לשרות מילואים יוכלו בבידת הצורך לקבל הקלות בתקופת הקיץ.

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

באר־שבע

מודיעה על ההרשמה של מועמדים חדשים

לשנת הלימודים תשל״ה (1974/75)

לחוגים / מחלקות:

* הפקולטה למדעי הרוח והחברה (בחסות האוניברסיטה העברית): מקרא, ספרות עברית, לשון עברית, צרוף בין חוגי לשון עברית וספרות עברית, מחשבת עם ישראל, היסטוריה של עם ישראל, מגמה לארכיאולוגיה של המזרח הקדום, היסטוריה, גיאוגרפיה, חינוך, מסלול משולב חינוך ומדעי ההתנהגות, תעודת הוראה, הלשון האנגלית וספרותה, הלשון הצרפתית וספרותה, פילוסופיה, מדעי ההתנהגות, כלכלה, סטטיסטיקה.
* הפקולטה למדעי הטבע: ביולוגיה, גיאולוגיה, מתימטיקה (קיימת אפשרות ללמוד מתימטיקה בצרוף חוג ממדעי הרוח והחברה; קיימת אפשרות להתמחות, אחרי השנה הראשונה, לקראת מדעי המחשב), פיסיקה, כימיה, מדעי הגרעין (אנרגיה גרעינית).
* הפקולטה למדעי הטכנולוגיה: הנדסת מכונות, הנדסה כימית, הנדסת חשמל ואלקטרוניקה, הנדסת תעשיה וניהול, הנדסת חומרים (מטלורגיה).
* הפקולטה לרפואה: בית הספר לרפואה.

לקבלת פרטים וטפסי הרשמה נא לפנות בגלויה למדור הרישום, אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, ת. ד. 2053, באר־שבע, מיקוד 84120.

מדרשת שדה־בוקר בנגב — משרד החינוך והתרבות, המחלקה להכשרת עובדי הוראה

צעיר וצעירה

לימדו באוירה מיוחדת ובנוף קסום, מקצוע שה וא יעוד

בבית־המדרש הממלכתי למורים ולגננות במדרשת שדה־בוקר בהר־הנגב

נפתחה ההרשמה לשנת תשל״ה

המגמות: — 1. גננות
2. מורות לגיל הרך
3. מורים ומורות לביה״ס היסודי
4. מורים לבתי־ספר שדה ולטבע

משך הלימודים שנתיים או שלש שנים

התמחויות:
הומניסטיקה, ביולוגיה, הדרכה בבתי־ספר שדה, חינוך חברתי.

ליד המוסד קיימת פנימיה, מתקני ספורט, ובריכת שחיה.

במסגרת הלימודים ינתנו שעורים מיוחדים באנגלית ובמתמטיקה לתלמידים אשר לא עברו או לא ניגשו עדיין לבחינות הבגרות.

חייבי גיוס ישרתו בעתודה הפדגוגית בתקופת לימודיהם.

בדבר פרטים, נא לפנות בכתב למזכירות בית־המדרש הממלכתי למורים ולגננות מדרשת שדה־בוקר — הר הנגב

משרד החינוך והתרבות — המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית־המדרש הממלכתי למורים ולגננות באר־שבע

מודיע כי

החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשל״ה

במסלולים הבאים:

1. גננות לגילאי 3—6 (דו שנתי)
2. מורות בכירות לגיל רך (תלת שנתי)
3. מורים בכירים לבית־הספר היסודי (תלת שנתי) התמחות במדעי הרוח.
4. מורים לבית־הספר היסודי (דו שנתי) (או תלת שנתי) התמחות בטבע.
5. מורים למוסיקה (דו שנתי)
6. מורים לציור ולאומנות (דו שנתי)
7. מורים למלאכה (דו שנתי)
8. מורים בכירים לחינוך מיוחד (תלת שנתי)
9. מורים לחטיבת ביניים התמחות בהיסטוריה ומקרא.
10. מכינה (חד שנתית) — ליוצאי צבא או בוגרים מעל גיל 22 אשר סיימו כיתה י״א. בסיום המכינה יוכלו להתקבל כתלמידים מן המנין בהלע מן המגמות שלעיל.

מוסדנו הוא אחד מעשרת בתי־המדרש המיועדים ליהפך למיכללות

* *

ליד המוסד קיימת פנימיה ולתלמידים מחוץ לבאר־שבע מובטח דיור. משרד החינוך והתרבות יעניק לכל תלמיד הראוי לכך, הלוואה מותנית אשר, בתנאים מסוימים, תהפך למענק. צה״ל יקבל כל חייב גיוס לעתודה הפדגוגית, בהיותה שליביהדי יאושרו.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות למזכירות בית־המדרש, רחוב הנביאים, ת״ד 65, באר־שבע, טלפון 2573—057.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש למורים העברי הממלכתי
ע״ש דוד ילין
בית־הכרם, ירושלים

ההרשמה לשנת הלימודים תשל״ה

מגמות הלימוד:

1. מחנכות לגיל הרך
2. גננות
3. מחנכים לביה״ס היסודי
4. מחנכים לחטיבת הביניים
5. מורים לאומנויות טכניות (מלאכה)

התמחויות לבחירה:
— מתמטיקה
— אנגלית
— ערבית
— מדעי הטבע
— מקצועות הומניסטיים
— ספרות ילדים וניהול ספריה
— חינוך מיוחד
— חינוך מבוגרים

קורסים: 1. מכון לחינוך ריפויי ע״ש רחל שזר לילדים המוגבלים בשכלם ולילדים עם ליקויים בתפקודי המוח (לבעלי תעודת הוראה או בעלי תואר אקדמי).
2. מכינה לתלמידים עולים.

ליד המוסד קיימת פנימיה

לקבלת פרטים נא לפנות למזכירות בית המדרש בבית הכרם, ירושלים, ת.ד. 3578 בשעות 9—12 לפנה״צ. טלפון 523151/2.

אוניברסיטת תל־אביב

דיקאנאט הסטודנטים

אל הסטודנטים המגוייסים תלמידי אוניברסיטת תל־אביב

א) פטור משכר לימוד ומילגות קיום.

דיקאנאט הסטודנטים החל בימים אלה בטיפול בבקשותיהם של סטודנטים מגוייסים הזכאים לפטור משכ״ל ומילגות קיום.

לפטור משכ״ל ולמילגות קיום זכאים סטודנטים מגוייסים אשר שירתו או משרתים שירות מילואים בצה״ל במשך 75 יום — ברציפות או לסירוגין בין ה־6 בספטמבר 1973 עד ל־25 בספטמבר 1974 כמפורט להלן:

לפטור משכ״ל זכאי סטודנט כנ״ל עבור שנת הלימודים תשל״ד או תשל״ה — לפי בחירתו.

למילגת קיום זכאי סטודנט כנ״ל עבור שנת הלימודים תשל״ד אשר השתחרר משירות המילואים והחל כבר בלימודיו.

מילגת הקיום לזכאים תשולם עבור כל חודש שירות, (לצורך זה 25 ימי שירות יחשבו כחודש) ועד שישה חודשים ובכל מקרה לא יותר מסה״כ חודשי הלימוד ותקופת הבחינות בתשל״ד.

גובה המילגה והקריטריונים הקובעים זכאות מפורטים בחוזר מיוחד לסטודנטים מגוייסים אשר אותו מקבל הפונה יחד עם טופס הבקשה.

טופס הבקשה לפטור משכ״ל ולמילגות קיום ניתן לקבל במשרד דיקאנאט הסטודנטים בבנין מקסיקו.

מועמדים אשר יתקבלו לשנת הלימודים תשל״ה ואשר שרתו שירות מילואים כאמור לעיל זכאים אף הם לפטור משכ״ל.

האוניברסיטה על סגל עובדיה ותלמידיה מצפה לשובכם בשלום ולהשתלבותכם במהירה בחייה האקדמיים.

אוניברסיטת חיפה

מודיעה

כי ההרשמה לשנה״ל תשל״ה

תסתיים בח׳ בניסן תשל״ד (31.3.74)

ללימודי התואר הראשון (ב״א) בחוגים:

במדעי הרוח

בבתי״ס לחינוך (כולל המחלקה להכשרת מורים ע״ש א. בירם וביה״ס לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים״).

במדעי החברה (כולל החוג למתמטיקה, החוג לסטטיסטיקה ולמדעי המחשב).

מכללת עמק יזרעאל „אהל שרה״.

ללימודי התואר השני (מ״א) בחוגים:

מקרא, ספרות עברית, ההיסטוריה של עם ישראל, תולדות הארץ־ישראלית הישנה, פילוסופיה, הסטוריה כללית, אנגלית, חינוך — ייעוץ, חינוך — הכשרה לתפקידי דרגי ההוראה הגבוהה, מתמטיקה, פסיכולוגיה, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, מדע המדינה, ביה״ס לעבודה סוציאלית.

וללימודי תעודה:

ספרנות
מינהל במלונאות

בחינת המיון הכלל־אוניברסיטאית

תתקיים ביום ב׳, כ״א באייר תשל״ד — 13.5.74,
ולא כפי שפורסם בחוברת „מדריך לנרשמים״.

חוברות הסבר וטפסי הרשמה ניתנים לרכישה:

1. בחנות אגודת הסטודנטים באוניברסיטה, בימים א׳—ה׳ בשעות 10.00 עד 16.00.
2. בחנות ספרים „הפר״, רחוב החלוץ 22, חיפה.

مكزامن الأصل

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

דרושה לחברת יבוא
פקידה מנוסה
לעזרה בקניות יבוא והדפסות באנגלית
למשרה מלאה או חלקית
שליטה בשפה האנגלית רצויה
לפנות בכתב יד עם פרטים מלאים לת. ד. 296, תל־אביב

משרה פנויה
למנהל חשבונות עצמאי
הכשורים הדרושים:
1. מנה"ח סוג ב', ד'
2. ידיעת השפה העברית על בוריה
3. נסיון קודם של מספר שנות עבודה כמנהל חשבונות
4. יועדף מועמד בגיל עד 45 בעל נסיון מוני־ציפלי
5. השכר יקבע לפי כישוריו של המועמד
את ההצעה יש להגיש עד 15.3.74 לאגוד ערים אזור פתח־תקוה שרותי כבאות, ת. ד. 174 פ"ת.
ד. טבצניק, יו"ר האגוד

לבנק בתל־אביב
דרושה
מרכזנית
* אחרי שרות צבאי
* ידיעת השפה העברית על בוריה
* ידיעה טובה בשפה האנגלית
* נסיון של שנתיים לפחות בהפעלת מרכזיה
שעות העבודה רצופות
המעונינות לפנות למח' כח אדם טלפון 623312 לשם קביעת ראיון.

למוסך לתיקון ציוד כבד
בראשון לציון
דרושים:
1. מכונאי
2. מסגר רתך
3. מנהל עבודה
להתקשר טלפונית 948114 ובערב 255716

לחברת בניה ארצית דרושות:
1. **פקידה כללית**
2. **פקידה כתבנית**
3. **מפעילה למכ' נשיונל 33**
★
נא לפנות לחברת אשמורה, צירלסון 2 ת"א. ימים א', ב', ג', בשעות 16.00—18.00, לזאב.

לאלומאיר בע"מ
דרושים לעבודה קבועה
1. **מסגרי אלומיניום**
2. **מרכיבים**
לפנות בשעות העבודה לאלומאיר, אזור התעשיה ראשון־לציון, טל. 948894/5, 949493

משרד ראש הממשלה
המכון למחקר ביולוגי בישראל
ת. ד. 19, נס־ציונה
דרושים
1. אחות/אח מוסמך/מעשי — אחרי שרות צבאי למשרה חלקית במרפאה.
2. לבורנט ביולוגי — בוגר ביה"ס מוכר ללבורנטים.
3. הנדסאי או לבורנט כימיה — בוגר ביה"ס מוכר ע"י אגוד הטכנאים.
4. פיסיקאי שמושי — מכשירן
אקדמאי בעל תואר MSc או טכנאי בעל נסיון של 5 שנים לפחות
5. כימאי אנליטי MSc — בעל נסיון באנליזה אינסטרומנטלית ומכשור המקובל במעבדות לכימיה פיסיקלית.
● המעונינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים, השכלה ונסיון בעבודה לת. ד. 19, נס־ציונה.

עץ לבוד בע"מ
ETZ-LAVUD LTD
דרושים
* מסגר או מכונאי אחזקה מעולה לתפקיד אחראי
* מכונאי רכב ומלגזות הרמה מעולה לתפקיד אחראי
תנאים טובים למתאימים
נא לפנות: ש"ילבה, מח' כח־אדם, פתח־תקוה, טלפון 914931.
סודיות מובטחת!

THE ISRAELI SUBSIDIARY OF A MAJOR INTERNATIONAL CONSULTANCY FIRM REQUIRES AN

ENGINEER

preferably Chemical or with experience in the chemical industry, (under 40) with international experience for work in Israel and intermittently abroad.

Fluency in English and Hebrew.

Extensive report writing experience.

Reply with Curriculum Vitae to P. O. Box 33427, Tel Aviv.

ביה"ס להנדסאים
הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
משרד העבודה — המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית
דרוש:
אפסנאי וקנין לביה"ס
משוחרר צה"ל. בעל השכלה תיכונית. ידיעת שפות עברית ואנגלית. הכשרה כאפסנאי ונסיון של 5 שנים. רצוי בעל רכב.
מועמדים מתאימים העונים לדרישות הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב להנהלת ביה"ס ת.ד. 4459 חיפה מיקוד 31040.

למפעל מתכת באזור תל־אביב
דרוש עובד
עם נסיון בתכנון עקומות, אחזקת מכונות אוטומטיות וניהול צוות עובדים
נא לפנות בכתב לת.ד. 729 תל־אביב עבור מס' 83.

לחברת בטוח בת"א
דרושים עובדים
(רצוי עם ידע בענף הביטוח)
1. קופאי/ת
2. פקיד/ה כללי/ת
3. נער/ה מתלמד/ת
נא לפנות ת.ד. 1791, ת"א

אביק בע"מ
תעשיות כימיות ופרמצבטיות
דרושים
1. **מהנדס ייצור**
עוזר למנהל המפעל בנתניה
אחראי להנדסת ייצור במפעל. שכר עידוד, שיפור שיטות, תכנון ופיקוח הייצור, ארגון מחסנים.
שליטה בעברית ובאנגלית.
2. **רכז מחסנים**
אחראי למחסנים באגף הפרמצבטי במפעלנו בנתניה
השכלה תיכונית, ידע בסיסי בהנה"ח ובעל נסיון בניהול מחסנים וצוות עובדים. שליטה בעברית וידע בשפה לועזית (קרוא וכתוב אותיות לטיניות)
נא לפנות בכתב תוך ציון פרטים מלאים על השכלה ונסיון בעבודה למנהל כח־אדם ת.ד. 2077 רמת־גן.
— סודיות מובטחת —

לחברת "הלן קרטים" בע"מ
דרוש/ה
תמחירן/ית
בוגר/ת קורס ראשוני לתמחיר
*
נא לפנות בכתב בפירוט תולדות־חיים לת.ד. 33030 ת"א עבור „תמחירן".
תנאים טובים למתאימים.

תדיראן
דרושים
1. כלכלן.
בעל תואר ראשון בכלכלה או בשלבים אחרונים של לימודים לקבלת התואר.
2. טכנאי אלקטרוניקה.
אחזקה ובניה של ציוד אלקטרוני וציוד ואקום (גבוה). בוגר בי"ס תלת שנתי עם נסיון.
3. קניין אלקטרוניקה / חשמל.
נסיון קודם ברכש.
ידיעת שפות. בעל רכב.
4. אלקטרונאי.
ידע בסיסי באלקטרוניקה.
כוון וכיול מסננים ומכונים. יועדף בעל נסיון בתחום הנ"ל.
5. פקידי יבוא.
השכלה תיכונית — והתמצאות בתהליכי יבוא, סוג, מכס, תובלה בין־לאומית.
6. שליח.
שליחויות חוץ. טפול וכריכה.
מועמדים מתאימים יפנו לת.ד. 648 תל־אביב בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי או לדרך השלום 3 תל־אביב.
סודיות מובטחת

מגאסון אלקטרוניקה בע"מ
מפעלי מגן גולדמן בע"מ
דרושים לנו
חרט מנוסה
טכנאי ביקורת איכות
עם נסיון עבודה במפעל אלקטרוניקה
טכנאי בדיקות סופיות
בעל ידע ונסיון בחצאי מוליכים ובמעגלים דיגיטליים
עובדי ייצור והרכבה
עובדים ועובדות עם או בלי נסיון, לפני או אחרי צבא, לייצור והרכבת מערכות אלקטרוניות
סודיות מוחלטת מובטחת
נא לפנות טלפונית בשעות העבודה לקביעת ראיון: טלפון: 723001, 726850

דרוש
סיכאי עצמאי
לניהול לתחנת סיכה בתל־אביב.
לפנות בכתב עם המלצות לת .ד. 2705, רמת־גן

עירית באר־שבע
מכרז כ"ס 85/1/74
דרושים מורים
לבתי הספר התיכוניים המקיפים כלליים ודתיים להוראה בשנה"ל תשל"ה
בכל המקצועות
ולמקצועות הבאים:

אנגלית לכיתה י"ב	פקידות
פיזיקה לכיתה י"ב	שרטוט בנין
שרטוט מכונות	מסגרות מכנית
חשמל	תעופה — רצוי מהנדס
מכניקה	מכשירנות — מכונאי או הנדסאי

מועמדים בעלי השכלה ונסיון מתאימים יגישו מועמדותם בכתב בציון השכלה ותק בהוראה אל מחלקת המנגנון עד יום ב' בניסן תשל"ד (25.3.1974).
אליהו נאוי
ראש העיריה

דרושה
קורספונדנטית אנגלית
למשרה חלקית
אפשרויות נוחות לגבי שעות העבודה
לפנות טלפונית ת"א 51431/2/3

לחברה מסחרית העוסקת בייבוא ויצוא
דרושים
למחלקת הנהלת החשבונות של המשרד הראשי
מנהלי חשבונות
הכישורים הדרושים:
* נסיון קודם של 3 שנים לפחות בעבודה מעשית.
* בקיאות בהתאמת חשבונות.
* התמצאות במסמכי ייבוא ויצוא
* ידיעת השפות עברית ואנגלית
לשם קביעת ראיון נא לפנות טלפונית 250421 קו פנימי 564.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
מודיע על המשרות הבאות הפנויות:
בפקולטה להנדסת מכונות — המעבדה לתהליכי עבוד
שרטט/ת
הכשירויות הדרושות: בוגר ביה"ס מקצועי לשרטוט; נסיון מעשי של 3 שנים.
מס' המשרה: מכ. ד/52

בפקולטה להנדסת חשמל —
מסגר מכני
הכשירויות הדרושות: בוגר בי"ס מקצועי 4 שנתי במגמת מסגרות מכנית; נסיון בעבודה על מכונות עבוד שבבי ומסגרות כללית.
מס' המשרה: חש. ד/59

במכון למצב מוצק
טכנאי בכיר
הכשירויות הדרושות: ידיעת השפה האנגלית; ידיעה בטכניקת ואקום, אופטיקה אלקטרוניקה וחשמל; כושר לנהל באופן עצמאי מעבדה.
מס' המשרה: מצ. ד/38

במחלקה למדעי המחשב
מזכירה כתבנית
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; ידיעת השפה העברית על בוריה כולל הדפסה; ידיעה טובה באנגלית כולל הדפסה; נסיון קודם של 3 שנים בעבודות משרד שונות.
הערה: המשרה הנה בהיקף של 50%.
מס' המשרה: מח. ד/56

באגף קשרי ציבור
פקידה כתבנית דו־לשונית
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין; הדפסה בשתי השפות; נסיון בעבודות משרד; כושר מגע עם קהל; רצוי נסיון בעריכה הגהה.
מס' המשרה: קצ. ד/60

באגף ארגון ותכנון
מזכירה
הכשירויות הדרושות: ידיעת השפה העברית על בוריה כולל הדפסה; ידיעה טובה של השפה האנגלית; נסיון של 5 שנים בעבודות מזכירות.
מס' המשרה: את. ד/61

בפקולטה להנדסה כימית
פקידה כתבנית
הכשירויות הדרושות: ידיעת השפה העברית על בוריה כולל הדפסה; נסיון קודם של 3 שנים בהדפסה.
הערה: המשרה בהיקף של 50%
מס' המשרה: הכ. ד/62

מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון מס' המשרה, קורות חיים והנסיון קודם עד יום 15.3.74 אל אגף כח אדם, הטכניון, קרית הטכניון, חיפה. מיקוד 32000.

למפעל תעשייתי ידוע בירושלים
דרוש/ה
פקיד/ה
יבוא ויצוא
בעל/ת נסיון קודם של שלוש שנים לפחות. ידיעת אנגלית הכרחית.
תנאים טובים למועמד/ת המתאים/ה
סודיות מובטחת
נא לפנות בכתב ולפרט קורות חיים ונסיון קודם לת. ד. 2045 ירושלים למספר 370.

למפעל תעשייתי ידוע בירושלים
דרוש
עוזר למנהל כללי
הכישורים: — נסיון במינהל כספים, אדמיניסטרציה תעשייתית ומשא ומתן עם בנקים.
— רואה חשבון או מנהל חשבונות מנוסה — עדיפים.
— תנאים טובים למועמד המתאים.
סודיות מובטחת
נא לפנות בכתב ולפרט קורות חיים ונסיון קודם לת .ד. 2045 ירושלים למספר — 350.

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ
מודיע על המשרות הפנויות הבאות: —
בפקולטה להנדסה אוירונוטית
פקידה כללית
הכשירויות הדרושות: —
בוגרת בית ספר תיכון או בי"ס לפקידות. כתבנית טובה בעברית ובאנגלית.
מכרז מס' 2/74.
במחלקה למכניקה
עובד(ת) טכנאי(ת)
לעבודה במחקר בשטח תכונות מכניות של חומרים פלסטיים משוריינים סיבים.
הכשירויות הדרושות: —
בוגר(ת) בי"ס מקצועי תיכוני לפחות. רצוי בוגר(ת) בי"ס הנדסאים במגמת פלסטיקה או מכונות.
מכרז מס' 22/74.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, בית הסנט, קרית הטכניון חיפה — 32000 — עד יום ד' 8 במרץ 1974. בציון מספר המכרז המתאים.

לבית־דפוס חדיש
דרושים
דפס אופסט מעולה
ל„פיבוריפי" ½ גליון
דפס מולטיליט
ל„חומאגרה" ½ גליון
צלם למעבדת אופסט
תנאים טובים לידועים לעבוד ולרוצים לעבוד!
לפנות בכתב לת.ד. 36023, ת"א, עבור:
בית־דפוס חדיש

עירית באר־שבע
מכרז מס' 05/5/74
נמסרת בזה הודעה על המשרה הפנויה כדלקמן:
תואר המשרה:
מנהל בי"ס תיכון עירוני ממלכתי דתי מקיף
מהות התפקיד: ניהול ביה"ס מבחינה פדגוגית, ארגונית, מינהלית ומשקית.
הכישורים הדרושים: 1. השכלה אקדמאית מושלמת; 2. רשיון הוראה קבוע בבי"ס על יסודי; 3. נסיון של 5 שנים לפחות בתפקידים פדגוגיים, ניהוליים, ייעוץ עצבות ומקצוע בבי"ס על יסודי; 4. נסיון בניהולי הארגוני.
הערות: המועמד צריך לקבל אישור המחלקה לחינוך תיכון המגף לחינוך דתי במשרד החינוך.
הדירוג: בדרגת עובדי הוראה בהתאם להשכלה והוק.
מועמדים בעלי השכלה ונסיון מתאימים יגישו מועמדותם אל עירית ב"ש מחלקת המנגנון עד יום ד' כ"ז אדר השל"ד (20.3.1974).
בכבוד רב,
א. נאוי
ראש העיריה

גבור — מפעלי טקסטיל בע"מ
דרושים
סורגים
לעבודה על מכונות סריגה עגולות
על המועמדים להיות תושבי כפר־סבא והסביבה.
יש לפנות טלפונית לדינה 925900 או למפעל אזור התעשיה כפר־סבא.

מילס־ידע בע"מ
חמרי מחקר כימיים בשירות המדע והרפואה
דרושים לנו:
1. **ביוכימאי**
בעל תואר B.Sc. או M.Sc.
עם נסיון בהפרדות ונקוי חלבונים רצוי עם ידע באימונוכימיה.
2. **טכנאי או בוגר בכימיה**
עם נסיון בכימיה אנליטית לבדיקות ציבות חומרים ביוכימיים
3. **מנהל חשבונות**
סוג ב' או ד'
עם נסיון של 3 שנים.
נא לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם לגב' ג. פרידלנדר. מילס ידע קרית ויצמן, רחובות.

לחברה ליבוא ושיווק צמיגים בע"מ
דרושים
1) **מנהל־חשבונות**
סוג ב' או ד' עם נסיון.
2) **מחסנאי מוסמך**
בעל נסיון לניהול מחסן וכרטסת.
לאנשים המתאימים תנאים טובים
סודיות מובטחת!
לפנות: טלפון 37557 בשעות 5—3 אחה"צ רחוב תושיה 4 תל־אביב

למוסד למחקר ופיתוח
דרושים
1. **פיזיקאים**
לעבודות מחקר ופיתוח במעבדות אופטיקה ואלקטרו־אופטיקה.
2. **פיזיקאים**
לעבודות מחקר ופיתוח של התקני אינפרא אדום, רצוי בעלי נסיון וידע קודמים.
3. **מהנדסי מכונות**
בעלי נסיון בתכנון התקנים אופטיים ואלקטרו־אופטיים.
4. **טכנאים**
לעבודה שוטפת הקשורה בהפעלת מעבדה לאלקטרו־אופטיקה.
המעונינים יפנו לת.ד. 9757, חיפה (31096), בצירוף קורות חיים, השכלה, ונסיון קודם (עבור 19).
— סודיות מובטחת —

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה על משרות פנויות של:
עוזר לטכסים — מח' המשק — גבעת רם
מכרז מס' 12/74
תיאור התפקיד — עזרה טכנית בתאום פעילות מח' המשק בנושא השכרת אולמות לגורמי פנים וחוץ לצרכי טכסים. ניהול מו"מ עם גורמי פנים וחוץ בנושא טכסים. נוכחות בשעת הטכסים.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית השכלה תיכונית; רצוי נסיון בעבודה ארגונית.
הערה — העבודה מנוצלת בשעות לפנה"צ, אחה"צ והערב.
הדרגה — יא"ב בדירוג האחיד.

טכנאי אלקטרוניקה בכיר במכון לפיסיקה (½ משרה)
מכרז מס' 344/73
תיאור התפקיד — פיתוח מיכשור מתקדם (אנלוגי וספרתי) לצרכי מדידות מדוייקות ובקרה של מד־רכות ספקטרומטריה גרעינית; טיפול במחשבים קטנים וציוד היקפי לאיסוף נתונים.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית, אנגלית טכנית. תואר טכנאי או הנדסאי מוסמך, רצוי נסיון של מספר שנים במיכשור גרעיני ו/או מיכשור מדידות כללי, בערכיה, בקרה ספרתית ואנלוגית, טכניקת הפולסים, מעגלים לוגיים, מחשבים וציוד היקפי לאיסוף נתונים.
הדרגה — 3־ב בדירוג טכנאים.

מזכירת חוג / מכון בפקולטה למדעי הרוח — המכון לפילוסופיה
מכרז מס' 49/74
תיאור התפקיד — כהן שירותי מזכירות לראש החוג ולמורי החוג. כגון: תיאום מפגשים; הד־פסות; ניהול תיקיה; מילוי טפסים; רישום פרו־טוקולים של ישיבות; ביצוע עבודות משרדיות שונות; ניהול כרטסת תלמידים והתקיה הלמידים מעודכנת; הכנת דיווחים ואישורים על היבטי התל־מידים; בדיקת תנאי מעבר משנה לשנה על פי תקנות הוראה בחוג; ארגון טכנאי של בחינות בחוג ורזוה של תוצאותיהם; תיאום בין המורים והתלמידים בכל הנוגע לבעיות הוראה בחוג; טיפול במינוי עוזרי מחקר והעובדים הקבועים ל־פרוייקטים של המכון, טיפול בתקציב כהה, עזרה לראש המכון בעניני המכון, כינוס ישיבות המכון, הנהלת המכון והגישות אתרים, עריכה פרוטוקול כנ"ל המצגת, ארגון כנסים ויום עיון, ניהול קופה קטנה, טיפול ארגוני בהוצאת הרבעון הפילוסופי „עיון".
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, השכלה תיכונית. נסיון של שנתיים לפחות בעבודת מזכירות. כושר הבעה בכתב ובעל פה לשם ניסוח מסמכים ובתון אינפורמציה; ידיעת השפות עברית ואנגלית והדפסה בשפות אלה.
הדרגה — יב"ג בדירוג האחיד.

על המעונינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ותעודות ממליצים עד תאריך 13.3.74 אל: — במחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים ול־ציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' ......" (בהתאם למספר המצויין בראש המכרז המבוקש).

לחברת הנדסה גדולה בתל-אביב

דרושות:

כתבנית עברית

יום עבודה רצוף

מרכזנית

לשעות אחה"צ — הדפסה יתרון

* * *

בא להתקשר 612352

או בכתב לת.ד. 2926 ת"א עבור 2195

לחברת בטוח בתל-אביב

דרושות:

★ **כתבנית עברית**

אחרי שרות צבאי. רצוי בעלת נסיון קודם בבטוח רכב.

★ **נערה לתיוק**

עם ידע בהדפסה.

על המועמדות לפנות ישירות לשדרות רוטשילד 27 קומה ג' ת"א טלפון 623816

הסתדרות מדיצינית הדסה

מודיעה על משרות פנויות.

דרושות

אחיות מוסמכות ומעשיות

למשרות שלמות וחלקיות למאגר (POOL) האחיות בבית-החולים,

לעבודה במשמרות שונות

(בוקר, ערב, לילה).

שעות העבודה תותאמנה לפי נחיצות האחיות. שעור המשרה יקבע אף הוא לפי נחיצות האחיות וכן תתקבלנה מועמדות המוכנות לעבודה רק פעם או פעמיים בשבוע.

המעונינות מתבקשות להתקשר טלפונית למספר 528658 בין השעות 14.00—16.00 או בכתב לת.ד. 499, ירושלים עבור „מאגר אחיות".

משרד הבריאות

דרושה מדריכה

לביה"ס לאחיות מעשיות

בבאר יעקב (נפש)

אחיות מוסמכות המעוניינות במשרה זו מתבקשות לפנות למנהלת ביה"ס לאחיות ליד ביה"ח הממשלתי לחולי נפש באר-יעקב טלפון: 03—961243

למפעל תעשייתי בענף המתכת בסביבות תל-אביב

דרוש

חשמלאי אחזקה בכיר

תנאי השכר יקבעו בהתאם לכישורים.

— סודיות מובטחת —

המועמדים יפנו בכתב לת.ד. 1101 ת"א עבור „ר"

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה

דרושים

1. **מכונאי מעולה**
בעל נסיון באחזקת מכונות תעשייתיות
2. **עוזר למנהל עבודה**
3. **מבקר מ"ב**

תנאים טובים לאיש המתאים

בהצעות נא לפנות לת.ד. 1145 חיפה

לצעירים אינטליגנטיים הרוצים להתקדם במקצוע

ביקורת חשבונות

מוצעות:

משרה אחת בחיפה ומשרה אחת בתל-אביב.

בתור פקיד ביקורת במשרד רואה חשבון. ידיעה יסודית ומעשית בהנהלת חשבונות.

✱ הצעות וקורות חיים בכתב-יד נא להפנות לת.ד. 3486 ת"א עבור „רואה חשבון".

— סודיות מוחלטת מובטחת —

עולה מאנגליה

בעל נסיון רב באדמיניסטרציה (אופנה)

אינטליגנטי, גמיש, דובר מעט עברית

מחפש עבודה מעניינת בכל תחום.

טלפון 03—245079

עץ-לבוד בע"מ

ETZ-LAVUD LTD.

דרושים

★ **חשב שכר** בעל נסיון בשכר ממוכן

★ **מרכזנית מנוסה**

תנאים טובים ✱ סודיות מובטחת

נא לפנות:

עץ-לבוד, מח' כח-אדם, פתח-תקוה, טלפון 914931

TEKTRONIX®

ועתה שם דבר בתחום

ELECTRONIC CALCULATORS

מדענים מתמטיקאים ואנשי מחקר

דרושים

***מהנדסי מכירות**

***טכנאי שרות**

נא לפנות ל-

איסטרוניקס

ת.ד. 39300 תל אביב 61390

למוסד ממלכתי למחקר ופתוח

דרוש:

אקדמאי

לעבודה בעלת אתגר, המשלבת ארגון, פקוד וטכנולוגיות מתקדמות במשור אלקטרוני ואופטי המופעל בשדות ניסויים.

עדיפות תנתן לבעלי דרגות קצונה (קצין מבצעים) וניסיון בניסויי שדה.

● המועמדים יפנו בכתב, בצרוף תולדות חיים ופירוט הניסיון לת. ד. 7057 ת-א עבור ש. ו.

מפעלי סמבור צבע בע"מ

למשרדנו בעכו

דרושה

פקידה כתבנית

בשפה האנגלית

הכישורים הדרושים:

קורספונדציה עצמאית באנגלית ובעברית ידע בנהלי יצוא, נסיון של 3—2 שנים לפחות.

נא לפנות אל מנהל כח אדם טל. 04—910133.

לחברת שיווק ארצית למוצרי בית חשמליים

דרוש/ה

עוזר/ת אדמיניסטרטיבי/ת למנכ"ל

הכישורים הדרושים:

✱ נסיון של 5 שנים בניהול מכירות, קורספונדנציה וארכיון.

✱ נסיון בטיפול במסמכי יבוא.

לפנות בכתב לת"ד 729 ת"א עבור מס' 82. בצירוף פירוט נסיון ומשכורת מבוקשת.

תנאים מצויינים למתאימים.

לצה"ל

דרושות

כתבניות

מקום העבודה — תל-אביב.

שעות העבודה — 1600—0800.

לפנות בשעות העבודה, לטלפון — 03—693292.

למפעל תעשייתי באשדוד

דרושים

1. **מכשירנים**
בוגרי בית-ספר מקצועי ובעלי נסיון של 3 שנים. לפחות בעבודה בברשמות ובקרות.
2. **בוגרי בית ספר מקצועי במגמה מסגרות**
כולל נסיון של שנה

המעוניינים יגישו מועמדותם כולל הכשרה מקצועית ונסיון בעבודה תוך ציון המשכורת הרצויה לת.ד. 3417 ת"א

למפעל בטחוני בתל־אביב

דרושים:

● **טכנאי אלקטרוניקה**

● **טכנאי ייצור**

המעוניינים מתבקשים לפנות לת.ד. 33411 עבור מ', ת"א 61330 ולצרף תולדות חיים בכתב יד, כתובת ומס' טלפון.

סודיות מובטחת

דרושים

צעירים

לעבודה אחראית ומעניינת

באזור תל־אביב

● הנתונים הדרושים:
✱ השכלה של 11 שנות לימוד לפחות
✱ כושר בריאות תקין.
✱ אחרי שרות צבאי מלא ביחידות שדה, בתפקידי פיקוד.

● תנאי העבודה:
✱ עבודת משמרות (8 שעות משמרת כולל לילות ושבתות).
✱ ההעסקה עפ"י חוזה מיוחד למשך שלושה חודשים לפחות. (עם אפשרות הארכה)
✱ שכר ממוצע של —.1200 ל"י ברוטו לחודש.

התחלת העבודה בהקדם;

מותנית במעבר קורס בן מספר ימים במשכורת.

העבודה מתאימה גם לסטודנטים.

✱ מעוניינים מתבקשים לפנות אישית בימים שני ושלישי (4—5 מרץ 74) בין השעות 14.30—17.30 לרח' אבן גבירול 10, ת"א ולפנות לפקיד המודיעין.

נא להצטייד בפנקס מילואים ובמודעה זו.

דרושים זמרים גברים

למקהלה לבצוע היצירה „גורה לידר" מאת שנברג, במסגרת הפסטיבל הישראלי,

בהשתתפות התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של

מר זובין מהטה.

הקונצרטים יתקיימו ב־13, 14 ו־15 ביולי 1974.

המעוניינים מתבקשים לפנות — בכתב בלבד —:

לפסטיבל הישראלי, ת.ד. 29874, תל־אביב

דרוש

מכונאי אחזקה

לבית אריזה „פרי אור"

באיזור התעשיה נתניה

על המעונינים לפנות טלפון (053) 28504/5.

למפעלנו בעתלית

דרוש

כימאי אורגני

לניהול מעבדה

נא לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ופרוט הנסיון הקודם ל־:

דור כימיקלים בע"מ

ת.ד. 10036 חיפה.

פרי הגליל בע"מ

חצור הגלילית, טלפון 37473

דרוש

חשמלאי לתעשיה

למועמדים המתאימים מובטחים תנאים טובים

אוניברסיטת בר-אילן

מודיעה על משרה פנויה של:

מנהל מדור המשכורות

מכרז מס' 22/74

הדרישות: התמצאות בחישובי שכר בשיטה ממוכנת, ידיעות בהנהלת חשבונות תקציבית, נסיון בעבודה של 3 שנים לפחות, שומר מצוות, דרגה 38—36 של הדרוג האחיד.

נא לפנות בכתב בציון מס' המכרז אל מחי המנגנון, אוניברסיטת בר-אילן, ר"ג.

מפעלי פדרמן

חברה לבנין (1962) בע"מ

מחפשים

מהנדס בנין

עם נסיון של 5 שנים

לניהול פרויקט גדול בחיפה

✱

לקביעת ראיון נא להתקשר טלפון 04—85656 בין השעות 15.00 — 08.00.

— סודיות מובטחת —

מפעל בטחוני בחיפה

דרושים:

טכנאי ייצור

פקידה כללית

פקידה כללית

(דוברת רוסית)

מחסנאי (למחסן מתכות)

מחסנאי כלי עבודה

שעות העבודה: 1600—0645

לפנות: חיפה, חוף הכרמל (מול בית הקברות העירוני) מתנה מס' ב/258 מחלקת כח־אדם.

בימים: א', ג' ה' בין השעות 1800—0700
ב', ד' בין השעות 1500—0700
ו' בין השעות 1100—0700

נא להביא לראיון פנקס מלואים ותעודת זהות.

„מגנון"

סוכנות לבטוח בע"מ

קריירה!

אם אתה

✱ מעל גיל 25
✱ נשוי
✱ בעל השכלה תיכונית
✱ מחפש קריירה חדשה
✱ בעל רצון לעבודה בענף בטוח חיים

אנו מציעים:

✱ הכנסה מן הגבוהות
✱ סיוע בעבודה
✱ גבוי של חברת הבטוח האהודה ביותר בישראל
✱ קריירה וקידום.

דרושים נציגים

ב־ירושלים

תל־אביב

נתניה

לקביעת ראיון אנא פנה לת.ד. 39104 תל־אביב

אתה בעל משפחה?

זה עשוי לעניין אותך

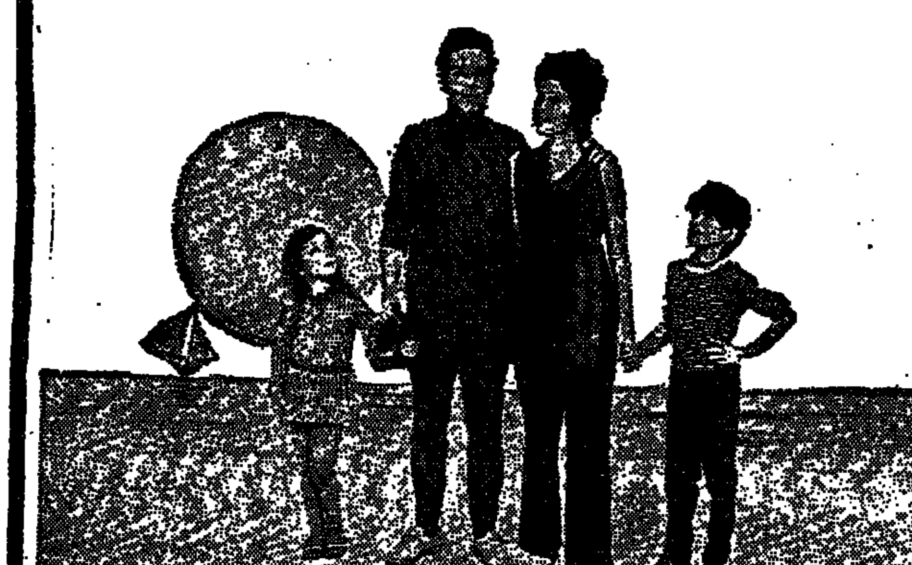

תמנע מציעה לך:

א. לימוד מקצוע הכרייה והפעלת ציוד מכני כבד משוכלל.

ב. משכורת התחלתית של כ־1280 ל"י ברוטו (גם בתקופת ההכשרה).

ג. דירה של 3 חדרים (לאחר תקופה של 3—4 חדשים) תמורת — 50 ל"י לחודש.

ד. טיסה הלוך וחזור אחת ל־3 שבועות (עד להעברת משפחתך לאילת).

ה. כעובד משמרות תעבוד 5 ימים בשבוע (שבועיים מתוך שלושה).

ו. תנאים סוציאליים, תנאים סוציאליים גבוהים והטבות שונות.

לפרטים: המועמדים יפנו אישית למזכירות משרדי החברה בת"א — הקריה רחו' ט' מס' 2 (מול קול ישראל) טל. — 255451 בכל יום ד' בין השעות 09.00—11.00 בבוקר, 16.00—18.00 אחה"צ. או למדור כח־אדם בתמנע וכן ללשכות התעסוקה ברחבי הארץ. יש להביא פנקס מלואים, תעודת שחרור ותעודת זהות.

בוא לתמנע

לעתיד טוב יותר, לך ולמשפחתך

למנהל מפעל תעשייתי ההולך ומוקם באזור הצפון

דרושה מזכירה

הכישורים הדרושים:

✱ ידיעת הדפסה בעברית ובאנגלית.

✱ יכולת ניהול משרד באופן עצמאי.

מקום העבודה: אזור נהריה.

נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ופרטי נסיון קודם לת.ד. 443, חיפה, ולציין על המעטפה: מזכירה למנהל מפעל

תעשיות אלקטרוכימיות **פרוטארום**

ת.ד. 1929 חיפה, מיקוד 31000

דרושה

מזכירה

למחלקת כח אדם

מקום העבודה: משמר הים על עכו

שעות העבודה: 07.30—16.00

הכישורים הדרושים: ניהול עצמאי של המשרד. ידיעה מושלמת בעברית וידיעה טובה באנגלית, כולל הדפסה בשתי השפות. נסיון של לפחות 5 שנים בעבודה, ידיעה ונסיון בקצרנות ונסיון עצמאי של מכתבים.

המשכורת תקבע בהתאם למקובל במפעל ולנסיון המועמדת

המעוניינות תפנינה בכתב למחלקת כח אדם.

למכרות נחושת תמנע בע"מ

TIMNA

דרושה

פקידה

אחרי שרות צבאי

לעבודה במסמכים וניהול חשבונות — (במשרדי החברה בתל־אביב).

מועמדות מתאימות יפנו טלפונית 255451 לקביעת מועד לראיון אישי.

„אליאנס"

מפעלי צמיגים וגומי בע"מ

אזור התעשיה חדרה, ת.ד. 48

דרושה פקידה כתבנית

השולטת בשפות אנגלית/עברית

תנאים טובים והוצאות נסיעה מובטחים

פניות בצרוף קורות חיים ונסיון קודם נא לשלוח לת.ד. 48, חדרה

למכרות נחושת תמנע בע"מ

TIMNA

דרוש

הנדסאי חשמל

בעל תעודת הנדסאי

כישורים: — בוגר בית ספר מקצועי תיכוני ב־מגמת חשמל 4 שנתי או בוגר בית ספר להנדסאים 5 שנתי.

דרגה בדרוג הטכנאים בהתאם לכשורים.

מועמדים מתאימים יפנו אישית למשרדי החברה, בקריה, רח' ט' מס' 2 (מול קול ישראל) בימי רביעי, בין השעות 0900—1300 ו־1800—1600, מצויידים בפנקס מלואים והעודת שחרור מצה"ל.

דרושים

מנהלים לבתי הספר

חקלאיים תיכוניים

פנימייתים באזורי הארץ השונים

מועמדים בעלי השכלה ונסיון מתאימים יפנו אל הנהלת האגף לחינוך התישבותי, הקריה, תל־אביב, ת.ד. 7036, טל. 255421.

להדפסה פלקסוגרפית

דרוש דפס

בעל נסיון

העבודה מעניינת ואחראית במכונות משולבות להדפסה וייצור מוצרי נייר.

תנאים טובים למועמד המתאים

לפנות לחוגלה בע"מ, אזור התעשיה חדרה טלפון: 063—22070

לחברת שיווק בתל-אביב

לריכוז ופיקוח אשראי וגביה

דרוש עובד נמרץ

נסיון קודם בשטח הגיזברות והכספים

רק פניות עם ציון פרטים אישיים, כולל תולדות חיים — תענינה. נא לפנות בכתב לת.ד. 16284 תל־אביב, עבור „חברת שיווק"

דרוש:

מחסנאי פקיד טכני

לניהול מחסן ציוד של ציוד טכני,

נידרש גם ידע בניהול ארכיון טכני

● כישורים: בוגר בי"ס מקצועי תלת שנתי בעל נסיון בעבודה מסוג זה (לפחות בשרות צבאי) או ניסיון בכל מקום אחר בניהול מחסן ופקידות טכנית.

● על המעוניינים לפנות לת.ד. 7057 תל־אביב, בציון קורות חיים והשכלה

مكتبة الأمل

„קדימעור"
מפעל ליצור בגדי עור
מחפש

1. תופרים ותופרות ממדרגה ראשונה (ומתחילות)
2. עובדי שולחן בעלי נסיון בעבודות עור

תנאים טובים. שבוע עבודה של 5 ימים.
בא לפנות: „קדימעור" קדימה, טל. 053—99207

שרות בתי הסוהר

דרושה עבודת־יד

לתעסוקת אסירים בבית סוהר עזה.

לקבלת פרטים יש לפנות למינהל משק וכספים — ענף התעסוקה ת"ד 163 — דואר רמלה — טל. 03—965637.

Electrochemical Industries (Frutarom) Ltd.

VACANCY
First Class

ENGLISH SHORTHAND TYPIST

Mother tongue must be English
High typing speed essential
Apply in writing to P.O.B. 1929, Haifa

דרוש
צלם אופסט

רצוי בוגר קורס צילום. למועמדים ללא נסיון קודם תנתן האפשרות להתמחות במקום.

נא לפנות עם קורות חיים לת.ד. 23004 ת"א.

סודיות מובטחת.

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
מפיצי CATERPILLAR בישראל

חייל משוחרר! סדיר ומלואים!

חברתנו, מפיצי ציוד קטרפילר בישראל מציעה לך

עבודה קבועה בתנאים טובים

דרושים לנו:

1. **מכונאי דיזל**
בעלי נסיון ומתחילים.
2. **רתכים ומסגרים**
3. **חשמלאי רכב**
4. **פקידים בהנהלת חשבונות**
בעלי נסיון של 3 עד 4 שנים.

על המעוניינים לפנות:
משרד ראשי, חולון, איזור התעשיה, רח' המנור 8, ת.ד. 214, טלפון 856125.
סניף חיפה, מפרץ חיפה, רח' ההסתדרות, טלפון 729161.

Caterpillar, Cat and ⊞ are Trademarks of Caterpillar Tractor Co.

למפעל בטחוני בחיפה

מסגר רתך מכונאי

אתה חושב להחליף מקום עבודתך?
מחפש מקום עבודה קבוע ובטוח?

פנה אלינו
מובטחים לך:

שכר בהתאם לרמתך המקצועית
תנאי רווחה וזכויות סוציאליות מלאות
אפשרות לעבוד שעות נוספות
הסעה למקום העבודה וחזרה
לעובדים הגרים במרחק 25 ק"מ מהמפעל
משולם גם זמן הנסיעה.

- לקבלת פרטים נא לפנות:
ימים א', ג', ה' בין השעות 1800—0700
ימים ב', ד' בין השעות 1500—0700
ימי ו' בין השעות 1100—0700
- כתובתנו: חיפה חוף הכרמל (מול בית הקברות העירוני) מתנה מס' ב/258 מחלקת כח־אדם.
אוטובוס אלינו מס' 45 מרחוב שפירא בחיפה.

לנו קוי הסעה מהמפעל וחזרה לחדרה, נהריה, כרמיאל, נצרת ועפולה

למשרד טכני ר. שנקמן בע"מ
סניף באר־שבע
דרוש מהנדס
לעבודות פקוח על בניה באזור באר־שבע
לפנות: ב"ש מרכז לנגב טל. 057—3361
ת"א, רח' הגלבוע 13, טל. 03—237244, 03—238489
עדיפות תינתן לתושב באר־שבע

דרושים
עובדים/עובדות

לעבודה משרדית חלקית
בימים ראשון ושישי

מתאים גם לעקרות בית, סטודנטים, פנסיונרים וכו'. לפרטים: נא להתקשר לטלפון 260233 בימים ב'—ה' בין השעות 8.00—13.00.

קריסטל

תעשית מכונות ותנורים בע"מ
רח' החילזון 12, רמת־גן, טלפון: 721126

דרושים
1. **מנהל מחסן ייצור**
בעל רקע טכני טוב ונסיון בענף.
2. **נהג עם רכב נוסעים (או טנדר)**
לשליחויות מהמפעל.

לפנות אישית אל מנהל הייצור, או להתקשר לשם קביעת ראיון לטלפון 729331 בשעות 0800—1400

עורכת דין
מעוניינת ביום עבודה רצוף במשרד עו"ד (5 עד 7 שעות)
לפנות ת. ד. 29477 ת"א עבור מס' 532.

אסם

תעשיות מזון בע"מ
דרושים: **נהגים**
בעלי רשיון נהיגה ג'

המעונינים מתבקשים לפנות למחלקת מכירות, רחוב החשמל 5, ת"א, בין השעות 8.00—10.00 בבוקר.

מהנדס מטלורג

דרוש לתפקיד מרכזי ואחראי

רצוי נסיון ביציקות דיוק, טיפולים טרמיים ובדיקות מעבדתיות

לכתוב לת.ד. 86 ת"א

אתגר למועמד מתאים!

למשרה מעניינת באזור חיפה
של
מנהל יחידה מדעית־טכנולוגית
בשטחי פעילות בענף המזון
(תקציב פרויקטים שנתי של כשני מליון ל"י)

כישורים דרושים:
— רקע אקדמאי מתאים — רצוי Ph.D.
— נסיון תעשייתי של לפחות 10 שנים בענף המזון

המעוניינים מתבקשים לשלוח קורות חיים לת.ד. 1378, חיפה. סודיות מובטחת

למפעל מתפתח ודינמי בחיפה

דרושים

מהנדס אלקטרוניקה
לעבודות תכנון ופתוח של מערכות אלקטרו־מכניות. ידיעת השפה האנגלית הכרחית. נסיון בשטח זהה או דומה של שנתיים לפחות. עדיפות לבוגרי ב"ס מקצועי. המועמד המתאים ישלח לתקופת השתלמות בארה"ב.

מזכירת מנכ"ל
נסיון של שנתיים בניהול משרד עצמאי. הדפסה עברית־אנגלית כולל ידיעת שתי השפות.

מזכירת מחלקה
הדפסה וידיעת השפות עברית־אנגלית.

מנהל חשבונות
נסיון של שנתיים ידיעת אנגלית יתרון.

נא לפנות בכתב בצרוף הפרטים המבוקשים לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 563 (מיקוד 31040)

דרוש
סגן מנהל חשבונות ראשי
לחברה יצרנית משווקת

הכישורים הדרושים:
(1) מנהל חשבונות מדופלם.
(2) נסיון רב בכל שטחי הנה"ח של חברה יצרנית בתפקיד דומה.
(3) ידיעת השפה העברית על בוריה.
(4) ידיעת השפה האנגלית מעל לממוצע הכרחית.
(5) נסיון בהכנת דוחו"ת פיננסים חדשיים.
(6) גיל 30—45.
(7) רצוי תושב תל־אביב או הסביבה.

המועמד המתאים מתבקש לכתוב מכתב יד בצרוף קורות חיים תוך ציון מפורט של נסיון קודם, אל: ת. ד. 681 תל־אביב עבור סגן מנהל חשבונות ראשי.

NCR

לחברתנו דרושים
מנתחי מערכות
למערכות מחשבים מתוחכמות

הכישורים הדרושים:
- נסיון של 5 שנים בתכנון והפגנות מערכים מינהליים ו/או עיסקיים בינוניים או גדולים.
- השכלה אקדמאית בהנדסת ייצור או מינהל עסקים או כלכלה או ראיית חשבון.
- ידיעה בתכנון בסיסי נתונים ו/או מערכות ON-LINE יתרון.
- שליטה בשפה האנגלית.
- גיל 25 — 35.

אם הנך בעל הכישורים הנ"ל ורצונך להשתלב בתכנון בפרויקטים מתוחכמים ובעלי אתגר פנה אלינו בכתב יד לפי הכתובת:

י. א. מיטווך ובניו בע"מ
ת"ד 1089 תל אביב 61000
ציין: עבור משרה 20—3.

— סודיות מובטחת —

תדיראן

למפעל מוצרי צריכה אלקטרוניים
דרושות
פועלות יצור
לעבודות הרכבה — אלקטרוניקה

ההכשרה תנתן במקום.
תנאים סוציאליים טובים.
מועמדות מתאימות תפננה ישירות למפעל, רחוב הפלד 50 אזור. חולון טל. 851107

מערכות

מחקר פתוח והנדסה בע"מ

דרושות!!!
עורכות מעגלים מודפסים או שרטטות חשמל עם נסיון

לפנות טלפון 903661/2/3 פתח־תקוה

לחברת ספנות גדולה בחיפה
דרושים

א. קצין רדיו ימי
כישורים: הנדסאי אלקטרוניקה, שכר — לפי כישורי המועמד.

ב. קופאי
כישורים: ידיעת השפה העברית, ידע בסיסי בהנהלת חשבונות, נסיון בעבודה דומה רצוי.

העבודה כרוכה בשעות נוספות רבות. — שכר — לפי כישורי המועמד.

נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים לת.ד. 4868 מס. 312.

תדיראן

למפעל האלקטרוניקה באזור
דרושות
פועלות יצור

להרכבות אלקטרוניות למשמרת ראשונה ושניה 07.00—17.00 ;17.00—22.00
ההכשרה תנתן במקום
תנאים סוציאליים טובים.
מועמדים מתאימים יפנו ישירות למפעל רחוב השופטים 26, אזור, חולון, או טלפונית 892244.

למוסף גדול בת"א
המעסיק כ־70 עובדים
דרושים:

מנהל עבודה טכני

הכישורים הדרושים: תעודת הסמכה של משרד התחבורה ונסיון מעשי כמנהל עבודה.

פקיד ראשי למוסך

הכישורים הדרושים: בעל השכלה תיכונית ולאחר שירות צבאי, גיל 25—30, בעל ידע בהנהלת חשבונות ובעל נסיון בניהול משרד באופן עצמאי, בעל שליטה בשפה העברית וידיעת באנגלית ו/או צרפתית.

מועמדים העונים על הכישורים הדרושים יפנו בכתב יד עם פירוט מלא של קורות חיים ונסיון קודם לת. ד. 14123 תל־אביב.

— סודיות מובטחת —

א.אי.אל ישראל בע"מ
תעשיות אלקטרוניקה

דרוש
כתב הנדסי
(מס—532)

- בעל נסיון בכתיבה ועריכה
- התמצאות בשיטות שרטוט וכתיבה לפי תקנים צבאיים
- ידיעת השפה האנגלית חובה

הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה
(מס—533)

המעונין להשתלם בכתיבה הנדסית
- בעל נסיון מעשי של 3 שנים בשטח האלקטרוניקה
- שליטה מושלמת בשפה העברית
- ידיעת השפה האנגלית
- כושר הבעה בכתב.

תנאים טובים

נא לפנות בכתב או טלפונית 787131 או 782141 אל מח' כח אדם, מבצע קדש 48 בני־ברק 51203

סודיות מובטחת.

לחברת ביטוח גדולה
דרושה
מזכירה

ידיעת השפות עברית ואנגלית,
והדפסה בשתי שפות אלה, הכרחית.
המועמדות יפנו בכתב לת. ד. 26223 תל־אביב עבור מזכירה.

למפעל מזון גדול
במרכז תל-אביב

דרוש שומר

העבודה היא בשלוש משמרות

המעוניינים מתבקשים לפנות עם המלצות בכתב לת. ד. 138 ת"א 61000 — לקביעת ראיון

לחברת ביטוח גדולה
דרושות
★ **כתבנית פוליסות / עברית**
בעלת נסיון בהדפסת פוליסות של שנתיים לפחות
★ **נקבנית עם נסיון**
לעבודה קבועה או זמנית
המעוניינות יפנו, בצרוף פרטי המשרה לטלפון 54311

ללודזיה בע"מ
דרוש
סוכן מכירות

לעבודה קבועה בשכ"ח

התפקיד כרוך בנסיעות לערים השונות בארץ על המועמד להיות תושב ת"א או סביבתה גיל 30—45 ובעל רכב ומשים פרטי

יועדפו בעלי נסיון במכירות בשטח הטכסטיל

נא לפנות לת. ד. 34, חולון, בצירוף פרטים אישיים ונסיון בעבודה

הפניקס הישראלי
חברה לביטוח בע"מ

למחלקה האלמנטרית של החברה בתל־אביב

דרוש
מנהל

נא לפנות טלפון 623362, קו פנימי 205 או 206 תל־אביב.

דרושה
נציגת מכירות לתרופות

אשה בעלת יוזמה ורכב משלה

למכירת תרופות של חברה בינלאומית
טלפון: 226518 — 8.30—17.30

המועצה המקומית מצפה-רמון
ת.ד. 1, טלפון: 40—88014—057
מכרז
להעסקת עובדים 2/74

המועצה המקומית מעוניינת להעסיק במסגרתה עובדים במשרות המפורטות מטה:

1) **גזבר המועצה**
— במשרה מלאה
בעל נסיון והכשרה מתאימים
2) **מנהל מחלקת חינוך**
— במשרה מלאה
מוסמך במדעי החברה או בוגר קורס למנהל חינוכי
3) **מנהל חשבונות ראשי** — במשרה מלאה
בעל נסיון והכשרה מתאימים
4) **הנדסאי בענף הבנין**
— במשרה מלאה
בעל נסיון קודם כאחראי לתחזוקה ועוזר למהנדס המועצה
5) **עורך־דין**
— העסקה לפי הוראה מיוחד

למועמד המתאים בכל אחת מן המשרות ה־מוצעות ייקבעו תנאי־שכר בהתאם לכישוריו. כמו כן תינתן עזרה בדיור. בדבר פרטים יש לפנות למזכיר המועצה עד יום ששי, 22.3.74.
אליהו שפירא, ראש המועצה

דרושים
פקידי קבלה
בוגרי תיכון בלבד
מלון גלי זוהר מרחץ
אפשרות לינה במקום
פרטים: ת"א טל. 625955, או סדום טל. 057/86051/4

למפעל תעשייתי
בירושלים
דרוש
מחסנאי
לפנות ת.ד. 3399
ירושלים

אוניברסיטת חיפה

דרושה
פקידה
לעבודה בלשכת הנשיא בפועל

הכישורים הדרושים:
נסיון קודם בעבודות מזכירות — ידיעת עברית ואנגלית הכרחית. הצעות מועמדות נא לפנות למחלקת כח אדם אוניברסיטת חיפה, הר הכרמל.

לסברינה
מפעלי טכסטיל בע"מ
דרושה
מזכירה
למחלקת יצוא

- שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית, כולל ניסוח והדפסת מכתבים בשתי השפות.
- נסיון של שנתיים לפחות בעבודה דומה.
- העבודה בבני־ברק.
- שעות העבודה 08.00—16.00.

בדבר פרטים נא לפנות ל־מנהל כח־אדם, טל. 791131.
סודיות מובטחת!

sabrina

יבם IBM

דרושים לנו
טכנאי אחזקה
בתל-אביב ובחיפה

- בעלי ידיעה באלקטרוניקה, באלקטרומכניקה או במכשירנות
- ידיעה בסיסית בשפה האנגלית.

מועמדים מתאימים יעברו קורס
אנא, פנה אישית באחד מן התאריכים הבאים:

יום א' 3.3.74	יום ב' 5.3.74
יום ב' 4.3.74	יום ה' 7.3.74

בשעה 13.00 לי.ב.מ. ישראל בע"מ, בית מגיא, דרך פתח־תקוה 74 תל־אביב קומה 9.
אם אין באפשרותך לפנות אישית אנא פנה בכתב אל
י.ב.מ. ישראל בע"מ
מח' כח אדם
ת. ד. 2010 תל־אביב 61200.

יבם IBM

אתא
חב' לטכסטיל בע"מ

דרושים

1) **חשמלאים תעשייתים**
בעלי רישיון לעבודה מעגנת.
2) **מפיק דודים**
או איש טכני
המעונין להיתמחות בכך.
3) **מסגר עוזר תעשייתי**

תנאים טובים למועמד המתאים.

המעונינים יפנו טלפונית או אישית למחלקת כח אדם, לפי הכתובת ב"ח „אתא" רח' העצמאות 10, קרית אתא טל: 0472132.

אוניברסיטת תל-אביב

דרושים/ות
מכרז מס' 3/74

שם המשרה: **מזכירה**
שם היחידה: כימיה (רכז משק)
תאור התפקיד: עבודה מזכירות כללית; עזרה בהנהלת חשבונות ובמעקב תקציבי; טפול בקטלוגים טכניים.
הדרגה: י"א־י"ב בדירוג האחיד.
הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית; נסיון בעבודת מזכירות; ידע בהנהלת חשבונות בסיסית; ידיעת השפות עברית ואנגלית (רצוי גרמנית) כולל הדפסה; רצוי נסיון בנושאי אספקה.

מכרז מס' 4/74
שם המשרה: **ספרן**
שם היחידה: ספרית מינהל עסקים.
הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית, רצויה אקדמית; בוגר בי"ס גבוה לספרנות או קורסים במסגרת אס"י; ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, רצויה הדפסה בשפות אלו.
הדרגה: לפי הכישורים.
הערה: העבודה במשמרות.
על המעונינים/ות לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, פרטים על נסיון בעבודה וציון מספר המכרז על גבי המעטפה, לאגף כח־אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב.
מועמדים שימצאו ראויים יוזמנו לראיון אישי.

דרושים מפעילי מתקנים

במערכות ייצור בתהליך רציף

מכנאי בעל יכולת

לרכז קבוצת עובדים במתקן הנ"ל.

נא לפנות בכתב יד בצירוף תולדות חיים אל: מלו"ע ד.נ. אשרת

דרושים

1. מהנדס בנין

בעל נסיון של 3 שנים לפחות בתאום ופיקוח לעבודה בנגב.

2. מכנאי בנין

בעל נסיון של 5 שנים לעבודה באילת.

לפנות בציון השכלה ונסיון קודם לת. ד. 4909 תל-אביב.

לחברה בינלאומית לתכשירי שיער

דרוש
מדריך לספרות
במשרה חלקית

על המועמדים להיות בעלי-נסיון בהדרכת ספרים, בשימוש בצבעי שיער ובעיצוב תסרו-קות.

למועמד המתאים מובטחים תנאים טובים.
נא לפנות בכתב תוך פירוט הנסיון לת. ד. 23048 ת"א.

למפעל תעשיתי גדול באזור חיפה

דרוש
מהנדס חשמל

כישורים:
* ידע במתקני זרם חזק ופקוח תעשיתי.
* קריאה וכתיבה גרמנית ו/או אנגלית טכנית.
* נסיון של 2—3 שנים לפחות. (עדיפות תנתן לבעלי ידע באלקטרוניקה).

נא לפנות בכתב יד בצירוף תולדות חיים לת. ד. 1990 חיפה.
סודיות מובטחת

למחלקת פוליסות
בסוכנות ביטוח גדולה בתל-אביב
נדרש
פקיד צעיר ונמרץ

כישורים:
1. שנתיים נסיון מעשי בענף ביטוח.
2. כושר ניסוח באנגלית.
3. תעודת בגרות.
4. אחרי שרות צבאי סדיר.

התפקיד:
טיפול שוטף בחומר נכנס והכנתו להדפסה כמסמך ביטוח מושלם, בדיקת החומר.

למועמד מתאים תינתן אפשרות קידום לאחריות על מדור במסגרת המחלקה המתפתחת.
נא לפנות בכתב עם פרוט נסיון קודם אל ת.ד. 3468 ת"א עבור „מחלקת פוליסות".

ההסתדרות הציונית העולמית
חטיבת המנגנון
משרה פנויה 3/74

תואר המשרה: **מתכנן מים עצמאי**

מקום העבודה: צפת.

תיאור העבודה: מתן קווי יסוד לתכנון רשתות מים, כולל מכון ומפעלי מים אזוריים. בדיקה ובקורת של תוכניות מים. עבוד והכנת תוכניות תקציביות מוקדמות, תאום עבודות ותכנון מים עם גורמי חוץ. מגע עם יצרני ציוד השקאה.

הכישורים הדרושים: מהנדס מים עם נסיון בתכנון רשתות מים.
הדרגה המוצעת: הדרגה תקבע לפי כישורי המועמד.
התאריך האחרון להגשת הצעות: 15.3.74.

הצעת מועמדות נא להגיש לחטיבת המנגנון

ת.ד. 92, ירושלים

לחברה מסחרית בירושלים

דרוש פקיד כללי

בעל נסיון בעבודה משרדית, בעל רכב וידיעה טובה בחשבון

מועמדים מתאימים יפנו בצירוף קורות חיים, נסיון קודם והמלצות לת"ד 273 ירושלים עבור „פקיד".

יחידת מחקר ביולוגי בירושלים
מודיעה על משרה פנויה של

מנהל

תאור התפקיד:
ניהול אדמיניסטרטיבי של היחידה, כולל אחריות על כח אדם; פיקוח שוטף על תקציבים; משא ומתן עם מחלקות השונות ומוסדות מחקר שונים; פקוח על היחידה בתחום התפעולי.

הכישורים:
1. תואר במדעי הטבע.
2. שליטה מלאה בשפה העברית.
3. צריך נסיון מנהלי קודם.

על המעונינים לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים, השכלה ושמות ממליצים, לת.ד. 2045 ירושלים עבור „מנהל".

פורטציסטר בע"מ

למשרדינו בתל-אביב

דרושה
מזכירה

כישורים: ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעה בסיסית באנגלית, הדפסה ב-2 השפות

שעות עבודה: 8.00—16.00
להתקשר: 52371 או 52806
בין השעות 9.00—13.00

אלרון

דרושים

לנושאי רכש אלקטרוניקה וחומרים

1. מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה

2. מהנדס/הנדסאי מכונות או כימיה

● הכישורים הנדרשים:
ידיעת השפה האנגלית
כושר ניהול מו"מ עם ספקים
רצויים קשרים עם חברות להספקת ציוד

● על המעוניינים לפנות בכתב או אישית למדור התעסוקה אלת"א אשדוד. טל. 055—31155 קו פנימי 416.

למפעל תעשייתי בירושלים

דרושות

* מרכזנית
אפשרי משרה חלקית
* פקידות
לעבודה בחדר מכונות

לפנות בכתב לת.ד. 3399 ירושלים.

לפרדס מוצרי הדר בע"מ

דרוש/ה
לבורנט/ית

לבקורת טיב, העבודה במשמרות.

על המעונינים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 82 רחובות 76100

לבתי האופנה איוניב

דרושה
פקידה כללית

לעבודה בחנות
שעות העבודה מפוצלות
נא לפנות לחנות, תל-אביב, רח' דיזנגוף 129 בשעות העבודה

חברה למתן שרותים

מעונינת
בסוכנים עצמאיים

בעלי רכב (רצוי מסחרי) ובעלי הכישורים הבאים:
ידע טכני, חריצות, כושר ארגון ובעלי ערבויות מתאימות.
להפעלת שרותים באזור ת"א, חיפה והדרום.
למתאימים תינתן הכשרה מתאימה.

מועמדים המעונינים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים והמלצות לת.ד. 16148 ת"א

למפעל טכסטיל במרכז הארץ

דרוש
לתחזוקת הציוד
מנהל טכני

בעלי השכלה (מהנדס מכונות) עם נסיון של 5 שנים לפחות במקצוע

המעונינים בתפקיד מענין ובתנאים טובים יפנו בכתב בציון קורות חיים לת. ד. 7095 תל-אביב מס' 5

סודיות מובטחת

למנהל כללי
של חברת קוסמטיקה גדולה
דרושה מזכירה

כישורים:
* יכולת וידע בניהול משרד
* שליטה מלאה בנושאי המזכירות
* ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין כולל הדפסה.
* ניהול צוות עובדים.

נא לפנות בצירוף תולדות-חיים לת. ד. 33030 ת"א עבור „מזכירת מנכ"ל"

תנאים טובים למתאימה

הועדה לאנרגיה אטומית
המרכז למחקר גרעיני נחל-שורק

דרושים

● **הנדסאי/טכנאי כימיה**
הנדסאי מוסמך או בוגר בי"ס מקצועי מוכר
רצוי בעל נסיון במעבדה כימית

● **חשמלאי**
בעל רשיון מוסמך
כושר לאחזקת מערכות חשמל ופקוד תעשיתיות מורכבות

● **חרט**
ידע בהשחזת כלים נסיון של 3 שנים לפחות

● **כתבנית אנגלית**
שליטה מלאה בהדפסת חומר מדעי באנגלית

● על המעונינים לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים אל: המרכז למחקר גרעיני, נחל-שורק דאר יבנה, מיקוד 70600.

אר. אפ. אי.
יועצים בע"מ

אנו מרחיבים רשת יועצינו ברחבי הארץ

הכישורים: גיל מינימלי 25 שנה
השכלה תיכונית
חוש ליחסי ציבור
המתאימים יוכשרו ויהנו מתנאי קידום מתאימים וחיים.
בשמחה למסור פרטים נוספים בשיחות היכרות במשרדנו:
לתושבי ת"א והמרכז: טלפון 03—255922 מר גיורא 1—8 4—7
לתושבי חיפה והצפון: טלפון 04—85652 מר שרגא 1—8 4—7

אר. אפ. אי. יועצים בע"מ — נציגי:
הפניקס הישראלי חברה לבטוח בע"מ

דרושה פקידה

לסטודיו תל אביב שרותי טלויזיה
ברוטב 4 תל אביב.

דרושה
פקידה-כתבנית

למשרד עורכי-דין
שד' רוטשילד 105, ת"א
טל. 235514

דרושה
פקידה

בעלת נסיון
רצוי ידע בהנהלת חשבונות
תנאים טובים למתאימה
לפנות טל. 54798, תל-אביב

„אתא"
חב' לטכסטיל בע"מ

דרושים

1) **פקיד בכיר למחלקת יצוא**
כישורים: נסיון פקידותי קודם, ידיעה טובה בחשבון, ידיעת אנגלית או גרמנית, דייקנות.

2) **פקידה כללית מעולה**
כישורים: בעלת נסיון של חמש שנים לפחות, בהדפסה, ידיעת אנגלית או גרמנית.
תנאים טובים למועמד המתאים.

המעונינים יפנו טלפונית או אישית למחלקת כח אדם, לפי הכתובת בי"ח „אתא", רח' העצמאות 10, קרית אתא, טל: 04—72132

עבור פרויקט דרכים בקניה

דרוש
מודד
בעל נסיון

הכשורים הדרושים:
— יכולת ריכוז צוותות מדידה מקומיים
— ידיעת מפרטים וחישוב כמויות-עפר
— ידיעת השפה האנגלית

היציאה לקניה — מיידית
לשם קביעת ראיון להתקשר לטל. 611961 או 820102 תל-אביב

דרוש
כלכלן

רצוי מתמחה בעבודת מטענים ימיים
ידיעת אנגלית הכרחית, עברית רצויה.
נא לפנות בצרוף קורות חיים לת. ד. 7167 ת"א ולציין עבור „כלכלן".

סודיות מלאה מובטחת

לתושבי מגדל העמק, נצרת ועפולה

מפעל גדול באיזור חיפה

מציע ל:

חרט
כרסם
רתך
מסגר

עבודה מעניינת
תנאי עבודה ושכר טובים
(לבעלי נסיון תינתן עדיפות)

נא לפנות למחלקת כח אדם ת. ד. 1371 חיפה מיקוד 31000

להברת יבוא ושיווק גדולה

דרוש
מהנדס חשמל צעיר
[30-40]

בעל יוזמה לניהול ומכירת ציוד
ידיעת השפה האנגלית הכרחית
גרמנית רצויה
תנאים טובים ואפשרות להתקדמות
נא לפנות בפרוט קורות חיים לת. ד. 32081 תל-אביב
סודיות מובטחת

דרושים
חשמלאים

לעבודות
באזור ת"א
טלפון 797932

דרוש
עוזר
למודד

רצוי עם
רשיון נהיגה
מאזור ת"א והסביבה
להתקשר 239610 ביום, 201626 מ-7 בערב

דרוש/ה
מנהל/ת
לחנות
טקסטיל

בעלי נסיון קודם
המלצות יפנו לת.ד. 33316 תל-אביב

למלון 4 כוכבים
בירושלים

דרושים/ות:

* **פקיד/ה קבלה**
* **טלפוניסטית**

בעלי נסיון יפנו לת.ד. 1351 ירושלים בציון פרטים מלאים

לאספלט פיתוח בע"מ
חב' לסלילת כבישים

דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
עצמאי/ת
עוזר/ת למנהל חשבונות

לשעות עבודה 8—14

לפנות בכתב בציון נסיון קודם לרח' ה' גיבור האלמוני 10, דירה 20, תל-אביב.

עורכת דין

בעלת משרד עצמאי
נסיון 4 שנים
מוכנה לקבל ביצוע עבודה משפטית ממשרדי עורכי דין
לפנות ת. ד. 29477 ת"א עבור מס' 251

רומקס

ז'בוטינסקי 7
בני-ברק
טל. 789191

דרושים
סורגים

תנאים טובים
התחבורה נוחה

תדיראן

למפעל האלקטרוניקה באזור

דרושים

1. מהנדס אמינות ואיכות.
מהנדס אלקטרוניקה (רצוי בעל רקע של טכנאי/הנדסאי) 2-3 שנות נסיון בבדיקת ציוד קשר ו/או רכיבים אלקטרוניים.
ידיעת עברית הכרחית.

2. טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה.
א. לעבודות פתוח הנדסה מתקדמת עם נסיון בהתקנת מערכות, ובתדירויות גבוהות.
ב. טכנאי אמינות ואיכות, עם נסיון בבדיקת ציוד קשר מורכב.
ידיעת השפות עברית ואנגלית הכרחית.

3. שרטטים.
שרטט אלקטרוניקה — שרטוטי מיקום רכיבים, מעגלים מודפסים, סכמות חשמליות.
שרטט מכני — שרטוטי יצור לאביזרים מכניים.

4. מסגרים.
לעבודות מסגרות דגמים וכרסומת.
ידע בנושאים אויר דחוס, אינסטלציית מים.
מכונאות כללית.

5. חרטים.
חרטים מעולים עם ידע במכונאות כללית.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 648 תל-אביב בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי, או ישירות למפעל רחוב השומרים 26 אזור, חולון.

סודיות מובטחת

תדיראן תדיראן

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
המחלקה למנגנון

משרה פנויה 8/74

תואר המשרה: **מתאם חשבונות בכיר**

מקום העבודה: תל-אביב

תיאור העבודה: 1) בדיקת דוחות, נתוני תקציב, סכומי התחייבויות והושבונות הסופיים של ההשקעות התקציביות שנעשו ע"י הסוכנות בהקמת ופתוח ישובים. 2) טפול בבעיות המחיריות של ההשקעות וקביעת שיטת חשבוי פחת. 3) נתוח הדוחות הכספיים. 4) תכנון תהליכי העבודה וחלוקתה בין צוות העובדים.

הכישורים הדרושים: 1) השכלה תיכונית. 2) השכלה מקצועית — הנהלת ובקורת חשבונות. 3) נסיון של 5 שנים במקצוע. 4) ידיעת השפה האנגלית על בוריה. 5) כושר ניהול צוות. 6) כושר נהול מו"מ עם גורמי חוץ (מוסדות, אגודות). 7) כושר הבעה בכתב ובעל פה ומגע נאות עם קהל.

הדרגה המוצעת: ס"ר (34 גק') בדרוג האחיד.
התאריך האחרון להגשת הצעות: 11.3.74.

משרה פנויה 10/74

תואר המשרה:
קולטים לעבודה זמנית לתקופת הקיץ
(12 משרות)

מקום העבודה: ירושלים (2), תל-אביב (3), באר-שבע (3), חיפה (4).
תיאור העבודה: רישום עולים חדשים, סיווגם, שיבוצם במקומות קליטה וכו'.
הכישורים הדרושים: 1) השכלה אקדמאית בחינוך או בעבודה סוציאלית. 2) שליטה בעברית וידיעת אחת השפות: אנגלית, צרפתית, רוסית או ספרדית. 3) כושר ניהול מו"מ עם מוסדות ציבור וצרכים.
הדרגה המוצעת: ד' — ה' בדירוג האקדמאים או דרגה מינהלית מקבילה.
התאריך האחרון להגשת הצעות: 11.3.74.

הצעת מועמדות נא להגיש
למחלקה למנגנון, ת"ד 92 ירושלים 91000
(רצוי בטופס שאפשר לקבל בכל משרדינו בארץ)

י. ציגלר מ. שרון ושות' בע"מ

דרושה
פקידה - כתבנית

בשיכון בבלי

בדבר פרטים נא לפנות למשרדנו רח' צירלסון 4, תל-אביב טלפון 3-447241, כל יום בין השעות 8—1, 4—6 אחה"צ, פרט ליום ג'.

דרוש
מכונאי אחראי

עם נסיון בהשמלאות רכב (גיל 30—50) לטיפול ב-12 כלי רכב
למתאים, —1250 ל"י לחודש
לפנות למפעלי „ברכם" בע"מ.
טלפונים 918288, 914153
או ת.ד. 4, ראש העין

לבניה מתועשת בע"מ

דרושים
מפעילי עגורנאי צריח

נא לפנות לפי הכתובת: רח' בילו 8, טל. 223478 ת"א בשעות 8.00—15.00

דרושים

למפעל גדול לייצור מזון בסביבות תל-אביב:

* **מחסנאי ראשי**
לטבח לשעבר תינתן עדיפות.
* **קונדיטור ראשי**
* **טבחים מקצועיים**

בהצעות בכתב עם פרוט נסיון ודרישת משכורת לפנות אל ת. ד. 1334 ת"א למס' 701433.

קונטרול דאטה (ישראל) בע"מ
CONTROL DATA ISRAEL LTD

דרושה:
מפעילת טלקס באנגלית

* נסיון קודם
* ידיעת השפות עברית ואנגלית כולל הדפסה בשתי השפות

שעות עבודה: ימים א'—ה' מ-10.00 עד 18.00
יום ו' מ-10.00 עד 14.00

נא לפנות בכתב תוך פירוט קורות חיים ונסיון לת .ד. 39023 תל-אביב (נא לציין מס' טלפון)

— סודיות מובטחת —

مكان الأصل

هكذا من الأصل

הימים הללו

— את מי כאתמול אכניס לממשלה!

מכתבים למערכת הארץ

המציאות כפי שהיא

לפני יום הכיפורים האומלל שקעה "ממשלת ישראל במשכת של הזיות אשר בנתה: מעולם לא היה מצבנו כה טוב". איומיו של סאדאת לפתוח במלחמה — פיטפוטים הם... באוותם הלאומית של הערבים תביא לשאת בשקט את העובדה, שישראל קיימת כבר 25 שנה...

והיום — אנו שבים אל אותו שרלם של אשליה: האויב מדבר על חיסול ישראל באמצעים מדיניים, ובמדינתנו מפרשים: יש סיכוי לשלום. החושים רק ויתורים מצדנו. נוותר על כמה שטחים. זה הכל...

אך ועידת אלג'יר הוליכה לדרוש את כל „השטחים הכבושים", לרבות ירושלים, ובנוסף לכך — „החזרת הזכויות הלאומיות המלאות של הפלסטינאים".

הרי הצהרה רבות של הפסקת האש, הן בצפון והן בדרום. גורל שבויינו בסוריה — לוטה בערפל. האם הערבים מכים על חטא? הקם במדינות ערב רודף שלום אחד לרפואה, החודש כמנהיגיו אותם דברים שדורשים אנשי תרוח רודפי השלום שלנו?

והאם עדיין לא ברור כי עצם קיומנו כמדינה הוא הגורם שבו נלחמים הערבים, וכל תביעה שלהם היא צעד לקראת הגשמת מטרתם: חיסולה של מדינת ישראל?

מי שטוען כי ויתורים טריטוריאליים יביאו את השלום חולם בהקיץ. המציאות מרה ועגומה. בנושאים הרכים הקיימים אין סיכוי להסכם שלום. כולנו מייחלים לשלום אך אין להם זמנים לכך.

יש להתמודד עם המציאות כפי שהיא, ולא להידרדר לקראת אסון בישותנו נוסף: מלחמה מחודשת, הפעם ליד מרכזי האוכלוסים שלנו.

פנינה פז
ירושלים

לקראת מה אנו הולכים

המנהיגות נכשלה בשני מישורים: הבטחוני והפוליטי.

במישור הפוליטי כיוונו אותנו לחשוב שלא יהיה אף פעם שלום עם השכנים. הערבים מבינים רק שפת הכוח והכיבושים יבטיחו לנו את הביטחון. לכן היום יש פחד כששומעים את המילים נסיגה ושלום.

כלפי העולם נהגנו כבני מגולה. אף אחד מהמנהיגות לא ראה את השינויים שחלים באיזור. תפרנו בגדים לא לפי המידה שלנו.

של הכלכלה שלנו נכתב הרבה, אך לא די. במקום להפוך את המדינה לשווייץ של המזרח התיכון, הפכנו את המדינה למדינת שוחר וסחר. לא בגם האשמה שכל שנה עלתה רמת החיים והכסף בזבנו על מותרות. השרים המנהלים היו דוגמה לבזבזנות ולמותרות. מי שלא חשיב את זה יצר את הפער החברתי.

לפני שיהיה מאוחר, הגיעה השעה שתקום מנהיגות חדשה, תספר לעם על המציאות החדשה, ותאמר לו לקראת מה אנחנו הולכים.

אליהו ברנדס
נתניה

הכינוס באשקלון

ב„הארץ" מ־28.1 נמסרה ידיעה שנערך כינוס של צעירי ועידת ההסתדרות בדרום באשקלון והתקבלו החלטות שונות בקשר לתפקיד מרכיל ההסתדרות.

כינוס כזה לא היה ולא נברא. והידיעה שנמסרה ע"י כתבכם איננה נכונה. לפי דעתי על כתבכם לבדוק היטב את פירסומיו ולברר המקורות אצל אנשים המוסמכים לכך ולא לפרסם ידיעות על סמך הודעות שנמסרות ע"י אינטרסנטים המעוניינים להטעות את הציבור.

יוסף שושנה
מזכיר הסניף של
מפלגת העבודה באשקלון

[illegible] מעיר: מר יוסף שושנה אינו יכול להכחיש ידיעה בדבר קיום כינוס שהוא עצמו לא השתתף בו. הוא גם אינו ציר בוועידת ההסתדרות.

בפגישה מקרית עם מר שושנה בעת בחירת ראש עיריית אשקלון לא הכחיש את קיום הכינוס. כשפגש בי, הגיב בספונטניות: „מה אתה מסבך אותי עם מר אלון, הסרות לי בעיתוני" (אלון הוא מזכיר מועצת פועלי אשקלון, התומך במר משל ומתנגד לשוטפים שהוחלט בדיונים להפקיד מזכיל ההסתדרות, היא לרבת אליאב „אשר ידלין").

ידוע לי כי בגלל סיכסוכים פנימיים בסניף העבודה באשקלון נאלץ מר שושנה להכחיש את קיומו של הכינוס.

ילדים ואמהות

עכשיו, עם פתיחת ועידת השלום בז'נבה, לאחר שכל כך הרבה עמים, בכל פינות העולם, איבדו בזמן האחרון את מיטב בניהם במלחמות תמורות שוא, יש מקום לבייס משלחות של ילדים וכן משלחות של אמהות, מכל העמים שסבלו ממלחמה בעשור האחרון, בלי הבדל בגזע או דת, למרכז של ועידת השלום בז'נבה ולהפגנות האו"ם בניו־יורק עם קריאה נרגשת:

שימו קץ למלחמות!

יומה כזו מאמהות וילדים הדואגים לגורל יקיריהם, בלי כל קשר להבנעות פוליטיות כלשהן, המייצגים עמים מגזעים שונים ומדתות שונות, עשויה להעניק לבעיית השלום ממדים כלל אנושיים ופוליטיים פחות.

משלחות של אמהות וילדים עשויות להזעיק את כל האחראים ליצרי שנאה וחוסר סובלנות, שהם המקור לכל המלחמות.

אליעזר בוך
תל־אביב

תרגיל באחוזים

תרגיל בחשבון: נוסע שילם עבור נסיעה בקו קרית־מוצקין — צ'ק־פוסט 55 אגורות. כמה ישלם לאחר העלאה של 50% בתעריפי הנסיעה?

התלמיד הטוב: 82.5 אגורות, ומותר לעגל ל־85 אגורות.

התלמיד החלש: 55 אגורות הן 50% מ־110 אגורות. לכן המחיר החדש יהיה 1.10 ל"י.

הנהלת אגד סבורה משום מה שהצדק עם התלמיד החלש. הראיה — המחיר החדש בקו זה הוא 1.10 ל"י במקום 55 אגורות לפני ההעלאה.

המורה יתקשה להסביר לתלמיד החלש את טעותו, משום שתורת האחוזים קיבלה בארץ מעמד דומה לזה של תורת ההסתברות — היא מקובלת על הכל כנכונה, אך אין אפשרות לנוכיחה באופן מעשי...

עודד כהן
קרית מוצקין

סכנת מגפות

מי שאינו נזקק לשוק הכרמל בתל־אביב ואינו רואה את הדברים בעיניו לא יכול להעלות על הדעת שבלב העיר הגדולה ישנו שוק מזוהם ומלא ליכלוך וזוהמה שכמותם מצויים אולי רק בארצות תת־מפותחות.

בשוק זה קונים רבים מבני העיר ואף שלא הוא אינו פרוצה מכאן מגפות. אני מציע כי כל חברי מועצת העיריה בלי יוצא מן הכלל יערכו סיור בסימטאות השוק, יתרשמו מהמתרחש בו ויסיקו את המסקנות.

אליהו קונסינג
תל־אביב

הארץ ממליץ

● קולנוע

תל-אביב

צ'ארלי האריק (אחלי), אני אוהב את ברגשתי (אסתר), סקורפיו, (אורפיר), קטש בלו (אורדן), הבלונדינית עם הגעל השחורה (גורדון), פט ובילי (גת), והדי אלן (סטודיו), פט גארט ובילי הנער (סינרמה), איזה מין צורה (פאר), משחק המינים (צפון), כל מה שתמיד רצית לדעת על המין (רמת־אביב), דהאל (תכלת), השוטר הנחוק (תל־אביב), האורה קיין (סינמטק 9.00 — 2.3, 6.30 — 6.3) וזמנים מודרנים (סינמטק 2.30 — 8.3).

ירושלים

איזה מין צורה (אוריון), קטיגות במלכודת (הבירה), מאקו והבצעי (ירושלים), הטנגו האחרון (סמדר), חלף עם הרוח (רון).

חיפה

אני אוהב את ברגשתי (אורה), לילה בקזבלנקה (בית רוטשילד), ההלל (מוריה), ליידי קארולין לאמב (עצמון), קובלן (שמני), הליידי שרה בלום (פאר), במלכודת החמש (שביט), עיר ושמה גיהנום (היובל), הוואלס הגדול (זהר), האתלט הגדול בעולם (יובל אור).

● רדיו

„המסך עולה" — „בתפקיד מיוחד" (הנשר) — מאת מריו פרטו. הרגום: עליזה ברוך. בימוי: ליאו פלה. משתתפים: עזרא דגן, מישא אשרוב, האיתן פטיבה (שבת, רשת א, שעה 11.05).

„יפנים ובלהות" — מוסיקה לבאלט מאת ראוול, בביצוע התזמורת הפילהרמונית של בוסטון בניצוח שארל מינש. (שבת, רשת א', שעה 13.05).

מונדיאל — אנטומיה של קבוצת הכדורסל מכבי ת"א: שחקני ההווה והעבר מספרים על הקבוצה ומשווקיה ושל המתרחש לפני הקלעים ומאחוריהם. בתוכנית ישולבו קטעים ממשחקי הקבוצה וידיעות של אנשי ציבור שונים על הקבוצה בפרס ר כדורסל בכלל. עורכים: יקטי ידרפאלי ומיקי גן (הערב, גל"צ, שעה 17.05).

עולמו של מאיר מרגלית ז"ל — במלאות 30 למותו מובאת תוכנית הסוקרת את עולמו הרבגוני של השחקן הוותיק, לאורך עשרות רבות של התפקידים עם שייק בראשם. בתוכנית ישולבו קטעים ממחזות בהם הופיע מרגלית. עורך: מיכה לבינסון (הערב, גל"צ, שעה 23.05).

מה היה קורה אילו ניצח נפוליון בווטרלו? — תוכנית נוספת בסידרת „מה היה קורה אילו" די מהלכיו של נפוליון ערב הקרב ובמהלכו ותמונת פניה של אירופה אילו ניצח בווטרלו. בתוכנית משתתפים פרופ' ולמר גרואב, ד"ר איתן בורשטיין ר' וזהר לבקוביץ'. עורך: מיכאל הנדלזלץ (מוצ"ש, גל"צ, שעה 17.05).

● טלויזיה

צלילי לילה — פרקי נגינה מאת קורלי, בטהובן, אבר, סמרטיני, מרצ'ס, בביצוע התיזמורת הקאמרית הירושלמית בניצוחו של שמעון מרשורי; התמישיה הישראלית לכלי נשיפה מעץ. עורך: אדי הלפרין. במאי: פול סליבנ'ר (הערב, שעה 22.35).

„הנער מברוקלין" — קומדיה מוסיקלית לילדים, עם דני קיי בתפקיד הראשי (שבת, שעה 10.30).

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

בית"ר ת"א ינסה לבלום התנופה של מכבי נתניה

יפו נגד מכבי ת"א בפתח־תקוה ✱ 4 קבוצות התחתית במאמץ גובר להשיג נקודות חוץ

ליגה לאומית

מאת סופר „ספורט הארץ"

מכבי נתניה, שהכתרתו כאלוף החורף של הליגה הלאומית הבטוחה בכל מקרה — בזכות עדיפות של 4 נקודות בפיסגה — ינסה להוכיח השבת, עם סיום מחצית העונה, כי הוא ראוי ל„בירות מזהירה" זו. המחזור ה־15 יפגיש מחר במשחק המרכזי בבלומפילד (ב־3 אחה"צ) את נתניה עם בית"ר תל־אביב, הראשון שהנחיל העונה הפסד למכבי תל־אביב וגרם לראשית הידרדרותו מהפיסגה. השאלה אם יוכל בית"ר לעולל זאת גם לנתניה איננה ברורה, בשל חוסר יציבותה של הקבוצה התל־אביבית, שהובסה 1:4 על־ידי מכבי פתח־תקוה רק לפני שבוע. אף על פי כן, יהיה זה משחק פתוח ורב מתח, שבו יהיה על נתניה לגלות מחדש את כושרה הטוב הרחוק מביתה, כדי לשמור על יוקרתה — ועל סיכוייה הטובים בהמשך המירוץ.

זירה נייטראלית

מכבי תל־אביב, אחרי שני כשלונות רצופים, חייב להתאושש — כי אחרת תהיה צפויה סכנה גם למקומו השני. ארבע קבוצות עם 16 נקודות „לוחצות" מאחוריו, האחת מהן היא זו של מכבי יפו, שתארח מחר את מכבי תל־אביב ב...פתח־תקוה. היפואים, המשפצים את מגרשם הישן, ישחקו מעתה בקביעות באיצטדיון הפתח־תקוואי, ולפחות מחר תהיה זו מיקדמה ניכרת ליריב התל־אביבי בגלל הזירה הנייטראלית של המיפגש.

הפועל כפר־סבא, שחזר ועלה במחזור הקודם למקום השלישי, אמנם אינו יציב ומסוכן כבעבר, אך במגרשו הביתי צפוי לו יתרון תיאורטי על הפועל תל־אביב, שלא ניצח בתשעה משחקים רצופים — והיה זו סנסציה גדולה אם יעשה זאת דוקא הפעם.

כל התחתית בחוץ

על כל פנים, אין לצפות לשינויים מרחיקי לכת בתחתית הטבלה, בגלל משחקי החוץ של שלוש הקבוצות הנותרות. למכבי חיפה, המצוי בכושר ירוד ובמבוכה כללית, אין סיכוי ממשי להיחלץ מהמקום ה־16 במשחקו נגד בית"ר ירושלים בימק"א. הפועל ירושלים ישחק בקרית־חיים נגד הפועל חיפה, שיעשה מאמץ להתאושש ולשוב לשמור את מקומו השישי. חדרה תופיע בבאר־שבע במפגש בין שתי קבוצות המאוימות בדירוג (מקומות 12—13), שבו שרבים סיכויי המארחים לנצח ולהתרחק לעבר מרכז הטבלה.

התנופה של בני־יהודה, שעלו למקום החמישי, צריכה להדאיג את הפועל פתח־תקוה. ההתמודדות בגבעתיים תהיה חריפה במיוחד גם בגלל העובדה, שהפתח־תקוואים ישאפו לשמור על מאזנם — ששה משחקים רצופים ללא הפסד.

מכבי פתח־תקוה יארח את הכח רמת־גן במשחק המוקדם בבלומפילד (ב־1), כאשר לפתח־תקוואים סיכויים עדיפים על אלה של האורחים, המשחק באחרונה בחוסר יעילות, מתקשה להבקיע ולנצח.

טבלת הליגה הלאומית

.1	מכבי נתניה	14	5—19	22
.2	מכבי ת"א	14	9—20	18
.3	הפועל כ"ס	14	10—15	16
.4	מכבי יפו	14	7—10	16
.5	בני יהודה	14	8—10	16
.6	הפועל חיפה	14	23—18	16
.7	בית"ר ת"א	14	14—14	15
.8	הפועל פ"ת	14	10—14	14
.9	מכבי פ"ת	14	15—13	14
.10	הכח ר"ג	14	14—12	13
.11	בית"ר י-ם	14	16—11	13
.12	הפועל ב"ש	14	15—14	12
.13	הפועל חדרה	14	13—9	12
.14	הפועל י-ם	14	14—6	10
.15	הפועל ת"א	14	14—9	9
.16	מכבי חיפה	14	19—12	8

מנצ'סטר סיטי נגד וולבס מחר בגמר גביע הליגה

לונדון, 28 (ע"ר). משחק הגמר על גביע הליגה האנגלית, בין וולבס למנצ'סטר־סיטי, יהיה כאן השבת באיצטדיון וומבלי לעיני 100 אלף צופים.

מנצ'סטר־סיטי זכתה פעם אחת בגביע זה, 1960/61, ואילו לוולבס תהיה זו הופעה ראשונה בגמר.

לידס וליברפול בבית

שתי הקבוצות הראשונות בטבלת הליגה האנגלית, לידס וליברפול, ישחקו השבת בביתן במחזור ה־32. לידס, המוליכה ביתרון 7 נקודות עם משחק עודף, תארח את ניוקאסל, הניצבת במקום השישי. ליברפול תארח את ברנלי, שירדה למקום הששי.

שני משחקי דרבי יהיו בלונדון: ווסטהאם (19) תארח את צ'לסי (17) וקווינס־פארק־ריינג'רס (8) תשחק עם טוטנהאם (12).

יתר המשחקים: לסטר (7) — אברטון (5), ארסנל (18) — סאותהמפטון (16), קובנטרי (15) — בירמינגהאם (20), דרבי (3) — סטוק (13), איפסוויץ' (4) — נוריץ' (22), שפילד־יונייטד (11) — מנצ'סטר־יונייטד (21).

במשחקי הליגה האנגלית שהלו באמצע השבוע, ניצחה קווינס־פארק־ריינג'רס את ברנלי 2:1. איפסוויץ' וצ'לסי סיימו בתיקו 1:1, וקובנטרי גברה על נוריץ' 1:0.

✱ מחנה אימונים לסגל הנוער בשיט יהיה היום ומחר בשדות־ים.

✱ בליגת לברודווי לנשים ישחקו הערב ומחר: כפר סבא — הצור, נאמן — עין השופט, המעפיל — בת ים, אליצור יבנה — העוגן.

✱ משחקי גמר בכדורסל, בטורניר התורף לגילאי 18, יהיו מחר בבריכת מכון וינגייט.

סלטיק נוצחה בגביע אירופה

באזל, 28 (ע"ר). אלופת הכדורגל הסקוטית, סלטיק גלאזגו, נוצחה כאן ע"י פ.ק. באזל 3:2 (2:1), במשחק הראשון ברבע גמר גביע אירופה לאלופות, לעיני 25 אלף צופים.

הסקוטים הוליכו ביתרון, משער שנכבש בדקה ה־21 ע"י וילסון, אולם השוויצים הגיבו בשני שערים והובילו 1:2 במחצית, לאחר שאודרמאט הבקיע את שער היתרון בדקה ה־31. הסקוטי דלגליש השווה ל־2:2 לאחר ההפסקה, אולם השוויצים הבקיעו את שער הנצחון בדקה ה־63 בבעיטת־11 ע"י היצפלד. אותו כדורגלן הבקיע גם את השער הראשון לבאזל, בדקה ה־28.

מזרח גרמניה — טוניסיה 0:4

טוניס, 28 (ע"ר). נבחרת הכדורגל של מזרח־גרמניה פתחה כאן את הכנותיה למשחקי הגביע העולמי, בנצחון על נבחרת טוניסיה 0:4 (0:2).

מזרח גרמניה נכללת בשלב הגמר בבית א' יחד עם מערב־גרמניה, אוסטרליה וצ'ילי.

יוגוסלביה — אלג'יריה 1:0

אלג'יר, 28 (יופ"ע). במשחק הכנה נוסף של נבחרת, שהעפילה לגמר הגביע העולמי בכדורגל, ניצחה כאן יוגוסלביה את נבחרת אלג'יריה 1:0 (0:0).

עכו (בבית נגד טבריה) ושמשון מקווים לצמצם הפער בצפון

מכבי שעריים — חולון במוקד המחוז הדרומי

ליגה א'

מאת סופר „ספורט הארץ"

הסיבוב הראשון בליגה א' לכדורגל יסתיים מחר תוך עובדות מוגמרות, כאשר בשני המחוזות ברור לחלוטין למי תהיה הבכורה.

עם זאת, לפחות במחוז הצפוני, ישרור בשבת מתח רב בגלל הסיכוי לצמצום הפער בין שלוש הראשונות בדירוג. העימות הגדול יהיה בעכו בין הפועל המקומי להפועל טבריה, שבמקרה של הפסד יסיים את המחזור ה־15 ביתרון של נקודה בודדת לגבי מארחו. גם שמשון תל־אביב, המצוי בתנופה, עשוי להתקרב כדי נקודה לטבריה, אחרי משחקו הביתי הקל נגד מגדל־העמק, ברמת עמידר.

יתר משחקי מחוז הצפון: טירת הכרמל — קרית שמונה; הפועל נתניה — הפועל צפת; הפועל רמת גן — הפועל הרצליה; בית"ר נתניה — הפועל נהריה; הפועל נחליאל — בני נצרת; מכבי הרצליה — קרית אתא.

מכבי שעריים, ביתרון 6 נקודות בפיסגה הדרומית, יארח את הרביעי בדירוג — הפועל חולון — אחת משלוש הקבוצות שצברו 18 נקודות הנאבקות על המקום השני. שתי האחרות: הפועל יהוד, שיארח את נס ציונה, והפועל מרמורק שיתארח אצל מכבי חולון.

יתר משחקי מחוז הדרום: הפועל לוד — הפועל אשדוד; הפועל בת ים — הפועל בית שמש; הפועל באר יעקב — בית"ר רמלה; הפועל רמלה — הפועל דימונה; הפועל ראשון לציון — מכבי רמת עמידר.

טבלת ליגה א' — צפון

.1	הפועל טבריה	14	7—19	23
.2	הפועל עכו	14	9—25	20
.3	שמשון ת"א	14	9—24	20
.4	הפועל צפת	14	15—24	19
.5	הפועל ר"ג	14	9—17	18
.6	טירת הכרמל	14	13—18	18
.7	בית"ר נתניה	14	11—17	17
.8	הפועל נהריה	14	24—18	14
.9	קרית אתא	14	14—22	12
.10	בני נצרת	14	17—13	12
.11	הפועל הרצליה	14	15—11	11
.12	הפועל נחליאל	14	17—11	10
.13	הפועל נתניה	14	17—10	8
.14	מכבי הרצליה	14	25—10	8
.15	מגדל העמק	14	37—8	7
.16	קרית־שמונה	14	26—15	5

טבלת ליגה א' — דרום

.1	מכבי שעריים	14	11—28	24
.2	הפועל יהוד	14	21—34	18
.3	הפועל מרמורק	14	17—29	18
.4	הפועל חולון	14	12—21	18
.5	בית שמש	14	19—25	15
.6	הפועל לוד	14	25—23	15
.7	באר־יעקב	14	23—21	15
.8	בית"ר רמלה	14	18—17	14
.9	נס־ציונה	14	13—13	13
.10	הפועל רמלה	14	19—14	13
.11	הפועל אשדוד	14	21—15	12
.12	הפועל ראשל"צ	14	24—14	12
.13	רמת־עמידר	14	16—16	11
.14	הפועל דימונה	14	18—11	9
.15	מכבי חולון	14	17—8	9
.16	הפועל בת־ים	14	23—8	8

בוטלה אליפות אסיה בטניס בג'אקארטה

בעקבות מחאה ישראלית על אי הזמנתה

איגוד הטניס האסיאתי, שמושבו בניו־דלהי, הודיע באורח רשמי כי אליפות היבשת בטניס, שנועדה לאפריל בג'אקארטה, לא תתקיים באינדונזיה — על כך מסר אתמול יו"ר הטניס הישראלי, אברהם פייגר, בתל־אביב.

הודעתו של מזכיר האיגוד האסיאתי, ההודי קאנה, נתקבלה אחרי שורה של מחאות ישראליות חריפות, בעקבות סירובה של אינדונזיה להזמין לאליפות את טניסאי ישראל, בנימוקים פוליטיים.

במקביל בוטלה גם האסיפה הכללית של איגוד הטניס האסיאתי, שעמדה להיות בג'אקארטה במועד חופף למשחקי האליפות.

מר פייגר הוסיף, כי לא ידוע לו להיכן תועתק אליפות אסיה, וגם לא ברור אם תתקיים השנה.

עם זאת מסר יו"ר האיגוד הישראלי, כי ישראל תציע לארח את אליפות היבשת בטניס ב־1975, תוך התחייבות לשתף בה את כל הארצות והחברות באיגוד האסיאתי.

מירוץ אופניים

מירוץ אופניים לבוגרים ולנוער יהיה השבת, החל ב־7.30 בבוקר, בשכונת גיורא יוספטל ברמלה.

✱ אליפות פתוחה בהרמת משקולות לנוער תהיה בשבת, החל ב־10 בבוקר, בבית שרת בגבעתיים.

✱ תחרות התעמלות במסגרת אליפות ישראל, לבנות בדרגות 2—4 תהיה מחר ב־10 בבוקר בבית ברנר בתל־אביב.

עימות בין אלימים

„פט גארט ובילי הנער", סינרמה, ת"א

קולנוע
מאת יוסף שריק

הבמאי סם פקינפא מעמיד זה מול זה שני גברים בעלי רצון אדיר האלימים: פט גארט (ג'יימס קובורן), נוכל שבתפקו לשריף — ובילי הנער (כריס כריסטופרסון), נוכל שנמלט מדין מוות ונתפס לאגדה — לאחר שהוליכו לחסל עשירים ולהציל עניים. הבמאי פקינפא מבליח לטשטש את הגבול בין הטוב והרע ומאלץ אותנו להבנות כדי פעם את הדוהרנו — מפט לבילי והחזר חלילה. הוהילוה של הסרט איטית הגם שהוא „יפה", אבל לאט לאט הולך ונגבר הקצב ויחד עם זה משתררת אווירה של טרגדיה, כאשר פט ושלושת עוזריו באים לעיירה של בילי כאילו היו שלושה מלאכי חבלה.

יש אנשים הנהנים להיות „שריפים" אך ורק לשם כך. הבמאי סם פקינפא הוא שונה — מתוך שיכנוע עמוק. האדם הוא אלים, שחור רע ומושחת כבעם בכל המלודראמות שלו. באחד מסרטיו האחרונים, „כלבי הקש", שראינו זה לא כבר בארץ, „מומחה" פרופסור למתימאטיקה, אציל נפש ואנושי (דאסטין הופמן), את הטרגדיה לביתו, בשל חולשתו האי־הצלחתו האינטלקטואלית להיות „גבר כרבעי". ואולם כאשר מותקף ביתו ואשתו נאנסת, הרי הפרופסור האנושי הזה, העדין והמבין, נהפך לחיה פראית ושוחרת דם.

הזמנים שהשתנו

ונושא העיקרי ב„פט גארט ובילי הנער" מתגלה לנו בהתנגשות הראשונה בין שני הגברים. לאמיתו של דבר היה פט משיו „בעל־חוסות אבהי" לבילי.

בילי, בלווית כמה ידידים מבטיחנים, מזמין את פט — שזה עתה הגיע מן העיירה לינקולן שבטכסס, לשתיה במסבאה.

„הזמנים נשתנו" — אומר פט.

„אולי השתנו הזמנים" — אומר בילי — „אבל לא בשבילי". פט כסיים את השתיה, מעווה את פניו האומר לבילי, כי „גברי העיר הרצים שיצא, בילי, ישוב את ניד מכסיקו, וכי הוטל עליו, על פט גארט, לסגור אותו או להורגו אם לא יעשה כן.

פקינפא — או אם תרצו כותב התסריט שלו — מבהיר לנו הבהר היטב, כי אכן הזמנים משתנים (באותה שנה — 1881), וכי שוחדים לפליגי לאזור המשקיעים, הבנקאים, בעלי האחוזות הפוליטיקאים מן המזרח, וכי בילי הנער, הפושע, הוא בבחינת אגדה השייכת לעבר.

הטרגדיה של בילי

פקינפא מאלץ אותנו בתחילה להזדהות עם פט, האיש המצדד בקידמה מכבית וכלכלית. ואולם לאט לאט, ככל שמתפתח הקונפליקט, — אנו מעבירים את האהדה לבילי. בילי הרוצח, בילי האיש הנמצא מחוץ לחוק, אינו מהסס לירות באדם בגבו, אך עם זה מתייצב לימין האיכרים המכסיקנים, המגורשים מבתיהם, שכשבותיהם נאנסות והתעשרים המקומיים נהנים לירות בהם כאילו היו חיות פרא. (הדם זורם בכמויות עצומות בסרטיו של פקינפא).

יש בסרט צילומים נהדרים של נוף המערב הפרוע ובכך מחקה פקינפא — או אם תרצו, הצלם שלו — את דזנצ'נוקי וראסי. לעיתים מה זה, הצילומים־מקרוב של ראשים ופרצופים „פיטורסקיים" של כבוריים וזקנים, מטבירים תיקניים ולים של ציורי הברבנים. כיום אין שום במאי של סרטי המערב הפרוע, מסוגל לעשות שגיאה גדולה יותר מאשר להראות צלליתו של רוכב בודד באופק השמים הכחולים וסוסו משתקף על פני המים ובמבהק — בתוך מסגרת הצילום — עץ עתיק ימין, גזל מימדים. רק בחלקו השני מגיע הסרט למימדים של טרגדיה אבהית — שכן, נגזר על בילי הנער להיות מובס על־ידי כוחות החוק והסדר, אם כי חוק וסדר זה מיוצגים על־ידי מי שהיה עבריין, חסר־לב, מושחת, המשרת את אותם התוגים הרודפים בחימה שפוכה והבאבוריות ללא תקדים את האיכרים המכסיקנים המסכנים.

ג'יימס קובורן משחק את פט לבוש בגדים שחורים, חובש כובע שחור, כפפות שחורות — ומייצב אותם גברים קשישים ובעלי נסיון, היודעים היטב על איזה צד של פתלחמם מרוחה החמאה. כריסטופרסון מעניק לבילי הנער את נעוריו, את חיוניותו ואת האופטימיות שלו. בוב דילן משמיע בלאדות ומשחק בתפקיד אליאס, המכסיקני הצעיר, המעביר בלי הרף את תמיכתו מפט לבילי, בלי לדעת לצד מי להתייצב ומי משניהם הוא הטוב או הרע: בילי הרוצח אבל טוב־הלב והמדבר גלויות, או פט הנוכל־לשעבר, אשר נהפך לאיש עשיר, זקן ורודף בצע ובוגד בסופו של דבר בבילי ובעברו עצמו.

מ־1.4.74 השמוש בחגורת הבטיחות
חובה על הנהג והנוסעים לידו

הם
יודעים...
רק עם החגורה*
הנסיעה בטוחה
*חגור גם אתה חגורה בכל נסיעה

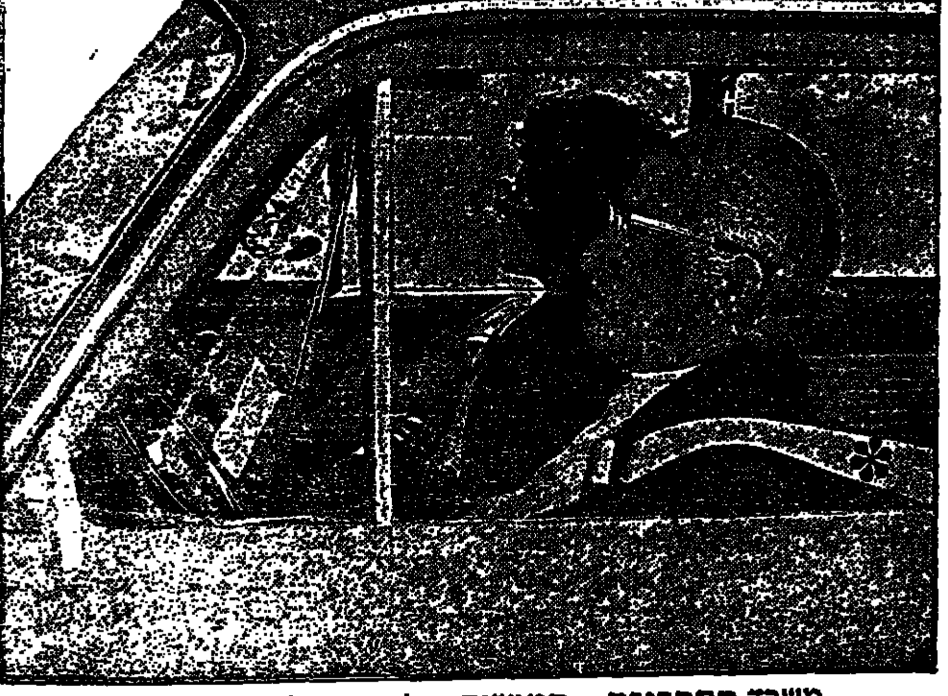

משרד התחבורה ● המועצה הלאומית למניעת תאונות

למנויי הטלפון
בטירת הכרמל

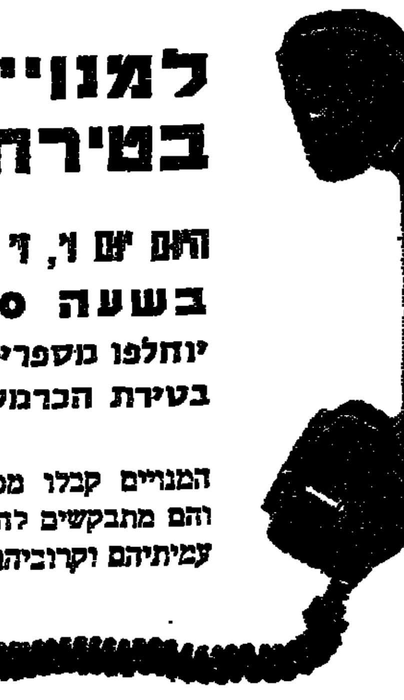

היום יום ו', ז' אדר תשל"ד 1.3.74
בשעה 14.00 אחה"צ
יוחלפו מספריהם של כל הטלפונים
בטירת הכרמל.

המנויים קבלו מכסה של 50 שיחות חינם והם מתבקשים להודיע את דבר השינוי לכל עמיתיהם וקרוביהם.

החלפת המספרים היא תוצאה של פעולות הפיתוח של משרד התקשורת.

החל ממועד החלפת המספרים תחושב שיחת טלפון מטירת הכרמל לכל טלפון בחיפה כשיחה מקומית שאינה מוגבלת בזמן.

(עד כה חושבה שיחת הטלפון בין טירת הכרמל לחיפה לפי התעריף הבין־עירוני). עם זאת ישונה תעריף דמי השימוש של מנויי טירת הכרמל לזה של מנויי חיפה, ויהיה מעתה 18 ל"י לחודש לקו יחיד ו־16 ל"י לקו משותף.

משרד התקשורת

למשקיע!!!

סלבדור דאלי:

קסטה הכוללת 13 ליטוגרפיות בנושא שבטי־ישראל, יצאת לאור לרגל יובלה העשרים וחמש של מדינת ישראל. הדפסים מפוארים הצבועים ביד האמן בצרוף הקדמה מאת אבא אבן.
אקזמפלר יחיד המוצע למשקיע ב־

$6850.-

● ● ●

הופיע חוזר מס. 2 הכולל רשימת תמונות להשקעה. ניתן לקבלו בגלריה, או שיישלח בדואר עפ"י בקשה.

רוז גלריה לאמנות
סמטת בית השואבה 1
(פינת אלנבי 94)
תל־אביב, טל. 613924
Rooz

אקספרטיזות לציורי ביפתה
שעות עבודה 13.30 — 9.30; 18.00 — 16.30
יום שני וחמישי סגור אחרי הצהרים

אתה מקבל יותר...
אם החלטת לרכוש מערכת סטריאופונית.

עתה ההזדמנות בידך לרכוש
מערכת סטריאופונית מטובי
היצרנים בעולם במחירים
ובתנאים הנוחים
ביותר בארץ!!

אקאי·סוני·דואל·ליאק
נשיונל·אונקיו·פיוניר
מרנץ·בי־אנד־או·קנווד
טנדברג·סימנס·סנסוי

ייעוץ מקצועי, הובלה,
הארכת חוטים והדרכה
בביתך בכל מקום
בארץ ללא תשלום נוסף.

רח' החלוץ 67, חיפה · פסג' קולנוע "רון" · טל. 642241